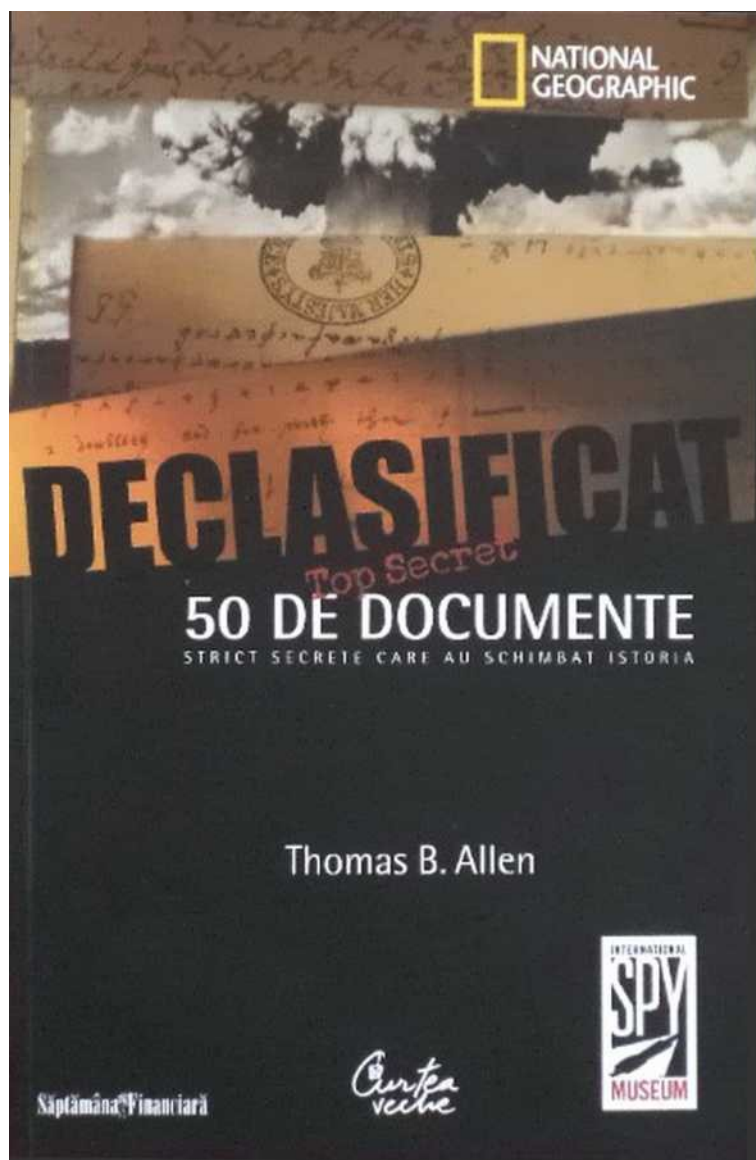

O colecție fascinantă de documente secrete care au schimbat cursul istoriei, precum/și povestirile incitante din spatele lor, istorisite de unul dintre măestrii literaturii de spionaj, Thomas B. Allen.

„Allen a adus o contribuție importantă în literatura de spionaj”.

— Studies în Intelligence

„O carte fascinantă și originală...”

— Washington Post Book World

„[Autorii] cunosc cazurile, cunosc oamenii care lucrează la acestea și cunoști oameni care cunosc oameni! Puține cărți despre spionaj sunt de încredere, aceasta este una dintre ele”.

— Nigel West, autor al Venona: The Greatest Secret of the Cold War și editorul european al International Journal of Intelligence and Counterintelligence.

Vizitați muzeul Internațional al spionajului

Washington, D.C. spymusetm, org

Această carte face parte dintr-un proiect editorial inițiat de săptămâna Financiară.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României ALLEN, THOMAS B.

Declasificat: 50 de documente strict secrete care au schimbat istoria / Thomas B. Allen; trad.: Marius Chitoșcă.

**— București: Curtea Veche Publishing, 2009
ISBN 978 - 973 - 669 - 780 - 7**

I. Chitoșcă, Marius (trad.)

94 (73)

327.84 (73)

Credite foto copertă:

Nuclear Bomb Explozion, Baker Day Test.

Bikini Island, 25th July 1946 Courtesy of
Punchstock

Design copertă:

Crabtree + Company crabtreecompany.com

2008 The House on F Street, LLC.

2009 Romanian Edition, National Geographic
Society.

National Geographic este marcă înregistrată
a National Geographic Society.

ISBN 978 - 973 - 669 - 780 - 7

INTRODUCERE

Dacă documentele ar putea vorbi

Există un entuziasm aparte legat de descoperirea unor lumi ascunse, fie ele revelate într-o călătorie periculoasă prin jungla deasă, fie descoperite după o cercetare doctă în arhive prăfuite. Arheologul care găsește în mod neașteptat ruine antice ne schimbă pentru totdeauna viziunea asupra lumii sau, mai degrabă, ne prezintă lumea dintr-o perspectivă nouă. În același mod, cărturarul solitar, care răsfoiește grămezi de documente și arhive sigilate, trăiește o

experiență similară, descoperind lumi ascunse, îngropate sub straturi de informație fragmentară, falsitate și, în unele cazuri, dezinformare în toată regula.

Documentele și înregistrările în sine nu sunt decât niște cuvinte scrise pe hârtie, însă reprezintă o fereastră deschisă către actorii, politicienii și mașinațiile ce au jucat un rol principal în revoluții, războaie, asasinate și alte evenimente importante care au schimbat cursul istoriei.

Unul dintre cele mai apreciate artefacte ale Muzeului International al Spionajului este o scrisoare a lui George Washington către un anume Nathaniel Sackett, conținând instrucții legate de formarea unei rețele de spionaj în orașul New York, aflat sub dominație britanică. Mereu fascinantă pentru vizitatori, scrisoarea reprezintă o mărturie tăcută a marelui interes pe care Washington îl manifesta față de obținerea promptă și precisă de informații provenind din surse de primă mână. Acest interes și implicarea sa în activități clasice de spionaj au determinat generațiile viitoare de ofițeri din domeniul spionajului să îl considere Părintele Spionajului American.

Slujind timp de 36 de ani în cadrul *Clandestine Service of the Central Intelligence Agency*, am avut de-a face cu documente și înregistrări strict secrete. La un moment dat, am semnat aprobarea pentru prima colecție de înregistrări declassificate ale *Office of Strategic Services*, predecesorul CIA, pentru a fi transferate

la *National Archives and Records Administration* cu scopul de a le face publice. Acestea erau secrete legate de operațiuni sub acoperire din timpul războiului și care fuseseră sigilate timp de 40 de ani.

Mai târziu, în cadrul CIA, am fost responsabil de o cameră plină de documente privitoare la asasinarea președintelui John F. Kennedy. Sursele agenției au fost însărcinate cu strângerea oricărui tip de informații care prezentau o legătură cu tragicul eveniment. Și aceste documente vor fi aduse în cele din urmă la lumină. De fiecare dată, am simțit că golurile din istorie vor fi în final umplute.

În 1994, Benjamin Weiser, pe atunci reporter la *Washington Post*, i-a trimis directorului CIA, Robert Gates, o cerere pentru a mi se acorda permisiunea specială de a cerceta înregistrările strict secrete ale celei mai ascunse și productive surse CIA din Polonia pe durata Războiului Rece, între 1972 - 1981. Sursa era colonelul Ryszard Kuklinski, care a făcut parte din Statul-major polonez și care s-a oferit voluntar să devină informator al CIA. Acea cercetare a servit ca bază narativă pentru cartea lui Weiser, *A Secret Life: The Polish Officer, His Covert Mission, and the Price He Paid to Save His Country*.

Kuklinski le-a oferit reprezentanților agenției peste 40.000 de documente strict secrete legate de Pactul de la Varșovia inițiat de Uniunea Sovietică și avertismente timpurii cu privire la planurile guvernului polonez de a impune legea marțială și de a facilita accesul armatei sovietice

în Polonia. Informațiile furnizate în timp util de către Kuklinski au determinat administrația Carter să avertizeze Uniunea Sovietică cu privire la invadarea Poloniei – un pas uriaș înapoi pentru URSS în plin Război Rece.

În volumul de față, Tom Allen, un respectat istoric american, descrie 50 de documente și înregistrări care au fost fie „clasificate”, fie originea lor a fost învăluită în mister și dezinformare. Ele sunt extrem de variate ca tematică: planurile strict secrete ale Spaniei de a lansa o flotă navală (Armada) împotriva Angliei, obținute de Sir Francis Walsingham, coordonatorul activităților de spionaj întreprinse de regina Elisabeta I; mesajul criptat interceptat al dr. Benjamin Church, un revoluționar american proeminent, prin care s-a deconspirat ca spion în slujba englezilor; mesajul secret al generalului – maior Benedict către britanici prin care se oferea să vândă secrete americane și să schimbe tabăra; și, în cele din urmă, scrisoarea secretă pe care Robert Hanssen, agentul special care a dezertat din FBI, a trimis-o serviciilor sovietice de spionaj, oferindu-se să lucreze pentru ele – lucru pe care l-a făcut cu succes timp de aproape 20 de ani!

În plus față de simpla descriere a acestor documente fascinante, Allen ne oferă un context, o imagine a lumii și a vremurilor în care ele au fost create și în care acestea urmau să joace un rol central. El ne conduce în culise și ne ajută să vedem și să înțelegem mai clar acele timpuri.

Pe măsură ce lecturați aceste documente – unele declassificate de guverne, altele care au

ajuns la lumină pe căi mai întortocheate -, reamintiți-vă și reflectați asupra evenimentelor de maximă importanță pe care le-au generat. Gândiți-vă la secretele întunecate pe care le-au ascuns până când trecerea timpului le-a adus la lumină. Oare cursul istoriei ar fi fost diferit dacă aceste secrete ar fi fost dezvăluite mai devreme? Și ce secrete se află încă îngropate și ar putea schimba cursul vremurilor în care trăim noi astăzi?

Peter Earnest, Director Executiv, Muzeul Internațional al Spionajului

UNU

Secrete de război

Războiul este mai vechi decât istoria. Topoarele de luptă fabricate din pietre ascuțite au apărut către finalul culturii neolitice, iar arme de război au existat de atunci în fiecare societate, evoluând de la cele destinate distrugerii individuale la armele de distrugere în masă. Luptele sălbatice au degenerat în războaie între națiuni. Ascuns în inima fiecărui război se află o luptă tăcută, ale cărei acțiuni pot să nu fie menționate în cronicile istorice. Datorită lipsei documentelor, istoricii care scriu despre războaiele purtate pe front ignoră adesea războaiele secrete. În vremuri de pace, secretele încă sunt ascunse, rezistând tentativelor istoriei de a le identifica, însă, în cele din urmă, uneori la zeci de ani după sfârșitul războiului, documentele

ies la iveală, dezvăluind originile ascunse ale victoriilor celebrate și ale înfrângerilor suferite.

Spionajul, slujitorul secret al războiului, se află acolo atunci când războiul e planificat, atunci când războiul este purtat și chiar și atunci când războiul ia sfârșit și încep negocierile de pace. Acest lucru e adevărat de multă vreme. Conform Bibliei, atunci când puternicii conducători filistini au planificat un război împotriva israeliților, ei au recrutat-o pe frumoasa și seducătoarea Dalila și i-au spus să-l spioneze pe Samson, eroul israelit: „Apropie-te de el și află sursa puterii sale, și cum l-am putea învinge... îți vom da fiecare câte 1.100 de monezi de argint”. Într-o altă parte a Bibliei, Moise alege câte un om din fiecare dintre cele 12 triburi și îi trimite pe toți în misiune în Canaan, Pământul Făgăduinței. El le dă ordine explicite: să descopere dacă locuitorii Canaanului sunt „puternici sau slabi, puțini sau mulți” și dacă trăiesc „în corturi sau în clădiri fortificate”.

Într-un alt război, și anume în imperiul chinez din secolul al VI-lea î.Hr., nu mai puțin de cinci tipuri de spioni lucrau pentru împărat. „Agenții locali” își spionau propriul popor. Oficialii din tabăra adversă care îi furnizau împăratului informații erau cunoscuți sub numele de „spioni din interior”. Spionii inamici care lucrau pentru împărat erau numiți „spioni convertiți” (astăzi ei se numesc „agenți dubli”). „Spionii supraviețuitori” reușeau să procure informații după ce se infiltrau adânc în structurile interne ale inamicului (astăzi, „cârțițe”). În cele din urmă, existau „spionii condamnați”, cei expuși în mod

deliberat de către spionii împăratului, astfel încât agenții de contraspionaj ai inamicului să fie induși în eroare și să creadă că au prins niște spioni reali.

Informațiile despre acești spioni ne sunt furnizate de Sun Tzu, un strateg militar chinez, în cartea *Arta războiului*, scrisă în secolul al VI-lea î.Hr. Pentru Sun Tzu, cea mai importantă armă a războiului era informația. „Dacă îți cunoști inamicul și te cunoști și pe tine, nu trebuie să te temi nici de o sută de bătălii”, scria el. „Dacă te cunoști pe tine, iar pe inamic nu, cu fiecare victorie vei suferi o înfrângere. Dacă nu te cunoști nici pe tine, nici pe inamic, atunci ești nebun și vei fi înfrânt în fiecare bătălie”.

Sir Francis Walsingham, strălucitul maestru al spionajului, care a făcut minuni pentru regina Elisabeta I între anii 1573 și 1590, nu beneficia de înțelepciunea lui Sun Tzu. *Arta războiului* a rămas necunoscută în afara Orientului până la sfârșitul secolului al XVIII-lea, când a fost tradusă de Jean Joseph Marie Amiot, un misionar iezuit francez. Însă Walsingham ar fi înțeles una dintre convingerile de bază ale lui Sun Tzu: „O sută de uncii de argint cheltuite pe informații ar putea să economisească zece mii de uncii cheltuite pe război”. Walsingham a spus-o mai succint: „Informația nu e niciodată prea scumpă”.

Secretele, în special cele de război, sunt neprețuite – și scumpe. Spionajul este adesea costisitor, prețul fiind de obicei unul dintre secretele sale majore. Avertismentul în privința costurilor ridicate ale spionajului a fost repetat de-

a lungul secolelor de către maștrii săi, în special în vreme de război. Maștrii spionajului, spre deosebire de alți oficiali guvernamentali, nu sunt obligați să dezvăluie public cât de scumpe sunt acțiunile lor tainice.

Suma pe care o cheltuie anual Statele Unite pentru spiona] e de multă vreme secretă. Însă Guvernul SUA a dezvăluit, în octombrie 1997, că bugetul anual al celor 16 agenții care alcătuiesc comunitatea de spionaj americană a fost de 26,6 miliarde de dolari. Iar odată cu războiul din Irak, cerințele s-au amplificat. Bugetul pentru anul fiscal 2007 ajunge la 43,5 miliarde de dolari.

Îi

Pentru a o proteja pe Regina Elisabeta I și regatul ei, Sir Francis Walsingham a creat o rețea de „furnizori de informații”, după cum și-a numit el agenții, infiltrați atât în comunitățile de negustori, cât și la curțile regale de pe întreg cuprinsul Europei. Titlul său oficial era „secretar general” al reginei. Neoficial, era coordonatorul activităților britanice de spionaj. După ce Anglia și Spania au pornit un război tacit în 1585, Walsingham și-a concentrat activitățile de spionaj asupra Spaniei. În 1587, Walsingham a crezut, pe baza rapoartelor primite, că Regele Filip al II-lea al Spaniei plănuia să invadeze Anglia. El i-a cerut unuia dintre cei mai buni agenți secreți ai săi, Anthony Standen, să dea dovadă de „sânguință în obținerea informațiilor” cu privire la Spania. Standen, un englez catolic aflat în exil într-un moment în care catolicii erau considerați potențiali trădători, și-a folosit religia pentru a se infiltra în structurile Spaniei catolice.

Filip al II-lea avea un serviciu de spionaj eficient, care lucra îndeaproape cu vasta rețea a Vaticanului, iar el era cât se poate de conștient de faptul că era spionat în mod constant de către agenții care lucrau pentru mai multe structuri. I-a ordonat cu fermitate ambasadorului său de la Paris să se ocupe de „chestiuni secrete... pe cale orală, fără să le scrie”. Însă Standen nu s-a lăsat intimidat de acest aspect.

Comunicările secrete ale lui Standen au inclus și o scrisoare trimisă lui Walsingham

folosind ca intermediar unul dintre servitorii maestrului spion. (Un intermediar îi permite unui maestru spion să contacteze un agent fără ca el să se întâlnească direct cu acel agent.) Standen, utilizând numele de acoperire Pompeo Pellegrini, încifrează unele cuvinte din acest raport (prezentat la pagina 12), afirmând că a aflat de la un ambasador că patru galere, adăugate Armadei planificate, fuseseră trimise către Spania de la Geneva.

Standen a recrutat totodată un spion – încă neidentificat –, care în martie 1586 a copiat planul detaliat al unui amiral, care cuprindea navele, materialele și oamenii necesari pentru invazie. Spionul care a sustras acest document valoros a fost probabil un valet din casa amiralului; fratele valetului lucra pentru Standen. Spionul a plecat cu documentul la Madrid, unde l-a înmănat unui ambasador care l-a trimis la Florența, de unde a fost preluat de Standen și trimis lui Walsingham la Londra, într-un exemplu clasic de rețea de spionaj.

Analiza planului amiralului a arătat că încă mai era timp până ca navele Armadei să poată fi adunate și echipate adecvat cu personal. Regina Elisabeta a avut la dispoziție mai mult timp decât s-a așteptat pentru a se pregăti de invazie.

Contraspionajul spaniol a fost și el activ. În ianuarie 1588, spionul care ocupa o poziție înaltă, Sir Edward Stafford, ambasadorul britanic la Paris, i-a trimis Elisabetei o depeșă diplomatică, spunând că Armada spaniolă a fost desființată. Însă Elisabeta, în primul rând prin intermediul rețelei lui Walsingham, primea un flux constant de

informații ce demonstra că Spania încă plănuia să lanseze la apă o flotă puternică. O scrisoare interceptată de la un comerciant italian a dezvăluit că existau trupe pentru o invazie; scrisoarea era însoțită de copia unei promisiuni papale de indulgență față de oricine contribuia la „cruciada” împotriva Angliei protestante. Depeșele diplomaților, adesea necodificate, călătoreau prin intermediul curierilor, care puteau fi mituiți sau amenințați. Din astfel de depeșe interceptate, sfătuitoarii vicleni ai Elisabetei au putut să pună cap la cap ceea ce a devenit cunoscut sub denumirea de Marea Strategie a lui Filip: cucerirea Angliei.

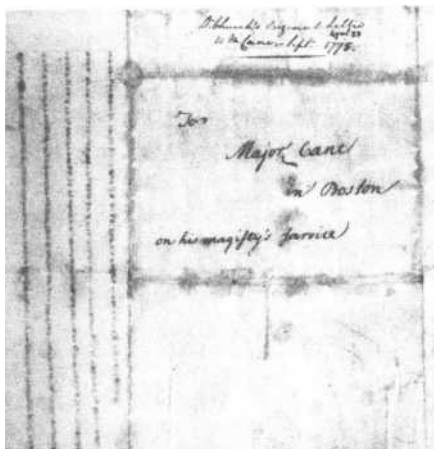
În iulie 1588, Armada - o flotă de peste 130 de nave - a navigat în Canalul Mânecii și a așteptat vasele cu trupe de la Callais, care urmau să fie escortate până la punctele de invazie de pe țărm. În noaptea zilei de 28 iulie, o flotă engleză a trimis în larg opt nave vechi numite „Hell Burners” („Flăcările iadului”), încărcate cu smoală, lemne de foc și praf de pușcă. Într-o stare de panică molipsitoare, navele spaniole și-au tăiat cablurile ancorelor și s-au îndreptat în larg, părăsindu-și poziția defensivă, în formă de semilună. În ziua următoare, flota engleză a atacat, scufundând trei nave și determinând alte patru să eșueze la țărm.

O schimbare subită a direcției vântului a dus Armada dincolo de raza de acțiune a tunurilor engleze. După care vântul s-a transformat într-o furtună, zdrobind câteva nave de malurile stâncoase și împingând flota spre nord. Furtunile

au continuat să se abată asupra flotei slăbite, pe măsură ce navele s-au îndreptat spre coasta estică a Angliei, apoi în jurul Scoției și în jos, în vecinătatea coastei vestice a Irlandei. Doar jumătate dintre nave și-au găsit drumul înapoi către Spania.

Spionii, tunurile și furtunile au învins Armada. Anthony Standen s-a întors în Anglia, din exil, în 1593. Între timp, Walsingham murise. Prins în plasa intrigii religioase și regale, Standen nu mai avea un patron. El a fost întemnițat în Turnul Londrei timp de zece luni și a dispărut treptat din lumea spionajului.

Impactul asupra istoriei: Activitatea de spionaj a lui Standen și administrarea abilă de către Walsingham a informațiilor le-au conferit Elisabetei și strategilor ei cunoștințe neprețuite, permițându-i Marii Britanii să împiedice planurile de invadare a Spaniei. Înfrângerea Armadei a pus capăt cruciadei antiprotestante a regelui Filip al II-lea al Spaniei și a slăbit puterea politică a Papei. Victoria asupra Armadei a pus bazele unei flote maritime britanice care urma să domine mările.

Scrisoarea, adresată maiorului Cane „din Serviciul Majestății Saleu, care i-a dezvăluit generalului George Washington că un patriot considerat de încredere - dr. Benjamin Church - activa ca spion în slujba britanicilor.

Washington descoperă un spion

**CREAT: IULIE 1775 SUBIECT: RĂZBOIUL
REVOLUȚIONAR - DEMASCAREA UNUI
PATRIOT SUSPECTAT DE A FI SPION
BRITANIC**

2

Într-o zi din luna iulie 1775, o tânără l-a chemat pe fostul ei prieten, un brutar din Newport, Rhode Island. Spre surpriza acestuia, ea i-a înmănat o scrisoare și l-a rugat să i-o ducă căpitanului navei *Rose* a Majestății Sale. Fregata Marinei Militare Regale, aflată în patrulare la

Newport, făcea parte din forța maritimă și terestră britanică mobilizată pentru a opri Revoluția Americană. Cu doar trei luni înainte, revoluția se transformase într-un război în toată regula atunci când revoluționarii americani și trupele britanice s-au confruntat la Lexington și Concord.

Brutarul a pus scrisoarea deoparte și a uitat de ea. În septembrie, el a primit o scrisoare de la femeie, care i-a amintit cu asprime că nu se ținuse de promisiune. Brutarul, suspicios, i-a dus scrisoarea unui oficial al grupării Patriots, care a dat dispoziție ca acesta să fie escortat la Cambridge, Massachusetts, unde scrisoarea, care era în mod evident un mesaj cifrat, i-a fost arătată generalului George Washington, proaspăt numit comandant-șef al Armatei Continentale. (În cazul unei încifrări, fiecare literă este înlocuită de o alta. Într-o codificare, fiecare cuvânt sau frază sunt înlocuite cu un alt caracter sau cu un set de caractere luate dintr-un manual de coduri.)

Washington i-a dat scrisoarea reverendului Samuel West, un criptanalist amator care era familiarizat cu tehnicile de încriptare folosite multă vreme de negustorii care nu aveau încredere în serviciul poștal colonial. Washington a fost rugat ca o decriptare separată să fie realizată de Elbridge Gerry, un membru al Congresului Provincial al statului Massachusetts și al Comitetului de Securitate. (El urma să devină cel de-al cincilea vicepreședinte al Statelor Unite.) Colonelul Elisha Porter, din cadrul Miliției din Massachusetts, lucra cu Gerry. Cele două

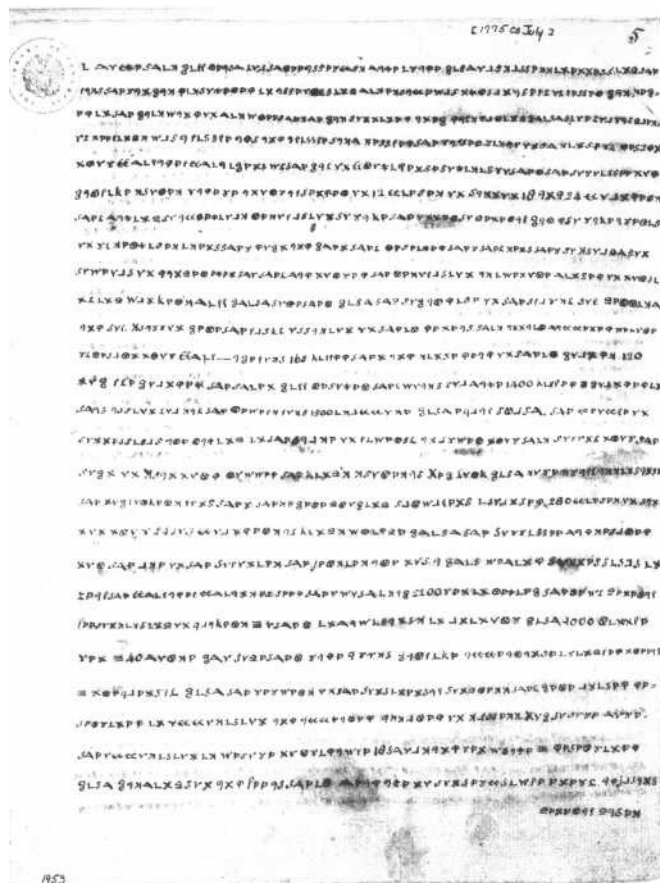
încercări de decriptare au produs traduceri identice ale mesajului, care era adresat „Maiorului Cane, din Serviciul Majestății Sale”. Cane făcea parte din personalul generalului Thomas Gage, care fusese trimis la Boston din Anglia pentru a îmblânzi colonia rebelă. Gage a început să creeze o rețea de spionaj. Mesajul cuprinzând 861 de cuvinte a dezvăluit activitatea unui spion american care le furniza britanicilor informații militare.

„Sper ca acest mesaj să ajungă la dumneavoastră; am încercat până acum de trei ori, fără succes”, începea scrisoarea. Agentul își relatează vizita la Philadelphia, unde „am socializat în mod liber și frecvent cu membrii Congresului Continental”. Pe lângă un raport standard de agent cu privire la numărul și locația tunurilor și a soldaților, el furnizează și unele observații politice: oamenii din Congres „erau uniți, hotărâți în opoziția lor și păreau siguri de succes” și „O perspectivă asupra independenței devine din ce în ce mai generală”. Dezvăluindu-și temerile în legătură cu faptul de a fi prins, el concluzionează: „Luați toate măsurile de precauție, altfel sunt pierdut”.

Scrisoarea mai dezvăluia totodată următoarele informații:

Proviziile sunt din belșug. Sunt croite haine pentru soldați în aproape fiecare oraș. Douăzeci de tone de praf de pușcă au sosit de curând în Philadelphia, Connecticut și Providence. Mai mult de 20 de tone se află acum în tabăra militară. Salpetrul (nitrat de potasiu) este produs acum în fiecare colonie. Fabrici de praf de pușcă sunt

construite și dotate constant cu forță de muncă în Philadelphia și New York. Voluntari mercenari se adună zilnic în tabără. 1.000 de oameni înarmați cu carabine (recrutați în decurs de 2 - 3 zile) pleacă acum pentru a mări armata până la 22 de mii de oameni. 10 mii de membri ai miliției sunt chemați de guvern să apară la primele adunări.

O pagină din mesajul codificat adresat de Benjamin Church maiorului Cane, detaliind starea, numărul trupelor și resurselor coloniale.

Femeia care-i dăduse scrisoarea brutarului a fost găsită în Boston și adusă în fața generalului Washington. „Am reținut imediat femeia”, a scris mai târziu Washington. El a început s-o interogheze și „pentru o lungă perioadă de timp, ea a rezistat la orice amenințare și cerere de a dezvălui autorul scrisorii”. După care, dintr-odată, a cedat și a dezvăluit numele bărbatului – amantul ei secret, dr. Benjamin Church.

Washington a fost uimit și dezamăgit. Pe durata lungului drum al orașului Boston către revoluție, dr. Benjamin Church fusese un patriot respectat. El activase alături de John Adams și de alți revoluționari în cadrul secretului Comitet de Corespondență, iar după ce a început conflictul armat, el a tratat răniții bătăliei de la Bunker Hill. Washington îl numise pe Church director al primului spital militar. Datorită cunoștințelor sale legate de linia defensivă a statului Massachusetts, el se deplasase la Philadelphia pentru a discuta despre războiul împotriva britanicilor cu membrii Congresului Continental.

Mesajul și-a ascuns conținutul în ceea ce criptografi numesc un cifru de substituție monoalfabetică. Un personaj din povestirea *The Golden Bug* a lui Edgar Allan Poe observă un alt aspect al acestui tip de cifru: „Observi că nu există pauze între cuvinte”.

Decodificatorii lui Washington au început probabil prin a observa litera cu apariția cea mai frecventă în mesaj, după care au presupus că înlocuia litera *e*, cea mai des utilizată literă a

alfabetului. Dacă litera presupusă a semnifica *e* era, să spunem, */*, atunci ei ar fi putut începe să-l caute pe */* într-o combinație numită trigramă, cum ar fi *rkl*. Probabil că *rkl* era *the*. În acest caz, un mare pas înainte ar fi fost făcut odată cu descoperirea digramei *kl*, care ar fi putut însemna *he* (el). Printr-un proces similar, spărgătorii de coduri puteau identifica combinații de litere pentru trigrame comune, cum ar fi *and* (și), *ion*, *ent*, și digrame, cum ar fi *an* (un), *as* (ca), *m* (în), *on* (pe), *is* (este), *ed* și *ou*. La fel ca în cazul cuvintelor încrucișate, fiecare mică descoperire a dus la o alta.

Atunci când Washington a aflat că Church era spion, le-a ordonat ofițerilor să-l caute pe acesta acasă și să-i aducă toate documentele considerate incriminatoare. Nu au găsit nimic, ceea ce a dus la bănuiala că un alt spion britanic ajunsese acolo înaintea lor.

Spânzurătoarea era soarta obișnuită a spionilor, însă Congresul nu votase nicio lege privitoare la trădare sau spionaj. Așa că Washington a decis că el, pe post de comandant-șef, deținea puterea de a convoca o curte marțială. În calitate de președinte al curții marțiale, Washington l-a ascultat pe Church care insista că e nevinovat. Însă Washington l-a considerat vinovat de „întreținerea de corespondență cu inamicul”. Congresul a ordonat ca Church să fie dus într-o închisoare din Connecticut. Mai târziu, susținând că e bolnav, acesta s-a transferat la Massachusetts. În cele din urmă, în jurul anului 1778, i s-a permis să navigheze către Indiile de

Vest. Nava lui s-a pierdut pe mare.

Impactul asupra istoriei: Descoperirea șocantă a actului de trădare înfăptuit de Church a însemnat începutul instruirii din mers a lui Washington în arta spionajului. În timpul războiului, el s-a ocupat personal de mulți agenți și, sub numele de Agent 711, a organizat o rețea de spionaj extrem de eficientă, o parte dintre membrii acesteia rămânând încă necunoscuți. Washington și-a jucat atât de bine rolul de maestru spion, încât maiorul George Beckwith, șeful operațiunilor britanice de spionaj, a scris ulterior: „Washington nu a câștigat pe front luptele contra britanicilor, ci pur și simplu a spionat mai bine”.

Imediat ce vestea luptelor de la Lexington și Concord a ajuns în Connecticut, în aprilie 1775, căpitanul Benedict Arnold și-a adunat oamenii din cadrul miliției din New Heaven și le-a spus să se îndrepte către Boston pentru a-i ajuta pe patrioții de pe front. Atunci când a cerut cheile magaziei cu praf de pușcă a orașului, unul dintre oficiali a refuzat. Arnold, furios, a strigat: „Nimeni în afară de Dumnezeu cel atotputernic nu-mi va opri marșul!” Oficialul, speriat, i-a dat lui Arnold cheile, iar acesta și-a pornit marșul către front. Până în iulie 1780, atunci când a redactat scrisoarea de pe pagina alăturată, el devenise un erou rănit în bătăliile din Canada și New York. Luptase alături de prietenul său George Washington la Valley Forge, unde, alături de ceilalți ofițeri, a semnat un legământ de supunere prin care se lepăda de Regele George al III-lea.

Washington și-a retras oamenii din Valley Forge în primăvara anului 1778, urmărind trupele britanice care tocmai evacuasera Philadelphia. Arnold, schiopătând în urma rănilor suferite în luptă, a fost lăsat pe postul de guvernator militar al orașului până la întoarcerea Congresului și restabilirea guvernării civile. La scurtă vreme după sosirea la Philadelphia, Arnold a găsit un bărbat care activase ca intermediar între ofițerii de spionaj britanici și agenții din slujba Imperiului Britanic. Intermediarul, un comerciant din Philadelphia, a lucrat pentru maiorul John André, un coordonator de spionaj britanic pentru comandantul-șef al forțelor britanice din America de Nord, generalul Sir Henry Clinton. Cartierul

general al lui Clinton se afla în New York City. Arnold a demarat o corespondență încriptată cu André.

Istoricii mai speculează încă cu privire la motivele trădării lui Arnold. Ofițerii serviciului modern american de contraspionaj au inventat termenul „MICE”, un acronim al celor patru motive obișnuite despre care ei cred că îi inspiră pe trădători: banii, ideologia, coerciția și orgoliul („money, ideology, coercion and ego”). Arnold nu a fost constrâns și, deși nu era încântat de faptul că nu i se acorda recunoașterea dorită, motivația sa au constituit-o banii pe care i-a cerut în schimbul serviciilor sale. El a pretins totodată, în mod dubios, că a fost inspirat de ideologie, afirmând că, deși a luptat cu neînfricare pentru Revoluție, se îndoia de faptul că separarea de Anglia era o acțiune înțeleaptă.

Pe durata ocupației britanice a orașului Philadelphia, André a fost un ofițer tânăr și elegant. El a participat la numeroase petreceri și baluri găzduite de americanii pro-britanici, autoprocamați „Loialiști”, cărora li s-a atribuit cu dispreț denumirea de „Conservatori” de către Patrioți. Una dintre cele mai înfocate admiratoare ale lui André în Philadelphia a fost o adolescentă pe nume Peggy Shippen. Atunci când Arnold a ajuns în oraș în calitate de guvernator militar, el s-a îndrăgostit de Peggy. În aprilie 1779, pe când el avea 37 de ani, iar ea 18, s-au căsătorit. Dorința lui de a spiona pentru britanici pare să fi fost întreținută de lipsa sa obsesivă de satisfacție cu privire la cariera lui militară și de nevoia disperată

de a menține stilul de viață extravagant al lui Peggy. După ce a aflat că Arnold se oferea să spioneze pentru britanici, André i-a trimis un mesaj aparent nevinovat lui Peggy, prin sistemul poștal neoficial care exista între Philadelphia ocupată de americani și New York-ul ocupat de englezi.

Peggy, într-o scrisoare la fel de inocentă în aparență, l-a asigurat că Arnold e gata să se apuce de treabă. Prin intermediar, André l-a învățat pe Arnold cum să utilizeze „cartea de coduri”, un cod greu de descifrat. După cum i-a explicat André, „trei numere alcătuiesc un cuvânt”. Primul număr e pagina cărții, al doilea e rândul de pe pagină, iar al treilea este cuvântul de pe rând, numărând de la stânga. 293.9.7, de exemplu, l-a îndrumat pe André la cel de-al șaptelea cuvânt de pe al nouălea rând de pe pagina 293 a cărții utilizate (William Blackstone, *Comentaries on the Laws of England*).

Nu toate cuvintele erau transformate în numere. Pentru a păstra aspectul scrisorilor asemănător cu cel al scrisorilor comercianților, André i-a spus lui Arnold să nu codifice fiecare cuvânt. Astfel încât, în versiunea decodificată a rândurilor introductive ale mesajului, primul cuvânt, *I* (eu), nu este codificat. Nici *to* (către). Iar următoarea combinație, *C t B*, ar putea fi o parte dintr-un nume - o convenție folosită în scrisorile încryptate ale negustorilor. În această scrisoare, prima combinație de numere, 293.9.7, îl trimite pe André la pagina 293, rândul 9. El observă că cel de-al șaptelea cuvânt din acel rând e *wrote* (am scris).

Pe măsură ce André a descifrat mesajul, el a adăugat mental literele lipsă, după cum este indicat între paranteze:

I-am scris e [apilt (anului) B [eckwith] pe 7 iunie că o flotă și o armată f [ranceze] erau așteptate să acționeze împreună cu armata afmericană]. În același timp, i-am dat domnului S [tansbury] un manifest pentru a fi publicat în C [anada] și i-am comunicat din când în când informațiile pe care le-am considerat interesante, despre care el mă asigură că vi le-a transmis.

Căpitanul Beckwith a fost un ofițer de spionaj atașat forțelor lui Clinton. Joseph Stansbury, născut la Londra, conservator declarat, îi ajutase pe ocupanții britanici din Philadelphia. Când britanicii s-au retras, mii de simpatizanți ai conservatorilor au părăsit orașul, alăturându-se britanicilor din New York City. Însă Stansbury a rămas în calitate de ceea ce azi s-ar numi un „agent rămas pe loc”. Acționând pe post de intermediar, el se putea strecura cu ușurință în New York pentru a-i raporta lui André.

Benedict Arnold, trădătorul lui George Washington și al Armatei Continentale.

În mesaj, Arnold dezvăluie informații importante despre implicarea franceză în război. El aflate direct de la Washington că trupe și nave franceze se aflau pe drum pentru a ajuta cauza americană. Manifestul se referă la o acțiune oarecum vicleană gândită de Washington: el urma să facă o declarație falsă în care se afirma că o forță armată combinată, franceză și americană era pe cale să atace Canada, forțându-i pe britanici să-

și divizeze trupele. Washington îi dăduse chiar lui Arnold proclamația și i-a spus s-o tipărească în 500 de exemplare și s-o distribuie.

În următoarea scrisoare a lui Arnold (prezentată la pagina 22), el spune că e pe cale să fie numit comandant la West Point, fortăreața care păzește râul Hudson. El se oferă să predea West Point britanicilor pentru 20.000 de lire sterline, sumă care ar valora peste un milion de lire în prezent. Mai solicita și o întrevedere între patru ochi cu André.

Prima tentativă de întâlnire a eșuat. La următoarea, pe 23 septembrie, Arnold i-a înmănat lui André schițele sistemului de apărare de la West Point, pe care André le-a ascuns în cizme. El s-a îndreptat către sud, printre liniile americane, către siguranța teritoriilor guvernate de britanici. Însă trei bărbați suspicioși din miliția americană l-au oprit pe André, l-au percheziționat și au descoperit schițele. Interogat de ofițerul de spionaj cel mai înalt în grad al lui Washington, André a insistat că era un ofițer britanic, nu un spion.

Arnold a aflat de capturarea lui André și a reușit să fugă pe o navă de război britanică, care l-a adus la New York. Acolo, a preluat conducerea unui regiment numit Legiunea Americană. André a fost găsit vinovat de spionaj de către o curte marțială americană și spânzurat. În timp ce războiul se apropia de sfârșit, Arnold, Peggy și cei trei copii ai lor au plecat în Anglia. Arnold, care nu a fost niciodată acceptat de societatea militară britanică, a murit în Anglia în 1801, iar Peggy în

1804.

Impactul asupra istoriei: Arnold i-a înmănat lui André documente care le-ar fi furnizat englezilor informațiile necesare pentru a cuceri West Point. Victoria asupra acelui fort militar de o importanță vitală le-ar fi conferit britanicilor control asupra râului Hudson, separând coloniile din nord-est de cele din sud. Washington ar fi trebuit atunci să poarte un război pe două fronturi, și ar fi fost aproape cu siguranță înfrânt din cauza lipsei de oameni și de resurse. Franța ar fi interpretat această situație semnul unei victorii britanice inevitabile și nu ar mai fi planificat să-i ajute pe americani.

9-8-61. Evening.

During present week, movements of troops
have been very active. Every approach to Capital is being
daily strengthened & will very soon offer powerful resistance
up at a stone Chain Bridge to the Seneca & down to
Ferry. The Railroad to Balt. & the other side of the
Acacia branch are being occupied by troops & the
position of artillery has been there, recommending
the approaches from country. Shotter Hill
and every reason is had to believe that there are
such batteries throughout the whole line of the
fortifications from Alexandria up to the
Chain Bridge. It is said also that there are
each on the road and Madensburg road
leading down to city. Intentionally town
it some heavy guns have been taken since
just day morning. It is quietly reported
that many of the guns are captured.
McClellan is vigilant and is on a surmise
from among the many p. to of attack.
There is little or no trust this time, and
limited reinforcements.

Ciorna unui raport scris de spioana

confederată Rose Greenhow, oferind informații despre trupele Armatei Unioniste. Ea a încercat să distrugă această scrisoare, împreună cu multe altele, înainte ca acestea să fie confiscate, însă detectivii le-au reconstituit.

Doamna e spioană

**„CREAT: AUGUST 1861 SUBIECT:
RĂZBOIUL CIVIL - CARIERA LUI ROSE
GREENHOW CA SPION AL CONFEDERAȚIEI**

4

La o lună de la alegerea lui Abraham Lincoln, în noiembrie 1860, a început să se producă dezmembrarea Uniunii. În Washington, senatorii și membrii Camerei Reprezentanților sudiști își dădeau demisia și se îndreptau către statele lor secesionate. Pe 21 ianuarie 1861, senatorul Jefferson Davis, din Mississippi, care urma să devină președintele Confederației, și-a luat rămas-bun de la Senat. În sala Senatului, doamna Rose O'Neale Greenhow, o frumoasă și populară gazdă din Washington, a fost văzută plângând. Sentimentele ei erau bine cunoscute, după cum erau și cele ale ofițerilor din armata și marina Statelor Unite, care își dădeau demisia în tăcere și se întorceau în Sudul lor de baștină, gata să lupte într-un război civil.

Thomas Jordan, căpitan în armata Statelor Unite, de origine din Virginia și absolvent al West

Point, a devenit un spion al Confederației în timp ce făcea parte din personalul generalului-locotenent Winfield Scott, comandatul armatei americane. Jordan a plecat în curând pentru a servi în cadrul armatei Confederației. Însă a organizat o rețea de spionaj în capitală, iar unul dintre agenții săi cei mai buni a fost Rose Greenhow.

Văduva plină de viață, în vârstă de 44 de ani, avea prieteni aflați în poziții înalte, inclusiv un iubit care era un senator marcant din Nord. Ea și-a început cu pasiune noua carieră, obținând informații din largul ei cerc de Washingtonieni influenți, trimițându-i rapoarte lui Jordan sub forma unui cod simplu, alcătuit din 26 de simboluri. Unele dintre rapoartele ei, a scris ea ulterior în memoriile sale, a inclus transcrierea cuvânt cu cuvânt a întâlnirilor Cabinetului.

Unul dintre rapoarte a ajutat armata confederată să câștige prima bătălie majoră a războiului, la Bull Run Creek, pe drumul către Manassas, Virginia, pe 21 iulie 1861. Mulți istorici au atribuit victoria erorilor Uniunii, care au condus la o fugă dezordonată. Însă generalul confederat P.G.T. Beauregard și președintele Davis i-au mulțumit lui Rose Greenhow pentru informațiile ei, care i-au alertat pe confederați cu privire la decizia armatei unioniste de a avansa către Manassas.

În timp ce mășăluiau către Manassas, trupele unioniste au cucerit un avanpost confederat, unde soldații au găsit documente și hărți care o incriminau pe Greenhow. Allan

Pinkerton, vestit pe plan național pentru activitatea sa de director al unei agenții de detectivi particulari, i-a pus sub supraveghere reședința acestuia din Washington și i-a monitorizat vizitatorii, mulți dintre ei fiind suspectați de spionaj. Pinkerton fusese numit ofițer de spionaj militar pentru generalul maior George B. McClellan, care preluase comanda diviziei de la Potomac a armatei unioniste după fuga dezorganizată de la Bull Run.

Pinkerton și detectivii săi, percheziționând casa lui Greenhow, au găsit, printre alte documente incriminatoare, un plan de șapte pagini al Departamentului de Război cu privire la structura și extinderea armatei americane. Ea a încercat să distrugă documentele, arzându-le, rupându-le sau tăindu-le în bucăți. Însă detectivii au pus mâna pe fragmentele și pe hârtiile parțial arse, inclusiv pagina 32 - ciorna unui raport pe care ea l-a pregătit în august 1861, după bătălia de la Bull Run, când, temându-se de o invazie confederată, capitala își construia apărarea. „În această săptămână, începe ciorna, mișcarea trupelor, pieselor de artilerie și a munițiilor a fost activă...” (Spațiile albe indică fragmente care lipsesc din ciorna ruptă.)

Documentele recuperate au arătat că ea făcuse o greșeală gravă pentru un spion: a păstrat ciorne și copii ale rapoartelor după ce le-a trimis. Și-a păstrat, de asemenea, însemnările despre încifrarea rapoartelor, ușurând astfel descifrarea. Pe pagina alăturată, e prezentată una dintre acele însemnări referitoare la încifrare.

Rose Greenhow, principalul spion al Confederației și una dintre primele femei din timpul Războiului Civil care a jucat un rol vital în activitatea de spionaj.

Greenhow a fost arestată pe 23 august 1861 și acuzată de „a fi spion în interesul rebelilor și de a furniza generalilor insurgenți informații importante referitoare la mișcările forțelor unionistei Timp de cinci luni, ea și câteva prietene au fost reținute în închisoare. Pentru că tot încerca să trimită pe furiș mesaje în afară, a fost transferată la închisoarea Old Capitol (unde, în prezent, se află sediul Curții Supreme a Statelor Unite). În iunie 1862, ea a fost eliberată și trimisă, printre liniile federale și confederate, la Richmond.

Considerată o eroină, însă demascată ca spioană, ei i s-a dat o nouă misiune: să călătorească în Marea Britanie și în Franța pentru a face propagandă sub forma discursurilor și a scrierilor. Memoriile ei au devenit un bestseller în Anglia. După un an petrecut peste hotare, s-a

întors acasă la bordul unei nave britanice care a eșuat în apropiere de Wilmington. S-a urcat într-o barcă de salvare, care s-a răsturnat. Legenda spune că s-a înecat pentru că a fost trasă la fund de greutatea aurului pe care îl căra. Conform unei alte versiuni, aurul provenea din drepturile de autor pentru carte; într-o altă versiune, ea transporta aur destinat Serviciului Secret al Confederației. A fost îngropată cu onoruri militare în Cimitirul Oakdale din Wilmington. O cruce de marmură îi marchează mormântul și poartă următorul epitaf: „Doamna Rose O’N. Greenhow, o purtătoare a depeșelor [sic] către Guvernul Confederat.”

Impactul asupra istoriei: Informațiile furnizate de Rose Greenhow au ajutat Confederația să câștige prima bătălie a războiului. Dacă strategia Nordului nu ar fi fost cunoscută dinainte, victoria armatei unioniste – dată fiind forța sa – ar fi fost posibilă. În acel moment când Nordul era gata să mășăluiască spre Richmond, un sfârșit negociat al scurtului Război Civil a fi fost posibil. În cadrul negocierilor, e posibil ca Președintele Lincoln, al cărui obiectiv de război a fost păstrarea Uniunii, să nu fi fost înclinat să ceară abolirea sclaviei.

1232
Thompson
Execution Office
Department of State,
Richmond, *Apr. 25, 1864*
TO THE SECRETARY OF THE TREASURY,
Va.
Please cause a WARRANT for the sum of One
million ~~XX~~ dollars
payable out of the Appropriation for "Secret Service",
act of 15 Feb. 1864.
As issued in favor of Hon. J. P. Benjamin
Secretary of State
Payable in foreign countries.
206,185. 11. 4
has on demand requested *Jefferson Davis,*
President C.S.A.
Secretary of State.
Appropriation for "Secret Service" \$4,000,000

Un „mandat” semnat de Jefferson Davis prin care a fost alocat un milion de dolari pentru misiuni și operațiuni sub acoperire în afara Canadei, pe durata Războiului Civil.

Un transport de aur către Canada

CREAT: APRILIE 1864 SUBIECT:
RĂZBOIUL CIVIL - UN MILION DE DOLARI
ALOCAT ACOPERIRII MISIUNILOR
CONFEDERATE

În primele luni ale Războiului Civil, confederații au deținut un cerc de spionaj în Washington foarte eficient. În afară de Rose Greenhow, a existat, de pildă, un bărbat – activând ca spion confederat – angajat într-un birou de provizii pentru trupele Departamentului de Război al Statelor Unite. O mare parte a informațiilor furnizate de agenți călătoreau de la Washington la Richmond, de-a lungul a ceea ce confederații au numit „Linia Secretă”, o rețea de bărbați și femei care au folosit bărci pentru a trece documente peste râul Potomac, de la Washington sau Maryland către Virginia, și înapoi, la spionii din Richmond.

Pe măsură ce războiul se întetea, Confederația și-a extins activitățile de spionaj, formând un Birou al Serviciilor Secrete, o unitate clandestină în cadrul corpului confederat Signal Corps. Biroul organiza rețele de spionaj și misiuni sub acoperire în afara orașului Richmond, în Canada, Marea Britanie și Europa Continentală. Pentru a finanța operațiunile secrete canadiene, Jefferson Davis, președintele Statelor Confederate ale Americii, a semnat acest „mandat” (pe pagina alăturată) prin care cerea un milion de dolari de la Secretarul Trezoreriei, sumă destinată „Serviciul Secret”.

Thompson, numele care apare în partea stângă de sus a mandatului, se referă la Jacob Thompson, care urma să ducă banii, în aur, către

Canada. Ca persoană din interior la Washington.

Thompson activase în Congres și fusese Secretar al Afacerilor Interne în timpul mandatului prezidențial al lui James Buchanan. El nu avea experiență în domeniul spionajului sau al sabotajului – care urma să fie una dintre misiunile sale.

În februarie 1864, Congresul Confederat a aprobat în secret o lege prin care autoriza sabotajul împotriva „proprietăților inamice, pe uscat și pe mare”. Milionul lui Thompson a provenit din fondul de cinci milioane de dolari pentru Serviciul Secret garantat de Congresul Confederat. Legea le-a permis totodată sabotajelor să primească recompense bazate pe gravitatea daunelor pe care le provocau.

Agentul operativ de bază al lui Thompson a fost căpitanul confederat Charles H. Cole, un veteran de război, însărcinat cu misiuni ale Serviciului Secret desfășurate în afara Canadei. Cole s-a strecurat în Statele Unite și, preluând identitatea unui bancher din Philadelphia, a devenit activ în cadrul unei conspirații complexe.

Aproape de frontiera dintre Statele Unite și Canada se aflau două lagăre pentru prizonierii de război confederați. Unul dintre ele era localizat pe Johnson's Island, dincolo de Sandusky, Ohio, pe lacul Erie, iar celălalt era la Fort Douglas, în Chicago. Complotiștii canadieni au plănuit să preia controlul asupra navelor de pasageri de pe lacul Erie, urmând să captureze *Michigan*, o navă de război care patrula pe lac pentru Uniune. După capturarea navei, conspiratorii urmau să atace

tabăra militară de la Johnson's Island și să elibereze mii de prizonieri. Reuniți cu prizonierii eliberați din Fort Douglas într-o altă operațiune, foștii POW, alături de militanții anti-Lincoln, urmau să obțină controlul asupra regiunii și să forțeze Uniunea să pună capăt războiului.

Cole, căruia i se dăduse în jur de 4.000 de dolari în aur pentru misiunea sa, trebuia să-i înșele pe ofițerii de pe *Michigan*, să le înșele vigilența (poate prin a le pune droguri în băuturi) și să dea semnalul atunci când nava era pregătită pentru urcarea la bord. Semnalul urma să-i fie dat lui John Yates Beall, liderul unei trupe de gherilă de aproximativ 20 de oameni. Aceștia capturaseră un mic vas de pasageri care naviga între Detroit și Sandusky.

Beall a așteptat în van semnalul, neștiind că ofițerii de pe *Michigan* fuseseră informați cu privire la Cole de un prizonier confederat care știa de complot. Beall, presupunând în mod corect că Charles Cole eșuase, s-a deplasat în viteză către țărmul canadian, a abandonat nava și i-a dat foc.

Către sfârșitul războiului, milionul de dolari în aur a finanțat alte operațiuni bizare. În jur de 20 de oameni au trecut frontiera pentru un raid în St. Albans, Vermont. Ei au jefuit trei bănci de aproximativ 200.000 de dolari și, încercând să incendieze orașul, au reușit să dea foc doar unei magazii de lemne.

Un plan mai amplu de incendiere a fost conceput pentru New York City, în noiembrie 1864. Opt agenți au intrat în oraș și au obținut de la un chimist sticle ce conțineau un amestec de

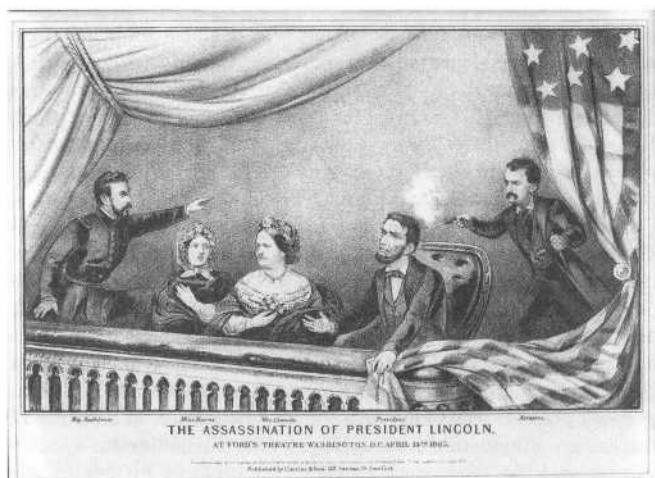
fosfor și carbon, care urma să ia foc atunci când era expus la aer. Agenții au lăsat sticle desfăcute în camere de hotel, într-un teatru și au spart o sticlă pe o scară a Muzeului P.T. Barnum. Incendiile au fost stinse repede, New York-ul nu a ars până în temelii și nimeni nu a intrat în panică.

În decembrie 1864, John Beall a încercat să deraieze garnituri de tren ale Uniunii în apropiere de Buffalo. Agenții de contraspionaj ai Uniunii i-au luat urma până la o stație unde acesta a așteptat un tren care se îndrepta spre Canada. A fost prins, judecat, condamnat ca spion și luptător de gherilă, iar mai apoi spânzurat. Agenții Uniunii l-au prins mai apoi pe Robert Cobb Kennedy, unul dintre incendiarii orașului New York. În mărturisirea sa, el a admis că a încercat să dea foc muzeului, adăugând: „Dar asta nu a fost decât o glumă”. Și el a fost spânzurat.

La scurtă vreme după terminarea războiului, autoritățile canadiene au arestat un alt terorist confederat: Luke Pryor Blackburn, un doctor din Kentucky. El a fost acuzat de conspirație și tentativă de omucidere într-o țară străină. În timp ce se afla în Bermude pentru a trata victimele unei epidemii de febră galbenă, Blackburn a adunat în secret îmbrăcămintea și păturile îmbibate de transpirația victimelor și le-a trimis în Canada. Crezând că febra galbenă poate fi transmisă prin hainele victimelor, el a sperat să declanșeze o epidemie în orașele nordice. Președintelui Lincoln urmau să-i fie făcute cadou cămăși ambalate în resturi ale hainelor ce aparținuseră victimelor febrei galbene. Blackburn a fost achitat din lipsă

de probe. El a revenit în statul său de baștină, Kentucky, unde și-a reluat practica medicală și a fost ales guvernator în 1879.

Deși operațiunea de un milion de dolari a confederaților în Canada a avut un efect minor asupra războiului, un complot ce a avut loc în aceeași țară s-a soldat cu consecințe profunde. La scurtă vreme după raidul de la Vermont, John Wilkes Booth a sosit la Montréal și s-a cazat într-o cameră care servea ca sediu central confederat. Acolo s-au născut zvonuri cu privire la planurile lui Booth și ale altora de a-l răpi pe președintele Lincoln și de a-l ține ostatic până când erau eliberați toți prizonierii de război confederați; se presupunea că ei vor lupta din nou și că vor câștiga războiul. În timp ce se afla în Montreal, Booth s-a dus la o bancă și a schimbat 300 de dolari în monezi de aur – cel mai probabil aur confederat – în cadrul unei tranzacții valutare. (Ulterior, a plecat spre New York, unde, ca o coincidență, s-a aflat pe scena unui teatru atunci când s-a produs atacul incendiatorilor confederați.)

Asasinarea președintelui Abraham Lincoln în Ford's Theatre din Washington, D.C. După ce Sudul s-a predat, Booth nu prea mai avea nimic de câștigat dintr-o simplă răpire a lui Lincoln.

Răpirea urma să aibă loc în martie 1865. Însă o modificare a programului lui Lincoln i-a împiedicat pe Booth și pe asociații săi. După ce generalul Robert E. Lee s-a predat, pe 9 aprilie 1865, nu mai era nevoie de o răpire; războiul luase sfârșit. Însă cinci zile mai târziu, Booth, pe cont propriu, a schimbat planul de răpire într-unul de asasinare, cu ajutorul celor care participaseră la complotul inițial. Booth a intrat în Ford's Theatre din Washington în seara de 14 aprilie, a deschis ușa lojei prezidențiale, l-a împușcat pe Lincoln în cap, a sărit pe scenă, a strigat: „*Sic semper tyrannus*” – „Aceasta e mereu soarta tiranilor” – și a dispărut. Pe 26 aprilie, Booth a fost ucis în timp ce s-a opus capturării, iar povestea

completă a complotului inițial a murit împreună cu el.

Impactul asupra istoriei: Prin organizarea unei baze comune a acțiunilor sub acoperire și prin transferul de bani în Canada neutră, Serviciul Secret confederat a creat o rețea clandestină care le-a permis unor conspiratori să completeze în mod liber împotriva Uniunii. Acest lucru a dus mai întâi la planul de a-l răpi, iar apoi de a-l asasina pe Lincoln.

From...Secretary of Navy...
To...COM'DR-IN-CHIEF...
Date...February 26, 1898...
Subject...Assemble Squadron
at Hongkong.
Prepare for war...

Received Hongkong Feb. 26,
8:30 p.m.

Secret and confidential.

Order the Squadron except Monocacy
to Hongkong.

Keep full of coal.

In the event of declaration of war
Spain, it will be your duty to see
that the Spanish squadron does not
leave Asiatic coast and then offensiv
operations in Philippine Islands.
2

Keep the Olympia until further
orders.

(Signed Roosevelt).

Mesajul telegrafic al lui Theodore Roosevelt,

așa cum a fost el primit de amiralul George Dewey, prin care i se ordona să se pregătească de război împotriva Spaniei.

T.R. își amintește de *Maine*

**CREAT: FEBRUARIE 1898 SUBIECT:
RĂZBOIUL SPANIOL-AMERICAN - DECIZIA
LUI ROOSEVELT DE A SE PREGĂTI PENTRU
RĂZBOI**

6

Locotenent John Hood stătea pe puntea vasului U.S.S. *Maine*, care era acostat în portul Havana în seara zilei de 15 februarie 1898. „Aproape totul era nemișcat în port, iar vântul nu bătea”, și-a amintit Hood mai târziu. „O scenă mai perfectă a păcii și odihnei ar putea fi cu greu imaginată”. Apoi, la ora 9: 40, el a văzut cum „întreg tribordul, cu încărcătura lui, a sărit în aer, craterul în flăcări conținând proiectile, obiecte de toate felurile, oțel, lemn și resturi umane”.

Scufundarea vasului *Maine*, în urma căreia și-au pierdut viața 252 de americani, a fost atribuită Spaniei. În timp ce ziarele lui William Randolph Hearst și Joseph Pulitzer băteau tobele războiului, susținând că o bombă a scufundat nava de război, secretarul adjunct al Marinei, Theodore Roosevelt, s-a decis să acționeze. În absența Secretarului Marinei, care era bolnav, Roosevelt a preluat comanda. Pe 25 februarie, el a trimis prin telegraf un mesaj codificat (prezentat la pagina

42) amiralului George Dewey, în Hong Kong, ordonându-i să pregătească pentru luptă Escadra Asiatică. Telegrama decodificată apare pe pagina alăturată.

Roosevelt știa că războiul din Cuba putea deveni un război împotriva celorlalte teritorii ale Spaniei. Roosevelt se pregătea de război, în timp ce președintele William McKinley încerca să mențină pacea. Nu a existat niciodată vreo dovadă evidentă că Spania ar fi aruncat în aer vasul *Maine*.

Feb 26, 1898

The Eastern Extension Australasia & China Telegraph Company, Ltd. The Great Northern Telegraph Company of Copenhagen.

Station: HONG KONG STATION. Date: Feb 26, 1898. Time: 11/15 a.m.

To: Dewey, Hong Kong. From: Washington. (Instructions) Port north

Message:

Wasserrip pausatara Badando
Centennial titubădi loochank
Văsete Offen sando Caragniez
bizarazado numeratura Spoilable
appilante depugnere denidevil
monosilabl atocharon fashonason
chinatte Crencha sparrowerk
alumnatote

Roosevelt

Rec'd Feb 26 at 6:10 p.m. 1898

Mesajul telegrafic original adresat de Roosevelt lui Dewey, codificat și semnat de Roosevelt.

Însă McKinley nu putea să reziste presiunii Congresului și celei publice - „Amintiți-vă de *Maine*! (i a devenit un strigăt de luptă. Pe 20 aprilie, McKinley a semnat o rezoluție comună a Camerei Reprezentanților și a Senatului, prin care se cerea ca Spania să cedeze Cuba sau va fi nevoită să se confrunte cu acțiunea militară din partea „forțelor terestre și navale ale Statelor Unite”. Spania a răspuns printr-o declarație de război.

Roosevelt, dornic să ajungă în prima linie a frontului, a demisionat din postul de secretar adjunct și a fost numit locotenent-colonel al unui regiment de cavalerie voluntar, numit Rough Riders. Pe 1 mai, Dewey a distrus flota spaniolă din Manila Bay. Roosevelt s-a temut că războiul se va termina înainte ca el să ajungă în Cuba. Însă a ajuns acolo încă pe timp de război și, în bătălia de la San Juan Hill, pe 1 iulie, el și-a condus oamenii către Kettle Hill, „călărind semeți în șa și descărcându-și carabinele din galop”, după descrierea admirativă a unui corespondent de război.

Navele de război ale Marinei militare a Statelor Unite au scufundat sau trimis la țărâm flota spaniolă cubaneză, iar soldații americani au ținut orașul Santiago sub asediu. Ofițerii spanioli nu au avut altă șansă decât să se predea, punând capăt războiului pe 17 iulie.

Impactul asupra istoriei: Telegrama lui Theodore Roosevelt a facilitat victoria lui Dewey, a poziționat strategic America în Pacific și a pus în mișcare evenimente care le-au conferit Statelor

Unite un imperiu - Puerto Rico, Filipinele, Guamul, Hawaii au fost în curând anexate. Sub conducerea lui Roosevelt, America urma să construiască o marină militară puternică și să joace pe scena lumii un rol major. În calitate de erou al bătăliei de la San Juan Hill, Roosevelt a trecut de la război la postul de guvernator al statului New York, ocupând apoi funcția de vicepreședinte în cel de-al doilea mandat al lui McKinley. Atunci când președintele McKinley a fost asasinat, Roosevelt, la vârsta de 42 de ani, a devenit cel mai tânăr președinte din istoria americană.

WESTERN UNION TELEGRAM

NEWCOMB CARLTON, President

Send the following telegram, subject to the terms on back hereof, which are hereby agreed to:

GERMAN LEGATION
MEXICO CITY

via Galveston

JAN 10 1917

861.0019724

130	13042	13401	8501	115	3528	416	17214	6491	11310
18147	18222	21560	10247	11518	23677	13605	3494	14936	
98092	5905	11311	10392	10371	0302	21290	5101	39095	
23571	17504	11269	18276	18101	0317	0228	17694	4473	
25224	22200	19452	21589	07893	5569	13918	8958	12137	
1333	4725	4458	5905	17106	13851	4458	17149	14471	6706
13850	12224	6929	14991	7382	15857	07893	14218	36477	
5870	17553	07893	5870	5454	16102	15217	22801	17138	
21001	17388	7116	23038	18222	0719	14331	15021	23645	
3106	23552	28096	21604	4797	9497	22401	20855	4377	
23010	18140	22200	5905	13347	20420	39689	13732	20687	
6929	5275	18507	52202	1340	22049	13339	11265	22295	
10439	14814	4178	0992	8784	7032	7357	6926	52262	11267
21100	21272	9340	9559	22404	15874	18502	18500	15857	
2186	5376	7381	98092	10127	13486	9350	9220	76036	14219
5144	2831	17920	11347	17142	11264	7667	7762	15099	9110
10482	97556	3509	3070						

EEPHSTOPFF.

Charge German Embassy.

Telegramă codificată de la Johann Heinrich von Bernstorff către Heinrich von Eckhardt, propunând o alianță între Mexic și Germania în eventualitatea intrării Statelor Unite în Primul Război Mondial.

Livrarea specială a unei telegrame

CREAT: IANUARIE 1917

**SUBIECT: PRIMUL RĂZBOI MONDIAL -
ALIANȚA PROPUȘĂ MEXICULUI DE
GERMANIA**

7

În timp ce trecea, însoțit de o coloană de mașini, pe străzile din Sarajevo, Serbia, pe 28 iunie 1914, Arhiducele Franz Ferdinand, moștenitor al tronului austro-ungar, și soția sa însărcinată, Sophie, au fost împușcați mortal de Gavrilo Princip, un membru al Mâinii Negre, un grup terorist sârb. Când Austro-Ungaria a declarat război Serbiei, națiunile europene au început rapid să-și îndeplinească obligațiile din cadrul tratatelor. Germania, după ce a declarat război Rusiei și Franței, a invadat Belgia. Marea Britanie a declarat război Germaniei. Bulgaria și Turcia s-au aliat cu Germania. Trupele germane au intrat în Franța și au amenințat Parisul. Până la sfârșitul anului, ambele tabere luptau în tranșee de-a lungul Frontului de Vest, lung de 350 de mile, care se întindea din Elveția până la Canalul Mânecii.

Americanii au sperat că Statele Unite vor putea rămâne în afara războiului. Președintele Woodrow Wilson a declarat neutralitatea Statelor Unite și, încercând să explice ce se întâmplase în Europa, a dat vina pe dezordinea istorică a țărilor din Balcani. Cauzele războiului, a spus el, „se află în adâncimea obscură a pământurilor Europei”. În 1916, Wilson a candidat cu succes pentru cel de-al doilea mandat, cu sloganul „El ne-a ferit de război”.

La două luni după alegeri, ministrul german de externe, Arthur Zimmermann, i-a trimis o telegramă „cât se poate de secretă” lui Johann Heinrich von Bernstorff, ambasadorul german în Statele Unite. Telegrama urma să fie transmisă mai departe lui Heinrich von Eckhardt, agentul diplomatic al Germaniei în Mexic (vezi p. 44). Mesajul decriptat și tradus spune următoarele:

Intenționăm să demarăm operațiuni de război submarine nerestricționate în prima zi a lunii februarie. Vom încerca totuși să păstrăm Statele Unite în stare de neutralitate. În eventualitatea în care nu reușim să facem acest lucru, propunem Mexicului o alianță pe următoarele baze: ducem războiul împreună, facem pacea împreună, sprijin financiar generos și o înțelegere din partea noastră în privința faptului că Mexicul ar urma să recucerească teritoriile pierdute din Texas, New Mexico și Arizona. Detaliile aranjamentului sunt lăsate la latitudinea dumneavoastră... Vă rog să supuneți atenției Președintelui [mexican] faptul că utilizarea submarinelor noastre creează șansa de a

constrânge Anglia să facă pace în decurs de câteva luni.

Atunci când criptanaliștii britanici au început să decodifice mesajul, ei și-au dat seama că telegrama era un mesaj exploziv, care avea potențialul de a arunca America în război. Mulțumită reușitei agenților britanici în obținerea cărților de coduri și a altor documente secrete care se refereau la sistemele de încifrare, spărgătorii de coduri citeau de ceva vreme mesaje germane.

Telegrama inițială și-a început călătoria atunci când ministrul german de externe a înmânat textul codificat al telegramei ambasadei americane la Berlin pentru a fi transmis la Washington, spunându-i ambasadorului american că textul conținea instrucții pentru Bernstorff referitoare la negocierile de pace. Americanii, amabili, i-au trimis telegrama ambasadorului german la Washington. Ambasadorul german a trimis mai departe telegrama corespondentului său din Mexic, folosindu-se de serviciile companiei Western Union, care a trimis-o la México City prin Galveston, Texas.

Spărgătorii de coduri britanici, care interceptau și decodificau cu regularitate atât comunicațiile americane, cât și pe cele germane, au conștientizat imediat importanța telegramei. Însă, pentru a-i ascunde guvernului american faptul că Marea Britanie putea sparge codurile americane, serviciile de spionaj britanice au trebuit să creeze o diversiune. Atunci când le-au arătat o decriptare a telegramei oficialilor

americani, britanicii au susținut că germanii trimisese ră telegrama pe mai multe canale, inclusiv prin Buenos Aires și Stockholm. Britanicii i-au asigurat pe americani că obținuseră telegrama prin intermediul unuia dintre aceste canale, și nu din rețeaua de comunicații americană. Diversiunea încă nu fusese descoperită în 1958, când a fost publicată cartea istoricului Barbara W. Tuchman, intitulată *The Zimmermann Telegram*.

Spărgătorii de coduri britanici s-au protejat prin faptul că i-au determinat pe oficialii americani să le dea reporterilor impresia că un agent american a fost cel care făcuse isprava. După care spărgătorii de coduri au interceptat investigațiile germane cu privire la „scurgerea informațiilor” și au răsuflat ușurați când au văzut că germanii nu și-au dat seama că mesajele lor erau interceptate cu regularitate.

Wilson a dat telegrama presei, care a publicat senzaționala știre pe 1 martie 1917. După cum s-a așteptat Guvernul Britanic, vestea despre telegramă a intensificat ostilitatea americană împotriva Germaniei. Isteria antigermană s-a amplificat câteva zile mai târziu, când un submarin german a scufundat un vas britanic de pasageri, ucigând 12 civili, inclusiv doi americani.

Impactul asupra istoricii Pe 2 aprilie, într-un mesaj de război adresat Congresului, președintele Wilson a citat telegrama Zimmermann ca pe o „dovadă elocventă” care demonstrează că „direcția recentă a Guvernului Imperial German” n-a fost „altceva decât una de război împotriva

Guvernului și a poporului Statelor Unite". Patru zile mai târziu, Congresul a votat în proporție copleșitoare implicarea în război împotriva Germaniei, lansând Statele Unite pe scena lumii.

~~SECRET~~

the entrance of the station. This man was alive but he was completely unconscious. I tried to open his eyes. I couldn't recognize that he was alive by his eyes, only by his breathing. I didn't see the shot wound but a lot of blood was smeared across his face. I didn't look exactly at him because it was dark and the sight was very shocking.

Q When was he shot?

A I couldn't say that exactly.

Q The hypodermic, then, had nothing to do with the shooting?

A No, I think this was just Muller's "humane" idea.

Q Did he have any identification papers put in his clothes?

A I cannot say, because I didn't have anything to do with this. Muller had an expert commission ready that waited for the moment to appear and to write down the police report.

Q Was it part of the plan that he was supposed to be a German or a Pole?

A He should have represented a Pole but he certainly was not a Pole. He was a German.

Q But the plan was that he should be a Pole?

A It should look like that. That is, it should look as if he was wounded at the attack. It was our order that we should shoot a few pistols when leaving the station, so

-16- ~~SECRET~~ (NAUJOCKS)

Pagină din mărturia sub jurământ a lui Alfred Helmut Naujocks la Nürnberg, în care detaliază evenimentele Operațiunii Bunuri Conservate, pe care germanii au folosit-o pentru a justifica invadarea Poloniei.

Omul care a declanșat un război

CREAT: SEPTEMBRIE 1945

**SUBIECT: CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI
MONDIAL - TRUCUL UTILIZAT DE
GERMANIA PENTRU „A JUSTIFICA INVAZIA
POLONIEI**

8

Alfred Helmut Naujocks s-a alăturat SS-ului, „Eșalonul Protector”, sau mâna de fier a Partidului Nazist, în 1931. Mai târziu, el a devenit membru al SĂ, Serviciul de Securitate, care servea pe post de serviciu de spionaj al SS-ului. În 1939, el a primit pe gulerul uniforme sale SĂ cele patru butoane de argint ale unui *Sturmbannführer*, liderul unei unități „storm” - echivalentul unui maior din armată. La începutul lunii august 1939, Reinhard Heydrich, șeful SD-ului, i-a dat personal lui Naujocks un ordin care urma să rămână secret până la 12 septembrie 1945 - ziua în care Naujocks a vorbit unui investigator pentru condamnarea crimelor de război în cadrul proceselor de la Nürnberg, Germania. Naujocks, sub jurământ, în decembrie 1945, a spus cum a conceput un incident fals pe care Adolf Hitler l-a utilizat pentru a-și justifica atacul împotriva Poloniei - actul de agresiune care a aruncat Europa în război. O pagină din transcrierea acestei mărturii apare pe pagina alăturată.

Conform lui Naujocks, Heydrich „mi-a

ordonat personal să simulez un atac asupra stației radio [germane] din apropiere de Gleiwitz, lângă frontiera poloneză, și să dau impresia că atacul a aparținut polonezilor”. Naujocks l-a citat pe Heydrich: „Dovezi concludente ale acestor atacuri ale polonezilor sunt necesare pentru presa străină, ca și pentru scopurile propagandei germane”.

SECRET

point. I have not mentioned before that the injection this man received acted deadly after 5 hours. Then, if any members of the press were led to the place, they would always have found a dead man and as an expert the same doctor carried out the function that actually gave the injection, which was Heydrich's doctor.

Q Do you know his name?

A If I would hear the name and if you would perhaps give me 20 names of doctors that would come in to question, immediately I would be able to find it.

Q He was Heydrich's personal doctor?

A Yes. One cannot say personal doctor; Heydrich was a hypochondriac who ate tablets all day long and asked for all sorts of doctors.

Q Do you know where he lived, this doctor, or where he had his office?

A He was a doctor for the SS and he was a Saxon because his pronunciation was Saxon.

Q Where was he stationed at the time?

A He worked in Berlin in the Gestapo office and he worked on bacteriological things for Heydrich which I refused later on to do in my office, when I took over the technical department. When I was asked to carry through these

UNCLASSIFIED
DATE 01-01-2001
BY 1000
701010

O altă pagină din mărturia lui Naujocks, descriind scena incidentului de la stația de radio și susținând că medicul lui Heydrich a fost chemat pe post de medic legist.

Atunci când investigatorul crimelor de război l-a interogat pe Naujocks, acesta a spus că Heinrich Müller, șeful *Geheime Staatspolizei* (Poliția Secretă de Stat, abreviată „Gestapo”), a

furnizat „12 sau 13 criminali condamnați” care au fost îmbrăcați în uniforme poloneze, uciși și lăsați în locul în care s-a petrecut incidentul pentru a arăta că aceștia au fost omorâți în timp ce atacau. Numele de cod al operațiunii a fost „Bunuri Conservate”, o expresie atribuită în glumă celor morți.

Naujocks a spus că Operațiunea Bunuri Conservate a fost un succes: „Am ocupat stația radio, după cum se ordonase, am emis un discurs de trei sau patru minute prin intermediul unui transmițător de urgență, am tras câteva focuri de armă și am plecat”. Discursul – o chemare la arme a Poloniei împotriva Germaniei – a fost rostit de un german vorbitor de poloneză.

Germania a folosit atacul fals și un număr de alte „incidente” de-a lungul graniței pentru a justifica invazia Poloniei în zorii zilei de 1 septembrie 1939. La ora 10 dimineața, Hitler s-a adresat Reichstagului, Parlamentul german: „Sunt judecat greșit în cazul în care dragostea mea pentru pace și răbdarea mea sunt confundate cu slăbiciunea sau chiar lașitatea... În această noapte, soldații polonezi au tras pentru prima dată asupra propriului nostru teritoriu. De la ora 5: 45 dimineața am răspuns cu forța armată, iar de acum înainte bombele vor fi întâmpinate cu bombe”.

Marea Britanie și Franța, angajate prin alianță să vină în ajutorul Poloniei în cazul în care Hitler ataca, au declarat război Germaniei. Cel de-al Doilea Război Mondial al Europei începuse.

Impactul asupra istoriei: Aproape nimeni din

Occident nu credea declarația improbabilă a lui Hitler, potrivit căreia Polonia ar fi început războiul. Însă mărturia ca martor ocular a lui Naujocks a dezvăluit detaliile incidentului și a stabilit adevărul dincolo de orice urmă de îndoială. De asemenea, documente ca depoziția sub jurământ a lui Naujocks au pus bazele proceselor pentru crime de război, desfășurate la Nürnberg, și au oferit posterității amintirea oribilă a dominării naziste asupra Europei cucerite.

Authority ALAN D. SALON
By CLARA DAVE 8-27-40

RECEIVING OFFICE
WILL INDICATE WHETHER
Full rate
Collect Day letter
Night letter
Charge Department: XX
Full rate
Day letter
Night letter
Charge to
\$

TELEGRAM SENT 8:10 PM
Department of State
Washington,
August 13, 1940
8-10

TO BE TRANSMITTED
CONFIDENTIAL CODE
NONCONFIDENTIAL CODE
PLAIN

AMERICAN EMBASSY
LONDON
5916

STRICTLY CONFIDENTIAL FOR THE AMBASSADOR.

Please deliver as soon as possible the following message from the President to the former naval person:

QUOTE I have been studying very carefully the message transmitted to me through the British Ambassador in Washington on August 8, and I have also been considering the possibility of furnishing the assistance in the way of releases and priorities contained in the memorandum attached to your message.

It is my belief that it may be possible to furnish to the British Government as immediate assistance at least fifty destroyers, the motor torpedo boats heretofore referred to, and, insofar as airplanes are concerned, five planes of each of the categories mentioned, the latter to be furnished for war testing purposes. Such assistance, as I am sure you will understand, would only be furnished if the American people and the Congress frankly recognized that in return therefor the national defense

Enciphered by
Sent by operator M. 19

811.34E44/1 6/12
811.34E44/1 6/12

Un mesaj de la FDR adresat Londrei, organizând vânzarea distrugătoarelor și a avioanelor către englezi, punând astfel capăt

neutralității Statelor Unite.

Trăgând cu urechea la Roosevelt și Churchill

CREAT: AUGUST 1940

SUBIECT: CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL - AFACEREA CU DISTRUGĂTOARE PENTRU BAZELE NAVALE

9

Europa a fiert timp de opt luni de zile relativ tăcute în atmosfera așa-numitului „război fals”. Apoi, pe 8 mai 1940, Hitler a anunțat că „a venit ora decisivă”, iar blitzkrieg-ul german s-a abătut asupra Europei, îndreptându-se către cucerirea rapidă a Olandei, Luxemburgului, Belgiei și Franței. A doua zi, Winston Churchill a devenit prim-ministrul Marii Britanii, înlocuindu-l pe Neville Chamberlain, care în 1938 negociase cu Hitler și crezuse că obținuse „pacea vremurilor noastre”.

În după-amiaza zilei de 15 mai 1940, un curier al Marinei Regale a transportat un document de la biroul noului prim-ministru la ambasada Statelor Unite. În biroul de codificare al ambasadei, documentul a fost încriptat și transmis prin cablu către biroul de codificare al Casei Albe, unde a fost decriptat și înmânat președintelui Franklin D. Roosevelt.

Roosevelt și Churchill comunicau în secret de

luni de zile. În calitate de Prim Comandant al Amiralității, Churchill l-a rugat pe Roosevelt să-i transmită informații despre submarinele germane detectate de navele Marinei Statelor Unite în patrulările lor atlantice. Roosevelt a fost imediat de acord. Directorul Serviciului de Spionaj al Marinei Britanice i-a spus lui Churchill că navele americane „fuseseră cu totul lipsite de neutralitate” în războiul Angliei împotriva submarinelor germane. Atât Roosevelt, cât și Churchill știau că dezvăluirea publică a complicității lor legate de violarea legilor de neutralitate a Statelor Unite va ruina relațiile americano-britanice și i-ar dăuna politic lui Roosevelt, care urma să candideze în curând pentru un al treilea mandat prezidențial.

Niciunul dintre ei nu și-a dat seama că discuțiile lor secrete îi erau cunoscute Germaniei. În biroul de coduri al ambasadei Statelor Unite lucra un funcționar pe nume Tyler G. Kent, care credea că Roosevelt „complota împreună cu Churchill pentru a arunca Statele Unite în război”. Kent, un antisemit declarat, credea totodată că Churchill era un instrument al evreilor, după cum credea și amanta lui Kent, de origine rusă, și prietena pronazistă a acesteia, Anna Wolkoff, care fusese domnișoara de onoare a ultimei țarine a Rusiei. Kent i-a dat Annei documente pe care le fotocopiasse. Aceasta le-a transmis mai departe unei persoane de contact din ambasada italiană de la Londra. Ambasadorul italian a trimis informațiile la Roma. Ambasadorul german din Italia a trimis mai departe informațiile

Ministerului german de Externe din Berlin.

La Bletchley Park, centrul operațiunilor de spargere a codurilor, comunicațiile Ministerului german de Externe erau constant interceptate și decriptate. Într-o zi de mai, spărgătorii de coduri au fost uimiți să vadă, transmisă de la Roma la Berlin, o telegramă a lui Roosevelt adresată lui Churchill: „Ar fi posibil transferul a 40 sau 50 de distrugătoare de tip vechi, însă această operațiune are nevoie de aprobare din partea Congresului, dificil de obținut în momentul prezent”.

Ofițerii de spionaj britanici l-au identificat repede pe Kent ca suspect. De mai multă vreme, el fusese văzut împreună cu Anna Wolkoff, care, alături de asociații ei, se aflase sub supravegherea MI5, Serviciul de Securitate Britanic responsabil de operațiunile de contraspionaj. Pe 20 mai, un agent MI5, împreună cu detectivi de la Scotland Yard și un ofițer din cadrul Serviciului Extern de la ambasada Statelor Unite au pătruns cu forța în apartamentul lui Tyler Kent. Detectivii l-au arestat (MI5 nu avea dreptul de a aresta). În urma percheziției apartamentului, s-au descoperit un număr de 1.929 de documente ale ambasadei Statelor Unite, inclusiv multe mesaje care circulaseră între Roosevelt și Churchill. A fost găsită totodată o carte ce conținea numele persoanelor aflate sub supraveghere de către ramura specială și de către MI5.

Ambasadorul american, Joseph Kennedy, a solicitat imunitate diplomatică pentru Kent, un cetățean american și fiul unui diplomat. Kent a fost ținut unsprezece zile în arest secret și apoi

acuzat de violarea Actului pentru Secrete Oficiale, ca și Anna Wolkoff, arestată pe 20 mai.

DECLASSIFIED
Authority ALAN S. GAGNE
By ELI KARA DAN 0-27-17

NOV 7 1940
DEC 1940
1/29/75

BRITISH EMBASSY,
WASHINGTON, D.C.

August 8th, 1940

~~PERSONAL AND~~
~~CONFIDENTIAL~~

Dear Mr. Welles,

I have now heard from London regarding the proposed naval assurances.

The Prime Minister says that if Great Britain were over-run the present Government would certainly use the Fleet, or such of it as was intact, to defend the Empire overseas and would neither sink nor surrender it. At the same time he finds it difficult to make any further reference publicly to the subject at the present time because to do so would inevitably provoke discussion and would involve grave risk of creating both in the minds of the British people and of their enemies abroad the impression that the Government had in mind the collapse of Britain as a possible contingency.

In this connexion it is relevant to quote the following extract from the last declaration/

The Honourable
Sumner Welles,
Acting Secretary of State of the United States,
Washington, D. C.

(5) Pan-American Airways acting as agents for the United States Government to be allowed to construct an aerodrome near Kingston, Jamaica on similar terms to the seaplane station which the Company already operates there.

(6) The United States Army aircraft to be authorized to make occasional training flights to Newfoundland and make use of the airport there.

811.3454/1 6/12
FILED
JUL 10 1940
CONFIDENTIAL

DECLASSIFIED
Authority NOV 7 1940
By ELI KARA DAN 0-27-17

Mesaj telegrafic trimis de Ambasada Britanică secretarului de stat în exercițiu Sumner Welles, declarând intențiile lui Churchill referitoare la flotă Bătălia Marii Britanii a început cu mai puțin de o lună după aceea.

Într-o evaluare confidențială a daunelor, un oficial al Departamentului de Stat a raportat că

documentele furate indicau „o istorie completă a corespondenței noastre diplomatice din 1938... Acest lucru înseamnă nu doar că sistemele noastre de codificare sunt sparte... ci și că manevrele noastre diplomatice au fost dezvăluite Germaniei și Rusiei...” Cu toate acestea, investigații ulterioare au stabilit că Tyler Kent nu compromisese grav codurile Departamentului de Stat.

Procesul secret al lui Kent a început la Old Bailey pe 23 octombrie. Ferestrele au fost acoperite cu hârtie maro. Singurii spectatori au fost observatorii oficiali. Kent a fost acuzat de procurarea de documente care „ar putea fi utile dușmanului în mod direct sau indirect” și de trecerea lor în posesia lui Wolkoff. El a fost acuzat de asemenea de furtul de documente care reprezentau proprietatea ambasadorului american.

Kent a recunoscut că în anii anteriori ai carierei sale luase documente de la Ambasada Statelor Unite la Moscova și le ascunsese, gândindu-se că într-o zi le-ar putea arăta senatorilor americani care îi împărtășeau vederile izolaționiste și antisemite. Predecesorul său de la Moscova transmisese și el informații sovieticilor. Kent a fost găsit vinovat și a fost condamnat la șapte ani de închisoare, după cum s-a întâmplat și cu Anna. Când ziarele au dezvăluit arestarea și condamnarea lui Kent, oficialii americani și britanici au minimalizat importanța spionajului.

De-a lungul verii, Roosevelt a lucrat în secret, împreună cu lideri ai Congresului, pentru a

primi aprobarea în legătură cu ceea ce constituia cel mai important aspect al corespondenței sale cu Churchill: oferta fără precedent a 50 de distrugătoare în schimbul închirierii de baze navale și aeriene britanice în emisfera vestică. Deși a întâmpinat opoziție din partea multor membri ai Congresului, ca și din partea unor oficiali ai Marinei Statelor Unite, Roosevelt a perseverat. Înțelegerea a fost acceptată în principiu pe 24 iulie 1940. Primele opt distrugătoare au fost predate echipajelor britanice de la Halifax pe 9 septembrie – la trei zile după ce Germania a început atacurile aeriene asupra Londrei în cadrul a ceea ce a devenit cunoscut ca Bătălia Marii Britanii. Celelalte nave au urmat rapid. Toate erau pline până la refuz de provizii pentru marinarii britanici care primiseră până atunci doar rații de austeritate. Iar marinarii au aflat că vor dormi în cușete în loc de hamace.

Kent, eliberat în septembrie 1945 și deportat în Statele Unite, nu și-a schimbat niciodată opiniile. El a publicat un ziar săptămânal în care ataca negrii, evreii, pe președintele Roosevelt din ultima perioadă a conducerii sale, și în care îl condamna pe președintele John F. Kennedy că ar fi fost comunist. Kent a murit în 1988.

Impactul asupra istoriei: După vestea arestării lui Kent, s-au răspândit zvonuri anti-Roosevelt care afirmau că Tyler Kent fusese întemnițat pentru a fi redus la tăcere pentru că găsisese dovezile unei conspirații Churchill-Roosevelt de a arunca Statele Unite în război. Dacă documentele respective ar fi fost făcute

publice în 1940, ele ar fi devenit o problemă pentru candidatura lui Roosevelt la un al treilea mandat prezidențial controversat. El a câștigat în mod atât de spectaculos (449 de voturi electorale față de cele 82 ale oponentului său republican Wendell Wilkie), încât e greu de crezut că o astfel de știre ar fi ajutat la înfrângerea lui. Însă o reacție substanțială împotriva comunicațiilor sale secrete i-ar fi putut încetini eforturile de a ajuta Marea Britanie, ca și decizia, pe durata campaniei, de a îndemna Congresul să aprobe prima lege a națiunii de încorporare a soldaților pe timp de pace, care a ajutat Statele Unite să se pregătească pentru războiul care a început pe 7 decembrie 1941.

L a n d	Zahl
A. Altreich	131.800
Ostmark	43.700
Ostgebiete	420.000
Generalgouvernement	2.284.000
Bialystok	400.000
Protektorat Böhmen und Mähren	74.200
Estland	
- judenfrei -	
Lettland	3.500
Litauen	34.000
Belgien	43.000
Dänemark	5.600
Frankreich / Besetztes Gebiet	165.000
Unbesetztes Gebiet	700.000
Griechenland	69.600
Niederlande	160.800
Norwegen	1.300
B. Bulgarien	48.000
England	330.000
Finnland	2.300
Irland	4.000
Italien einschl. Sardinien	58.000
Albanien	200
Kroatien	40.000
Portugal	3.000
Rumänien einschl. Bessarabien	342.000
Schweden	8.000
Schweiz	18.000
Serbien	10.000
Slowakei	88.000
Spanien	6.000
Türkei (europ. Teil)	55.500
Ungarn	742.800
UdSSR	5.000.000
Ukraine	2.994.664
Weißrussland aus- schl. Bialystok	446.484
Zusammen: über	11.000.000

K210405

372029

O pagină din Protocolul Wannsee, cuprinzând numărul evreilor din cadrul diferitelor națiuni europene - o etapă a Soluției Finale naziste.

Planificarea „Soluției Finale”.

CREAT: IANUARIE 1942

**SUBIECT: CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI
MONDIAL - SOLUȚIA FINALĂ A NAZIȘTILOR**

La scurtă vreme după ce Partidul Nazist condus de Adolf Hitler a venit la putere, în 1933, guvernul a luat măsuri împotriva evreilor prin acțiuni legislative, sociale și economice. Antisemitismul s-a manifestat într-o manieră deschisă și violentă pe data de 9 - 10 noiembrie 1938 - *Reichskristallnacht* (Noaptea geamurilor sparte) - când trupele „storm” au îndemnat mulțimea să atace sinagogile, magazinele deținute de evrei și casele acestora. Aproape un an mai târziu, când invadarea Poloniei a aruncat Europa în cel de-al Doilea Război Mondial, a început genocidul evreilor.

În timpul invadării Uniunii Sovietice de către Germania, în iunie 1941, unități ucigașe speciale au însoțit armata, asasinând presupuși „dușmani ai statului”, în special evrei. La un anumit moment al campaniei, liderii naziști au început să folosească expresia de „soluție finală”, ca o referire la procesul de exterminare a evreilor. Însă nu exista un sistem centralizat, eficient pentru înfăptuirea genocidului. Pentru a produce acel sistem, 15 oficiali naziști de rang înalt s-au adunat pe 20 ianuarie 1942 într-o vilă de pe malul lacului Wannsee, într-un cartier select al Berlinului.

Întrevederea, prezidată de *SS-Obergruppenführer* Reinhard Heydrich, șeful Securității și al Biroului Principal de Securitate al Reichului, a dat naștere unui document cunoscut sub denumirea de Protocolul Wannsee, un plan rece și metodic de exterminare a evreilor - fără a oferi soluții exacte despre cum urmau să fie puse

în practică omuciderile în masă. Documentul a primit ștampila Strict Secret și nu au fost imprimate decât 30 de copii. Astăzi nu l-am avea dacă aliații nu ar fi câștigat războiul, nu ar fi găsit protocolul și nu l-ar fi introdus în Procesul Crimelor de Război de la Nürnberg. Iată câteva extrase, traduse din Copia nr. 16:

Sub o îndrumare atentă, în cadrul soluției finale, evreii vor fi distribuiți către est pentru sarcini de muncă adecvate. Evreii capabili din punct de vedere fizic, separați în funcție de sex, vor fi preluați în coloane de muncă spre aceste zone pentru a lucra la drumuri, proces prin care, fără îndoială, o mare parte dintre ei vor fi eliminați prin cauze naturale.

Grupul rămas în final, de vreme ce va consta fără îndoială din partea cea mai rezistentă a populației, va trebui să fie tratat în mod adecvat, de vreme ce este produsul selecției naturale și ar acționa, dacă este eliberat, ca o sămânță a noii recrudescențe evreiești (vezi experiența istoriei).

Documentul enumeră apoi numărul evreilor și națiunile de care aparțin aceștia (fragmentul este reprodus la pagina 58). Lista este precedată de această propoziție: „Aproximativ 11 milioane de evrei vor fi implicați în soluția finală a problemei evreiești europene...”

După conferință, evreii care „vor fi distribuiți pentru sarcini de muncă adecvate” au fost deportați în șase lagăre ale morții din Polonia (Auschwitz, Treblinka, Chelmno, Belzec, Sobibor și Majdanek). Specialiștii în Holocaust estimează că peste trei milioane de evrei au fost uciși prin

gazare în lagărele morții și că aproape alte trei milioane au fost uciși în alte moduri și în alte locații controlate de naziști. Printre victime s-au numărat rromi (țigani), oameni cu handicapuri și homosexuali.

Deși exterminarea nu este menționată în Protocolul Wannsee, oficialii naziști au vorbit într-adevăr despre omucidere în masă și despre planul de a-i uci pe evrei prin muncă silnică.

Știm acest lucru din amintirile adjunctului lui Heydrich, *SS-Obergruppenführer* Adolf Eichmann, care a participat la întrevedere în calitate de expert SS în problema evreilor.

După întrevedere, Eichmann a mărturisit ulterior: „am băut cu toții un pahar de vin... Am cântat cântece. După o vreme, ne-am ridicat și am rostit toasturi, apoi ne-am suit pe masă, ne-am plimbat în jurul ei – apoi ne-am așezat pe scaune și iar pe masă. Heydrich ne-a învățat mișcările. Era un vechi obicei din nordul Germaniei”.

Conform lui Eichmann, *SS-Obergruppenführer* Heinrich Himmler, șeful securității de stat și agent de monitorizare a lagărelor morții, nu a exprimat niciodată în scris ordine privitoare la soluția finală, ci doar ordine verbale. Una dintre puținele înregistrări scrise ale adevăratelor sale sentimente datează din octombrie 1943, când un asistent a consemnat ceea ce i-a spus Himmler unui grup de ofițeri SS: „Dacă 10.000 de rusoaice se prăbușesc sau nu în timp ce sapă o tranșee pentru tancuri e un aspect care mă interesează doar în măsura în care tranșeea e săpată pentru Germania... Noi,

germanii, care suntem singurul popor din lume cu o atitudine decentă față de animale, vom adopta o atitudine decentă și față de aceste animale umane, însă e o crimă împotriva propriului nostru sânge să ne facem griji pentru ei...”

Amintirile lui Eichmann de la întrevvedere, publicate în revista *Life*, au ieșit la iveală după ce agenții de spionaj israelieni i-au dat de urmă în Argentina, l-au capturat și l-au adus în Israel pentru a-l judeca pentru crime împotriva poporului evreu și crime împotriva umanității. El a fost găsit vinovat și spânzurat în 1962.

Impactul asupra istoriei: Eichmann a susținut că „departamentul meu nu a dat niciodată vreun ordin de exterminare. Noi eram responsabili doar de deportări”. Însă Protocolul Wannsee a dezvăluit un plan nazist de exterminare la nivel înalt. Iar mărturiile din cadrul procesului, oferite de supraviețuitori, au adăugat orori explicite la ceea ce se sugera implicit în Protocol, prezentând noilor generații realitățile Holocaustului.

THE WHITE HOUSE
WASHINGTON

SECRET

MEMORANDUM FOR THE

I have not had an opportunity to talk with you about the prosecution of the eight saboteurs landed from two German submarines nor have I recently read all the statutes which apply.

It is my thought, however:

1. That the two American citizens are guilty of high treason. This being wartime, it is my inclination to try them by court martial. I do not see how they can offer any adequate defense. Surely they are just as guilty as it is possible to be and it seems to me that the death penalty is almost obligatory.
2. In the case of the other six, who I take it are German citizens, I understand that they came over in submarines wearing seamen's clothes -- in all probability German Naval clothes -- and that some of them at least landed on our shores in these

The National Park Service, custodian of the Ford Theater in Washington where Booth shot Lincoln, was quick to take advantage of a historical coincidence last week. Not only was the trial of eight Nazi saboteurs the first of such size by military commission since that of eight Booth accomplices (see page 87), but four defendants in the earlier trial were hanged July 7, just 77 years and a day before the current proceedings opened. Accordingly, the Park Service brought out a special exhibit of photographs and paraphernalia of the 1865 trial. The tiny Deringer pistol Booth used is surrounded by lethal weapons of his companions and the pine bar that closed the exit to the President's box. There are engravings of the four hanging victims: bushy-haired young Lewis Payne, mustachioed George A. Atterdell, David E. Herold of the dark eyes, and sour-faced Mrs. Mary Surratt. Most gruesome of the souvenirs are two photographs of the roping and hanging of the four.

THE WHITE HOUSE
WASHINGTON

German Naval clothes. I think it can be proved that they formed a part of the German Military or Naval service. They were apprehended in civilian clothes. This is an absolute parallel of the case of Major Andre in the Revolution and of Nathan Hale. Both of these were hanged. Here again it is my inclination that they be tried by court martial as were Andre and Hale. Without splitting hairs, I can see no difference.

Offenses such as these are probably more serious than any offense in criminal law. The death penalty is called for by usage and by the extreme gravity of the war aim and the very existence of our American Government.

F. D. R.

Memoriul președintelui Roosevelt adresat Procurorului General Francis Biddle, în care își afirmă dorința cu privire la cei opt sabotori capturați pe teritoriul american.

Dreptate pentru sabotori

CREAT: Iunie 1942

SUBIECT: CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL - ARESTAREA A OPT SABOTORI INAMICI

Ca un aspect ciudat al istoriei, Amiralul Wilhelm Franz Canaris, șeful Abwehr-ului (serviciul german de spionaj militar), a ales numele de cod Pastorius pentru o operațiune secretă pe care a organizat-o în aprilie 1942. Francis Daniel Pastorius a fost fondatorul a ceea ce se crede a fi prima așezare germană din America, în 1683. Operațiunea Pastorius avea ca obiectiv trimiterea a opt sabotori în America.

Operațiunea a demarat la una dintre școlile de spionaj ale Abwehr-ului, unde opt foști rezidenți ai Statelor Unite (doi dintre ei, americani) au fost antrenați pentru această misiune: să călătorească cu submarinul până în apele americane, să ajungă cu o șalupă mică la țărm și să înceapă o campanie de sabotare a planurilor defensive ale Americii precum și a construcției rețelei de cale ferată.

După miezul nopții, pe 13 iunie 1942, un paznic de coastă al Statelor Unite, patrulând în preajma plajei unei insule din zona Long Island, lângă Amagansett, New York, s-a întâlnit cu un grup de bărbați. Unul dintre ei a scos un pistol, după care i-a oferit 250 de dolari pentru a uita ceea ce văzuse. În schimb, paznicul a alergat la cel mai apropiat oficiu al Pazei de Coastă. Până să ajungă la fața locului împreună cu alți paznici, bărbații dispăruseră. Însă personalul de investigații a săpat în nisip și a descoperit cutii cu explozibili, dispozitive de incendiere de forma unor stilouri și creioane și alte materiale de

sabotaj. Au găsit, de asemenea, un sac marinăresc plin cu uniforme germane.

În ziua următoare, unul dintre sabotori, George J. Dasch, prezentându-se ca fiind Frank Pastorius, a sunat la sediul FBI din New York. Afirmația potrivit căreia ar fi fost un sabotor german a fost considerată o glumă. Dasch s-a dus apoi la Washington și și-a repetat povestea într-un apel telefonic către sediul FBI. De această dată a fost crezut. El și-a dezvăluit planurile unui camarad, Earnest P. Burger, care s-a predat și el. A început urmărirea pentru a-i găsi nu doar pe ceilalți sabotori de la Long Island, ci și pe alți patru, de pe un al doilea submarin care acostase lângă Jacksonville, Florida, pe 17 iunie. Toți cei opt au fost prinși și arestați de FBI. Președintele Roosevelt a ordonat ca informațiile despre sabotori să nu ajungă în presă, în timp ce a cumpănit în ce fel putea face dreptate națiunii americane. El și-a exprimat gândurile într-un memoriu trimis Procurorului General Francis Biddle (originalul acestui memoriu este reprodus la p. 62):

Cei doi americani sunt vinovați de trădare. Nu văd cum li s-ar putea construi o apărare adecvată... mi se pare că pedeapsa cu moartea este aproape obligatorie... [Cetățenii germani] au fost prinși în haine civile. Această situație este asemănătoare cazului maiorului André din perioada Revoluției și celui al lui Nathan Hale. Ambii au fost spânzurați. Pedeapsa cu moartea se impune prin extrema gravitate a faptei și prin însăși existența guvernului nostru american.

Biddle avea îndoieli. Punând sub semnul întrebării atitudinea lui Roosevelt, el a subliniat că sabotorii fuseseră prinși înainte de a comite vreun act de sabotaj. Amintindu-și ulterior discuția, Biddle a făcut următoarea analogie: „Dacă un om cumpără un pistol cu intenția de a comite o omucidere, acest lucru nu este tentativă de omucidere”. Însă Roosevelt era neînduplecat. „Vreau ca un lucru să fie înțeles clar, Francis... Nu-i voi da pe mâna justiției Statelor Unite cu o dispoziție de *habeas corpus*” (dreptul apărat de constituție împotriva detenției ilegale).

Pe 2 iulie, Roosevelt a declarat că prizonierii vor fi „supuși legii marțiale” și vor fi predați unui tribunal militar. Declarația a continuat cu afirmația că sabotorilor nu li se va permite „să caute vreo formă de apărare sau să mențină vreo procedură legală în mod direct sau indirect ori să aibă parte de vreo formă de apărare sau procedură legală urmărită de către altcineva în numele lor, în cadrul tribunalului”.

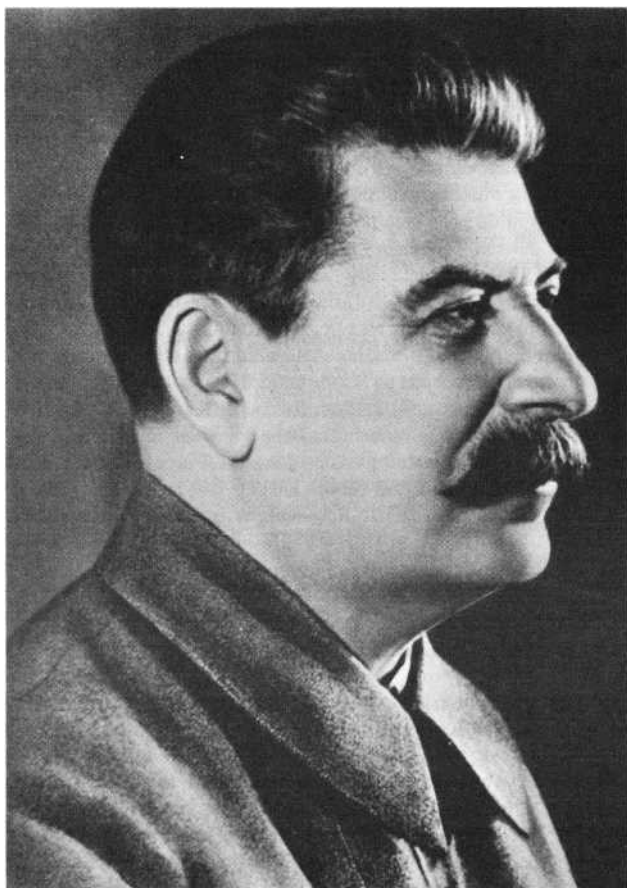
Doi ofițeri ai Armatei desemnați să-i apere pe prizonieri au ignorat proclamația lui Roosevelt și au inițiat imediat procedura de *habeas corpus* în cadrul Tribunalului Districtual al Statelor Unite. Cazul a trecut repede printr-o curte federală de apeluri, după care a ajuns într-o sesiune specială a Curții Supreme a Statelor Unite, care a afirmat că niciun decret prezidențial nu putea limita puterea tribunalelor. Însă curtea a mai spus că „cei care pe timp de pace trec pe ascuns de pe un teritoriu inamic pe propriul nostru teritoriu, lepădându-și uniforme la intrare, pentru comiterea de acte

ostile ce implică distrugerea vieții sau a proprietății, dețin statutul de combatanți ilegali și trebuie pedepsiți prin urmare de către o comisie militară”.

Tribunalul format din șapte generali de armată a ținut un proces secret care a început pe 8 iulie 1942, la cel de-al cincilea etaj al clădirii Departamentului de Justiție de pe Pennsylvania Avenue, cu Biddle în calitate de procuror. Draperii negre acopereau ferestrele. Procesul a continuat până pe 4 august. Patru zile mai târziu, Roosevelt a anunțat că toți cei opt bărbați fuseseră condamnați și că șase au fost executați. Roosevelt a comutat pedepsele cu moartea ale lui Dasch și Burger, care au ajutat la incriminarea camarazilor lor. Dasch a fost condamnat la 30 de ani de închisoare, iar Burger la închisoare pe viață. În 1948, președintele Truman a acordat clemență celor doi în schimbul deportării în ceea ce pe atunci era Zona Americană a Germaniei.

Impactul asupra istoriei: La momentul respectiv, capturarea și judecarea sabotorilor a alimentat suspiciunile americane cu privire la activitatea unor agenți străini pe pământul Statelor Unite. Mai importante sunt totuși implicațiile legale contemporane. În 2001, cazul a reapărut ca un precedent în declarația Guvernului Statelor Unite care a susținut că, întocmai ca în cazul sabotorilor din 1942, prizonierii capturați pe durata războiului împotriva terorismului, ar putea fi judecați în afara legii tradiționale a Statelor Unite. În mod repetat, avocații apărării au ridicat întrebări cu privire la prizonierii de la

Guantánamo, iar majoritatea argumentelor lor le-au reflectat pe cele aduse în van de către consiliul de apărare din 1942.

Liderul sovietic Iosif Stalin a fost responsabil de încurajarea invadării Coreei de Sud de către Coreea de Nord, declanșându-se astfel Războiul Coreean.

Stalin aprobă războiul

CREAT: APRILIE 1950 SUBIECT:
RĂZBOIUL COREEAN - ROLUL UNIUNII
SOVIETICE ÎN INVAZIA COREEI DE SUD

12

Pe 29 august 1945, în apropiere de Hamhung, Coreea, soldații sovietici au tras asupra unui avion american B-29 și i-au forțat aterizarea, în timp ce acesta parașuta provizii prizonierilor de război care se aflau încă în lagărele POW abia abandonate de gărzile japoneze. Cel de-al Doilea Război Mondial se terminase în urmă cu 15 zile, însă echipajul avionului B-29 nu știa că începuse un alt război. Acesta va fi numit Războiul Rece.

Pentru membrii echipajului B-29, zborul lor de binefacere era efectuat deasupra unei țări numite Coreea, proaspăt eliberată după 40 de ani în care fusese colonie japoneză. Din perspectiva piloților sovietici, avionul de război american zbura deasupra Coreei de Nord, controlate de regimul comunist. Când Uniunea Sovietică a intrat în război împotriva Japoniei, în ultima lună a celui de-al Doilea Război Mondial, trupele Armatei Roșii au pătruns în peninsula coreeană și, la fel ca în Europa, Uniunea Sovietică a pretins controlul asupra teritoriului cucerit de soldații ei.

Guvernele american și sovietic au stabilit ca paralela 38 să fie linia de demarcație între Coreea de Nord, care a devenit Republica Populară

Democrată Coreeană, susținută de sovietici, și Coreea de Sud, Republica Coreeană susținută de americani. Din 1945 și până în 1950, Uniunea Sovietică a antrenat și a echipat armata Coreei de Sud, iar Statele Unite au făcut același lucru pentru armata Coreei de Sud. Începând din mai 1950, liderul nord-coreean Kim Il Sung

№ 101, I 120 97

Передано г. Булганину.
1.X.50г. в 3ч.00м.

ПЕКИН СОБПОСОЛ

Для немедленной передачи МАО ЦЗБ-ДУНУ или ЧЖОУ ЗНБ-ЛАО.

Я нахожусь далеко от Москвы в отпуску и несколько оторван от событий в Корее. Однако, по поступающим ко мне сведениям из Москвы, я вижу, что положение у корейских товарищей становится отчаянным.

Москва еще 16 сентября предупреждала корейских товарищей, что высадка американцев в Чемульпо имеет большое значение и преследует цель отрезать первую и вторую армейские группы северо-корейцев от их тылов на севере. Москва предупреждала немедленно отвести с юга хотя бы четыре дивизии, создать фронт севернее и восточнее Сеула, постепенно отвести потом большую часть южных войск на север и таким образом обеспечить 38 параллель. Но командование 1 и 2 армейских групп не выполнили приказа Ким Ир Сена об отводе частей на север и это дало возможность американцам отрезать войска и окружить их. В районе Сеула у корейских товарищей нет каких-либо войск, способных на сопротивление, и путь в сторону 38 параллели нужно считать открытым.

Я думаю, что если вы по нынешней обстановке считаете возможным оказать корейцам помощь войсками, то следовало бы немедленно двинуть к 38 параллели, хотя бы пять-шесть дивизий с тем, чтобы дать корейским товарищам возможность организовать под прикрытием ваших войск войсковые резервы севернее 38 параллели. Китайские дивизии могли бы фигурировать, как добровольные, конечно, с китайским командованием по главе.

Mesaj cifrat trimis de generalul Armatei Roșii Terenti Shtykov către secretarul sovietic de externe Andrei Vișinski, în care Shtykov menționează o întâlnire cu Sung.

Я ничего не сообщал и не думаю сообщать об этом корейским товарищам, но я не сомневаюсь, что они будут рады, когда узнают об этом.

жду Вашего ответа.

Привет

ФИЛИПОВ.

1 октября 1950г.

a considerat că deține o mașină de război suficient de puternică pentru a invada și a prelua controlul asupra Coreei de Sud.

La momentul respectiv, serviciile de spionaj ale Statelor Unite nu și-au dat seama cât de mult îl încuraja Uniunea Sovietică pe Kim Il Sung să atace Coreea de Sud. Nici observatorii occidentali nu erau pe deplin conștienți de implicarea chineză în planurile lui Kim Il Sung. Legăturile dintre sovietici și chinezi nu au fost în întregime cunoscute până la colapsul Uniunii Sovietice și sfârșitul Războiului Rece, când arhivele rusești au devenit accesibile istoricilor. Aceștia dețin acum documente doveditoare potrivit cărora liderul Iosif Stalin și liderul comunist chinez Mao Zedong se aflau în spatele evenimentelor ce au dus la Războiul Coreean.

De exemplu, documentele au arătat modul în care Kim Il Sung a fost încurajat constant de generalul Armatei Roșii Terenty Shtykov, fost comandant al forțelor sovietice din Coreea de Nord și, începând din 1948, ambasadorul sovietic în Coreea de Nord. A fost dezvăluită totodată întâlnirea secretă dintre Kim Il Sung și Stalin,

care a avut loc la Moscova în aprilie 1950.

Printre noile descoperiri a existat un mesaj cifrat pe care Shtykov l-a trimis secretarului sovietic al afacerilor externe Andrei Vîșinski pe 12 mai 1950. Mesajul, adnotat „strict secret, copierea interzisă” și prezentat la paginile 68 - 69, vorbea despre o întâlnire pe care Shtykov a avut-o cu Sung, unde s-a discutat despre implicarea Chinei în planurile de invazie puse la cale de Sung.

Extrasele relevă o nouă dimensiune a Războiului Coreean:

Kim Il Sung mi-a raportat că, după întoarcerea sa de la Moscova, a primit o scrisoare de la Li Zhou-yuan [ambasador în China], în care vorbea despre o întâlnire care avusese loc între Mao Zedong și [ministrul de externe chinez] Zhou Enlai... Mao, întorcându-se către Li ca pentru a-l întreba „când intenționați să începeți unificarea țării”, fără să aștepte un răspuns, a afirmat că... „unificarea Coreei prin mijloace pacifiste nu este posibilă; doar mijloacele militare sunt cele care se impun pentru unificarea Coreei. Cât despre americani, nu trebuie să vă fie teamă de ei. Americanii nu vor intra într-un al treilea război mondial pentru un teritoriu atât de mic”.

Kim Il Sung a raportat mai departe că el... [intenționa] să plece la Beijing în dimineața de 13 mai și m-a întrebat dacă avionul rezervat lui era pregătit. Am răspuns că avionul e gata de plecare.

Kim Il Sung mi-a raportat că [îl va informa]... pe Mao Zedong... despre unificarea țării pe cale militară și că va raporta la rezultatele discuțiilor la Moscova...

El a susținut că nu mai are rugăminți de adresat lui Mao în privința asistenței, de vreme ce toate cerințele sale erau satisfăcute la Moscova, iar asistența necesară și suficientă îi fusese oferită acolo.

Kim Il Sung mi-a raportat că, în privința pregătirii operațiunii, el dăduse toate ordinele necesare șefului de stat-major, care începuse deja să le implementeze, și că el dorește să înceapă operațiunea în luna iunie...

Coreea de Nord a transferat în secret trupe numărând aproximativ 90.000 de combatanți în zone apropiate de paralela 38. Pe 25 iunie (ora americană), șapte divizii de infanterie nord-coreene, sprijinite de brigăzi de blindate și artilerie, cu o acoperire aeriană de peste 100 de avioane de război de producție sovietică, au năvălit în Coreea de Sud. Armata de 65.000 de oameni a Republicii Coreea (de Sud), lipsită de blindate și de o forță aeriană s-a retras într-o manieră dezordonată.

Președintele Harry Truman a solicitat o întâlnire de urgență a Consiliului de Securitate al Națiunilor Unite, pe care sovieticii au boicotat-o. Consiliul a aprobat o rezoluție în care se cerea încetarea focului și retragerea invadatorilor nord-coreeni. Pe 27 iunie, Truman i-a ordonat generalului Douglas MacArthur, comandantul forțelor armate ale Statelor Unite din Orientul îndepărtat, să lanseze atacuri navale și aeriene asupra „tuturor Țintelor militare nord-coreene aflate la sud de paralela 38”. „Acțiunea polițienească”, după cum a numit-o Truman, s-a

transformat rapid într-un război, MacArthur conducând armata Națiunilor Unite dominată de soldații americani și cuprinzând forțe militare din Marea Britanie, Canada, Australia, Turcia și din alte state membre ONU.

Atunci când forțele Națiunilor Unite au început să respingă invadatorii, Stalin a devenit îngrijorat. El greșise atunci când spusese că Statele Unite nu vor apăra „un teritoriu atât de mic”. Într-un mesaj adresat lui Mao Zedong pe 1 octombrie 1950, utilizând numele de cod Filippov, el a spus: „... Văd că situația prietenilor noștri coreeni devine disperată...

Kim Il Sung, liderul Coreei de Nord în 1950,

a fost încurajat de Uniunea Sovietică să invadeze Coreea de Sud.

Cred că, dacă în împrejurările curente, considerați că e posibil să trimiteți trupe pentru a-i asista pe coreeni, atunci ar trebui să mobilizați deodată cel puțin cinci-șase divizii către paralela 38, astfel încât să le oferiți tovarășilor noștri coreeni șansa de a organiza trupe de rezervă la nord de paralela 38, sub acoperirea trupelor dumneavoastră. Diviziile chineze ar trebui considerate voluntare, având desigur comandanți chinezi la conducere”.

Impactul asupra istoriei: Sfatul lui Stalin a fost oferit într-un moment în care China privea Uniunea Sovietică ca pe „Big Brother”. Telegrama sa, care prezicea lipsa unei intervenții a Statelor Unite, a încurajat Coreea de Nord și China, care, spre surpriza oficialilor din activitatea de spionaj a Statelor Unite, a intrat în război, aruncând „valuri umane” de trupe împotriva Națiunilor Unite. Luptele au continuat până în primăvara anului 1951, când echilibrul armat de-a lungul paralelei 38 a determinat negocieri ce au continuat în timpul mandatului președintelui Dwight D. Eisenhower. Armistițiul, semnat pe 27 iulie 1953, a stabilit Linia de Demarcație Militară Coreeană în apropierea paralelei 38. Soldații Armatei Populare au început să patruleze de o parte a liniei, iar soldații americani și ai Republicii Coreea de partea cealaltă. Patrulele încă se mai deplasează și în prezent de-a lungul acelei linii.

October Term, 1970

No. 1073

NEW YORK TIMES COMPANY,
PETITIONER

v.

UNITED STATES OF AMERICA

No. 1885

UNITED STATES OF AMERICA,
PETITIONER

v.

THE WASHINGTON POST COMPANY, et al.

ON WRITS OF CERTIORARI
TO THE UNITED STATES COURT OF APPEALS
FOR THE SECOND CIRCUIT AND THE
UNITED STATES COURT OF APPEALS
FOR THE DISTRICT OF COLUMBIA CIRCUIT

BRIEF FOR THE UNITED STATES
(SECRET PORTION)

There have been great difficulties in the prosecution of this case. The United States does not know what materials are in the possession of the New York Times or the Washington Post, and neither District Court below was willing to require disclosure of those papers, even in camera, without proper

Prima pagină a raportului secret în care generalul Erwin N. Griswold a prezentat informații ce ar fi putut fi dezvăluite în cazul în care publicarea Documentelor Pentagonului ar fi continuat.

Moștenirea lăsată de Documentele Pentagonului

**CREAT: OCTOMBRIE 1971 SUBIECT:
RĂZBOIUL DIN VIETNAM - LUPTA DE
PREVENIRE A PUBLICĂRII DOCUMENTELOR
PENTAGONULUI**

Daniel Ellsberg, fost pușcaș marin și fost analist din cadrul Departamentului de Apărare, care a activat, de asemenea, timp de doi ani în cadrul Ambasadei Statelor Unite la Saigon, lucra în 1969 la un studiu strict secret despre Războiul din Vietnam, când a avut ceea ce a numit mai târziu „senzația apăsătoare că Nixon urma să intensifice războiul”. Pentru a dezvălui publicului american ceea ce guvernul păstrase secret, Ellsberg s-a hotărât să fotocopieze 7.000 de pagini ale unor rapoarte și, după ce a încercat în zadar să trezească interesul senatorilor față de conținutul lor, a oferit documentele publicației *New York Times*. Documentele au devenit cunoscut sub numele de Documentele Pentagonului.

Times a început să publice Documentele Pentagonului duminică, 13 iunie 1971, sub titlul „Vietnam Archive: Pentagon Study Traces 3 Decades of Growing U.S. Involvement” („Arhiva Vietnam: Un studiu asupra Pentagonului descoperă o implicare crescândă, timp de trei decenii, a Statelor Unite”). *Times* a relatat că, potrivit studiului, președintele Lyndon B. Johnson începuse „să planifice în primăvara anului 1964 declanșarea deschisă a războiului, cu un an înainte de a fi dezvăluită public profunzimea implicării...” Citat în cadrul studiului e un memoriu din 1967 al secretarului adjunct al apărării John T. McNaughton adresat secretarului

Apărării Robert S. McNamara: „Există senzația tot mai pregnantă că «establishmentul» și-a pierdut mințile.

mzația e că noi încercăm să impunem o anumită imagine a ațelor Unite unor popoare îndepărtate pe care nu le putem țeleg (nu mai mult decât putem înțeleg tânăra generație de așa) și că facem asta frizând absurdul. Înrudită cu această nzație este polarizarea crescută care se produce în Statele uite referitor la germenii celei mai grave scindări ce are loc în nul poporului nostru într-un interval de peste de un secol”. Ziarul *Washington Post*, care începuse și el să publice extrase, a itetizat conținutul documentelor într-un editorial: „Povestea zvăluită nu e nouă în esență – inducerea în eroare calculată a blicului, manipularea opiniei publice, discrepanțele dintre – tudinile publice și planurile private – am avut și înaintea Tte de toate acestea. Însă nu într-o formă atât de condam Tnlă, nu cu o documentație atât de irefutabilă”.

La o zi după ce au fost publicate primele Documente ale mtagonului, procurorul general John Mitchell a avertizat *Times* nu mai publice și alte informații. Luni, *Times* a ignorat artismentul și a publicat următoarele documente din cadrul noi. Marți, guvernul, susținând că publicarea documentelor a uzat „daune ireparabile intereselor defensive ale Statelor iite”, a determinat o curte federală să emită un ordin de = stricție prealabilă” împotriva ziarului *Times*. Guvernul a rercat de asemenea să oprească articolele din *Washington Post*, lizând din nou

argumentul că publicarea documentelor ar me în pericol securitatea națională.

Times a făcut apel împotriva ordinului de restricție la Curtea 3>remă a Statelor Unite, unde avocatul Erwin N. Griswold rbind în numele guvernului, a prezentat un „raport secret” ce Beria informații clasificate, astfel încât judecătorii să fie-n vin și că publicarea în continuare a documentelor va dăuna - urității naționale. Un fragment din raportul secret este arodus la pagina 74.

Griswold luase exemple din patru „volume diplomatice”. = idiul cuprindea 47 de volume. Aparent Griswold nu și-a dat mă că Ellsberg nu le copiasse pentru că știa că acestea țineau informații importante. Raportul lui Griswold, scriind Documentele Pentagonului care nu fuseseră publicate, TMvut un impact slab asupra curții. Printr-o decizie de referință, - obată cu 6 voturi pentru și 3 împotrivă, Curtea Supremă a câț ordinul de restricționare, hotărând că guvernul nu întrunise „condițiile necesare care să justifice o astfel de restricție”. Ziarele au salutat decizia, care a încheiat unul dintre cele mai importante cazuri pe tema Primului Amendament din istorie.

Raportul lui Griswold a rămas un document secret timp de mai multe decenii. Arhivele Securității Naționale, un institut de cercetare și o bibliotecă independente, neguvernamentale, au obținut o copie prin intermediul *Freedom of Information Act*, însă a observat că: „Până în prezent, în [document] continuă să existe fragmente șterse”.

Studiul Documentelor Pentagonului analizau războiul până în 1968, chiar înainte de alegerea președintelui Nixon. Însă Nixon a fost de acord cu verdictul șefului său de personal, H.R. Haldeman, care, în ziua următoare publicării de către *Times* a primei părți a Documentelor Pentagonului, i-a spus președintelui despre ce era vorba cu adevărat: „[Dumneavoastră] nu puteți avea încredere în guvern; nu puteți avea încredere în ce spun reprezentanții lui; nu vă puteți baza pe judecata lor; iar infailibilitatea președintelui, un lucru acceptat în America, este grav afectată de acest aspect, pentru că arată că oamenii fac lucrurile dorite de președinte, chiar dacă ele sunt greșite, și că președintele se poate înșela”.

Știm că Haldeman a rostit aceste cuvinte pentru că Nixon instalase microfoane în Biroul Oval și își înregistra toate convorbirile telefonice. Secretul acesta a fost unul dintre numeroasele dezvăluite de-a lungul drumului sinuos care a început cu publicarea Documentelor Pentagonului și s-a sfârșit cu demisia lui Nixon în august 1974.

Nixon a făcut primul său pas pe acel drum în data de 1 iulie 1971. Conform transcrierii înregistrărilor de pe bandă magnetică de la Casa Albă din acea zi, în cadrul unei întâlniri cu asistentul său el a exclamat: „Suntem în război cu un dușman, cu o conspirație! Cei din spatele ei folosesc orice mijloace. Vom folosi și noi orice mijloace. E clar?”

Reacționând față de publicarea Documentelor Pentagonului, Casa Albă a creat un grup clandestin ai cărui membri erau porecliți

„Instalatorii” pentru că misiunea lor era să detecteze și să oprească scurgerile de informații. După ce Ellsberg a fost arestat și acuzat de violarea Actului de Spionaj și de furt din proprietatea guvernamentală, Instalatorii au pătruns în biroul unui psihiatru pentru a găsi documente despre Ellsberg care l-ar fi putut discredita în timpul procesului.

nations or governments. The publication of this material is likely to close up channels of communication which might otherwise have some opportunity of facilitating the closing of the Vietnam war.

2. Closely related to this is the fact that there is much material in these volumes which might give offence to South Korea, to Thailand, and to South Vietnam, just as serious offense has already been given to Australia and Canada. South Korea, South Vietnam, and Australia have troops in Vietnam, and Thailand allows the use of airfields from which 65% of our sorties are launched.

For the past many months, we have been steadily withdrawing troops from Vietnam. The rate at which we can continue this withdrawal depends upon the extent to which we can continue to rely on the support of other nations, notably South Vietnam, Korea, Thailand, and Australia. If the publication of this material gives offence to these countries, and some of them are notably sensitive, the rate at which our own troops can be withdrawn will be diminished. This would be an immediate military impact, having direct bearing on the security of the United States and its citizens.

There are further references to those items in the "Special Appendix" filed in the United States Court of Appeals for the Second Circuit in the New York Times case, and in this Court.

3. There are specific references to the names and activities of CIA agents still active in Southeast Asia. There are references to the activities of the National Security Agency.

O altă pagină din Raportul Griswold, această secțiune explicând riscul pe care publicarea Documentelor Pentagonului l-ar putea prezenta

pentru retragerea trupelor din Vietnam.

Când acest lucru a fost dezvăluit mai târziu, judecătorul a anulat procesul, considerându-l o eroare judiciară, iar Ellsberg a fost eliberat.

Impactul asupra istoriei: Publicarea Documentelor Pentagonului a dus la demisia unui președinte. Doi dintre Instalatori s-au numărat printre bărbații prinși pe 17 iunie 1972, după ce au pătruns ilegal în sediul central al Comitetului Democratic Național, într-o clădire al cărei nume va simboliza pentru totdeauna decăderea însoțită de scandal a unui președinte american: Watergate. Căzut în dizgrație în urma descoperirilor făcute de investigatorii numiți de Congres, Nixon a demisionat pe 8 august 1974. Documentele Pentagonului au devenit emblema durabilă nu doar a Războiului din Vietnam, ci și a afacerii Watergate și a luptelor pentru păstrarea secretelor între oficialii aleși și o societate liberă, care pune întrebări.

Bureau 1

CONFIDENTIEL

URGENT

République Du Niger
Fraternité - Travail - Progrès

Niamey, le 27/07/2000

Monsieur LE PRESIDENT.

J'AI L'HONNEUR DE ME REFERER A L'ACCORD N° 281-NI 2000,
CONCERNANT LA FOURNITURE D'URANIUM, SIGNE A NIAMEY LE 06
JUILLET 2000 ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA REPUBLIQUE DU NIGER
ET LE GOUVERNEMENT DE L'IRAQ PAR LEURS RESPECTIFS REPRESENTANTS
DELEGUES OFFICIELS.

DITE FOURNITURE EQUIVALENTE A 500 TONNES D'URANIUM PUR
PAR AN, SERA DELIVRE EN 2 PHASES.

AYANT VU ET EXAMINE LEDIT ACCORD, JE L'APPROUVE EN TOUTES
ET CHACUNE, DE SES PARTIES EN VERTU DES POUVOIRS QUI ME SONT
CONFERES PAR LA CONSTITUTION DU 12 MAI 1996.

*Scrisoarea care, aparent, a aranjat vânzarea
de uraniu din Niger către Irak.*

16 cuvinte problematice

CREAT: IULIE 2000 SUBIECT:
PRESUPUSA VÂNZARE DE URANIU DIN
NIGER CĂTRE IRAK

14

Dintre cele 5.414 cuvinte rostite de
președintele George W. Bush pe 29 ianuarie 2003,
șaisprezece au căpătat o viață aparte. După ce l-a
descriș pe liderul irakian Saddam Hussein ca fiind

un „dictator brutal, cu o istorie bogată în acte de violență nechibzuite, întreținând legături cu terorismul și care deține o mare avere”, președintele Bush a continuat spunând că Saddam ar deține arme de distrugere în masă. După care s-au auzit cele șaisprezece cuvinte de rău augur: „Guvernul britanic a aflat că Saddam Hussein a încercat să cumpere cantități semnificative de uraniu din Africa”.

Cuvintele au adăugat autoritate prezidențială altor informații despre Saddam Hussein, care fuseseră rostite o dată în martie 2002 de către vicepreședintele Dick Cheney: „Există motive întemeiate să credem că el continuă să urmărească în mod agresiv crearea unei arme nucleare”, și apoi în septembrie 2002 de către consilierul pe probleme de securitate națională Condoleezza Rice: „Va exista mereu o anumită doză de nesiguranță cu privire la cât de repede poate el să obțină arme nucleare. Însă nu vrem ca un pistol fumegând să se transforme într-o ciupercă nucleară”.

În cazul în care Saddam Hussein ar fi procurat uraniu de undeva din Africa, el putea demara procesul producerii unei bombe nucleare. Această posibilitate a devenit justificarea principală pentru o invazie a Irakului în 2003, care a modificat într-o manieră drastică poziția Americii în Orientul Mijlociu.

Până la momentul invaziei, mulți observatori politici s-au întrebat cum au ajuns acele șaisprezece cuvinte în discursul președintelui. Răspunsul este atât întortocheat, cât și revelator,

pentru că arată modul în care un document dubios își croiește drum prin comunitatea de spionaj a Statelor Unite, provocând analiștii și agenții de elaborare a politicilor pentru a stabili dacă el este adevărat, fals sau parțial adevărat. Documentul (prezentat la pagina 80) a avut drept scop dezvăluirea unui acord de vânzare de uraniu între Irak și Niger. Documentul, scris cu majuscule, purtând antetul Republicii Niger și datat 29 iulie 2000, era în franceză, limba oficială a Nigerului. El suna așa:

DOMNULE PREȘEDINTE.

AM ONOAREA DE A MĂ REFERI LA ACORDUL NR. 381-NI 2000, PRIVITOR LA APROVIZIONAREA CU URANIU, SEMNAT ÎN NIAMEY ÎN DATA DE ȘASE IULIE 2000 ÎNTRE GUVERNUL REPUBLICII NIGER ȘI GUVERNUL IRAKULUI DE CĂTRE REPREZENTANȚII LOR DELEGAȚI OFICIAL.

NUMITELE PROVIZII, ECHIVALENTE CU 500 DE TONE DE URANIU PUR PE AN, VOR FI LIVRATE ÎN 2 FAZE.

VĂZÂND ȘI EXAMINÂND ACORDUL NUMIT, EU ÎL APROB ÎN PRIVINȚA TUTUROR CERINȚELOR SALE ÎN NUMELE PUTERII CU CARE SUNT INVESTIT PRIN CONSTITUȚIA DE PE 12 MAI 1966. PRIN URMARE, VĂ ROG SĂ CONSIDERAȚI ACEASTĂ SCRISOARE CA PE UN INSTRUMENT FORMAL DE APROBARE A ACESTUI ACORD DE CĂTRE GUVERNUL REPUBLICII NIGER, CARE SE LEAGĂ ASTFEL PRIN CONTRACT.

AȘ DORI SĂ ADAUG, DOMNULE PREȘEDINTE, ASIGURĂRILE MELE ÎN PRIVINȚA CELEI MAI ÎNALTE STIME PE CARE V-O PORT.

La finalul paginii exista o șampilă pentru ceea ce părea a fi ZBiroul Prezidențial și semnătura vagă a președintelui Mamadou „Tandja.

Informațiile despre legătura dintre Irak și Niger fuseseră oferite de *Servizio per le Informazioni e la Sicurezza Militare* (SISMI), agenția de spionaj italiană, șefului de locație CIA din Ambasada Statelor Unite la Roma în octombrie 2001 și apoi în ianuarie 2002, conform autorilor *Scrisorii italiene*, lui Peter Eisner și Knut Royce, care au făcut publică întâmplarea în 2007.

Acele rapoarte de la SISMI au fost privite cu scepticism de către analiștii CIA, însă ele i-au determinat pe vicepreședintele Cheney și pe șeful său de personal, I. Lewis („Scooter”) Libby să primească de la CIA toate informațiile despre o posibilă legătură Niger-Irak. Misiunea a fost dată Diviziei de Contraproliferare a CIA, în cadrul Directoratului de Operațiuni. Unul dintre ofițerii de spionaj din divizie a fost Valerie Palme, care lucrase multă vreme sub „acoperire neoficială”, ceea ce însemna că nu beneficia de imunitatea care îi protejează pe ofițerii de spionaj care operează sub „acoperire oficială”. Un ofițer prins spionând în timp ce se află sub acoperire oficială este expatriat în calitate de persona non grata. Ofițeri precum Valerie Palme, care lucrează sub acoperire neoficială, riscă să fie arestați, judecați

și pedepsiți în cazul în care sunt prinși.

Atunci când lui Palme i s-a vorbit despre raportul legat de uraniu, ea a fost de acord cu sugestia unui coleg ca ea și soțul ei, Joseph Wilson, să meargă în Niger și să verifice informațiile. Wilson fusese ambasador în Gabon și delegat șef de misiune la Bagdad. În februarie 2002, el a plecat în Niger, nu a găsit nicio dovadă în favoarea afacerii, s-a întors în America și i-a raportat CIA ceea ce descoperise. (Mai târziu, într-un articol apărut în *New York Times*, Wilson și-a recunoscut eșecul în a descoperi orice conexiune între Irak și Niger. Acest lucru a declanșat o întreagă poveste la Washington, care i-a implicat pe Palme, Wilson, Libby și alți oficiali ai administrației Bush.)

În septembrie 2002, prim-ministrul britanic Tony Blair, bazându-și declarația pe un material similar al SISMI, a spus în fața Parlamentului: „Cunoaștem faptul că Saddam a încercat să cumpere cantități semnificative de uraniu din Africa, deși nu știm dacă a și reușit”. Apoi, pe 7 octombrie, a urmat discursul președintelui Bush. Redactorii de discursuri de la Casa Albă au plasat în discurs un comentariu cu privire la conexiunea Niger-Irak, însă, ascultând în final de sfatul oferit de CIA, l-au eliminat. În cadrul discursului, considerat a fi un mesaj politic major, Bush a afirmat într-adevăr că Saddam urmărea să dețină arme nucleare și că dacă ar fi „cumpărat sau furat o cantitate de uraniu îmbogățit de dimensiuni ceva mai mari decât o minge de softball, el s-ar afla în poziția de a amenința America.

La două zile după discursul lui Bush, Elisabettei Burba, o reporteră de investigații pentru un săptămânal de știri italian, *Panorama*, i-a fost înmănat un pachet cu documente de către un bărbat misterios care fusese informator pentru serviciile de spionaj italiene, franceze și egiptene. El a spus că dorea 10.000 de dolari pentru documente. După ce le-a examinat cu atenție, Burba a decis că acestea nu arătau prea oficiale. Unul dintre ele, de pildă, era semnat de ministrul de externe nigerian, Ailele Elhadj, care nu mai ocupa poziția respectivă din 2000. Numele său era scris greșit. Burba a spus că trebuia să verifice validitatea documentelor și că urma să revină cu un mesaj legat de plată.

Crezând că ar putea găsi un oficial american care să verifice documentele, Burba le-a dus la Ambasada Statelor Unite din ZRoma, neștiind că SISMI oferise CIA documente similare cu un = an înainte. Burba a apărut la ambasadă pe 9 octombrie 2002. În mod ironic, în ziua următoare, Camera Reprezentanților și Senatul i-au conferit lui Bush autoritatea de a porni războiul împotriva Irakului.

Între lunile octombrie 2002 și ianuarie 2003, membri ai administrației Bush au menționat frecvent rapoarte despre încercări ale lui Saddam de a obține uraniu. În timp ce redactorii de discursuri ai Casei Albe au început să lucreze la cuvântarea președintelui Bush despre starea națiunii, ei au obținut acordul din partea unui oficial CIA de a include o mențiune referitoare la raportul despre Niger, cu condiția de a o atribui

guvernului britanic, care făcuse în mod public acuzația respectivă. De aici au rezultat cele șaisprezece cuvinte.

Atunci când secretarul de stat Colin Powell, vorbind la Națiunile Unite, și-a prezentat cazul împotriva lui Saddam Hussein în Februarie 2003, el a afirmat că acesta încercase să obțină plutoniu. Însă în prezentarea sa de 10.000 de cuvinte, Powell nu 3 i menționat Nigerul. Analistii își pierdeau bruma de încredere pe zăre o avuseseră în autenticitatea documentelor.

În cele din urmă, pe 7 martie 2003, Mohamed Elbaradei, zdirector general al Agenției Internaționale de Energie Atomică, într-o prezentare la Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite, a spus că IAEA a comparat „forma, formatul, conținutul și semnătura” corespondenței nigeriene oficiale reale cu documentele suspecte. IAEA a concluzionat că documentele „sunt de fapt neautentice”. Pe 11 martie, CIA a afirmat că nu putea contrazice concluzia IAEA.

Impactul asupra istoriei: Documentul nigerian fals, aparent fabricat pentru a obține bani și nu pentru a influența politicienii, a devenit parte a dovezii citate de administrația Bush în campania sa pentru a justifica invazia Irakului.

DOI

Agenți dubli, dezertori și trădători

Prin 1850, Allen Pinkerton, un ajutor de șerif din Chicago, a pus bazele primei agenții de

detectivi din Statele Unite și i-a dat propriul nume. Motto-ul său era „Noi nu dormim niciodată”, iar agenția folosea ca logo un ochi care nu clipea – sursa expresiei „private eye” (detectiv particular). Pinkerton activase pentru o vreme în cadrul serviciilor de contraspionaj pentru Uniune pe durata Războiului Civil. După război, a explicat beneficiile faptului de a fi agent dublu: „În război, la fel ca într-un joc de șah, dacă știi dinainte mișcările adversarului tău, atunci e ușor să dai formă propriilor tale planuri și să îți elaborezi strategia în concordanță cu acestea și, desigur, mereu în propriul tău avantaj. Prin urmare... am concluzionat că dacă informațiile destinate rebelilor ar putea fi deținute mai întâi de noi, după aceea ei n-aveau decât să extragă toate beneficiile care ar fi putut să decurgă din informațiile respective”.

Informațiile acumulate de un agent dublu pot să schimbe istoria. După începerea celui de-al Doilea Război Mondial, serviciile de spionaj britanice erau derutate în urma unei operațiuni de spionaj dublu pe care serviciile germane o realizaseră împotriva lor. Însă până la sfârșitul războiului, britanicii își creaseră propria versiune de spionaj dublu – o inițiativă reușită cu un nume de cod potrivit, *Double-Cross System*. Până când vreun geniu va construi o altă versiune, *Double-Cross System* rămâne schema de spionaj dublu cea mai complexă din istoria spionajului.

Pe durata unei operațiuni de spionaj dublu, un agent aparține unui serviciu de spionaj, în timp ce lucrează în secret împotriva acestui serviciu

pentru un serviciu concurent, care îi furnizează agentului informații false. Agenții dubli sunt de obicei creați prin amenințări și stimulente din partea unuia dintre cei doi șefi ai lor. Un agent dublu este un adversar puternic, după cum au aflat ofițerii britanici de spionaj când au fost păcăliți de germani la începutul celui de-al Doilea Război Mondial.

După ce Marea Britanie a declarat război Germaniei pe 3 septembrie 1939, prim-ministrul Neville Chamberlain a sperat să pună capăt rapid războiului pe calea negocierii. SÄ (*Sicherheitsdienst*, Serviciul German de Securitate) a decis să se folosească de dorința de pace a britanicilor, înscenând în același timp o operațiune anti-Hitler falsă care urma să scoată la iveală disidenții reali. Un agent german care lucra pentru S. Payne Best, un ofițer MI6, Serviciul Secret de Spionaj Britanic, s-a infiltrat într-un grup de opoziție real și, în stilul tradițional al unui agent dublu, a acționat ca și cum ar fi fost controlat de Best în timp ce lucra în secret pentru SA.

Agentul a pretins că a organizat întâlniri pentru Best în Olanda, în octombrie 1939, cu un ofițer german care s-a autonumit „Maiorul Schemmer și a spus că era implicat într-un complot anti-Hitler. H.T. Setevens din MI6 îl însoțea pe Best. El fusese înputernicit să-i spună lui Schemmel că Marea Britanie ar accepta să pună capăt războiului și că i-ar fi garantat Germaniei pretențiile teritoriale de până în 1938, în cazul în care armata germană l-ar fi răsturnat

pe Hitler de la putere. Schemmel a afirmat că grupul conspiratorilor urma să-l aresteze pe Hitler și să preia controlul asupra Germaniei. Însă Schemmel le-a spus lui Best și lui Stevens că liderii complotului doreau să se adreseze direct oficialilor guvernamentali britanici.

MI6 a pregătit un avion care să-i ducă pe germani la Venlo, în apropierea graniței dintre Olanda și Germania. Pe 8 noiembrie, în timp ce Best și Stevens au așteptat delegația germană, o mașină a trecut cu forță prin punctul de frontieră, soldații germani trăgând în gărzile olandeze. Germanii au sărit în mașină, i-au luat pe cei doi englezi cu ei și s-au întors în viteză în Germania. Schemmel s-a dovedit a fi Walter Schellenberg, membru al SA.

Ofițerii MI6 au fost predați Gestapoului pentru a fi interogați și au rămas prizonieri până la sfârșitul războiului. O investigație MI6 de după război a descoperit că ei dezvăluiseră suficiente informații pentru a-i permite Gestapoului să eradicaze o mare parte din rețeaua europeană a MI6.

Winston Churchill, care l-a înlocuit pe Chamberlain ca prim-ministru în mai 1940, nu a căutat să încheie înțelegeri cu Germania. El a sprijinit cu entuziasm activitatea *Double-Cross System*, un sistem prin care agenții germani care pătrunseseră în Marea Britanie și fuseseră capturați erau transformați în agenți dubli. *Double-Cross System* le oferea o alegere fermă: lucrați pentru noi sau suportați consecințele.

În inima sistemului se găsea un amestec de

secrete adevărate și false pe care agenții dubli îl transmiteau prin radio Abwehr-ului (organizația de spionaj militar germană) păcălit. Germanii nu doar că au acceptat informațiile false, ci, totodată, au acționat uneori în funcție de ele – împlinind speranța comitetului de a „influența și poate de a schimba” planurile germane.

Ideea de agent dublu este cel puțin la fel de veche ca sfatul de spionaj pe care Sun Tzu l-a oferit în secolul al VI-lea î. Hr. Și la fel de nou ca operațiunile de război din secolul XXI. Generalul Tommy Franks, comandant al forțelor militare ale Statelor Unite la începutul războiului din Irak, a dezvăluit în 2004 că un ofițer de spionaj irakian, sub acoperirea calității de diplomat, i-a cerut unui ofițer din armata americană să spioneze în favoarea Irakului. Americanul a simulat un acord, devenind astfel agent dublu. El i-a dat intermediarului irakian documente contrafăcute, determinându-i pe strategii irakieni să mobilizeze forțe în zone îndepărtate de traseul real al invaziei.

the United States, notwithstanding the wrongs
sustained by them ceased not to observe the
9th March 1812.
Dear Sir Henry's secret mission
As the Belleguon will not publish the messages
& documents just laid before Cong^s. for the present week, I send you
a copy of the former. It is justified by the Documents, among
which are the original indentures & instructions from the Gov^t. of
Canada, and an original dispatch from the Earl of Liverpool
to him approving the conduct of the French agents. This dis-
cusses, or rather formal proof of the cooperation between the
Eastern Junts. The St. Columba will, it is to be hoped, not only
prevent future evils from that source, but approach good and
often peace.

Una dintre „scrisorile Henry” pe care
președintele Madison le-a folosit pentru a-i dovedi
Congresului că britanicii l-au angajat pe căpitanul
John Henry pe post de spion, pentru a genera
neliniște în cadrul Uniunii. Scrisoarea a contribuit
la declanșarea Războiului din 1812.

**Scrisorile de SE 000 de dolari ale
căpitanului Henry**

CREAT: MARTIE 1812

**SUBIECT: RĂZBOIUL DIN 1812 -
CARIERA CÂT. JOHN HENRY**

15

John Henry, de naționalitate irlandeză, un
fost ofițer din armata Statelor Unite, și-a părăsit

casa și ferma din Vermont în 1806 și s-a stabilit în Montreal pentru că, a spus el, „prefera un guvern monarhic”. Canada era pe atunci o colonie guvernată de coroana britanică. Căpitanul Henry, după cum s-a autointitulat, s-a asociat la scurtă vreme cu politicienii canadieni și aliații lor, bogații „baroni ai blănurilor” care controlau comerțul cu piei. Guvernatorul general al Canadei, Sir J.H. Craig, era intrigat de căpitanul guraliv.

În martie 1807, Marea Britanie și Franța se aflau în război. Navele de război britanice se aflau în Chesapeake Bay, blocând două vase de război franceze. Când cinci marinari au dezertat de pe una dintre navele britanice, au apărut imediat rapoarte conform cărora ei s-ar fi înrolat ca membri de echipaj pe fregata *Chesapeake* aparținând Marinei Statelor Unite. După ce căpitanul de pe *Chesapeake* a refuzat să-i fie percheziționată nava, un vas de război britanic a tras asupra *Chesapeake*, ucigând trei oameni și rănind optsprezece. Un grup britanic înarmat a urcat la bordul *Chesapeake* și a capturat patru dintre dezertori.

Incidentul a fost precedat de alte încercări de recrutare forțată a americanilor de către operațiunile maritime britanice. Acum, Marea Britanie și Statele Unite se aflau pe picior de război. Oficialii canadieni, temându-se de o invazie în cazul în care Statele

Unite intrau în război, aveau nevoie de informații. Căpitanul Henry a fost înscris ca agent sub acoperire și trimis de-a lungul graniței pentru a investiga zvonurile conform cărora, în cazul în

care izbucnea războiul, statele din New England se vor separa de Uniune și vor forma o alianță cu Marea Britanie.

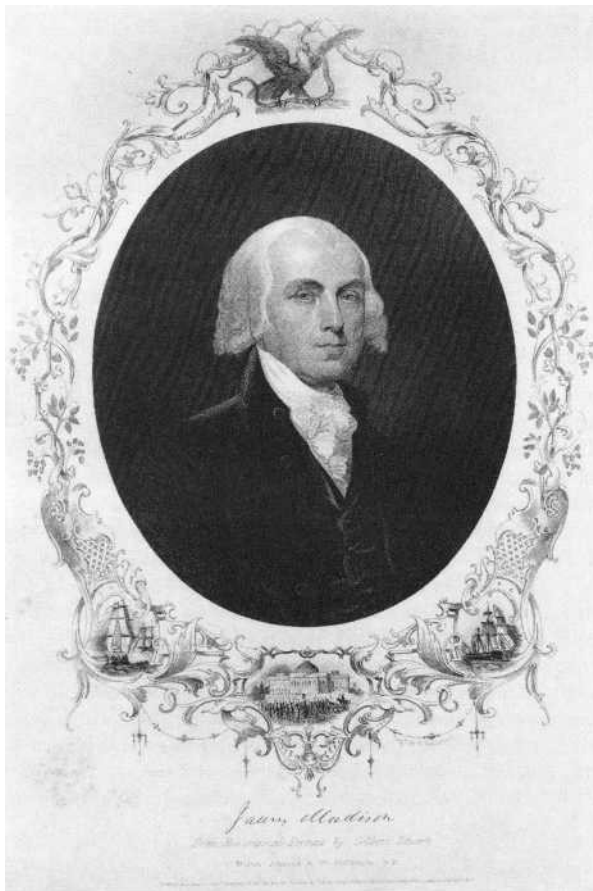
Pe durata celor trei luni petrecute în Vermont și Boston, căpitanul Henry i-a scris frecvent secretarului civil al guvernatorului Craig. Henry a raportat că nemulțumirile erau răspândite în Noua Anglie, iar dacă se declara război, legislativul statului Massachusetts ar porni o mișcare de secesiune și ar stabili o alianță cu Marea Britanie. Scrisorile lui Craig au ajuns în Marea Britanie, la secretarul de stat din Londra.

Henry însuși s-a dus la Londra, unde a fost dojenit de către oficiali, care considerau Canada o colonie, nu un agent de inițiere al politicilor britanice. El a părăsit Londra, aparent pentru a se întoarce în Canada, însă a navigat până la Boston, iar cu ajutorul unui infractor care s-a dat drept conte a obținut o scrisoare de recomandare către președintele James Madison, care, nerăbdător să descopere dovezi ale perfidiei britanice, a utilizat 50.000 de dolari din „fondul destinat serviciilor secrete” pentru a cumpăra ceea ce a devenit cunoscut sub numele de „scrisorile lui Henry”. Una dintre acestea este redată la pagina 90.

Madison a prezentat scrisorile lui Henry unor membri-cheie ai Congresului, împreună cu un mesaj în care Madison susținea că britanicii îl angajaseră pe Henry pe post de agent secret pentru a stârni nemulțumiri în Massachusetts „cu scopul de a... distruge Uniunea și de a forma... o legătură politică cu Marea Britanie”. Între timp, Henry a plecat în Franța. Puține se cunosc despre

viața sa ulterioară, deși prin 1820 au circulat rapoarte conform cărora acesta se afla în Italia, căutând informații despre o așa-zisă relație amoroasă a Reginei Carolina a Angliei.

Impactul asupra istoriei: Pe 1 iunie 1812, Madison a adresat Congresului un mesaj care includea acuzații bazate pe scrisorile lui Henry. Unsprezece zile mai târziu, Statele Unite au declarat război Marii Britanii. Războiul din 1812 a stabilit independența Americii față de Marea Britanie. În 1814, cele două națiuni au căutat să negocieze un tratat de pace, astfel încât să-și poată relua activitățile comerciale.

Președintele James Madison a folosit scrisorile Henry pentru a-i dovedi Congresului intenția Marii Britanii de a „distruge Uniunea

I have not changed the views expressed in my former communications. All that a large portion of the Northern people - especially in the Northwest - want to resist the oppressions of the despots at Washington, is a leader. They are ripe for resistance and it may come soon after the Presidential Election. At all events it must come if our armies are not overcome and destroyed or dispersed. No people of the Anglo-Saxon blood can long endure the usurpations and tyrannies of Lincoln. Democrats are more hated by Northern Republicans than Southern Rebels and will be as much outraged and persecuted if Lincoln is re-elected. They must yield to a cruel and disgraceful despotism or fight. They feel it and know it.

I do not see that I can achieve anything by remaining longer in this Province and unless instructed to stay shall leave here by 20th inst. for Halifax, and take my chance for running the blockade. If I am to stay till Spring, I wish my wife to join me under flag of truce, if possible. I am afraid to risk a winter's residence in this latitude and climate.

I need not sign this. The brave and the pure to whom it is addressed can identify me.

O pagină dintr-o scrisoare descifrată care a fost utilizată ca dovadă în procesul asasinării lui Lincoln. Ea sugerează întreprinderea unei acțiuni periculoase - posibil, o tentativă de asasinat - împotriva lui Lincoln după alegerile prezidențiale.

Agentul dublu al lui Lincoln

„CREAT: OCTOMBRIE 1864 SUBIECT: RĂZBOIUL CIVIL - DEZVĂLUIREA UNOR CONSPIRAȚII CONFEDERATE ÎMPOTRIVA LUI LINCOLN ȘI A NORDULUI

Celula de spionaj și sabotaj din Canada (discutată anterior în capitolul „Un export de aur către Canada”) primea instrucții importante din Richmond prin intermediul sistemului de curierat sub acoperire. Unul dintre curieri a fost Richard Montgomery, care transporta adesea depeșe codificate de la președintele confederat Jefferson Davis. Angajatorul real al lui Montgomery era adjunctul secretarului de război al lui Lincoln, Charles A. Dana.

În traseele sale, Montgomery se oprea la Washington, unde depeșele, de obicei încifrate, erau copiate și decriptate. Una dintre aceste depeșe a ajuns la Departamentul de Război duminică, 16 octombrie 1864, când președintele Lincoln însuși s-a întâmplat să fie acolo în drum spre o slujbă religioasă. Lincoln petrecea mult timp la Biroul de Telegrafie al Departamentului de Război, citind și scriind telegrame. Descifrată, depeșa trimisă din Canada către Judah P. Benjamin, secretarul de stat confederat, afirma:

Solicităm încă o dată urgentarea obținerii unui avantaj în favoarea noastră. Depuneți toate eforturile pentru a obține victoria. Considerăm în momentul de față că realegerea lui Lincoln este aproape sigură și trebuie să facem tot posibilul pentru a preveni acest lucru. În afară de asta, cu Lincoln reales și cu armatele sale victorioase, nici măcar nu putem spera la o recunoaștere [din partea Marii Britanii], ca să nu mai vorbim de ajutorul menționat în ultima noastră depeșă. Holcombe va explica acest lucru. Prietenul nostru e gata să acționeze conform directivelor

dumneavoastră.

Răspunsul primit de la Richmond, semnat de Benjamin, a fost prezentat lui Dana și Lincoln. Descifrat, în el se spunea:

Scrisoarea dumneavoastră de pe data de 13 e în mâinile mele. Există încă timp pentru a convinge mulți alegători înainte de luna noiembrie. O scurtă acțiune militară va avea loc aici. Nu e încă timpul potrivit. Generalul Longstreet îl va ataca pe Sheridan fără întârziere, după care se va deplasa către nord, cât mai departe posibil, spre punctele neprotejate. Această acțiune se va produce în locul mișcărilor de trupe mai sus menționate. El urmează să-i asiste pe republicani la colectarea voturilor. Aveți grijă și ajutați-l.

Depeșele lui Montgomery au demonstrat că membrii Confederației se foloseau de Canada ca de o oază de liniște și o bază a operațiunilor lor. Secretarul de război Edwin M. Stanton a pus mâna pe documente. El i-a spus lui Lincoln că acestea ar trebui reținute pentru a fi utilizate în cadrul unui avertisment aspru adresat Marii Britanii, pe care el o acuza că-i permisesese Canadei, pe atunci o colonie britanică, să devină un aliat nedeclarat al Confederației.

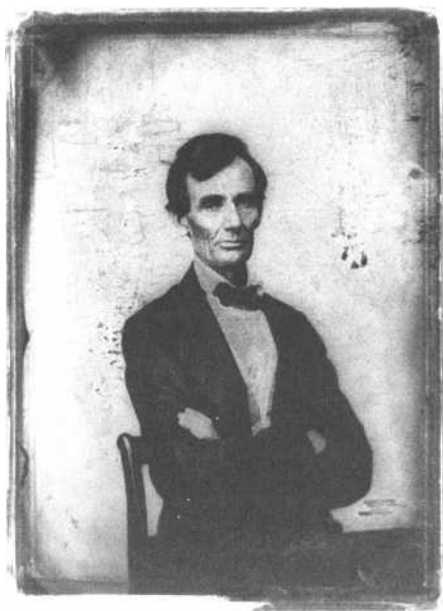
Dacă ar fi reținut documentele, și-au dat seama Lincoln și Dana, confederații ar fi știut că Montgomery fusese interceptat. Lincoln a făcut o sugestie: „De ce nu i-am permite mesagerului să își continue drumul ca de obicei, după care să-l prindem undeva în Virginia, să-i confiscăm depeșa, să-l băgăm la închisoare, iar după aceea să-l lăsăm

să evadeze?”

Santinelele Uniunii au fost avertizate, iar Montgomery a fost trimis pe drumul său. El a fost prins și întemnițat, iar hârtiile sale au fost reținute. În curând, a evadat, s-a tras asupra sa și a fost rănit. Ulterior, Montgomery a susținut că s-a împușcat singur în braț pentru a le putea arăta intermediarilor confederați o rană ca dovadă a evadării și fugii sale disperate. Pentru a adăuga veridicitate la farsa evadării, au fost publicate anunțuri în ziare în care se oferea o recompensă pentru prinderea lui Montgomery.

*Richard Montgomery, agent dublu în slujba
lui Abraham Lincoln și a Armatei Unioniste.*

Abraham Lincoln s-a bazat în mare măsură pe agentul dublu Richard Montgomery pentru a intra în posesia informațiilor despre activitatea Confederației în afara Canadei.

Impactul asupra istoriei: Montgomery a fost un martor-cheie la procesul celor opt simpatizanți sudiști acuzați de a-l fi ajutat pe John Wilkes Booth la conspirația de asasinare a președintelui Lincoln. Mărturia lui Montgomery, susținută de depeșele secrete, a inclus acuzații conform cărora Jacob Thompson, un împuternicit confederat din Canada, afirmase că i se „făcuse propunerea de a scăpa lumea de tiranii Lincoln, Stanton, Grant și alții; cei care lansaseră propunerea erau îndrăzneți, curajoși, capabili să-și ducă planurile la îndeplinire...” Mărturia lui Montgomery a ajutat la condamnarea conspiratorilor, patru dintre ei fiind

spânzurați. Thompson, temându-se de persecuții, a părăsit țara. Montgomery a dispărut din istorie, o soartă frecventă a agenților dubli.

9th March, 1918.

REILLY, 2nd Lieut. Sidney George.

I have made discreet enquiries re the above and find he is an Irishman, born at Clonsilla in 1874. He has resided at St. James Palace Chambers, 28, Ryder Street, S.W., since 10th January, 1918, and was previously stopping at the Savoy Hotel. He occupies a suite of chambers at RYDER STREET, the number of same is 21, for which he pays £8.8.0. per week. He is said to be very respectable and pays his bills quite regularly, has very little correspondence which is British, and has only been known to have two friends to visit him, viz. British Army Officers, names not known. It is said that he rarely leaves his rooms before after mid-day, and usually returns about tea time, and goes out in the evening to dinner, about 8 to 9 p.m. He has no meals at his chambers, but is known to lunch and dine at the Savoy or Berkeley Hotel. He does not keep late hours, the front door of the house is closed at 12 p.m. and he is always in before that time. He originally took the chambers for a week or so, but has been ill, and has said that he is expecting to be recalled to his unit at any time. I was informed that he was recommended by an old servant of the proprietor, and interviewed this man, but found that the truth was not a strong point with him, so deemed it unwise to question him directly about REILLY, in case he should be the means of letting REILLY know that enquiries had been made about him.

Continuing my enquiries I visited the Savoy Hotel, and learned that REILLY arrived there on the 1st January, 1918. It is not known from where, he signed as 2nd Lieut. Sidney George REILLY, R.F.C. Air Board. He occupied a suite of rooms No. 28, with Lieut. ~~W. H. KELLY~~ ^{RECORDED} ~~W. H. KELLY~~ ^{RECORDED} (A.S.) and Lieut. ~~W. H. KELLY~~ ^{RECORDED} ~~W. H. KELLY~~ ^{RECORDED} (A.S.) Lieuts. KELLY and ~~W. H. KELLY~~ ^{RECORDED} ~~W. H. KELLY~~ ^{RECORDED} left the Savoy on the 8th January, 1918, the former for American University Union, PARIS, and the latter for 39th Squadron, Shropshire. REILLY left on the

that REILLY is to be seen at the Savoy Hotel nearly every day, and is in the habit of taking lunch or dinner there, also that he speaks French fluently.

Raport de supraveghere MI5 referitor la Sidney Reilly, 1918.

Cine e asul spionilor?

**CREAT: MARTIE 1918 SUBIECT:
COMPLICATA CARIERĂ DE SPION A LUI
SIDNEY REILLY**

Sidney Reilly, conform unor admiratori și critici ai săi, a fost mai mult decât un agent dublu. La un anumit moment, el a fost bănuț că lucra simultan pentru britanici, antibolșevici, guvernul bolșevic și poliția secretă a aceluia guvern. De asemenea, din câte se pare, el este modelul de agent secret al lui Ian Fleming, James Bond, care imită atât curajul, cât și complicațiile vieții sentimentale ale lui Reilly. Despre Reilly se spunea că ar fi deținut „unsprezece pașapoarte și câte o soție pentru fiecare dintre ele”.

Atât de neclare au fost datele legate de cariera lui Reilly, încât nici chiar șefii săi nu au fost niciodată prea siguri dacă acesta lucra pentru sau împotriva lor. Abia în 2002 serviciile de spionaj britanice au deschis dosarele secrete cu privire la Reilly. Unul dintre documentele declassificate a pus capăt speculației referitoare la moartea sa misterioasă petrecută în Rusia, în 1925: „Bolșevicii l-au ucis, pentru a scăpa de posibilele cereri de eliberare a acestuia venite din partea englezilor.”

Despre Reilly se crede că s-a născut în Rusia, în apropiere de Odessa, numele său fiind Sigmund Rosenblum, fiul unei rusoaice de origine poloneză și al unui medic evreu. Mama sa era căsătorită la vremea respectivă cu un alt bărbat, un colonel din armata rusă bine cunoscut la curtea țarului. Reilly a menționat uneori că 1874 era anul său de naștere, alteori, 1877.

Conform uneia dintre numeroasele versiuni ale perioadei timpurii din viața sa, el a plecat din Rusia în Brazilia după ce a aflat că era copil din flori. În timp ce se afla în Brazilia, a susținut că a salvat viețile a doi sau trei ofițeri britanici, care l-au recompensat cu un pașaport britanic, pe care l-a folosit pentru a ajunge în Anglia. În 1898, când s-a căsătorit cu o văduvă pe nume Margaret Thomas, el s-a recomandat cu numele de Rosenblum. Un an mai târziu a adoptat numele de Sidney Reilly și l-a păstrat. Vorbea fluent engleza, rusa și susținea că stăpânește alte cinci limbi. A parcurs un traseu sinuos de-a lungul a 30 de ani ciudați de spionaj, în mare parte pentru Marea Britanie, acoperindu-și urmele sau apelând la altcineva pentru a i le acoperi.

Documente declassificate din arhiva MI5, serviciul de securitate britanic responsabil pentru activitățile de contraspionaj, arată că el a fost pus sub supraveghere în 1918, pe când era ofițer în cadrul *Royal Flying Corps* și concura pentru un post în MI5. Raportul de supraveghere oferă la pagina 100 un rezumat succint al unei zile din viața lui Reilly. Raportul relevă totodată că MI5 credea că el se născuse în Irlanda, nu în Rusia.

Alte documente declassificate demonstrează că din aprilie el lucra deja pentru MI5, iar în mai a fost trimis în misiune la Moscova. Acolo, s-a întâlnit cu Robert Bruce Lockhart, șeful Misiunii Britanice în Rusia. Împreună, ei au pus la cale răsturnarea de la putere a bolșevicilor care preluaseră conducerea în Revoluția din 1917.

Se spune despre Reilly că s-ar fi dat drept

tovarășul Relinski din Ceka, poliția secretă bolșevică, adunând în același timp în secret combatanți antibolșevici. Ulterior, Reilly a susținut că avea la dispoziție 60.000 de soldați ruși și letoni gata să pornească un război împotriva bolșevicilor. Oricare a fost numărul suporterilor să-i și orice a făcut el cu adevărat, Ceka nu a găsit prea multe dovezi pentru a-i incrimina pe Reilly și pe Lockhart de organizare a unei conspirații britanice împotriva regimului.

În iulie 1918, bolșevicii l-au masacrat pe țar și pe familia acestuia. O lună mai târziu, un antibolșevic l-a împușcat și l-a rănit grav pe V.I. Lenin. S-a susținut la vremea respectivă că Reilly ar fi fost implicat în complot.

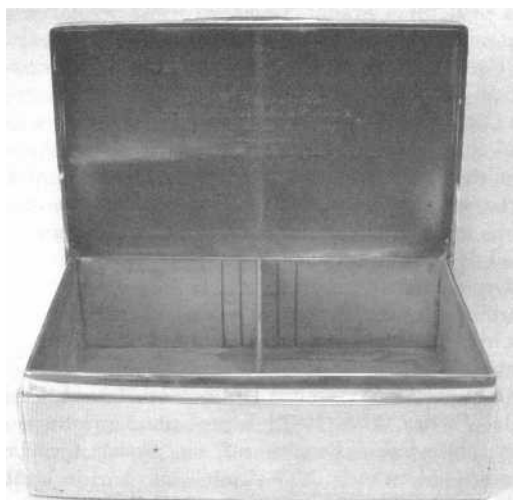
După ce Reilly a evadat, Lockhart a fost arestat și ulterior schimbat pe un diplomat rus în Marea Britanie. Lockhart a scris ulterior o carte foarte bine vândută, *Memoirs of a British Agent*. Volumul a fost republicat în 1974 și 1984, cu o introducere redactată de către fiul său, Robin Bruce Lockhart, care a activat în cadrul serviciului naval de spionaj britanic pe durata celui de-al Doilea Război Mondial. Membrul mai tânăr al familiei Lockhart a scris mai târziu cartea *Reilly: Ace of Spies*, un thriller incitant și plin de imaginație care s-a transformat într-un miniserial de televiziune cu același titlu.

După ce a părăsit Uniunea Sovietică, Reilly a continuat să ceară sprijin britanic pentru un grup antibolșevic „democratic” ce se forma în jurul emigranților ruși albi (țariști) de la Paris. Reilly a insistat că bolșevicii – „cei mai mari dușmani ai

rasei umane”, „criminali și perversi” – puteau fi înfrânți. Într-un raport din 1921 către *Foreign Office*, Reilly a profetizat „o revoltă generală” împotriva bolșevicilor. Revolta nu s-a produs niciodată, iar intermediarii săi au început să-și pună întrebări în legătură cu Reilly. Acesta lucra pe atunci pentru MI6, Serviciul Secret de Spionaj responsabil cu organizarea peste hotare a activităților de contraspionaj pentru Regatul Unit.

Ofițerii MI6 i-au verificat raportul prin comparație cu mesajele sovietice interceptate și decriptate de britanici. Rapoartele sale erau frecvent eronate. Uneori, el a fost plasat sub supraveghere datorită suspiciunilor că ar fi lucrat fie pentru rușii albi (țariști), fie pentru Ceka.

Pentru a deconspira antibolșevici, oficialii spionajului sovietic au creat o organizație secretă de dezinformare cunoscută sub numele de „încrederea”, care a părut să lucreze pentru a-i răsturna pe sovietici de la putere. Atât de credibile erau informațiile furnizate de „încrederea”, încât l-au convins pe un dușman al sovieticilor să se întoarcă din exil. Boris Viktor o viei Savinkov, un revoluționar antițarist charismatic, care se opunea regimului sovietic, a călătorit la Moscova în august 1924. Savinkov a fost arestat și condamnat la moarte.

O cutie de trabucuri dăruită lui Lockhart de către Reilly, având inscripționate următoarele cuvinte:

Lui Bruce Lockhart

Reprezentantul H.B.M. În Rusia în 1918 (în timpul Regimului Bolșevic) în amintirea evenimentelor desfășurate la Moscova în lunile august și septembrie ale aceluia an de la locotenentul său devotat Sidney Reilly

Cutia este singura dovadă fizică cunoscută a legăturii dintre cei doi bărbați

Agenții poliției secrete l-au căutat pe Reilly pentru a-i spune că Savinkov a fost într-adevăr condamnat - însă organizația „încrederea” era atât de puternică, încât intervenise și reușise să obțină grațierea lui Savinkov. Reilly, dând dovadă de o ciudată naivitate față de această înșelătorie, s-a dus la Moscova și a fost imediat arestat și întemnițat. Pentru lumea exterioară, Reilly pur și

simplu a dispărut. Cu toate acestea, oficialii spionajului britanic au reușit să afle că în 1925 paznicii lui l-au luat la o plimbare în pădure și l-au împușcat, probabil la ordinele lui Stalin însuși, conform documentelor declassificate în 2002.

Impactul asupra istoriei: în cazul în care Reilly și Lockhart ar fi reușit să pornească o contrarevoluție antibolșevică cu susținere din partea britanicilor, insurecția ar fi avut poate succes. Astfel, ar fi început un secol XX care nu l-ar fi inclus pe Stalin, Uniunea Sovietică și Războiul Rece.

Third Method

4. For the other method shown her by DELIDAISE, SERGUEIEW was to take what looked like an indelible copying pencil and with it scribble on a sheet of paper so that one side of it was completely covered. This sheet of paper was then to be used as a carbon. It apparently left no trace on the sheet of paper underneath.

5. Yvonne DELIDAISE took away SERGUEIEW's experiments in both these methods of secret writing, saying that she would have them developed. SERGUEIEW, however, never saw the results and can give no more information.

Fourth Method

6. The final method of secret writing in which SERGUEIEW was instructed was that given her for her mission to this country. For this she was to use the pellets given her by KLIEMANN before her departure from Paris (see para.112 1st Report). She was instructed in their use in the flat at 29 Avenue de l'Opera (see para.109 1st Report).

7. A pellet was to be heated in a clear flame which would not discolour it. When the pellet was melted she was to take a wooden toothpick and dip it in the liquid. When it was dry she would re-dip it and continue doing so until all the liquid had been absorbed and a new pellet reformed on the end of the stick. This could now be used as pen for her secret writing. She would then take a sheet of paper (non-shiny surface) and rub the paper evenly with cotton-wool. On the side she rubbed she was to write her cover letter in ink or pencil, preferably the former. Her letter in invisible writing was then to be written on the same side of the paper but at right angles to the visible text. If SERGUEIEW used a double sheet which entailed 4 written sides, the invisible writing was only to be done on the first and third pages.

8. Her cover letter was to be signed "SOLANGE". It was left to her as to whether she made use of the code for her invisible writing, but this was considered unnecessary.

Informații despre metode de spionaj german din interviurile MI5 cu Sergueiew, realizate în noiembrie 1943.

Câinele agentei duble

CREAT: NOIEMBRIE 1943

**SUBIECT: AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL
- O AGENTĂ DUBLĂ BRITANICĂ
NESERIOASĂ**

18

Sistemul britanic *Double-Cross* a evoluat într-o schemă complexă pentru inducerea în eroare a spionajului german cu privire la planurile pentru *D-Day*. Sistemul a devenit un instrument de inducere în eroare. Însă în inima *Double-Cross* exista o operațiune bazată pe agenții dubli.

Dintre cei 20 de bărbați și femei care lucrau pentru britanici în timp ce păreau să lucreze pentru germani, Nathalie Sergueiew este cea care se remarcă. În relația sa cu ofițerii ei de caz ea a personificat problema clasică ce apare atunci când ai de-a face cu un agent dublu: când cineva trăiește în minciună, ce anume e adevărat și ce e fals?

Sergueiew, născută în Rusia în 1912, a fost adusă în Franța atunci când familia ei a fugit de Revoluția Bolșevică din 1917. Ea lucra în calitate de jurnalist în Germania nazistă în 1937, când un

coleg a încercat fără succes să o recruteze cu scopul de a lucra pentru Abwehr, agenția germană de spionaj militar. Cu toate acestea, când a început războiul, ea a devenit un agent operativ al Abwehr-ului, afirmând că se răzgândise. Ulterior, a susținut că voise să lucreze pentru Marea Britanie pe post de agent dublu.

După ce s-a antrenat la o școală de spionaj a Abwehr-ului, ea a fost trecută sub comanda unui ofițer de control, Emil Kliemann, și i s-a dat numele de cod Tramp. A fost trimisă în Spania, o țară neutră, de unde putea pleca în Anglia. La Madrid, a contactat un ofițer de spionaj britanic, care i-a spus să urmeze instrucțiunile lui Kliemann și să se ducă în Anglia. Pe durata întâlnirilor clandestine cu intermediarul ei britanic din Madrid, și-a adus și câinele, Frisson. A cerut ca Frisson să o însoțească în Anglia, ceea ce încălca legi britanice stricte privitoare la carantina animalelor, fapt pentru care cererea ei a fost respinsă. Când a plecat către Anglia din Gibraltar, în noiembrie 1943, a trebuit să renunțe la Frisson.

MI5, serviciul de securitate britanic, i-a atribuit numele de cod Treasure și a plasat-o în *Double-Cross System*. „La început, se afirmă în rapoartele MI5 despre ea, Treasure i-a trimis lui Kliemann mesaje scrise cu cerneală simpatică sau cu litere codificate, însă ulterior a folosit un dispozitiv de transmisie radio” pentru a emite mesaje Morse încifrate. (O parte dintre metodele de spionaj pe care le învățase sunt prezentate la pagina 106.) Ea a obținut transmițătorul radio de la Kliemann în timpul unei întrevederi la Lisabona,

în luna martie. Până atunci, ofițerii aliați cu cel mai mare grad de acces la informații secrete știau că *D-Day* era plănuită pentru începutul primăverii. Treasure i-a furnizat lui Kliemann informații care l-au determinat pe acesta „să creadă că existau foarte puține trupe în sud-vestul Angliei și că ea avea un iubit în cea de-a 14 Armată (o unitate care nu exista, inventată de Aliați)”.

Însă iubitul ei real, care îi promisese că îl va strecura pe Frisson în Anglia, nu a reușit să se țină de promisiune – iar Treasure a aflat cumva că Frisson murise. Pe 13 mai, cu trei săptămâni înainte de *D-Day*, i-a făcut intermediarei sale din MI5, Mary Sherer, o mărturisire șocantă: Ei i se dăduse un semnal secret, care, dacă era inclus într-o transmisie în cod Morse, l-ar fi informat pe Kliemann că fusese prinsă și că transmitea din detenție. Sherer și-a contactat imediat superiorul, locotenent-colonelul Thomas Argyll Robertson, și i-a vorbit despre amenințarea lui Treasure, adăugând: „A recunoscut că motivul îl constituia răzbunarea pentru moartea câinelui ei”.

Robertson i-a ordonat unui specialist MI5 în comunicații să se ocupe de transmițător și să imite „pumnul” lui Treasure, tehnica

— Debarcările din Normandia au constituit prima operațiune de invadare a Normandiei de către Aliați, cunoscută și sub numele de Operațiunea Neptun sau Operațiunea Overlord. Debarcările au început în ziua de 6 iunie 1944 (*D-Day*), începând cu ora 6: 30 (*H-Hour*), în tr.).

ei specifică de telegrafiere. Robertson știa că spărgătorii de coduri britanici puteau citi mesajele

lui Kliemann către superiorii săi din Abwehr. O verificare a acelor mesaje a arătat că Treasure nu trădase *Double-Cross* și că Emil Kliemann nu detectase o schimbare în mesajele „pumn”. Fără detalii, raportul despre Treasure spunea că aceasta intrase într-un spital pe 5 iunie, cu o zi înainte de *D-Day*. Apoi, pe 15 iunie, Robertson s-a întâlnit cu Treasure și a scris un memoriu secret pentru dosarele MI5. În spatele tonului reținut se ascunde furia acestuia față de comportamentul ei nesăbuit:

Ieri am văzut-o pe TREASURE la adresa 39 Hill Street, în prezența domnișoarei Sherer.

Am spus că am venit să port o discuție foarte serioasă, de vreme ce mi-am format, pe durata ultimelor câteva zile, opinii clare cu privire la cazul ei. Am spus că am preluat deja transmitătorul și i-am imitat mesajele și că pe viitor nu va mai fi nevoie să ne ajute în acest mod. Am subliniat că motivele care m-au determinat să ajung la această concluzie au fost două:

1) am auzit de la domnișoara Sherer că TREASURE fusese la Lisabona [pentru al??? și a stabilit cu KLIEMANN un semnal sau un set de semnale care urmau să apară în mesajele ei, indicând faptul că ea lucra sau nu sub control exterior și

2) dintr-o sursă de încredere, s-a raportat că, în timp ce se afla la Lisabona, ea a stabilit un mijloc de comunicare cu un ofițer german de spionaj, fără ca acest lucru să ne fie comunicat. Am subliniat faptul că pentru mine e aproape imposibil să am încredere în cineva care s-a

comportat în această manieră.

Am spus apoi că o vom plăti cu 5 lire pe săptămână începând de luna următoare, iar dacă ea se decide să participe la o operațiune, noi vom suporta toate cheltuielile. În același timp, îi vom plăti orice rețete și servicii medicale. Am mai afirmat că vom încerca, deși nu am făcut nicio promisiune, să o trimitem.

Nathalie Sergueiew, agent dublu din sistemul Double-Cross.

la o dată ulterioară, fie la sora ei în Algeria, fie la familia ei de la Paris, în cazul în care condițiile ne permit acest lucru.

Cu toate acestea, am accentuat că, dacă voi avea vreun motiv să cred că este indiscretă sau acționează contrar intereselor cauzei aliate, voi lua imediat măsuri severe și fie o voi plasa în închisoare, fie o voi preda autorităților franceze care se vor ocupa fără îndoială de ea într-o manieră destul de severă. Am mai spus că, în mod natural, orice indemnizație sub formă de bani pe care i-am oferit-o până acum va înceta. În plus, am spus că vom dori probabil să ne consultăm ocazional cu ea cu privire la anumite aspecte legate de traficul [de mesaje] și că mă aștept să ne ofere întregul sprijin. Am rugat-o totodată să se pregătească să părăsească 39 Hill Street în următoarele două săptămâni.

Înainte de plecare, m-am asigurat de faptul că a înțeles cele afirmate de mine și am întrebat-o dacă are ceva de spus. Nu a avut nimic de spus, cu excepția faptului că nu a acceptat banii.

Eu am spus că va trebui să-i accepte, fie că vrea, fie că nu vrea, și că putea face cu ei ce dorea.

[semnat] T.A. Robertson

Impactul asupra istoriei: După cum știa prea bine locotenent-colonelul Robertson, *Double-Cross System* putea fi distrus în cazul în care controalele riguroase își pierdeau vigilența fie și pentru un moment. Dacă Treasure și-ar fi dus la îndeplinire

Spionul din tunel
CREAT: APRILIE 1956 SUBIECT:
RĂZBOIUL RECE - DESCOPERIREA
TUNELULUI BERLINULUI

19 |

În cea mai mare parte a Războiului Rece, orașul divizat al Berlinului a constituit centrul de comunicații pentru Germania de Est și ceilalți sateliți sovietici din Europa. Pentru a descoperi numeroasele linii telefonice și de teleprinter din subsolul orașului, agențiile de spionaj americane și britanice au avut o idee îndrăzneată de investigare: să sape un tunel început dintr-o clădire cu aspect normal din sectorul american către cablurile aflate sub o stradă din sectorul sovietic.

„Scopul tunelului Berlinului”, și-a amintit David E. Murphy, șeful bazei CIA din Berlin la momentul săpăturilor, a fost să „localizăm liniile de comunicații ale forțelor sovietice din Germania de Est, din Polonia, și legăturile lor cu Moscova, pentru a furniza informații curente despre forțele respective și, totodată, avertismente timpurii.”

Însă chiar în timp ce tunelul ultrasecret era plănuț, în 1953, sovieticii știau totul despre el. Informațiile în timp util au venit din partea lui George Blake, un ofițer de spionaj din MI6, Serviciul Secret de Spionaj Britanic, care era totodată agent KGB. Ca definiție strictă, Blake era un „agent de penetrare” KGB, sau cârțiță, mai

degrabă decât agent dublu. El era totodată un agent de tip „walk-in”, o persoană care caută inamicul și se oferă să spioneze, fără să fie recrutată. Conform oricărei descrieri, Blake era un spion extrem de valoros.

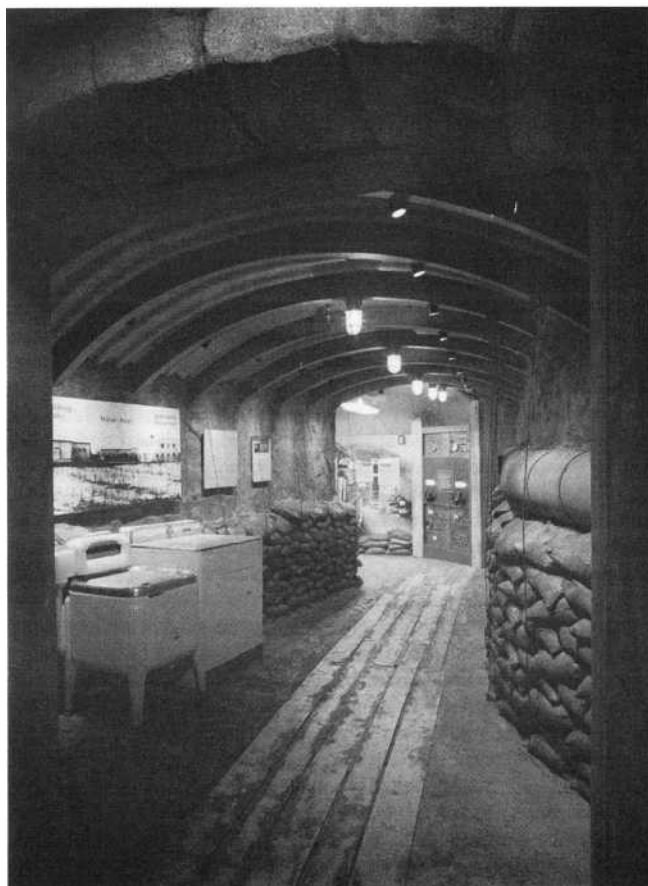
Născut la Rotterdam, numele său fiind George Behne, Blake a fost fiul unei olandeze luterane și al unui evreu egiptean care activase în Armata Britanică în timpul Primului Război Mondial și dăduse dovadă de atâta patriotism, încât își numise fiul după Regele George V. Când a început cel de-al Doilea Război Mondial, Blake se afla în Olanda, unde își termina studiile liceale. După ce Germania a invadat Olanda, în 1940, el a activat pentru o perioadă scurtă în cadrul mișcării de rezistență, după care s-a îndreptat către Anglia prin Vichy, Franța și Spania. S-a înscris în Marina Regală și, datorită calităților sale lingvistice, a fost încredințat secției olandeze a MI6 la Londra.

După război, MI6 l-a trimis la Hamburg, unde a recrutat foști ofițeri germani din marină și armată pentru rețelele MI6 din Germania de Est, aflată sub regim comunist. În octombrie 1948, el a fost trimis sub acoperire diplomatică în Seul, Coreea de Sud, pentru a conduce noua bază MI6 de acolo. Când Coreea de Nord a invadat Coreea de Sud, în iunie 1950, el a fost prins. În timp ce era prizonier, a făcut primul pas de pe lungul drum al trădării sale, spunându-le celor care l-au capturat că dorea să contacteze ambasada sovietică din Pyongyang, Coreea de Nord. A spionat, a scris el mai târziu, „din motive ideologice, niciodată pentru bani”.

În 1953, s-a aflat printre primii prizonieri eliberați după armistițiul care a pus capăt Războiului Coreean. În Anglia, Blake s-a căsătorit cu o secretară MI6, care era fiica unui ofițer.

De-a lungul timpului, KGB l-a monitorizat pe Blake. În timp ce acesta lucra pentru MI6 la Londra, a fost desemnat unui ofițer de caz KGB, Serghei Alexandro viei Kondrașev, și i s-a dat numele de cod Diomid. Cei doi au avut câteva întrevederi dedicate unor transferuri informaționale de rutină. Apoi, pe 18 ianuarie 1954, Blake și Kondrașev au avut o întrevedere obișnuită, de data asta la al doilea nivel al unui autobuz londonez. Blake i-a înmănat ofițerului KGB un pachet, iar Kondrașev a coborât din autobuz câteva stații mai târziu. În pachet erau copii la indigo ale rezumatului a trei zile de discuții între CIA ȘI MI6 pe tema tunelului din Berlin, un proiect numit STOPWATCH de către britanici și GOLD de americani. Blake avea copia la indigo pentru că fusese secretarul întâlnirilor.

Copia lui Blake, pe foi subțiri de hârtie galben-verde, a fost unul dintre cele mai detaliate seturi de informații furnizate în timpul Războiului Rece. Pachetul lui Blake includea nu doar

O recreare a tunelului Berlinului în interiorul Muzeului Internațional al Spionajului. Mulțumită lui Blake, sovieticii știau despre el chiar înainte de începerea săpăturilor.

numele oficialilor CIA ȘI MI6 care participaseră la întâlniri, ci, totodată, și șase pagini de informații tehnice despre „planul de a ataca toate circuitele”. Acum sovieticii aveau în mâinile lor toate detaliile unei operațiuni complexe CIA-MI6. KGB, dorind mai presus de orice să-l protejeze pe Blake, a păstrat secretul cu

sfințenie și a decis să permită săparea tunelului fără să intervină.

În septembrie 1954, inginerii armatei Statelor Unite au intrat într-o clădire mare din sectorul american pentru a începe excavațiile la subsol și săpăturile pentru tunel. Clădirea, care urma să ascundă pământul excavat, arăta ca o magazie, însă campania de dezinformare aliată afirma că era o stație cu dispozitive electronice secrete de spionaj. Inginerii care intrau și ieșeau zilnic din clădire se presupunea că făceau parte din personalul operativ de spionaj, nu că se ocupau de săpături. Astfel încât trebuiau să îmbrace uniforme curate. Pentru a-și ține uniformele de lucru secrete, departe de spălătoriile obișnuite ale armatei, inginerii își spălau hainele la fața locului, folosind propria mașină de spălat și propriul uscător.

Tunelul de 450 de metri a fost finalizat în februarie 1955, iar interceptarea cablurilor a început în mai. În acel moment, sovieticii trebuiau să decidă dacă îl protejau sau nu pe Blake, continuând transmisia a ceea ce părea să fie un trafic normal prin cabluri. Au decis să continue.

Activitatea de spionaj a continuat până pe la ora 13, pe 22 aprilie 1956, când observatorii aliați din postul de la magazie au observat 40 sau 50 de oameni săpând exact deasupra tunelului. După o oră, au ajuns la camera de interceptare din tunel. În magazie, translatorii aliați realizau (și înregistrau) traduceri în timp real a ceea ce auzeau în microfoanele din tunel (o pagină din aceste documente este reprodusă la pag. 112).

„Cum au făcut asta? E fantastic!”, a exclamat un tehnician est-german. La o conferință de presă, oficialii sovietici au dezvăluit „descoperirea accidentală” a tunelului și au protestat împotriva pătrunderii ilegale în sectorul sovietic. După câteva zile de publicitate, informația adevărată despre tunel a intrat în cele mai secrete arhive ale KGB, CIA ȘI MI6.

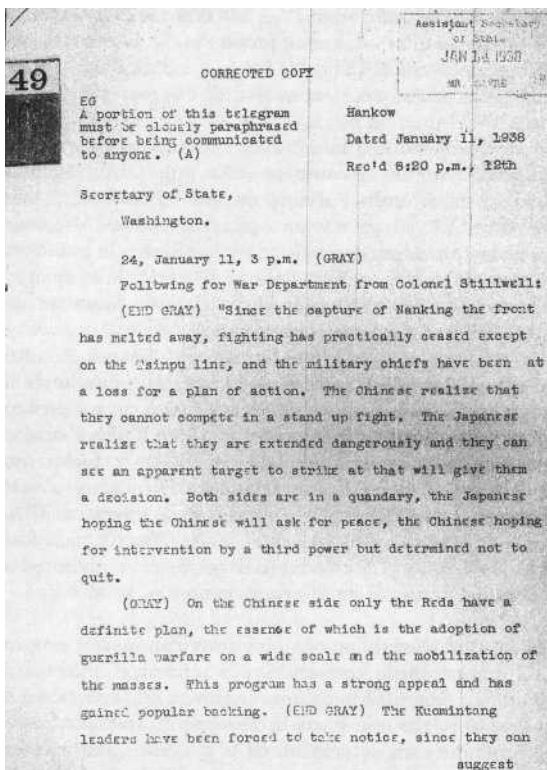
La început, CIA a crezut că un cablu fusese descoperit și o echipă de intervenție a fost trimisă să repare un cablu scurtcircuitat din cauza apei scurse după numeroasele zile cu ploaie. Până atunci, agenții de interceptare a comunicațiilor au înregistrat 443.000 de „conversații” – 368.000 ale sovieticilor și 75.000 ale est-germanilor – care au produs 1.750 de rapoarte de spionaj și analize secrete. Când trădarea lui Blake a fost dezvăluită în 1961, toate acele conversații au fost privite cu suspiciune.

Cariera de agent dublu a lui Blake a ajuns la un sfârșit prin informațiile oferite de locotenent-colonelul CIA Michael Goleniewski, un dezertor din Serviciul de Spionaj polonez. El le-a spus celor din CIA că există un spion în cadrul MI6, iar investigatorii britanici l-au depistat pe Blake. El se afla în Liban, studiind limba arabă într-o școală folosită de agențiile de spionaj occidentale, când a fost chemat brusc la Londra și acuzat de faptul de a fi fost multă vreme spion sovietic.

Blake a mărturisit, a fost arestat pentru violarea Actului Secretelor Oficiale și a fost judecat rapid la Old Bailey, unde a fost condamnat la 42 de ani de închisoare, „câte un an pentru

fiecare agent trădat”, conform spuselor. În 1966, Blake a evadat din închisoare printr-o acțiune elaborată, care a inclus un membru al Armatei Republicane Irlandeze. Evadarea a fost finanțată probabil de KGB și pusă în aplicare de operativii IRA. Blake a ajuns la Moscova. Autobiografia sa, *No Other Choice*, a fost publicată în 1990. Rangul de colonel KGB retras din activitate l-a ajutat să obțină o pensie și un apartament spațios în Moscova.

Impactul asupra istorisi: Oficialii spionajului american insistă asupra faptului că interceptările convorbirilor au furnizat informații reale care au fost de ajutor în evaluarea intențiilor sovietice din Berlin, în timpul Războiului Rece. În 1999, realizând o estimare a valorii tunelului, un istoric al CIA a scris: „Majoritatea informațiilor utile au avut de-a face cu ordinele sovietice de război și cu dispozițiile de mobilizare a forței – informațiile au fost de neprețuit înainte ca sateliții de recunoaștere și alte mijloace mai sofisticate de culegere a informațiilor să devină operaționale”.

O pagină din dosarul confidențial al Departamentului de Stat referitor la Documentele din Dovleac (Pumpkin Papers), în acest caz fiind vorba de un raport al colonelului Stilwell, un atașat militar care culegea informații în China.

Documentele din dovleac

**CREAT: IANUARIE 1938 SUBIECT:
RĂZBOIUL RECE - CAZUL CHAMBERS-HISS**

20

În noaptea de 2 decembrie 1948, un bărbat durduliu de 47 de ani a condus doi investigatori

numiți de Congres până la parcela cultivată cu dovleci a fermei sale din Westminster, Maryland. Bărbatul era Whittaker Chambers, un fost editor la publicația *Time*, care le-a spus celor de la *House Committee on Un-American Activities* că fusese nu doar membru într-o celulă a partidului comunist, ci și spion al Uniunii Sovietice.

Unul dintre ceilalți spioni, a mărturisit el, era Alger Hiss, un oficial aristocrat al Departamentului de Stat, cu legături la Casa Albă. Hiss i-a intentat un proces de calomnie lui Chambers, care a pretins că acuzația sa era confirmată de documente ascunse. Chambers a indicat un dovleac mare, golit de sâmburi, care servise drept ascunziș pentru un film de 35 de mm învelit în hârtie cerată. Unele dintre imaginile de pe film erau documente din cadrul Departamentului de Stat. Anterior, Chambers scosese la iveală 65 de pagini tipărite și patru însemnări despre care a spus că sunt scrise de mâna lui Hiss. Câteva dintre documentele lui Chambers fuseseră ascunse în cabina unui mic lift de alimente din casa unei rude aflată în Baltimore. Însă dovleacul a fost cel care a fascinat mass-media, iar „Documentele din dovleac” (**„Pumpkin Papers”**) au devenit emblema tuturor dezvăluirilor lui Chambers.

Unul dintre documentele ascunse ale lui Chambers provenea de la colonelul W. Stilwell (vezi pagina alăturată). Stilwell (al cărui nume este scris greșit în document) a fost un atașat militar care a cules informații în China într-un moment crucial. Comuniștii chinezi, conduși de

Mao Zedong, luptau împotriva invadatorilor japonezi, în vreme ce naționaliștii chinezi, sub îndrumarea lui Chiang Kai-shek, se aflau adesea pe linia frontului. Observațiile lui Stilwell la acel moment urmau să fie de mare interes pentru susținătorii sovietici ai lui Mao. Nota din colțul din stânga sus avertizează împotriva citării directe a telegramelor decodificate deoarece oricine o vede în acea formă ar putea obține indicii legate de spargerea codului GRAY al Departamentului de Stat.

Acuzațiile lui Chambers au ținut un bărbat cu o carieră deosebită la Washington. Alger Hiss, după ce a absolvit în 1929 Facultatea de Drept de la Harvard, a activat pe post de secretar la Curtea Supremă de Justiție Olivier Wendell Holmes. La începutul anilor 1930, Hiss s-a alăturat programului *New Deal* inițiat de Franklin D. Roosevelt, mai întâi în cadrul Departamentului de Agricultură, iar apoi al Departamentului de Stat. În 1941, la vârsta de 40 de ani, el devenit un oficial de marcă în Biroul de Stat pentru Relațiile cu Orientul îndepărtat. Către finalul celui de-al Doilea Război Mondial, Hiss a fost însărcinat cu organizarea Națiunilor Unite. A fost totodată consilierul președintelui Roosevelt pe timp de război în Conferința de la Yalta, unde s-au întâlnit Roosevelt, prim-ministrul britanic Winston Churchill și dictatorul sovietic Iosif Stalin. Hiss a părăsit în tăcere Departamentul de Stat pentru a deveni, în 1947, președintele eminenței organizații *Carnegie Endowment for International Peace*.

Îndelungatul și complexul caz Chambers-Hiss

a alimentat temerile publice din anii '40 potrivit cărora spioni sovietici ar fi penetrat guvernul Statelor Unite. Acele temeri au fost un preludiu al fricii de Roșii-din-guvern trâmbițată în anii '50 de senatorul Joe McCarthy, ale cărui tactici au produs termenul de *mccarthism*.

Documentele din dovie au mai introdus în scenă un membru puțin cunoscut al *House Committee on Un-American Activities*, senatorul de California, Richard M. Nixon. Chipul său a apărut în numeroase ziare în timp ce, cu lupa în mână, examina filmele.

În 1949, Hiss a fost dat în judecată pentru faptul de a fi mințit un juriu cu privire la întâlnirile sale cu Chambers. Acuzațiile de spionaj au fost retrase. Procesul de sperjur s-a finalizat printr-un juriu aflat în impas. El a fost judecat din nou, condamnat de această dată, iar în martie 1951 a intrat într-o închisoare federală pentru a ispăși cei cinci ani de detenție. A fost eliberat în noiembrie 1954.

Cazul Chambers-Hiss a fost reactualizat în 1996, când Agenția de Securitate Națională a dezvăluit rezultatele unei operațiuni strict secrete cu numele de cod Venona. Documentele Venona – mesaje ale spionajului sovietic decriptate din anii 1940 – au identificat o corelație între Hiss și activitatea de spionaj. Au apărut imediat speculații cu privire la contactele pe timp de război ale lui Hiss cu Donald MacLean, un diplomat din cadrul Biroului Britanic pentru Afaceri Externe care lucrase împreună cu acesta la Națiunile Unite și în alte probleme. MacLean a fost unul dintre „spionii

de la Cambridge” care a furnizat informații importante Uniunii Sovietice.

Unul dintre documentele Venona, datat 30 martie 1945, se referă la un nume de cod american „Ales”. Mesajul menționează că un agent sovietic care lucra pentru Departamentul de Stat l-a însoțit pe președintele Roosevelt la Conferința de la Yalta în februarie 1945, după care a zburat la Moscova. Acolo, indică mesajul, „Ales” l-a întâlnit pe Andrei Vîșinski, comisarul sovietic pentru Afaceri Externe, și a fost citat pentru ajutorul oferit sovieticilor. Analistii NSA spun că „Ales” nu ar fi putut fi decât Hiss, o concluzie contestată de susținătorii acestuia.

În 1975, prin Actul de Libertate a Informației, Hiss a obținut ceea ce fusese ascuns în dobleacul golit de semințe: o rolă de film care era în întregime goală, alături de alte două role ce păreau atât de inofensive, încât, a spus Hiss, „sunt cu siguranță inutile pentru spionaj”. Însă mai existau acele documente din liftul de alimente, care se refereau la secrete ale Departamentului de Stat. Suporterii lui Hiss au afirmat că nu existau dovezi solide cu privire la originea acelor documente și că nu se putea stabili o legătură între Hiss și „Ales”. Hiss a decedat în 1996, încă susținând că nu fusese niciodată spion.

Impactul asupra istoriei: Hiss rămâne un personaj controversat chiar și în prezent. Cazul său a propulsat cariera lui Richard Nixon, de vreme ce conexiunile celui din urmă cu „Documentele din dobleac” i-au conferit o publicitate națională. Anticomunismul său, care a

debutat odată cu acest incident, a devenit o temă nixoniană, catapultându-l în Senat în 1950 și asigurându-i statutul de figură republicană majoră, mai întâi pe post de coleg de campanie al lui Dwight D. Eisenhower la alegerile prezidențiale din 1952 și în 1956, apoi în calitate de candidat prezidențial în 1960 și președinte în 1968.

TREI

Contraspionaj: spion contra spion

Obiectul aflat într-un parc de la periferia Moscovei arăta ca o piatră. Nu prea departe, bine ascunsă, se afla o cameră de luat vederi care observa „piatra”. Era o poveste veche, o operațiune de contraspionaj, instigând un spion contra altui spion într-un loc secret de întâlnire. Însă acest capitol al povestirii se desfășura în lumea înaltei tehnologii din anul 2006. Spionii utilizau dispozitive.

„Piatra” era un mijloc de comunicare camuflat. Un agent care trecea pe lângă dispozitiv își transmitea secretele prin apăsarea butonului unui computer portabil. O cameră de luat vederi ascunsă era manevrată de Serviciul Federal de Securitate rusesc (FSB), succesorul KGB-ului din era sovietică. Un film cu imagine granulară, care a apărut la televiziunea rusească în ianuarie 2006, era despre piatra falsă. Fusesse desfăcută și arăta ca un pachet, înăuntru: dispozitivul.

Filmul a prezentat și trei bărbați. Unul a

intrat în tufişurile de lângă obiect, ținând în mână ceea ce semăna cu un Palm Pilot, un model de minicomputer portabil, și a plecat mai departe. Un al doilea bărbat s-a oprit cam în același loc, a ridicat capota mașinii, a meșterit ceva sub ea și s-a uitat la piatră. Un alt treilea bărbat a ridicat piatra și a plecat cu ea.

FSB a spus că pe film au fost surprinși trei spioni britanici care lucraseră sub acoperire diplomatică la ambasada britanică din

Moscova. Aparent, participau la una dintre cele mai vechi operațiuni de spionaj: întâlnirea într-un loc secret, care le permite spionului și șefului său să comunice fără a se întâlni față în față. Clipurile video au prezentat o tranzacție clasică de tip „dead drop”¹: primul bărbat activase probabil dispozitivul și transmisese informații; al doilea bărbat probabil că a înregistrat faptul că dispozitivul fusese folosit; al treilea bărbat a transportat dispozitivul încărcat cu informații. În agitația diplomatică care a urmat, Rusia a afirmat că un alt oficial britanic și un rus folosiseră sistemul. Rusul a fost arestat și se pare că și-a mărturisit calitatea de spion.

FSB a organizat o operațiune de contraspionaj. Contraspionajul este utilizat de toate țările din lume pentru a identifica și neutraliza orice eforturi ascunse de a fura

1 „Dead drop” sau „dead letter box” este o locație utilizată pentru a transfera în secret lucruri sau informații între două persoane, fără a fi nevoie ca acestea să se întâlnească (*n.tr.*).

secretele acelei țări, inclusiv încercările de a recruta cetățeni cu scopul de a fura secretele respective. Contraspionajul devine de obicei un efort de a detecta și de a neutraliza oameni care devin „cârțițe”. O operațiune se reduce la o agenție de întărire a legii care încearcă să identifice o persoană care poate sau nu să lucreze pentru dușman.

Pentru a ajunge de la suspiciuni la dovezi, ofițerii de contraspionaj din țările democratice trebuie să construiască un caz care poate fi susținut la tribunal. Asta înseamnă că spionul trebuie să fie prins în acțiune. Una dintre cele mai bune modalități pentru a face acest lucru este să fie descoperit locul unde se desfășoară schimbul informațional și să fie monitorizat până când utilizatorii săi își fac apariția.

Britanicii au folosit un loc de transfer informațional eficient pe durata Războiului Revoluționar, când Ben Franklin era la Paris, conducând o activitate americană secretă legată de o alianță cu Franța. Serviciul Secret britanic i-a dat unui agent american cerneală invizibilă și i-a spus să trimită scrisori unui „Domn Richards”, mesajul înserat printre rânduri. În ceea ce se numește un transfer informațional programat, în fiecare seară de marți, după ora 21: 30, agentul trebuia să plaseze scrisorile într-o sticlă îngropată lângă un copac din Grădina Tuilleries. Un ofițer de spionaj, lucrând sub acoperire diplomatică la ambasada britanică din Paris, prelua sticla și o înlocuia cu o alta ce conținea instrucții pentru agent. Britanicii au obținut un flux solid de

informații referitoare la activitățile lui Franklin, de vreme ce locul de transfer nu a fost descoperit.

FBI a folosit o cameră de luat vederi pentru a rezolva unul dintre cele mai importante cazuri de contraspionaj. În 1939, William G. Sebold, un muncitor dintr-o fabrică aviatică din California, s-a întors în Germania sa de baștină pentru a-și vizita familia. În timp ce se afla acolo, a fost recrutat pentru a spiona în favoarea Germaniei. Sebold a raportat acest lucru Consulatului american din Cologne și a fost de acord să devină spion dublu.

Întors în Statele Unite, lucrând pentru FBI, Sebold a urmat instrucțiunile germane și a contactat doi membri ai cercului german de spionaj. El s-a întâlnit cu liderul cercului și cu alți spioni într-o încăpere în care FBI plasase microfoane. Microfoanele ascunse au înregistrat conversațiile, iar o cameră de luat vederi secretă a filmat spionii și, de asemenea, un ceas și un calendar plasate în fața sa.

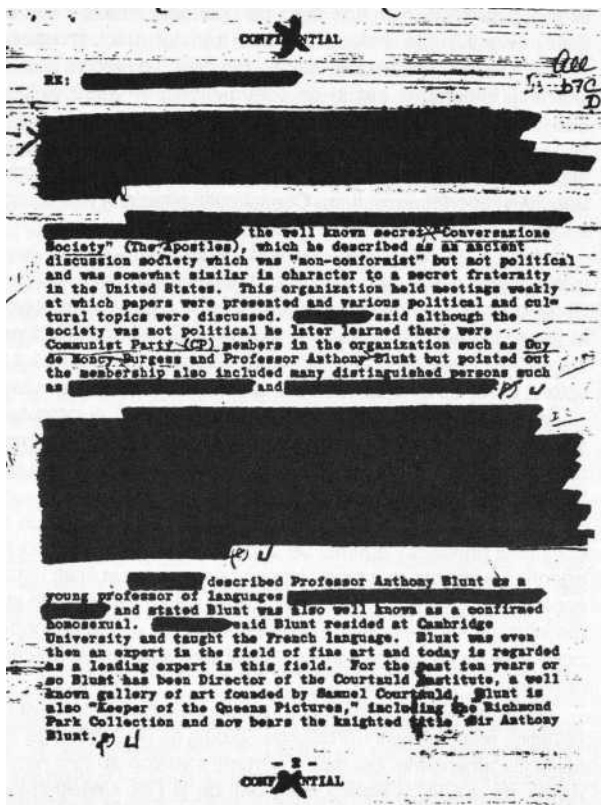
În ianuarie 1942, FBI a arestat 32 de membri ai cercului. Toți spionii au fost judecați, găsiți vinovați și condamnați la închisoare de la 18 luni la 18 ani – totalul pedepselor a depășit 300 de ani. Doi dintre ei erau americani.

FBI, în calitate de organ de impunere a legii în Statele Unite, constituie principala agenție de contraspionaj. CIA, care nu este o agenție de impunere a legii, deține și ea responsabilități legate de contraspionaj. Atât CIA, cât și FBI, împreună cu serviciile de spionaj din întreaga lume, au realizat investigații ce au dus la descoperirea celor care își folosiseră cunoștințele

și abilitățile pentru a scăpa de urmărire.

Pentru serviciile de spionaj britanice, cele mai distructive cârțițe sovietice erau membrii Cercului de Spionaj de la Cambridge. Pentru serviciile americane, cei mai importanți trădători au fost Aldrich H. Ames, de la CIA, și Robert Hanssen, de la FBI. Ceilalți spioni din povestirile care urmează – John Walker și Jonathan Pollard – au fost identificați în urma unor ponturi primite de serviciile de contraspionaj.

Deși o mare parte din ceea ce știm despre contraspionaj provine din cazurile rezolvate, multe persoane care activează în domeniul contraspionajului bănuiesc că există spioni care nu vor fi prinși probabil niciodată.

O pagină a raportului FBI despre Blunt, ce conține numele informatorului, însă menționează și „Apostolii”, o societate din Cambridge al cărei membru era informatorul

Cavalerul a fost spion

**„CREAT: IUNIE 1963 SUBIECT:
RĂZBOIUL RECE - DEMASCAREA LUI SIR
ANTHONY BLUNT CA AGENT SOVIETIC**

În iunie 1963, președintele Kennedy a oferit postul de conducere al *Național Endowment for the Arts* lui Michael Straight, proprietar și editor al publicației *New Republic*. Straight era nerăbdător să accepte postul. Însă i-a fost teamă de faptul că o verificare a trecutului său va dezvălui că în timp ce urma cursurile Trinity College, Cambridge, în anii 1930, s-a întâlnit cu Anthony Blunt, suspectat de a fi agent sovietic. Straight i-a cerut sfatul istoricului Arthur Schlesinger, Jr., un consilier special al lui Kennedy. Acesta l-a îndemnat să se ducă la FBI și să spună totul.

Astfel a început o poveste complexă de contraspionaj care s-a terminat cu demascarea lui Sir Anthony Blunt, consilierul reginei Elisabeta a II-a, în calitate de „al patrulea membru” al Cercului de Spionaj Cambridge. Înainte de revelația referitoare la Blunt, trei alți absolvenți ai Universității Cambridge au fost demascați ca spioni sovietici: Donald MacLean, Harold (Kim) Philby și Guy Burgess, toți urmând în trecut cursurile Trinity și lucrând anterior pe posturi superioare în cadrul spionajului britanic și al Serviciului pentru Afaceri Externe. Cercul de Spionaj de la Cambridge a inclus spioni de mare succes, care au adunat secrete atât britanice, cât și americane de la cele mai înalte niveluri ale guvernului.

FBI a raportat confidențial mărturiile lui Straight despre Blunt Serviciului de Securitate britanic, MI5. Unii dintre ofițerii MI5 suspectaseră de multă vreme că Blunt nu era doar un spion, ci și o iscodă talentată pentru serviciile de spionaj

sovietice. Ofițerii de contraspionaj din MI5 l-au interogat de 11 ori. Confruntat cu ceea ce Straight le spusese celor de la FBI, și promițându-i-se imunitate față de orice acuzație, Blunt nu doar că a mărturisit, dar l-a și identificat pe John Caimcross, un alt absolvent de la Cambridge, ca pe „al cincilea membru” al cercului. Caimcross spionase pentru sovietici în timp ce era secretar particular la ministerul responsabil de monitorizarea serviciilor de spionaj britanice. Caimcross i-a ajutat pe sovietici și în timp ce lucra în cadrul instituției britanice ultra secrete de spargere a codurilor, din Bletchley Park, pe durata celui de-al Doilea Război Mondial.

Însă interogarea lui Blunt de către MI5 nu a fost dezvăluită. Nici FBI nu a dezvăluit mărturiile lui Straight, deși acesta le-a reprodus în autobiografia sa. Dar FBI a răspuns totuși unei cereri întemeiate a *Freedom of Information Act*, eliberând un raport referitor la Blunt, atent redactat – din 120 de pagini, doar 37 au fost dezvăluite – (una dintre ele este prezentată la pagina 126). Datele din acel raport coincid cu interogarea lui Straight în 1963 de către FBI. În raport, informatorul, al cărui nume este acoperit cu marker negru, povestește despre Blunt și îi menționează pe „Apostoli”, o societate britanică de care aparținea informatorul.

Paginile din dosarul lui Blunt prezentate de FBI conțin multe menționări despre LHM, „letterhead memo” („memoriul cu antet”), o denumire folosită pentru documentele care necesitau o manipulare specială. Unul dintre

documentele LHM este adresat lui D.M. Ladd, director adjunct și șef al Diviziei de Spionaj a FBI, un indiciu al interesului ridicat al FBI față de cercul de spionaj britanic. Interesul fusese determinat de faptul că MacLean, Philby și Burgess vizitaseră Ambasada Britanică de la Washington.

MacLean a fost numit Secretar Adjunct la Ambasada Britanică din Washington în mai 1944, iar la scurtă vreme a devenit Prim Secretar, cu acces la biroul de coduri al ambasadei. Mai târziu, a devenit șeful Departamentului American din cadrul Biroului pentru Afaceri Externe. Burgess a fost numit Secretar Adjunct în cadrul ambasadei în august 1950 și a trăit în casa lui Philby din Washington. Philby a fost elementul de legătură al Serviciului Secret de Spionaj britanic (MI6) la Washington și, prin conexiunile sale cu comunitatea spionilor, a aflat de cea mai secretă operațiune de spargere a codurilor din America.

Burgess a fost în cele din urmă chemat la Londra - aparent la cererea guvernatorului din Virginia din cauza depășirilor repetate ale vitezei pe autostrăzile Commonwealth-ului. Rechemarea, organizată probabil de Philby, s-a produs în timp ce era finalizată o investigație de contraspionaj referitoare la Burgess și MacLean. Ei au dispărut din Londra pe 25 mai 1951, pentru a apărea mai târziu la Moscova. Philby a fost chemat la Londra pe 11 iunie, sub bănuiala că i-ar fi avertizat pe Burgess și MacLean. Acuzat ulterior, în mod public, de faptul că era „cel de-al treilea membru” din Cercul de Spionaj de la Cambridge, Philby a

fost absolvit de vină în octombrie 1955 de către secretarul de externe (mai târziu prim-ministru) Harold Macmillan. Însă suspiciunile nu s-au risipit, iar KGB l-a ajutat pe Philby să ajungă la Moscova în 1963.

Trădarea lui Blunt nu a fost confirmată public până pe 15 noiembrie 1979, când prim-ministrul Margaret Thatcher, răspunzând fără multă tragere de inimă rapoartelor publicate, a recunoscut într-un discurs ținut în Parlament că Blunt „fusesse recrutat de ruși și acționase pentru spionajul rusesc înainte de război, pe când era membru al consiliului studentesc de la Cambridge”. Existau speculații potrivit cărora demascarea lui Sir Anthony fusese amânată multă vreme pentru a o proteja pe Regină și pentru a conserva imaginea lui Blunt de important istoric al artei. Lui Blunt i s-a retras titlul de cavaler și, depozat de apartenența la clasa privilegiată pe care o slujise și o trădase, a dus o viață singuratică, nefericită, până în martie 1983, când a murit în urma unei afecțiuni cardiace.

Impactul asupra istoriei. Raportul FBI despre Blunt a oferit serviciului de spionaj britanic dovezile de care avea nevoie pentru a-l demasca în calitate de spion, punând capăt poveștii Cercului de Spionaj de la Cambridge, care devastase serviciile de spionaj britanice. Blunt, un prieten al Reginei, a reprezentat succesul activității sovietice de recrutare a spionilor din cadrul establishmentului britanic.

Fotografii de supraveghere datate înfățișând pe Jonathan Jay Pollard în timp ce pleacă cu documente guvernamentale secrete, pe care mai târziu le va înmâna intermediarului său israelian.

Spionul en un milion de documente

CREAT: NOIEMBRIE 1985 SUBIECT: UN SPION ISRAELIAN SURPRINS DE O CAMERĂ VIDEO

În toamna anului 1979, Jonathan Jay Pollard, după două luni petrecute pe un post de analist al serviciului de spionaj al Marinei, era considerat un risc pentru securitate de către superiorul său. Pollard lucra la Centrul de sprijin al Spionajului Marinei în Suitland, Maryland. El se afla în perioada de probă, și, deși acest lucru ar fi făcut ca demiterea lui să fie ușoară, a fost păstrat pe post de analist, iar în calitate de spion a furat și a copiat peste un milion de pagini de materiale secrete, suficiente pentru a umple o încăpere de doi pe trei metri cu vrafuri de documente înalte de doi metri.

Agenții de contraspionaj din Marină și FBI au pus în final capăt activității de spionaj a lui Pollard printr-o operațiune febrilă, stânjenită de presiunile exercitate asupra resurselor de contraspionaj cauzate de ceea ce a ajuns să fie cunoscut sub numele de „Anul Spionului”. Între ian. - oct. 1985, zece spioni au fost arestați, inclusiv John Walker și membrii cercului său (vezi p. 134).

La începutul carierei lui Pollard, un test realizat cu poligraful a indicat că acesta avea nevoie de ajutor medical și că nu ar fi trebuit să i se ofere accesul la informații cu grad ridicat de securitate. Însă, datorită în primul rând inerției birocratice, a fost păstrat la locul său de muncă, unde i s-a acordat permisiunea de a se ocupa de informațiile strict-secrete și special compartimentate.

În noiembrie 1985, un coleg l-a văzut pe Pollard ieșind din clădire în timp ce ducea documente în plicuri care le indicau conținutul ultrasecret. Colegul a raportat acest lucru, iar Pollard a fost pus sub supraveghere. O cameră de luat vederi ascunsă i-a observat fiecare mișcare, producând unul dintre acele documente rare de contraspionaj, și anume imaginea unui spion în acțiune (vezi p. 130). Fiecare moment al activității de supraveghere a fost consemnat de un martor nevăzut:

15 noiembrie 1985.10: 59: 11

A început să răscolească hârtii în sertar, apoi a scos un alt vraf și, cu oarecare dificultate, pentru că până acum servieta începuse să se umple, l-a îndesat în ea. După multă agitație și foială în scaun, a închis în cele din urmă servieta.

În ziua de luni, 18 noiembrie 1985, Pollard, cărând un pachet ce conținea 60 de documente secrete, a fost oprit în afara clădirii Marinei și adus în biroul său pentru interogare de către agenții FBI ȘI NIS. În următoarele zile, după o serie de încercări disperate de a rezista investigatorilor și de a obține ajutor din partea intermediarilor săi, Pollard și soția sa, Anne Henderson Pollard, s-au deplasat cu mașina la ambasada israeliană, urmăriți de mașinile de supraveghere ale FBI. Israelienii au refuzat să-i ofere azil lui Pollard și, în timp ce el părăsea teritoriul ambasadei, a fost arestat. Anne a fost și ea arestată.

Investigatorii de contraspionaj au descoperit că, de trei ori pe săptămână, Pollard plasase în

servieta sa pagini imprimate la computer, fotografii din satelit și documente secrete, după care ieșise din clădirea Marinei fără a fi percheziționat. El se ducea cu mașina până la o locație în care nu putea fi, observat - de pildă o spălătorie de mașini - și transfera documentele într-o servietă pe care o rezervase pentru livrările sale de vineri sau sâmbătă către diverse apartamente din Washington, unde israelienii copiau documentele, pe care el le re turna luna următoare.

Activitatea de spionaj a lui Pollard a început după ce acesta l-a întâlnit pe colonelul Avi Sella, un pilot combatant israelian, agent operativ sub acoperirea de absolvent al Universității New York. Pollard i-a spus lui Sella că deținea informații care ar fi putut ajuta statul Israel și i-a arătat documente legate de armamentul chimic irakian. Sella l-a trimis pe Pollard la un ofițer de spionaj, pe nume Yosef (Yossi) Yagur, a cărui acoperire era cea de consul pe probleme științifice la Consulatul Israelian din New York.

Pollard a primit o plată lunară pentru serviciile sale, i s-a oferit un număr de cont într-o bancă elvețiană și i s-a spus că fuseseră depozitați deja 30.000 de dolari. Israelul, a afirmat Yagur, urma să adauge anual încă 30.000 la suma respectivă, pe durata următorilor 10 ani. După aceea, Pollard urma să se retragă în Israel.

Pollard a pledat vinovat la acuzațiile de spionaj și a fost condamnat la închisoare pe viață. Soția sa a pledat vinovată la acuzațiile de posesie neautorizată de documente guvernamentale și de

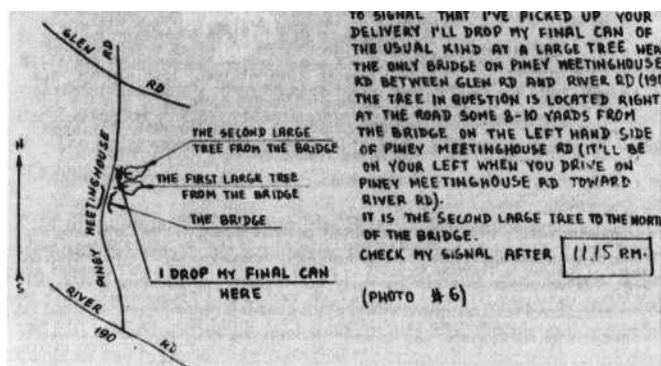
a fi complice la posesia de documente militare de către soțul ei. Nu a fost acuzată de spionaj. Condamnată la cinci ani de închisoare, ea a fost eliberată în aprilie 1990, după ce a petrecut 37 de luni în închisoare. La scurtă vreme, a divorțat de Pollard.

Condamnarea lui Pollard a demarat o campanie de eliberare a sa pe motivul că acesta abia dacă spionase pentru un stat aliat. Parlamentul israelian a solicitat eliberarea lui, iar prim-ministrul israelian a trimis în mod repetat petiții președinților americani pentru a-l elibera, susținând că acesta nu provocase daune Americii. Evaluând daunele, secretarul apărării, Caspar Weinberger, a afirmat: „Pentru mine e dificil să concep o daună mai mare adusă securității naționale”. El a spus că Pollard vânduse intenționat informații „rezervate Statelor Unite pentru utilizare proprie, iar faptul de a le dezvălui, oricui sau oricărei națiuni, ar provoca cea mai mare amenințare la adresa securității noastre naționale”.

Weinberger a publicat o estimare a daunelor provocate de Pollard. Oficialii au afirmat că unul dintre cele mai valoroase documente furate de Pollard a fost un compendiu de frecvențe utilizate de serviciile militare externe și de spionaj. Odată ce aceste date se aflau în afara controlului SUA, serviciile de spionaj nu mai puteau avea încredere în frecvențele respective, care, după dezvăluirea lui Pollard, puteau fi folosite pentru a genera dezinformare.

Impactul asupra istoriei: Arestarea și

condamnarea lui Pollard a dezvăluit faptul că Israelul spionase Statele Unite și a amenințat să întrerupă relațiile dintre cele două țări. Inițial, oficialii israelieni au pretins că activitatea de spionaj nu fusese decât o „operațiune brută”, însă, în 1998, Israelul a recunoscut formal că Pollard fusese spionul său și a continuat să urmărească eliberarea sa.

Hartă redactată de mână oferită lui John Walker de intermediarii săi sovietici în luna mai 1985, furnizând detalii pentru o livrare de materiale secrete lângă localitatea Pollesville, Md.

Omul de bază al sovieticilor

CREAT: MAI 1985

SUBIECT: RĂZBOIUL RECE - VÂNZAREA DE SECRETE SOVIETICILOR DE CĂTRE UN RADIOFONIST DIN MARINĂ

Când forțele nord-coreene au urcat la bord și au capturat vasul U.S.S. *Pueblo*, în ianuarie 1968, un radiofonist din Marină, aflat pe partea cealaltă a globului, și-a dat seama că pierderea vasului îl putea îmbogăți. Ofițerul împuternicit John A. Walker Jr. știa că mai multe aparate de codificare KW-7 se vor afla în curând în mâinile sovieticilor, aliații nord-coreenilor. Însă sovieticii nu vor putea intercepta comunicațiile americane secrete pentru că nu dețineau cheile necesare pentru a utiliza aparatele. Walker avea acces la acele chei.

Vasul *Pueblo* se afla într-o misiune secretă de spionaj electronic, ascultând frecvențele radio și de radar coreene și sovietice. Mașinile de codificare KW-7 erau modele mai avansate ale Enigma, un aparat din cel de-al Doilea Război Mondial pe care s-au bazat germanii. Spărgătorii de coduri americani și britanici reușiseră să descifreze sistemul Enigma.

Sistemul KW-7 era mai complicat decât Enigma datorită cheilor de încifrare, sau „listelor-cheie”, ce conțineau setul zilnic de numere care porneau aparatul. Un radiofonist deschidea un compartiment al KW-7, plasa cardul-cheie pe un senzor electronic și închidea compartimentul. Senzorul traducea inserțiile cârdului în semnale care îi ofereau aparatului numerele zilei respective.

Mesajele erau scrise la teletastatura aparatului, iar mesajele receptate erau imprimate electronic prin intermediul acesteia. Semnalele se deplasau prin circuitele criptografice din interiorul cutiei și erau încifrate conform unui cod

prestabilit pentru ziua respectivă de către numărul de pe cardul-cheie. Mesajul era transmis prin radio sub forma unui șir numeric. La capătul recepției, mesajul intra într-un alt dispozitiv KW-7, unde putea fi descifrat numai dacă aparatul fusese echipat cu o copie a aceluiași card-cheie.

Regulile de protejare a cardurilor-cheie constituiau punctul forte al Sistemului de Materiale Secrete, pornind de la curierii materialelor, plasate în ambalaje sigilate pe care le transportau de la imprimăria atent păzită a Agenției Naționale de Securitate din Fort Meade, Maryland. În Marina Statelor Unite, destinația finală a cardurilor-cheie era custodele CMS, de obicei un radiofonist al Marinei, precum Walker, având acces la materiale „criptografice strict secrete”.

Walker a luat legătura cu sovieticii la scurtă vreme după capturarea vasului *Pueblo*. El era pe atunci ofițer de supraveghere și ofițer al centrului de mesaje, în cadrul personalului Forței Submarine a Flotei Atlantice în Norfolk, utilizând zilnic carduri-cheie și monitorizând comunicațiile Flotei Atlantice.

Walker s-a retras din Marină în 1976, dar nu din cauza activității de spionaj. El și-a organizat propria rețea de spionaj din care făceau parte fiul său, funcționarul de gradul trei Michael Walker; fratele acestuia, locotenent comandant Arthur J. Walker și prietenul său, radiofonistul șef Jerry A. Whitworth. Fiica lui John Walker, Laura Walker Snyder, era în armată atunci când acesta a încercat fără succes s-o recruteze, îndemnând-o să

avorteze pentru a putea rămâne în armată și a deveni spioana sa.

În mod ciudat, Walker se mândrea cu activitatea sa de spionaj. „Niciunul dintre membrii existenți sau potențiali ai organizației nu prezintă problemele clasice de care suferă atât de multe persoane angajate în această activitate”, le scria el sovieticilor. „Nu avem probleme cu drogurile, alcoolul, homosexualitatea. Toți suntem echilibrați și maturi din punct de vedere psihologic. Iar organizația ar putea să spele fonduri”.

Din octombrie 1982 și până în octombrie 1983, Whitworth a fost radiofonistul-șef de la bordul portavionului *Enterprise*. Pe vas existau în jur de 25 de dispozitive KW-7 și un KW-37 modificat pentru recepția mesajelor de pe submarine. Whitworth avea acces nelimitat la toate mesajele care veneau și plecau.

Fosta soție a lui Walker, Barbara, a telefonat la FBI și a încercat să avertizeze autoritățile în privința lui, însă informațiile sale au părut incoerente și a fost ignorată. Apoi, în noiembrie 1984, îndemnată de Laura, ea a întocmit un raport coerent, iar FBI-ul a ascultat-o. Walker, care locuia atunci în Norfolk, a fost pus sub supraveghere în speranța că va putea fi prins asupra faptului. Momentul s-a produs pe 20 mai 1985, când Walker a fost prins după ce a lăsat o pungă de plastic plină cu documente secrete la un punct de interceptare din Poolesville, Maryland, în urma respectării instrucțiilor scrise care apar la pagina 134.

Cele 129 de documente secrete din pungă

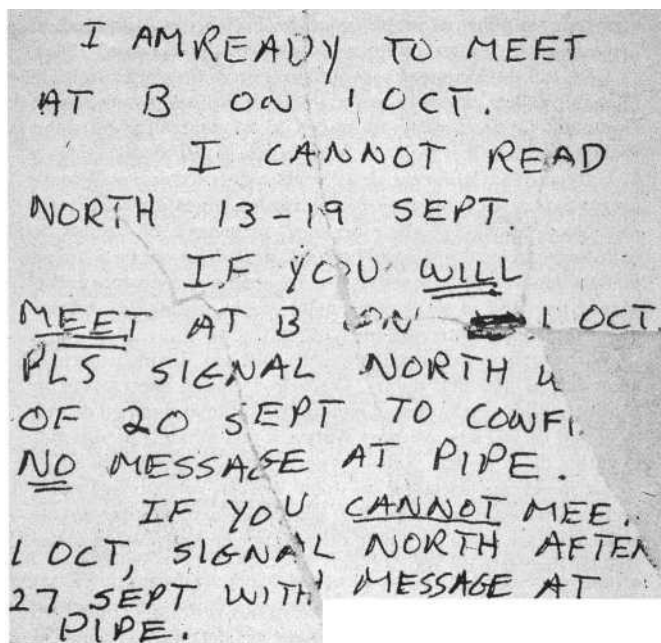
fuseseră furate de Michael Walker, trimis la bordul purtătorului de avioane *Nimitz*. Documentele descoperite în pungă și la domiciliul lui John Walker au stabilit o legătură între acesta și Whitworth, care a fost arestat în California. Îngrijorați că nu existau suficiente dovezi pentru a-l condamna pe Whitworth, oficialii au aranjat o înțelegere: Michael Walker urma să primească 25 de ani de închisoare, în locul închisorii pe viață, dacă John era de acord să pledeze vinovat pentru activitatea de spionaj, să accepte închisoarea pe viață și să depună mărturie în calitate de martor guvernamental la procesul lui Whitworth.

Whitworth a fost condamnat la 365 ani de închisoare și amendat cu 410.000 dolari. Conform formulei încorporate în sentință, Whitworth putea fi eliberat condiționat după 60 de ani, la vârsta de 107 ani. Michael Walker a fost eliberat condiționat la vârsta de 37 de ani, după ce a petrecut în închisoare 15 ani.

La momentul arestării lui John Walker, oficialii agențiilor secrete americane au estimat că Uniunea Sovietică interceptase și decodificase peste un milion de mesaje prin intermediul materialelor furnizate de Walker.

Impactul asupra istoriei: Dacă Uniunea Sovietică și Statele Unite ar fi început un război, Walker și Whitworth ar fi fost aliații ascunși ai sovieticilor. Directorului Serviciului de Spionaj al Marinei a afirmat că informațiile oferite de Whitworth „facilitau câștigarea războiului” de către sovietici. Secretarul apărării, Caspar Weinberg, a menționat „câștiguri sovietice sub

toate aspectele activității navale de război” și a spus că informațiile dezvăluite de Whitworth Uniunii Sovietice „ar fi fost «devastatoare» pentru Statele Unite în vreme de război”.

I AM READY TO MEET
AT B ON 1 OCT.
I CANNOT READ
NORTH 13-19 SEPT.
IF YOU WILL
MEET AT B ON ~~1~~ OCT.
PLS SIGNAL NORTH 4
OF 20 SEPT TO CONF.
NO MESSAGE AT PIPE.
IF YOU CANNOT MEE.
1 OCT, SIGNAL NORTH AFTER
27 SEPT WITH MESSAGE AT
PIPE.

Nota scrisă de Aldrich Ames intermediarilor să pe care investigatorii FBI au reconstituit-o ulterior ca pe primul lor indiciu complet referitor la faptul că Ames era un spion.

Spionul conducea un Jaguar

CREAT: SEPTEMBRIE 1993

**SUBIECT: DEMASCAREA LUI ALDRICH
AMES**

CA FIIND O CÂRTIȚĂ SOVIETICĂ

În seara zilei de 9 septembrie 1993, Aldrich H. Ames, un ofițer CIA de contraspionaj, și soția sa, Rosario, au ieșit din casa de un milion de dolari în care locuiau, în Arlington, Virginia, și s-au deplasat cu mașina lor marca Jaguar la o serată a părinților organizată la școala urmată de fiul lor în Alexandria, Virginia. Ei au traversat râul Potomac și au intrat în Districtul Columbia, urmăriți din umbră de FBI. Mașina a ajuns într-o fundătură și a întors pe o alee. Cuplul s-a întors apoi acasă.

Câteva zile mai târziu, într-o seară, Ames a ieșit să ducă gunoiul. Când echipa FBI de supraveghere a căutat în tomberonul lui Ames, a descoperit fragmente dintr-o foaie de hârtie. Reconstituită (prezentată pe pagina alăturată), pagina i-a oferit FBI-ului primul indiciu solid potrivit căruia Ames era spion.

Experții în contraspionaj din FBI care au tradus nota au concluzionat că „B” se referea la Bogotá, Columbia, „Nord” era o locație, iar „Țeava” era un loc secret de întâlnire utilizat de intermediarul său pentru a transfera mesaje, instrucții și bani. Ames nu s-a putut „deplasa către Nord” înainte de 30 septembrie. FBI a aflat că el urma să plece în afara țării, cu însărcinări primite de la CIA, în acel interval.

FBI cunoștea mișcările lui Ames deoarece, cu mai multe luni înainte, agenții de contraspionaj au înaintat o petiție către Curtea de Supraveghere a Activităților de Spionaj Extern pentru a primi permisiunea de a asculta convorbirile telefonice

ale lui Ames și pentru a intra pe ascuns în casa acestuia cu scopul de a instala camere video, microfoane și pentru a-i accesa computerul. Dintr-o conversație telefonică criptică, FBI știa că drumul cu mașina până la fundătură era o procedură de spionaj: Ames voise să vadă un semn făcut cu creta pe o cutie poștală utilizată pe post de locație semnalizată, verificând dacă un colet cu informații pe care îl livrase în ziua respectivă fusese ridicat de unul dintre intermediarii săi, ofițer în cadrul SVR (acronim pentru *Sluzhba Vneshney Razvedki Rossii*, Serviciul de Spionaj Extern al Federației Ruse), succesorul KGB-ului.

Ames a reușit să ajungă la Bogotá, aflat încă sub supraveghere, în noiembrie 1993. FBI a continuat să-l urmărească și să strângă dovezi, sperând să-l prindă preluând sau primind materiale. În cele din urmă, îngrijorați de faptul că intermediarii săi ruși începeau să se neliniștească, agenții FBI au început să finalizeze cazul. Ames a fost arestat pe 24 februarie 1994, în ziua în care urma să plece la Moscova pentru o întâlnire oficială a CIA cu specialiștii ruși ai serviciului de narcotice. Soția sa, Rosario, a fost și ea arestată. El o întâlnise pe durata turului său dintre anii 1981 - 1983 în México City, unde ea lucra pe post de atașat cultural în cadrul ambasadei columbiene. Ea a activat totodată pe ascuns în calitate de „element de sprijin”, transformându-și ocazional apartamentul într-o locație sigură.

Vânătoarea de cârțițe care a sfârșit cu arestarea lui Ames a început în 1986, la câteva luni după ce acesta a început să spioneze pentru

Uniunea Sovietică. La un moment dat, în 1985, oficialii CIA și-au dat seama că un număr de agenți din Uniunea Sovietică fuseseră compromiși, reduși la tăcere sau executați. Însă abia în 1986 oficialii din cadrul Directoratului de Operațiuni au alcătuit un mic grup de vânători de cârtițe, condus de Jeanne Vertefeuille, o expertă în contraspionajul sovietic. (La început, grupul lui Vertefeuille a fost interesat de Edward Lee Howard, un ofițer CIA care s-a dus la Moscova în septembrie 1985. Activitatea lui Howard a înlăturat bănuielile potrivit cărora acesta ar fi fost o cârtiță. Însă, așa cum și-a amintit un fost ofițer CIA „noi eram îngrijorați de starea psihologică în care se afla și de faptul că el ar fi putut acționa în mod nesăbuit.”)

Prin parcurgerea a nenumărate dosare și punerea cap la cap a informațiilor, Vertefeuille și vânătorii ei au găsit în jur de 20 de angajați CIA care dispuneau de un acces larg la operațiunile și informațiile legate de Uniunea Sovietică. Unul dintre angajați era Ames, un ofițer de contraspionaj. Între timp, FBI investigase pierderea a doi ofițeri de spionaj sovietici. Însă abia în 1991 CIA și-a unit forțele cu FBI pentru a alcătui o unitate comună de investigație.

Ames a fost în cele din urmă identificat ca suspect, după ce Sandy Grimes, unul dintre investigatorii lui Vertefeuille, a descoperit că el depozita cu regularitate sume mari de bani într-un cont bancar, la scurtă vreme după ce lua masa de prânz cu Serghei Ciuvakin, un diplomat din cadrul ambasadei sovietice - intermediarul lui Ames.

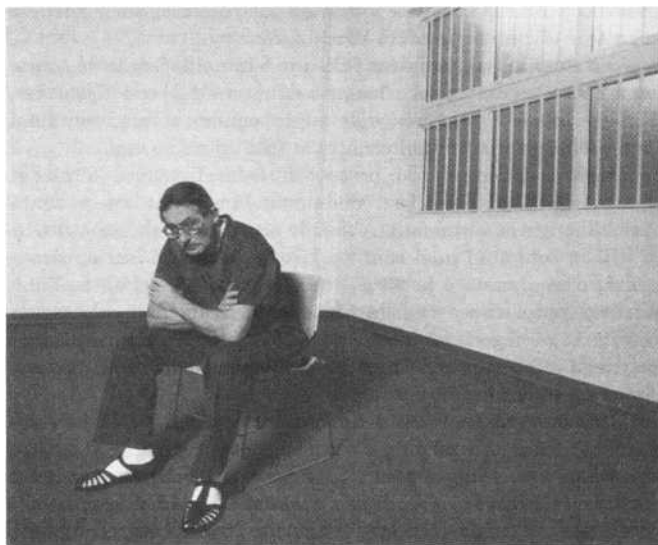
Acele întâlniri erau cunoscute de CIA pentru că Ames se oferise voluntar să cultive și să încerce să recruteze oficiali sovietici la Washington.

Vertefeuille i-a comunicat FBI-ului bănuielile legate de Ames, iar acesta a preluat cazul, căruia i-a dat numele de cod *Nightmover*. FBI l-a plasat pe Ames sub supraveghere totală, adunând dovezile necesare condamnării lui la închisoare pe viață.

După o înțelegere cu procurorii federali, Ames a pledat vinovat de spionaj și a fost condamnat la o închisoare pe viață fără eliberare condiționată. A fost de acord să colaboreze cu CIA ȘI FBI în schimbul unei sentințe ușoare pentru Rosario, care a primit o condamnare la 63 de luni de închisoare. Pentru bună purtare, putea fi scurtată la 42 de luni. În închisoare, Ames a continuat să negocieze, încercând să coopereze în schimbul unor privilegii suplimentare. După ce și-a ispășit pedeapsa, Rosario Ames s-a întors în Columbia.

O investigație realizată de inspectorul general al CIA a descoperit că Ames era un ofițer alcoolic, despre care se știa că e dezordonat și că nu reușea să „îndosarieze la timp sau deloc documente pentru contabilitate, raportări ale unor contacte și cereri pentru călătorii în străinătate” și „transporta documente secrete în afara clădirilor CIA în sacoșe pentru cumpărături”. Investigatorii IG au mărturisit că au fost „negativ impresionați de această perspectivă tolerantă asupra defectelor profesionale ale lui Ames și de indiferența față de sarcinile lui”.

Daunele produse de Ames sunt fără precedent în cadrul CIA. Pe durata celor nouă ani în care a fost spion, mai întâi pentru Uniunea Sovietică și apoi pentru Rusia, el a dezvăluit identitățile a peste 30 de agenți operativi ai CIA și din cadrul altor servicii de spionaj occidentale. Cel puțin 10 ruși și est-europeni trădați au fost executați. (În 1996, Congresul a autorizat acordarea de cetățenie americană văduvelor și copiilor pe care i-a trădat Ames.) Ames a dezvăluit totodată peste 100 de operațiuni sub acoperire, inclusiv existența tunelelor utilizate pentru a intercepta comunicațiile sovietice într-o clădire din afara Moscovei și Proiectul Absorb, un dispozitiv folosit pentru a contoriza numărul de focoaase nucleare transportat de rachetele intercontinentale sovietice.

Un Aldrich Ames meditativ în închisoare.

Despre Ames se consideră că e spionul care a provocat cele mai mari daune securității Statelor Unite din întreaga istorie a CIA.

Impactul asupra istoriei: Nu se cunoaște nicio altă persoană în istoria CIA care să fi produs mai multe daune decât Ames. El a predat sovieticilor numeroși agenți secreți CIA. Cel puțin 10 dintre ei au fost ulterior executați. El a mai compromis totodată peste 100 de operațiuni CIA, iar cazul său a avut un impact profund asupra practicilor americane de contraspionaj.

Dear Mr. Cherkashin:

Soon, I will send a box of documents to Mr. Degtyar. They are from certain of the most sensitive and highly compartmented projects of the U.S. intelligence community. All are originals to aid in verifying their authenticity. Please recognize for our longterm interests that there are a limited number of persons with this array of clearances. As a collection they point to me.

I must warn of certain risks to my security of which you may not be aware. Your service has recently suffered some setbacks... details regarding payment and future contact will be sent to you personally... my identity and actual position in the community must be left unstated to ensure my security. I am open to common suggestions but want no specialized tradecraft. I will add 6, (you subtract 6) from stated months, days and times in both directions of our future communications.

Reconstituirea scrisorii trimise de Robert Hanssen superiorului său în 1985, oferindu-se să-și reia activitatea în calitate de spion sovietic.

Cârțița din FBI

CREAT: OCTOMBRIE 1985

**SUBIECT: OFERTA LUI ROBERT
HANSEN
DE A SPIONA PENTRU SOVIETICI**

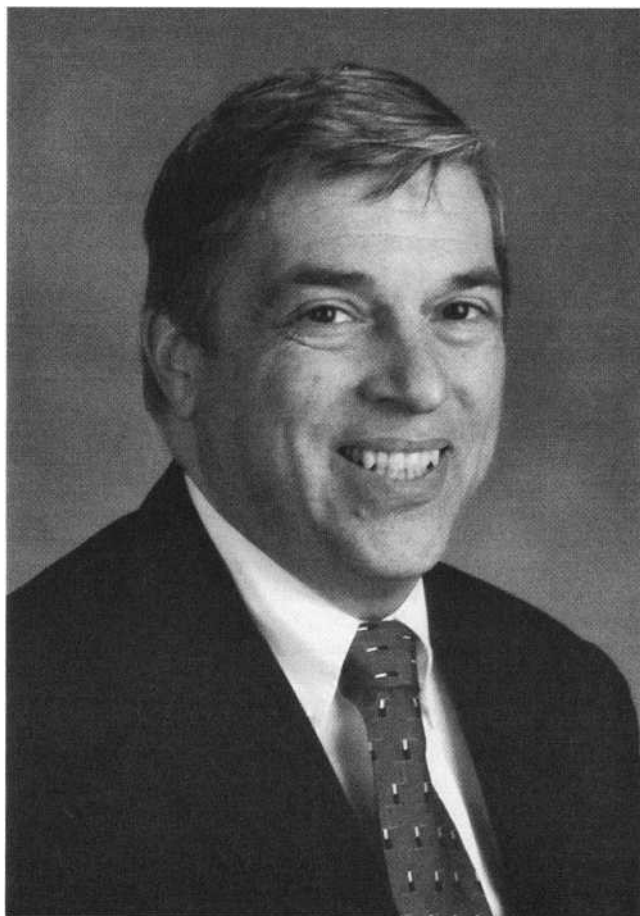
25

Agentul FBI Robert P. Hanssen a început să spioneze pentru sovietici în 1979. Fiind specialist în contraspionaj, Hanssen și-a utilizat experiența pentru a evita să fie deconspirat timp de peste 20 de ani. Intermediarii săi ruși - mai întâi din cadrul KGB, iar apoi din cadrul instituției succesoare, SVR (Serviciul de Spionaj Extern) - nu i-au cunoscut niciodată numele și nici nu au aflat vreodată că era agent FBI. El nu a considerat că e necesar să se identifice, iar informațiile oferite erau atât de valoroase, încât intermediarii săi probabil că nu au căutat niciodată să-i cunoască adevărata identitate. El s-a semnat în documente cu numele de Ramon García, sovieticii crezând că era ofițer CIA, de vreme ce își luase un nume cu terminația *cía*.

Hanssen le-a transmis intermediarilor să-i identitățile câtorva agenți americani, dintre care cel puțin doi au fost executați. Documentele strict secrete și dischetele pe care el le-a depus în locațiile secrete de întâlnire au inclus informații despre câteva cazuri de spionaj, despre strategia americană legată de războiul nuclear și despre

dezvoltarea armamentului. Se pare că i-a informat totodată pe ruși cu privire la un tunel săpat sub ambasada lor din Washington, pentru a le fi interceptate comunicațiile. Aflând de acest lucru, e posibil ca rușii să-i fi păcălit pe agenții care ascultau, intoxicându-i cu informații false.

După ce a examinat motivele pentru care Hanssen rezistase vreme îndelungată ca spion, echipa inspectorului general al Departamentului de Justiție a concluzionat că el și-a ascuns activitățile de spionaj sub aparența lenei și nepăsării.

Robert Hanssen, agent special FBI, devenit apoi spion sovietic, a fost responsabil pentru executarea acel puțin doi ofițeri KGB care acționau pe post de agenți sub acoperire pentru serviciile americane de spionaj.

„Pe durata celor 25 de ani ai săi în FBI, se afirmă în raport, Hanssen a fost un agent mediocru, dând dovadă de deprinderi tehnice, însă a manifestat slabe abilități manageriale și interpersonale... în vreme ce comportamentul de

zi cu zi al lui Hanssen nu a sugerat că era implicat în activități de spionaj, el a demonstrat continuu lipsa unei dorințe de a administra în manieră adecvată informații clasificate. Indiscrețiile sale și violările de către el ale condițiilor de securitate au fost pe larg ignorate și... i s-a permis să rămână în posturi care îi ofereau un acces amplu la informații de contraspionaj extrem de sensibile”. Însă unii analiști, inclusiv cei care l-au privit ca pe un mentor, i-au admirat activitatea de contraspionaj.

Hanssen a început să spioneze în noiembrie 1979, la opt luni după ce a fost inclus în echipa de contraspionaj din New York City. I-a furnizat informații unui ofițer din cadrul GRU, serviciul sovietic de spionaj militar. Când soția sa, Bonnie, i-a descoperit activitatea de spionaj, el i-a spus că își mărturisise operațiunile unui preot care aparținea de Opus Dei, o organizație romano-catolică conservatoare dedicată „răspândirii în societate a unei conștiințe profunde referitoare la chemarea universală spre sfințenie”. Hanssen a afirmat că, la sfatul preotului, își încheiase activitățile de spionaj și a donat mai multe mii de dolari primite de la ofițerul GRU organizației *Little Sisters of the Poor*.

Hanssen și-a reluat activitatea de spionaj în octombrie 1985, când i-a trimis o scrisoare lui Viktor M. Degtyar, despre care știa că e ofițer KGB sub acoperire, lucrând ca diplomat la ambasada sovietică din Washington. Înăuntru se afla un alt plic, cu mențiunea: NU DESCHIDE. DU-I ACEST PLIC LUI VICTOR I. CHERKASHIN. Cherkashin,

din câte ştia Hanssen, era ofițer KGB sub acoperire la ambasadă. (Cherkashin a fost și ofițerul de contact al lui Ames.) În plicul din interior se afla o scrisoare. Fragmente extrase din această scrisoare sunt reproduse la pagina 144.

În scrisoare, Hanssen numea trei ofițeri KGB care activau ca agenți dubli pentru FBI. Doi dintre ei au fost executați, iar al treilea a fost condamnat la 16 ani de închisoare. Trădarea lui Hanssen a însemnat începutul a ceea ce raportul inspectorului general a numit „pierderi catastrofice și fără precedent ale resurselor din cadrul serviciului de spionaj sovietic”, adică agenți.

De exemplu, imediat ce FBI descoperea un agent recrutat de sovietici în Departamentul de Stat, KGB utiliza informațiile lui Hanssen pentru a-l preveni pe spion, care întrerupea contactul. Acesta a fost unul dintre cele câteva incidente care au declanșat o cercetare, nu pentru a identifica o cârțiță, ci posibile surse de scurgeri de informații. Inițial, aceste eforturi – încurajate de activitatea de dezinformare sovietică – s-au axat pe întreruperi posibile ale comunicațiilor electronice sau chiar în sistemele de codificare. Hanssen, un expert în sistemele de computere ale FBI, s-a conectat frecvent la o bază de date strict secretă pentru a vedea dacă sunt efectuate investigații asupra sa.

Vânătoarea de cârțițe urma să se finalizeze cu arestarea, în 1994, a lui Aldrich Ames din cadrul CIA. Însă fluxul informațional nu s-a oprit aici. Investigații ulterioare au determinat ofițerii

FBI de contraspionaj să plaseze sub supraveghere un ofițer al CIA. FBI i-a solicitat Departamentului de Justiție să îl aducă în instanță pe suspect. Deși, în cele din urmă, a fost achitat și nu a mai fost acuzat niciodată, el și familia sa au fost devastați de situația dificilă prin care au trecut.

În calitate de catolic ultraconservator, Hanssen și-a plictisit colegii de serviciu cu predicile sale. În particular, personalitatea sa avea anumite trăsături pe care nimeni nu le bănuise. Folosind un sistem video cu circuit închis pe care îl montase în dormitorul său, el s-a filmat făcând dragoste cu soția sa - și i-a arătat caseta unui prieten. Ca o întâmplare bizară, s-a împrietenit cu o stripteuză, oferindu-i bani, bijuterii, un Mercedes Benz și o carte de credit, fără să se culce niciodată cu ea.

Activitatea de spionaj a fost în cele din urmă trădată de un fost ofițer rus de spionaj care a vândut dosarul KGB al lui Hanssen autorităților americane. În 2000, FBI l-a plasat pe Hanssen sub supraveghere totală. În ziua de duminică, 12 februarie 2001, Hanssen, soția și copiii săi au plecat de acasă și s-au dus să participe la liturghie la biserica St. Catherine of Siena Church, la ale cărei slujbe participa și directorul FBI, Louis Freeh. În acea după-amiază, Hanssen s-a dus într-un parc din Virginia și a plasat un sac negru menajer plin de documente sub un pod pentru pietoni. Agenții FBI l-au înconjurat și l-au arestat pentru spionaj.

Hanssen și-a mărturisit faptele în schimbul eliminării de către guvern a condamnării la

moarte ca sentință posibilă și a primirii de către soția sa a unei părți din pensia lui.

Impactul asupra istoriei: La fel ca în cazul lui Aldrich Ames, Hanssen a adus pagube grave prin furnizarea de informații despre agenți și proiecte secrete. Însă cea mai dăunătoare dezvăluire a sa a avut de-a face cu războiul nuclear. El a oferit documentul *Continuity of Government Plan*, un program strict secret desemnat să asigure supraviețuirea președintelui și a guvernului Statelor Unite în eventualitatea unui atac nuclear.

PATRU

O apărare alcătuită din minciuni

„Pe timp de război, a afirmat cândva Churchill, adevărul e atât de prețios, încât ar trebui să fie mereu însoțit de o apărare alcătuită din minciuni”. Întreaga activitate de spionaj implică inducerea în eroare, însă Churchill se referea la utilizarea specială a dezinformării ca armă de război. Încă din secolul al VI-lea î.Hr., dezinformarea a fost recunoscută ca element vital în cadrul operațiunilor militare. Scriind *Arta Războiului*, strategul militar chinez Sun Tzu a observat că fiecare manevră de pe câmpul de luptă ar trebui să includă acțiuni care induc în eroare dușmanul. „Chiar dacă ești competent, tu să pari incompetent”, scria el. „Chiar dacă ești eficient, tu să pari ineficient”.

Dezinformarea, din perspectiva lui Churchill, s-a extins cu mult dincolo de câmpul de luptă,

cuprinzând multe activități de spionaj care au avut drept scop manipularea, distorsionarea sau falsificarea a ceea ce dușmanul presupunea a fi realitatea. Marea Britanie a inițiat un sistem defensiv, alcătuit din minciuni, atât de amplu, încât o unitate inofensiv denumită *London Controlling Station*, a trebuit să fie organizată pentru a monitoriza numeroasele operațiuni de dezinformare. LCS, după cum s-a făcut referire la ea în documentele secrete, era îndrumată de un ofițer numit „controlorul dezinformării”.

LCS a inventat și a dezvoltat planurile de dezinformare, care erau derulate de mai multe agenții. Una dintre ele era o altă unitate, numită *Special Operations Executive*. SOE a fost creată în iulie, în cuvintele lui Churchill, pentru a „pune Europa pe foc” prin sabotaj și subversiune în țările ocupate de germani.

Una dintre cele mai periculoase dezinformări realizate de SOE a fost exploatarea telegramelor germane de tip „plain-text”, transmise din Italia pentru reprezentanții Partidului Nazist din Germania, rugându-i să informeze rudele cu privire la decesul soldaților din spitalele militare germane din Italia. Interceptorii radio britanici preluau cu regularitate aceste telegrame și le trimiteau operativilor responsabili cu propaganda din cadrul SOE. Utilizând informațiile interceptate – numele soldatului mort, numele și adresa rudei celei mai apropiate, precum și numele spitalului –, dezinformatorii SOE creau o scrisoare. Aparent scrisă de o soră medicală sau de un camarad de arme, scrisoarea menționa că soldatul murise nu

în urma unor răni, ci a unei injecții letale administrate de un doctor nazist care avusese nevoie de patul bolnavului pentru un soldat ce prezenta mai multe șanse de însăușire.

Cea mai eficientă și mai longevivă farsă a fost activitatea întreprinsă de Comitetul celor Douăzeci, care s-a axat pe planul general legat de invazia aliată a Europei *D-Day*. Numele comitetului își are originile în scopul său, spionajul dublu, și în jocul de cuvinte produs de versiunea numerală romană a numărului 20: XX. El a mai fost denumit *Double-Cross Committee* și *XX Committee*.

Planul de dezinformare *D-Day*, cu numele de cod *Bodyguard*, era bazat pe sistemul *Double-Cross*, care a transformat spionii germani în agenți dubli. Transformarea a început atunci când agentul a fost capturat și i s-a dat o opțiune: să lucreze pentru britanici sau să fie executat. Ofițerii de contraspionaj credeau că au capturat toți agenții germani trimiși în Marea Britanie de Abwehr, agenția germană de spionaj militar.

Documentele arată că 17 bărbați au fost judecați pe baza „Actului de Trădare” din 1940, un succesor modern al legii din secolul al XVI-lea privind trădarea regelui. Legea din 1940, inspirată de Churchill, se referea la „fiecare act care este conceput pentru a sprijini operațiunile navale, militare sau aeriene ale dușmanului, de a stânjeni astfel de operațiuni ale forțelor Majestății Sale sau de a pune în criptografie, *plain-text* este informația utilizată ca date de intrare (imput) pentru un algoritm de încriptare (*n.tr.*).

viața în pericol”. Spionii erau condamnați în urma unor procese secrete și îngropați în ascuns după execuțiile ce aveau loc în taină (16 dintre ele prin spânzurare). Un bărbat și-a rupt un picior atunci când s-a parașutat pe teritoriul britanic. Rana sa a făcut ca spânzurarea lui să nu fie posibilă, așa că a fost împușcat de un pluton de execuție în Turnul Londrei.

Printre cei care au ales să trăiască și să lucreze în cadrul sistemului *Double-Cross*, mulți dintre ei au obținut performanțe bune pe termen lung. De pildă, au transmis un set de date cu privire la *First U.S. Army Group*, comandat de generalul locotenent George S. Patton. Când Patton a ajuns în sudul Angliei, el s-a făcut remarcat ca făcând parte din plan. După aceea, agenții au trimis mesaje ce conțineau fragmente de informații adăugate pregătirilor pentru debarcarea aliată, condusă de FUSAG, care a avut loc la Calais, Franța.

„Primul Corp de Armată al Statelor Unite”, care părea să numere 150.000 de soldați împărțiți în 11 divizii, nu exista. Pentru a-i convinge pe germani de existența sa, secțiunea de design heraldic a armatei Statelor Unite a creat trese pentru diviziile care se presupuneau că există în cadrul FUSAG. Pentru a adăuga veridicitate rapoartelor lor, agenții dubli din sistemul *Double-Cross* au trimis descrieri ale treselor pe care aparent le văzuseră pe uniforme soldaților americani în barurile aflate în sudul Angliei, în apropiere de Calais.

Tresele false, alături de cele autentice, au

apărut într-un articol din publicația *National Geographic* pe tema insignelor militare americane. Iar în sediul central al armatei germane din Paris, insigne false marcau diviziile pe o hartă utilizată de personalul german pentru a monitoriza forțele Statelor Unite care urmau să fie folosite în cadrul invaziei de la Calais.

Pentru ceea ce părea a fi o acumulare masivă de forțe militare de-a lungul Coastei Kent, specialiștii în dezinformare ai Alianței au construit tabere militare dotate cu corturi, tancuri și alte vehicule, doar sub formă de machetă, au plasat machete de avioane în estuarul Tamisei și au permis escadrilelor de recunoaștere Luftwaffe să zboare deasupra zonei pentru ca forțele militare fictive să poată fi fotografiate. Mesaje radio reale au fost emise din sediul central inexistent al lui Patton către diviziile sale la fel de inexistente.

Traficul radio a fost interceptat cu ușurință de agenții germani de monitorizare.

Bombardamentele aeriene aliate s-au concentrat în zona Pas de Calais exact până în ziua de 6 iunie 1944. Dezinformarea a continuat și după *D-Day*, convingând strategii germani că invazia din Normandia a fost un tertip și că forța reală de invazie va ateriza în curând pe plajele de la Calais. Cel puțin 19 divizii germane au rămas în Calais săptămâni de-a rândul după *D-Day*.

O operațiune similară de dezinformare, bazată pe trupe imaginare aflate în Scoția, i-a determinat pe germani să creadă că o forță militară majoră urma să participe la o invazie a Norvegiei. Trupele germane au rămas în această

țară. Hitler, căruia i s-a spus despre rapoartele agenților, a redus la tăcere generalii sceptici care voiau să transfere diviziile din Norvegia în zona de coastă a Franței.

Pentru ofițerii germani de spionaj, agenții păreau să fie spioni de mare succes, pentru că aceștia transmiteau informații care treceau testul validității. Comitetul celor Douăzeci a elaborat amestecul de secrete adevărate și false pe care agenții dubli din sistemul *Double-Cross* le-au trimis șefilor lor, germani. Majoritatea mesajelor au fost transmise în codul Morse de la radiouri presupuse a fi ascunse. Unele au fost scrise cu cerneală invizibilă printre rândurile scrisorilor trimise în locațiile de preluare a informațiilor de spionaj din Spania și Portugalia.

Agenții i-au păcălit pe ofițerii Abwehr-ului, care s-au bizuit în mare măsură pe informațiile false și pe agenții care le furnizau. Atunci când cei de la Abwehr le-au cerut agenților lor britanici informații cu privire la liniile de apărare de pe coasta Angliei de Sud, în 1940, acest lucru le-a oferit strategilor britanici un indiciu potrivit căruia Germania plănuia o invazie a Angliei în acea zonă. Întrebat despre pregătirile britanice pentru războiul benzinei, agentul din sistemul *Double-Cross* a trimis înapoi, după Sir John Masterman, președintele Comitetului celor Douăzeci, „o explicație strălucită a excelenței pregătirilor britanice și a sugerat că războiul benzinei ar fi prezentat un avantaj mai însemnat pentru englezi decât pentru germani”.

„Prin intermediul sistemului de agenți dubli,

scria Masterman, noi am condus și am controlat în mod activ sistemul german de spionaj în această țară”.

Marea Britanie nu era singura țară care derula operațiuni de dezinformare pe durata celui de-al Doilea Război Mondial. Operațiunea

Englandspiel era letală. Cât despre „Primul Corp de Armată al Statelor Unite” acesta a reprezentat o operațiune de o șiretenie pe care George Washington ar fi aplaudat-o. Poate că Washington nu ar fi spus niciodată o minciună în vreme de pace, însă pe timp de război el și-ar fi asigurat o apărare alcătuită din minciuni.

Generalul George Washington, depășit numeric de cea mai bine dotată și antrenată armată din lume, știa de la bun început că viclenia va constitui una dintre cele mai eficiente arme ale sale – deși în sufletul său această idee îi displăcea profund. „Urăsc înșelătoria”, a afirmat el într-o scrisoare din 1779, după ani întregi de supraveghere a operațiunilor de dezinformare care au demarat în primele sale zile pe post de comandant al Armatei Continentale.

Când a preluat comanda la Cambridge, Massachusetts, în 1776, el a aflat că armata sa nu deținea decât 36 de butoaie de praf de pușcă – suficiente pentru aproximativ nouă trageri de fiecare soldat. A trimis agenți în Bostonul ocupat de britanici, care au răspândit informația că armata sa deținea 1.800 de butoaie. Iar pentru a le ridica moralul, a răspândit aceleași zvonuri printre propriii oameni.

Mai târziu, pe durata războiului, când un ofițer s-a oferit să activeze ca agent dublu, Washington i-a scris superiorului acestuia, spunându-i că el, ca maestru al spionajului, combina prudența cu viclenia: „... dacă dușmanul are într-adevăr încredere în el, așa cum pretinde, e prudent ca noi să nu avem încredere oarbă în el și să-i observăm comportamentul cu un ochi agil. Consider mereu că e necesar să fii foarte circumspect cu agenții dubli... Este cel mai bine ca ei să aibă o cunoaștere cât mai redusă asupra

privința circumstanțelor reale în care ne aflăm; iar pentru ca ei să poată induce dușmanul în eroare, e bine să-i inducem noi în eroare din capul locului...”

Washington, urmând reguli simple de spionaj, nu a menționat numele agentului dublu. Acesta era căpitanul Elijah Hunter, care, aparent, se retrăsese din armată și se pregătea pentru a deveni agent dublu. Washington, care era mulțumit de loialitatea lui Hunter, i-a susținut planul de a pătrunde în New York-ul ocupat de britanici. Acolo a devenit spionul generalului Sir Henry Clinton, comandantul forțelor britanice, și al guvernatorului William Try on.

Washington a pus la cale un plan de dezinformare conceput să testeze loialitatea lui Hunter. Acesta trebuia să intre în tabăra militară a lui Washington, situată în partea de sus a râului Hudson, la West Point, să numere trupele și apoi să se întoarcă la Clinton cu informațiile. Washington a decis să demonstreze valoarea agentului dublu prin a-i da acestuia un document care menționa numărul real al trupelor (vezi p. 156).

Washington știa că britanicii vor manifesta suspiciune față de abilitatea lui Hunter de a obține informații atât de secrete. Prin urmare, în scrisoarea sa conținând instrucții către Hunter (mai jos), Washington sugerează o cale prin care acesta să le explice britanicilor de ce posedă astfel de cunoștințe. Scrisoarea îl menționează de asemenea pe locotenent-colonelul Banastre Tarleton, un favorit al lui Clinton. Tarleton

comanda Legiunea Britanică, ai cărei membri erau în mare parte conservatori, iar faptul că Hunter reușise să fure o scrisoare redactată de Tarleton și să i-o aducă lui Washington pentru a o citi a dovedit că spionul se infiltrase adânc în sediul central britanic.

Domnule: Am primit scrisoarea obținută de dumneavoastră de la colonelul Tarleton. Acum v-o returnez cu mulțumirile mele. Înăuntru veți găsi numărul trupelor active aflate la datorie sub comanda mea. Din motivele pe care vi le-am menționat ieri, nu am nici cea mai mică obiecție împotriva cunoașterii dimensiunii reale a forțelor noastre, și va fi bine pentru dumneavoastră să informați că ați obținut aceste informații pe calea cercetărilor și observațiilor proprii asupra trupelor chemate la apel, iar așa ați estimat aproximativ forța fiecărui regiment al diferitelor Brigăzi; pentru a conferi evaluării dumneavoastră cel mai ridicat grad de probabilitate, puteți observa că ofițerii sunt foarte nechibzuiți atunci când vorbesc despre forța regimentelor lor...

În 1777, când armata sa, demoralizată după înfrângerile de la Brandywine și Germantown, era cantonată în apropiere de Philadelphia, Washington a organizat una dintre cele mai complicate acțiuni de dezinformare. Philadelphia era ocupată de englezii conduși de generalul William Howe. Generalul Clinton ocupase orașul New York City. Washington știa că oamenii săi vor fi copleșiți dacă britanicii trimiteau trupe și de la New York, și de la Philadelphia. Washington mai știa că înfrângerea englezilor la Saratoga, New

York, de către generalul de brigadă Horatio Gates îi îngrijora pe Howe și Clinton, deoarece nu aveau nicio idee legată de următorul atac al lui Gates.

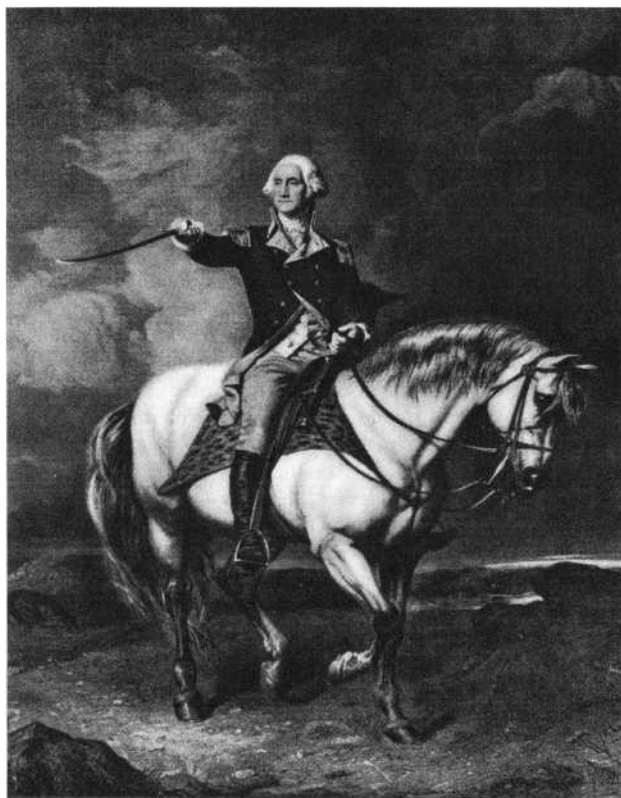
Washington dorea ca Howe să rămână în Philadelphia, întrucât acesta considera că Gates se îndrepta în direcția lui. Și, pentru a-l păstra pe Clinton pe poziții, Washington a dorit ca acesta să creadă că armata lui Gates se îndrepta spre New York City. (Gates nu s-a deplasat în niciunul dintre cele două orașe.)

Ca parte a operațiunii de dezinformare, Washington a ordonat unui număr de trei generali să înceapă manevrele, ca și cum s-ar pregăti să invadeze orașul. Acestora li s-a spus totodată să se asigure că mișcărilor lor „secrete” deveneau cunoscute „unor persoane despre care sunteți siguri că vor divulga” secretul. Acele persoane erau simpatizanți ai conservatorilor din New York, cărora li se ofereau adesea informații false de către agenții americani.

Pentru segmentul Philadelphia al operațiunii de dezinformare, Washington a aranjat ca un agent să pară a fi trădător, ducându-se la Howe și oferindu-și serviciile. Howe, prudent cu privire la presupusul trădător, a cerut să vadă ce avea de oferit omul respectiv. Acesta i-a înmânat lui Howe un sac de documente – o parte dintre ele scrise de însuși Washington –, având ca scop dezinformarea. Printre ele se afla o scrisoare în care se menționa că Gates urma să-i trimită 8.000 de soldați lui Washington. Howe a mușcat momeala.

Apoi, în timpul războiului, dorind ca britanicii să creadă că urma să atace New York-ul din tabăra

sa de la New Jersey, Washington le-a ordonat soldaților să curețe și să repare drumurile care duceau spre oraș. Un regiment a mărșăluit către Staten Island. „Dacă nu ne inducem în eroare oamenii, a notat Washington ulterior, nu vom induce niciodată în eroare dușmanul”. S-a alăturat el însuși operațiunii de dezinformare, punându-i întrebări unui fermier legate de Staten Island. Apoi, a lăsat informația să circule, pretinzând că aceasta trebuia păstrată în „cel mai mare secret”. Washington știa că se va produce exact opusul, deoarece fermierul era un simpatizant al conservatorilor care urma să le raporteze ofițerilor britanici conversația plină de viclenie.

Generalul George Washington, comandantul Armatei Continentale pe durata Războiului Revoluționar.

De-a lungul războiului, Washington a făcut în așa fel ca anumite documente false să cadă în mâinile spionilor britanici. El a pregătit operațiunea de dezinformare pentru ca iscoadele britanice să-i oprească pe curierii săi și să confişte documentele false, crezând că sunt reale. Sau ordona oprirea călăreților britanici și percheziționarea genților lor de curierat. Conținutul genților era ulterior returnat -

împreună cu documente aparent autentice create de agenții de dezinformare ai lui Washington.

Impactul asupra istoriei: Utilizarea abilității de dezinformării de către Washington a fost de o importanță vitală pentru victoria Revoluției Americane. Acest document redă o parte a repertoriului său de general și de maestru al spionajului.

Traffic Intelligence after the 25th
carried analyses similar to these:
"Carriers are quiet."
"Lack of carrier traffic usually means they are at sea."
"Carriers unheard."

(13). 25 May: The OCCUPATION FORCE, which was sailing from the Empire as well as Saipan, was making its final plans to occupy Midway. (Confidence in the success of this operation was so great that already this occupation was considered an accepted fact.)

Message of the 25th, (translated 26 May).
"OCCUPATION FORCE OPORD #8.
Comdr 1ST OCCUPATION FORCE utilizing part of 2ND _____
will occupy Midway. _____ Sutan Island.
COMMENT: Suggest Eastern Island. This was in
typical operation order form and is first one
of this type received on this campaign."

Message of 25 May.
From: Cinc 2nd FLEET.
"OCCUPATION FORCE OPORD #4:
After 1200 24 May, COMDESRON 4 will assign _____ DD to the
_____ KAKU.
After operations of the _____ KAKU on the 24th DD will
operate as directed by the _____ KAKU.
(DESDIV in DESRON 4) after above date will come under command
of (SATA) at Kure and is assigned duty of screening SATA and
TSURUMI.
On _____ date (74448) depart Kure.
On N-5 days be in position 26-48 N., _____-15 E. Thence proceed
to join main body of OCCUPATION FORCE."

Message of 20 May, (read on the 24th).
From: Jeluit Radio?
"After the occupation of AF (Midway) (remainder unreadable)."

Analiză și extrase din traficul radio japonez interceptat, plănuiind invadarea bazei navale americane de la Midway.

Un truc care a adus victoria la Midway

CREAT: MAI 1942

**SUBIECT: AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL
- DEZVĂLUIREA PLANURILOR JAPONEZE
LEGATE DE UN ATAC ASUPRA MIDWAY**

27

Criptanaliștii Statelor Unite, interceptând cele mai secrete comunicații ale Marinei Japoneze, au funcționat pe durata celui de-al Doilea Război Mondial într-o cameră de la subsolul clădirii care adăpostea sediul naval central din Pearl Harbor. Locul umed și întunecat era cunoscut sub numele de „pivnița”. Activitatea de spargere a codurilor a demarat cu interceptarea traficului radio militar japonez prin ascultarea stațiilor de pe tot cuprinsul Pacificului. Operatorii radio din Marina Statelor Unite, utilizând mașini de scris speciale, au înregistrat punctele și liniile a 71 de caractere fonetice japoneze, transmise la viteze de 40 până la 50 de grupuri codificate pe minut. După aceea, criptanaliștii au extras cuvintele din grupurile codificate. Ei au fost ajutați de strămoșii computerelor de astăzi – mașini IBM mari, zgomotoase, care sortau cartele perforate.

Traducătorii transformau biții de informație decodificată în fraze în limba engleză. În cele din urmă, analiștii încercau să umple spațiile goale. Pe data de 27 aprilie 1942, de exemplu, un mesaj

decriptat a dezvăluit că un amiral japonez ceruse harta unei zone care cuprindea Alaska. După aceea au fost interceptate referiri la o locație identificată ca fiind Dutch Harbor, amplasamentul unei baze navale americane pe Insulele Aleutine din Unalaska. Erau totodată repetate mențiuni ale „AF”, o locație a cărei identitate nu putea fi decât ghicită. AF putea fi baza navală americană de la

Midway, un atol coralier situat la aproximativ 2000 de kilometri nord-vest de Hawaii; sau chiar Coasta de Vest a Statelor Unite.

Message of 19 May, (translated on the 24th).
From: 14TH AIRCN.
To: Chief of Staff 1ST FLEET
Tokyo BuPers
All 1st Class Naval Stations, Secretary
"In the RPS(2) organization table change "to" PYI (14th);
"to" AF (Midway). (This seems to indicate next address of
14TH AIRCN to be AF.)
COMMENT: "or "st", "o/c", "addressed to".
DI COMMENT: The 14TH AIRCN is placed
in the Marshall Islands area, and is
suspected as playing a major role in
joint air-submarine operations from
the Marshall Islands Area. It is a
seaplane outfit and has been associated
with submarines in connection with both
AF (Midway) and K (Hawaiian) Operations.
It appears that this unit is one of the
forces which intend to actually occupy
Midway."

Message read on the 27th.
From: 14TH AIR ATTACK FORCE
"When will the replacements of 14th Air Patrol seaplanes
arrive Saipan. For operations require them by 3 June."

Message translated on 28 May.
"Reference the enemy engineering equipment now on Wake (there
is also some on George), request the machinery and Reserve
Construction Officer be put at my disposal for the construction
of an air base at AF. In connection with this, request that
the enemy engineers (now on Wake), about 60, be sent also."

(14). 28 May: Jap Codes were changed.
Traffic Intelligence contained this
analysis on the 28th.
"More traffic from issuing office."
DI COMMENT: This is probably last minute
instructions on the use of the new Code.
Code D1 and Cipher Table 9 were to replace
Code D and Cipher Table 8 on 1 May but this
was held off until distribution became com-
plete and now on 28 May the code has finally
been changed."

O altă pagină din analiza traficului radio

japonez în care este plănuită invazia de la Midway. Această pagină consemnează schimbarea bruscă a codului japonez, cu câteva zile înainte de atacul plănuisit

Midway era conectat la Honolulu printr-un vechi cablu amplasat pe fundul oceanului, al cărui traseu nu putea fi identificat de observatorii japonezi. Știind că regiunea aridă Midway depindea de apa desalinizată, unul dintre locatarii „pivniței” a avut o idee. Operatorilor de radio de la Midway li s-a spus să trimită un mesaj fals. Ei au fost instruiți să facă următorul lucru:

...trimiteți un mesaj clar către Com 14 [Comandant, al 14-lea District Naval – Pearl Harbor] declarând că unitatea de distilare a apei a suferit o defecțiune gravă și că e nevoie de apă proaspătă – mesaj la care Com 14 va replica (de asemenea într-un limbaj clar) că vasele cu apă vor fi trimise, cât de curând...

Mesajul urma să fie trimis și într-un cod cu nivel redus de dificultate, pe care japonezii îl puteau citi cu ușurință. Șiretlicul s-a bucurat de reușită. Serviciul de Spionaj Naval japonez, într-un mesaj care a fost ascultat de agenții americani de interceptare, raporta că a existat o problemă cu apa de la AF. Acest lucru însemna că AF se referea la Midway. În mesaj s-a menționat în continuare locația pentru *N Day* și *N Day-2* – date pe care criptanaliștii le deduseseră deja ca fiind zile de la începutul lunii iunie. Mesajul japonez interceptat, decodificat și tradus spunea:

Referitor la a 6-a Comunicare Unitate 621, de

vreme ce plănuim să atacăm dintr-o direcție generală nord-vestică din N-2 până în ziua N inclusiv, vă rugăm să ne trimiteți prognoza meteo cu trei ore înainte de decolare în ziua menționată. De asemenea, dorim să fim informați cu privire la activitatea aeriană a inamicului, aspect care s-ar putea dovedi important.

Cu referire la Flota Combinată 1: în ziua atacului ne vom deplasa într-un punct aflat la 50 de mile NV de AF, după care vom retrage piloții cât mai repede posibil.

Un rezumat al fragmentelor interceptate traduse (vezi documentele de la paginile 162 și 164) conține spații goale, cuvinte parțiale și comentarii. Utilizarea FORȚEI DE OCUPAȚIE indică în mod clar o invazie. COMDESRON ȘI DESDIV se referă la un escadron și la o divizie japoneză de distrugătoare (DD). SATA ȘI TSURAUMI sunt vase petroliere, o parte din convoiul de realimentare care însoțea navele de război. Portavioanele japoneze erau numite creaturi înaripate. Prin urmare, KAKU, însemnând cocor, indică portavioane, ale căror nume au scăpat până acum spărgătorilor de coduri. Jaluit este un atol din Insulele Marshall; Kure este situat în Japonia. Ambele locații dețineau baze navale ale căror transmisii radio erau monitorizate de serviciile de spionaj ale Statelor Unite.

Strategii navali știau că Midway era ținta unui atac armat japonez major, care urma să înceapă la aproximativ 50 de mile nord-vest de atol. Spărgătorii de coduri au lucrat fără întrerupere pentru a extrage mai multe informații

din mesajele interceptate. Apoi, la miezul nopții, pe 28 mai, japonezii au schimbat codul naval, ceea ce a făcut ca mesajele lor să fie dintr-odată neinteligibile (vezi referirile la acest aspect în transcrierea de la p. 164).

Însă existau suficiente informații pentru a-i oferi o prognoză militară amiralului Chester W. Nimitz, comandantul Flotei din Pacific; Japonia urma să atace Insulele Aleutine pe 3 iunie și Midway în ziua următoare. Forța militară trimisă la Midway urma să includă portavioanele *Akagi*, *Kaga*, *Hiryū* și *Sōryū*.

Anumiți ofițeri de grad înalt de la Washington s-au temut că Nimitz și spărgătorii săi de coduri cădeau în capcana unei operațiuni japoneze de dezinformare. Însă Nimitz a decis să aibă încredere în prognoza sa militară și să trimită portavioanele *Enterprise*, *Hornet* și *Yorktown* într-un punct din Oceanul Pacific de unde spera să atragă japonezii într-o ambuscadă.

Pe 3 iunie, japonezii au atacat cu adevărat Insulele Aleutine, iar pe 4 iunie Midway. În bătălia care a urmat, portavionul Statelor Unite a scufundat patru portavioane japoneze. *Yorktown* a fost distrus, însă la șase luni după atacul de la Pearl Harbor, Marina Statelor Unite înregistrase o victorie majoră.

Impactul asupra istoriei: Midway a reprezentat punctul de cotitură decisiv în războiul din Pacific. Pierderile japoneze au fost atât de mari - în special în rândurile piloților și al echipajelor aeriene -, încât japonezii nu au mai lansat o ofensivă niciodată.

eight minutes after the 3rd Canadian Division had landed on French soil.

The following is evidence in support of the successful implementation by GARBO of PHASE I of PORTITUDE.

The fact that the Germans were in a receptive frame of mind to absorb our cover plan is indicated in B.J. No. 508 of the 28.5.44 in which the Japanese Ambassador in Berlin gave a resume of a conversation which he had had with Hitler the previous day:-

"Speaking of the Second Front, Hitler said that he, himself, thought that sooner or later operations for the invasion of Europe would be undertaken. He thought that about eighty divisions had already been assembled in England (of these divisions about eight had had actual experience of fighting and were very good troops.) I accordingly asked the Fuehrer if he thought that these British and American troops had completed their preparations for landing operations and he replied in the affirmative. I then asked him in what form he thought the Second Front would materialize, and he told me that at the moment what he himself thought was most probable was that after having carried out diversionary operations in Norway, Denmark and the southern part of the west coast of France and the French Mediterranean coast, they would establish a bridgehead in Normandy or Brittany, and after seeing how things went would then embark upon the establishment of a real Second Front in the channel. Germany would like nothing better, he said, than to be given an opportunity of coming to blows with large forces of the enemy as soon as possible. But if the enemy adopted these methods his numerical strength would be dispersed and he (Hitler) intended to watch for this....."

That the invasion came as a surprise is evident from the following B.J. No. 73 dated 15.6.44:-

Extract from a despatch from the Japanese Ambassador, Berlin:

"Leaving for the moment the Anglo-American claim that the landing

... that although the Germans had

Un raport secret despre Garbo, redactat de un ofițer din sistemul Double-Cross, observând impresia greșită a lui Hitler potrivit căreia în Anglia existau 80 de divizii ale Aliaților.

Vedeta sistemului *Double-Cross*

CREAT: NOIEMBRIE 1945

SUBIECT: AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

**- CREAREA UNUI SPION BRITANIC
NEPREȚUIT**

Juan Pujol, un spaniol de 29 de ani care îl ura pe dictatorul Francisco Franco, credea că dacă Germania pierdea al Doilea Război Mondial, Franco urma să fie înlăturat de la putere. Așa că Pujol a decis să lucreze ca spion pentru britanici. După ce și-a oferit serviciile și a fost respins sub motivul că era un tânăr needucat care nu avea nimic de oferit, el a fost acceptat de Abwehr, serviciul de spionaj militar german. Pujol a părăsit Madridul în iulie 1941, aflându-se aparent în drum spre Anglia, având la el materiale secrete scrise și corespondență de spionaj a Abwehr-ului.

Pujol a călătorit dintr-o țară neutră în alta, trecând granița și ajungând la Lisabona, unde a încercat fără succes să contacteze serviciile de spionaj britanice. A rămas la Lisabona, făcându-i să creadă pe intermediarii săi germani că se afla în Marea Britanie. El a născocit rapoarte bazate pe informații culese din *Blue Guide* și alte cărți de referință descoperite într-o bibliotecă locală. A început totodată să creeze o rețea de „agenți imaginari”, după cum sunt numite plăsmuirile imaginației unui spion.

În ianuarie 1942, aflându-se încă la Lisabona, el s-a mai întâlnit odată cu oficialii spionajului britanic, care de această dată au fost impresionați de geniul său în disimulare. Ei l-au dus în Marea Britanie și l-au înrolat în sistemul *Double-Cross*. El a devenit vedeta operațiunii de dezinformare care a avut drept scop inducerea în eroare a

germanilor cu privire la invazia din ziua *D-Day*. Lui Pujol, care purta deja numele de cod german Arabei.

— A dat numele de cod britanic Garbo, probabil pentru că era un = fior la fel de bun ca Greta Garbo. Ofițerul britanic de contact a - st Tomás (Tommy) Harris, un ofițer MI5 vorbitor de limba spaniolă.

Împreună, Garbo și Harris au inventat 27 de agenți imaginari, „fiecare dintre aceștia dispunea de o „legendă” bine ticluită, o oveste de viață inventată extrem de credibilă, dar și bine documentată. De exemplu, unul dintre agenții imaginari a fost o „Wren” zmembră a WINS, o abreviere pentru *Women's Royal Naval ervice* - Serviciul Naval Regal pentru Femei). Garbo a spus că membra Wren fusese trimisă la sediul central al teatrului de periațiuni pentru Asia de Sud-Est din Ceylon, de unde ea i-a furnizat informații pentru Abwehr. Germanii au transmis la rândul or informația fictivă atașatului militar japonez la Berlin pentru a trimite mai departe, la Tōkyō. Ofițerii britanici de spionaj, citind - ranscrierile traficului radio german interceptat și decriptat, au confirmat acceptarea de către Abwehr a rețelei lui Garbo.

La început, Garbo și-a contactat ofițerul german de legătură în Madrid, prin mesaje scrise cu cerneală invizibilă printre rândurile scrisorilor redactate de mână și trimise la Lisabona. El compusese 315 scrisori înainte de a asambla un dispozitiv de transmisie-recepție cu ajutorul, a spus el, unui inginer radiofonist care era

pronazist.

Într-un raport secret despre Garbo, un ofițer din sistemul *Double-Cross* a amintit o depeșă diplomatică interceptată, care fusese trimisă de ambasadorul japonez în Germania și care cita afirmația lui Hitler potrivit căreia existau în jur de 80 de divizii aliate în Marea Britanie (vezi p. 168). În realitate, erau 39 de divizii, dintre care opt aterizaseră în ziua numită *D-Day*. (FORTITUDE, se menționa în raport, era numele de cod al întregului plan de dezinformare legat de *D-Day*).

Pe 5 iunie, Garbo și-a alertat contactele germane, cerându-le să fie pregătite pentru un mesaj radio urgent care urma să fie emis la ora trei dimineața, pe 6 iunie. Această acțiune făcea parte dintr-un plan îndrăzneț: Garbo urma să-și îmbunătățească reputația prin avertismentul potrivit căruia forța de invazie se îndrepta spre Normandia. Programarea la ora trei dimineața era crucială. Până la acea oră, *D-Day* urma să înceapă, iar germanii nu ar mai fi avut timp să reacționeze. Operatorul radio din

Madrid nu a reușit să respecte ora de întâlnire. Când a aflat acest lucru, Garbo și-a manifestat disprețul față de faptul de a nu fi fost ascultat și a adăugat: „Nu pot să accept scuze sau dovezi de neglijență. Dacă nu ar fi fost vorba de idealurile mele, mi-aș fi abandonat munca”.

O mare parte din planul de dezinformare al lui Garbo avusese ca scop să-i determine pe germani să creadă că invazia se va produce de-a lungul Istmului Dover printr-o aterizare a trupelor în regiunea Calais. Germania a păstrat acolo 15

divizii în așteptarea producerii evenimentului. *D-Day* s-a produs în Normandia. Trei zile mai târziu, în timp ce trupele aliate luptau dincolo de liniile de front de pe plajă, Alfred Jodl, șeful înaltului Comandament al personalului operațional, a răspuns la plângerile comandanților să-i germani de pe frontul din Normandia prin trimiterea celei de-a Cincisprezecea Armate din Calais în Normandia.

Între timp, Garbo îi trimitea intermediarului său din Madrid un mesaj bazat pe informații vitale adunate de trei sub agenți de încredere (V372, V373 și V377). Garbo a afirmat că informațiile erau atât de importante, încât ar fi trebuit transmise către O KW (Wehrmacht High Command), aflat sub comanda directă a lui Hitler:

Cereți ca următorul raport să fie supus de urgență atenției O KW. Sursele nu repetă, nu cred că debarcarea din Normandia reprezintă principala forță a invaziei anglo-americane. V372 din Liverpool raportează că largi concentrări ale armatei Statelor Unite țin încă sub control această regiune. V373 estimează că cel puțin 35 de divizii așteaptă ordine în zonele joase ale Scoției. V377 a călătorit cu trenul și a văzut elemente aparținând de 20 de divizii pe o lungime de 15 mile la sud de York. Până acum, nici măcar un singur soldat din cadrul FUSAG nu a fost implicat în lupte.

În paginile următoare, puteți afla ce s-a întâmplat cu Garbo.

603/4 Ceyla Chap. W. F. 51 v

Fernschreibstelle

HAAS 1277
Fernschreiberin Louise K.

Empfänger:
Name: **HAAS 1277**
Datum: 9.6.44
Uhr: 13.00
Art: **HAAS 1277**
Durch: **HAAS 1277**
Hinter: **HAAS 1277**

Befehl:
Datum: 9. JUNI 1944
Uhr: 13.00
Art: **HAAS 1277**
Durch: **HAAS 1277**
Hinter: **HAAS 1277**

Vermeldung: **Geheim** 22.40

--- S S D --- HZPH 09571 2/6 1950=

AN WEST ROEM 1 C =

GLTD: LEITSTELLE ROEM 1 WEST / PARIS= WEST ROEM 1 C...

OB WEST ROEM 1 C= -- G E H E I M --

V- ALARIC-UNTERNEHMEN ARABAL MELDET 9. JUNI AUS ENGLAND:..

NACH PERSÖNLICHER RUECKSPRACHE AM 8. JUNI IN LONDON MIT MEINEN AGENTEN JONNY, DICK UND DORICK, DEREN MELDUNGEN HEUTE UEBERMITTELT, BIN ICH AUF GRUND DER STARKEN TRUPPENBEREITSTELLUNGEN IN SIEDOST UND OSTENGLAND, DIE AN AUGENENBLICKLICHEN OPERATIONEN NICHT BETEILIGT SIND, DER ANSICHT, DASS DIE OPERATIONEN ABLENKUNGS-MANOEVR SIND MIT ZWECK FEINDLICHE RESERVEN AUF SICH ZU ZIEHEN, UM DANN ENTSCHEIDENEN STOSS AN ANDERER STELLE ZU FUEHREN. DIESES KOENNTE UNTER BERUECKSICHTIGUNG DER FORTGESETZTEN LUFTANGRIFFE AN DER HIER FUER STRATEGISCH GUENSTIGEN LAGE DES ERWAHNTEN BEREITSTELLUNGSRAUMES SEHR WOHL "IN DER

Dr. (Verf.), Seite 2/2

Dr. (Verf.), Seite 2/2

Dr. (Verf.), Seite 2/2

Reproducerea, mesajului lui Garbo de pe data de 9 iunie 1944, primit și analizat de OKW.

„O manevră diversionistă”.

CREAT: IUNIE 1944

**SUBIECT: AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL
- MESAJUL LUI GARBO DESPRE INVAZIA
DIN NORMANDIA**

Mesajul lui Garbo a arătat încrederea pe care și-o câștigase prin activitatea rețelei sale de agenți imaginari. Interceptarea traficului informațional german, monitorizat de directorii din sistemul *Double-Cross*, a demonstrat că intermediarii lui Garbo apreciau rapoartele acestuia într-o măsură atât de mare, încât l-au citat (ca Arabei, desigur) în 62 de rezumate cu informații de spionaj.

Însă britanicii au detectat deplasarea celei de-a Cincisprezecea Armate în afara regiunii Calais, ceea ce însemna că înaltul Comandament german nu accepta schema de diversivitate. Mișcarea era de neînțeles. Serviciile de spionaj aliate știau, din multe mesaje interceptate, că Hitler credea că regiunea Calais reprezenta cel mai probabil locația unei a doua invazii mai ample. Planul de dezinformare fusese conceput pentru a întări teoria lui Hitler. Se răzgândise oare Hitler?

Colonelul Alexis von Roenne era șeful Armatelor Străine din Vest (OKM), organizația germană care monitoriza cu deosebită activitate activitatea militară a aliaților. Roenne știa că posibilitatea unei invazii majore la Calais era sprijinită de mai multe dovezi din rapoartele lui Garbo. Existau, de pildă, fotografiile de recunoaștere aeriană care înfățișau nave, tancuri și avioane în sudul Angliei, în partea opusă regiunii Calais. Roenne nu știa că obiectele din fotografii erau false, fiind vorba doar de machete din cauciuc și placaj.

Roenne l-a sunat pe colonelul Friedrich-Adolf Krummacher, șeful serviciilor de spionaj militar

ale lui Hitler, și i-a spus că un alt mesaj de la Garbo ajunsese la O KW. Tradus, mesajul suna așa:

V-man ARABAL din rețeaua Alaric raportează în data de 9 iunie din Anglia:

După o consultare personală din 8 iunie, la Londra, cu agenții mei Jonny, Dick și Dorick, ale căror rapoarte au fost trimise astăzi, părerea mea, având în vedere concentrările de trupe în sud-estul și estul Angliei, care nu iau parte la operațiunile actuale, e că aceste operațiuni reprezintă o manevră diversionistă pentru a fi retrase rezervele inamicului cu scopul de a organiza un atac decisiv într-o altă locație. Având în vedere atacurile aeriene continue asupra locației menționate, care reprezintă o poziționare strategică favorabilă acestui obiectiv, atacul va avea loc probabil în zona Pas de Calais, de vreme ce într-un astfel de atac proximitatea bazelor aeriene va facilita operațiunea prin oferirea unui sprijin aerian susținut.

La Londra, pe data de 10 iunie, ofițerii de spionaj au aflat, prin intermediul mesajelor interceptate, că Hitler anulasese deplasarea celei de-a Cincisprezecea Armate în afara regiunii Calais. Decizia fusese luată în cadrul unei conferințe ținute în miez de noapte și care implicase mesajul de pe 9 iunie.

Examinând documentul original după război, ofițerii britanici de spionaj au descoperit că o persoană, probabil Krummacher, sublimase cu roșu cuvintele „manevră diversionistă prin care să fie retrase rezervele inamicului cu scopul de a organiza un atac decisiv într-o altă locație” și

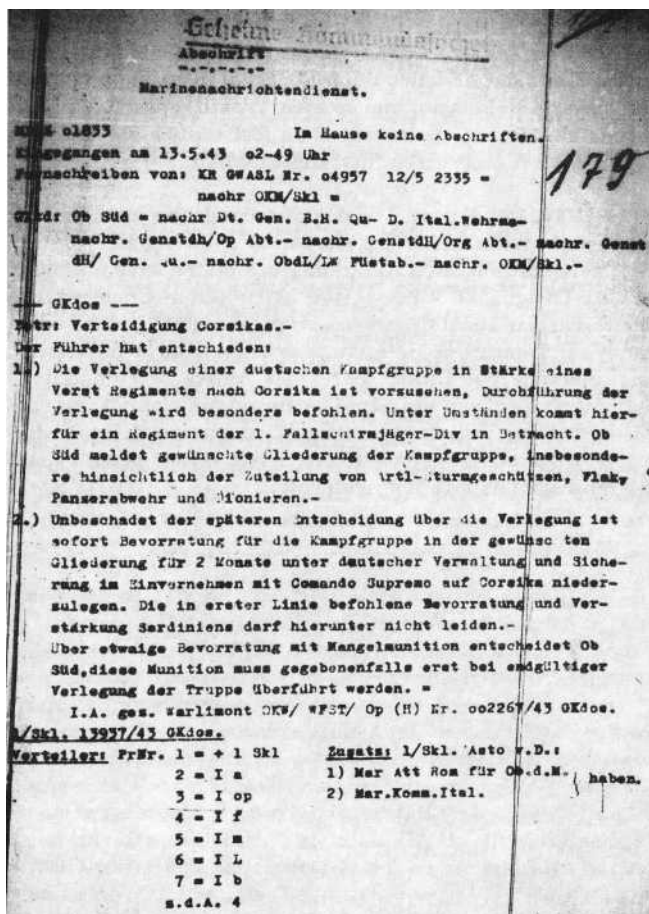
adăugase la finalul mesajului „confirmă ideea deja susținută de noi că un atac ulterior e de așteptat într-o altă locație (Belgia?)”.

Jodl, ofițerul cu cel mai înalt grad prezent la conferință, sublimase „în sud-estul și estul Angliei” și își adăugase inițială cu verde în partea de sus a mesajului. Un marcaj cu verde indica faptul că Jodl simțea că aspectul era suficient de important pentru a i-l arăta lui Hitler, iar literele *erl* (prescurtarea de la *erledigt*, „îndeplinit”) scrise cu creionul însemnau că mesajul fusese văzut de Hitler.

Într-un mesaj către Garbo, din 11 iunie, Reichsführerul SS Heinrich Himmler, al doilea după Führerul însuși, și-a transmis „calda apreciere”. Mesajul mai spunea: „Toate rapoartele primite în ultima săptămână de la Arabei au fost confirmate fără nicio excepție și pot fi descrise ca fiind inestimabile”.

Impactul asupra istoricilor E posibil ca dezinformările din jurul invaziei, excelent manevrate de *Double-Cross System* și Garbo, să fi prevenit o înfrângere costisitoare a Aliaților. După cum a spus mai târziu generalul Dwight D. Eisenhower: „Armata a Cincisprezecea germană, care, în cazul în care era trimisă în luptă în lunile iunie sau iulie, ar fi putut să ne învingă prin pură forță numerică, a rămas inactivă pe durata perioadei critice a campaniei...” Conștientizând în cele din urmă că invazia normandă nu era o farsă, Hitler a mobilizat Armata a Cincisprezecea. Însă, după cum s-a exprimat Eisenhower, era „prea târziu pentru a mai avea vreun efect asupra

învingătorului”.

Ordine de la Hitler referitoare la locațiile de mobilizare a trupelor, bazate pe analiza documentelor plasate „maiorului William Martin”, pe care germanii le-au acceptat ca fiind reale.

**„Carne tocată înghițită pe nemestecate
-CREAT: MAI 1943**

**SUBIECT: AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL
- COMLOTUL BRITANIC CARE S-A FOLOSIT
DE „OMUL CARE NU A EXISTAT NICIODATĂ”.**

Dis-de-dimineată, pe 30 aprilie 1943, în apropierea coastei Spaniei, submarinul Marinei Regale *Seraph* a ieșit la suprafața apelor. Pe puntea spălată de valuri, ofițerii au ținut o ceremonie de înmormântare pentru un bărbat al cărui trup a fost încredințat mării. Însă acest trup nu a fost destinat să se scufunde, pentru că în jurul lui a fost pus un colac de salvare, iar de vesta sa militară a fost atașată o servietă prin intermediul unui lanț. Cadavrul a plutit apoi către țarm.

Pescarii spanioli au descoperit ulterior trupul, care a fost reținut de ofițerii spanioli. Din documentele găsite asupra sa, cadavrul a fost identificat: maiorul William Martin din cadrul Marinei Regale, Cartierul General al Operațiunii Combinate. De asemenea, în buzunarele sale se aflau cotoarele unor bilete de teatru, bancnote, mărunțiș, o notă de plată de la un club londonez și scrisori de dragoste de la logodnica sa.

Spania, prin canale diplomatice, a anunțat oficialii britanici cu privire la descoperirea cadavrului, care a fost înmormântat în Cimitirul Singurătății din orașul spaniol Huvela, pe piatra de mormânt fiind gravate cuvintele „Maior William Martin”. Oficialii spanioli au trimis lucrurile personale ale lui Martin, servieta și conținutul acesteia la sediul central al Marinei Regale din Londra. Printre ele se găsea o scrisoare strict secretă adresată de Sir Archibald Nye, adjunctul

șefului de la *Britain's Imperial General Staff*, lui Sir Harold Alexander, comandantul britanic din Africa de Nord, subordonat generalului Dwight D. Eisenhower. Scrisoarea dezvăluia că forțele aliate din Africa de Nord plănuiau să invadeze Grecia și Sardinia, și nu Sicilia, după cum se așteptau germanii.

Maiorul Martin a fost piesa centrală a Operațiunii *Mincemeat* („carne tocată”), una dintre cele mai mari acțiuni de dezinformare din cel de-al Doilea Război Mondial, creată pentru a determina înaltul Comandament German să creadă că Aliații nu urmau să atace Sicilia. Cadavrul era al unui bărbat care murise recent în Anglia și fusese recunoscut ca făcând parte din MI5. Corpul, meticulos transformat în cel al imaginarii maior Martin, fusese transportat în Spania la bordul submarinului *Seraph*. Doar ofițerii știau despre operațiunea de dezinformare.

Oficialii spanioli i-au asigurat pe britanici că nimeni nu văzuse documentele din servietă, o asigurare de altfel improbabilă. Deși Spania era oficial neutră, dictatorul ei, generalul Francisco Franco, favoriza Germania nazistă. Printr-un agent local, ofițerii de spionaj germani deschiseseră servietea, fotocopiaseră documentele și le trimiseseră rapid la Berlin pentru a fi analizate. Scrisoarea lui Nye fusese acceptată ca autentică, iar strategii germani au început să își schimbe planurile, care se concentraseră asupra așteptatei invazii din Sicilia.

Pe 15 mai, un memoriu a circulat printre ofițerii germani de rang superior, alertându-i cu

privire la descoperirea documentelor inamice a căror „autenticitate” fusese evaluată ca fiind „deasupra oricărei suspiciuni”. Memoriul continua astfel: „Sugestia că ele au căzut intenționat în mâinile noastre... este cam nefondată... E posibil ca dușmanul să nu aibă cunoștință de interceptarea documentelor”.

Memoriul a întărit încrederea lui Hitler în faptul că aliații nu vor invada Sicilia. El le-a ordonat generalilor săi să construiască defensiva în locațiile dorite: au fost date ordine de mobilizare a trupelor de pe teritoriul Italiei în Grecia, Sardinia și Corsica. Au fost plasate mine în apele de coastă ale Greciei. Escadroane de vase dotate cu torpile s-au deplasat în viteză în apropierea zonelor cu probabilitate ridicată de a fi invadate. Unul dintre ordine, datat 13 mai, menționa în antet: „Re: apărarea din Corsica” (vezi p. 176):

Führerul a decis:

1. A fost dispusă mutarea unei unități de luptă germane de forța unui „Regiment Verst” în Corsica. A fost comandată executarea acestui ordin de mobilizare. Folosirea Regimentului din Prima Divizie de Parașutiști ar trebui avută în vedere. [Un „Regiment Verst” era un regiment de forță superioară ce număra aproximativ 3.500 de soldați.]

2. În ciuda deciziei târzii de mobilizare a acestor [trupe], se vor asigura provizii pentru unitățile de luptă timp de două luni, conform Comandamentului Suprem din Corsica...

Pe 10 iulie, când trupele aliate au invadat

Sicilia, acestea au depășit numeric forțele germane diminuate. Trupele italiene au opus o rezistență slabă. Generalul Eisenhower a scris ulterior că debarcările „în general, nu au întâmpinat o opoziție serioasă. Bateriile de la țarm nu au opus o rezistență prea viguroasă...” S-au dat bătălii încrâncenate, însă victoria s-a produs la mijlocul lunii august, iar acum Aliații aveau sub control prima zonă apropiată de teritoriul național al inamicului, și anume granița cu Italia.

După ce interceptările traficului radio german au arătat că germanii mușcaseră momeala, britanicii i-au transmis prim-ministrului Winston Churchill, aflat în acel moment în Statele Unite: „Carnea tocată a fost înghițită în întregime.” Șeful de stat-major al lui Churchill, generalul Hastings L. Ismay, a scris mai târziu: „Operațiunea a avut un succes mult mai mare decât ne-am fi așteptat. Faptul că am diminuat defensiva germană, îndepărtând chiar vasele germane de Sicilia, a fost o realizare remarcabilă”.

Geniul acestei operațiuni a fost Ewen Montagu, un avocat care activase în cadrul serviciilor de spionaj navale din Marea Britanie. După cartea lui Montagu despre operațiune, *The Man Who Never Was* (1953), a fost făcut ulterior un film. Identitatea reală a cadavrului nu a fost dezvăluită până în anul 2003. Acesta fusese Glyndwr Michael, un bărbat de 34 de ani care, aparent, se sinucisese într-o magazie londoneză. Numele său a fost gravat pe piatra de mormânt a maiorului Martin de către *Commonwealth War*

Grave Commission.

Impactul asupra istoriei: Capitularea rapidă a Siciliei a constituit o victorie atât de mare pentru dușmanii dictatorului Mussolini, încât acesta a fost răsturnat de la putere și înlocuit cu un guvern care a predat Italia Aliaților pe data de 3 septembrie 1943.

Dr. Josef Goebbels, șeful Partidului Nazist, aflat aici la dreapta lui Hitler, a recunoscut într-un articol de ziar că propaganda neagră a stațiilor de radio britanice a „făcut o treabă foarte inteligentă

Difuzarea de minciuni credibile

CREAT: MARTIE 1944

SUBIECT: AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL - FOLOSIREA DE CĂTRE BRITANICI A PROPAGANDEI NEGRE

31

Conform unei definiții cinice, inamicul declamă „propagandă”, în timp ce orice ar veni din partea noastră reprezintă „știri”. Această perspectivă face ca propaganda să fie greu de definit. Însă versiunea celui de-al Doilea Război Mondial are mai multe nuanțe: Propaganda *albă* este clar identificată. (BBC a emis un program alb cu titlul „This is London calling” - „Aici, Londra”.) Propaganda *gri* provine dintr-o sursă care nu este ușor identificabilă. (Înainte de cucerirea Franței, producții radio emise de germani din stații neidentificate au avut drept scop inducerea unei stări de panică în rândul francezilor prin sfătuirea ascultătorilor să-și scoată economiile din bănci.) Propaganda *neagră* „în forma sa cea mai bună, este o minciună nedetectabilă.

Câteva dintre cele mai bune exemple ale propagandei negre din timpul războiului au fost emisiunile britanice care s-au pretins stații de radio germane oficiale. Operațiunea a fost condusă de *Special Operations Executive* (SOE), a cărei sarcină principală era comiterea de acte de sabotaj și înarmarea grupurilor de rezistență din Europa ocupată de germani. Scenariștilor

propagandei negre li se spusese: „Acuratețe înainte de toate. Nu trebuie să mințim niciodată din întâmplare sau din neglijență, ci doar în mod deliberat”.

Stațiile de radio britanice care s-au ocupat de propaganda neagră au folosit transmițătoare din Anglia. Una dintre ele a pretins că e o stație ilegală care emitea din Germania, condusă aparent de *Der Chef*, un progerman, însă un antinazist. El transmitea muzică, știri sportive reale și tirade antibritanice – Churchill este un „ticălos insensibil și un evreu bătrân și alcoolic” – cu ceea ce semăna a mesaje codificate adresate unei grupări antinaziste inexistente. Unul dintre mesaje, de pildă, într-un cod ușor de descifrat, spunea: „Willy, întâlnește-te cu Jochen vineri, pe rândul cinci de la parter, în timpul celui de-al doilea spectacol de la Union Theatre”. Existau sute de cinematografe Union Theatre în Germania. Iar după ce agenții Gestapo au spart codul, probabil că i-au căutat cu asiduitate pe Willy și pe Jochen. Ascultătorii au crezut că *Der Chef* și organizația sa ascunsă erau reali, subminând Germania din interior. Propagandiștii SOE sperau că emisiile îi vor încuraja într-o anumită măsură pe germani să i se opună lui Hitler.

Der Chef a vorbit pentru ultima dată în noiembrie 1943, după aproximativ 700 de emisii. Ascultătorii au auzit focuri de mitralieră și un strigăt gutural: „Te-am prins, porcule!” Gestapo îl prinsese în sfârșit pe *Der Chef*. Propagandiștii negri au început apoi să producă *Soldatensender Calais*, „Radioul soldaților” din Calais, despre care

se presupunea că trebuie să fie o stație de radio germană „oficială”. Emisiile au inclus descrieri ale daunelor provocate de bombardierele Aliaților. Printre ascultători se număra Josef Goebbels, șeful propagandei Partidului Nazist. Pe 28 noiembrie 1943, el scria în jurnalul său:

„... Stația de radio duce o propagandă foarte inteligentă și, din ceea ce este emis, cineva poate să înțeleagă că englezii știu cu exactitate ce au distrus și ce nu au distrus”.

Succesul înregistrat de *Soldatensender Calais* a fost confirmat de Ministerul de Interne al Bavariei într-un mesaj adresat pe 18 martie 1944 lui Freiherr von Eberstein, șeful din München al *Sicherheitsdienst*, serviciul de spionaj al *Schutzstaffel* (SS). Găsit și tradus după război, mesajul afirma:

Începând din octombrie 1943, populația se referă tot mai des la transmisiile stației radio care se autointitulează *Soldatensender Calais*, naționalitatea oamenilor din spatele ei nefiind cunoscută. Efectul principal al transmisiilor de știri ale stației, care au fost descrise ca excelente din punct de vedere psihologic, decurg din practica de a oferi informații absolut ireproșabile, care au fost citate, de asemenea, cu exactitate de către Serviciul German de Știri și amestecate cu un număr de aspecte izolate, mai mult sau mai puțin plicticoase. Acest lucru a determinat ca mari segmente ale populației să creadă că *Soldatensender Calais* era o stație de radio germană, poate una dintre numeroasele stații *Soldatensender* instalate pe teritoriile ocupate,

fără ca populația să fie informată despre ele.

Faptul că rapoartele *Soldatensender Calais* aveau adesea o acuratețe ce nu mai era întâlnită nicăieri în cadrul Serviciului German de Știri a fost în anumite cazuri explicat de către populație prin următoarele afirmații: „La urma urmei, ei nu pot să-i prezinte soldatului de pe front aceeași propagandă de acasă. Trebuie să fie mai sinceri cu soldații de pe front”.

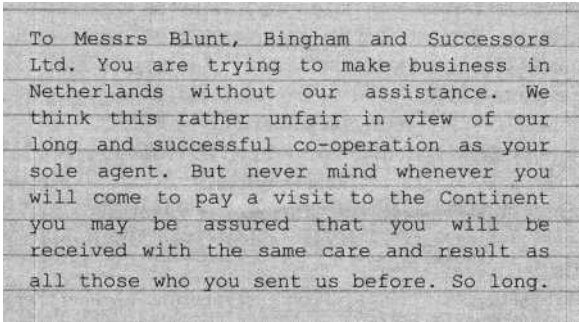
Nereușind să convingă ascultătorii că realizatorii emisiunilor erau propagandiști britanici, oficialii germani au ordonat bruierea stației. Însă, s-a afirmat în raportul oficial, mulți oameni erau convinși că sursa de bruiaj era „un inamic ce ataca «stația ger mană»”.

Stațiile de radio germane civile își încetau de obicei transmisia atunci când bombardierele aliate erau detectate, astfel încât avioanele să nu poată folosi semnalele de emisie pentru a se orienta. În mai puțin de o secundă, inginerii britanici puteau schimba frecvențele, începând să emită de pe o stație radio redusă la tăcere atât de repede, încât ascultătorii nu detectau întreruperea și credeau că ascultă emisiile reale ale stației.

Ceea ce au auzit a fost o emisiune de știri și anunțuri fals oficiale. Stațiile de radio germane avertizau că dușmanul emitea instrucții false și precedau anunțurile autentice spunând că erau oficiale. Emițătorii britanici ai propagandei negre procedau la fel, adăugând minciuni și precedându-le cu asigurarea că erau oficiale.

Impactul asupra istoriei: în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, războiul psihologic a

devenit un tip separat de confruntare. Propaganda neagră produsă de SOE a demonstrat gradul în care Aliații erau capabili să penetreze controlul exercitat de un regim totalitarist asupra propagandei și să ajungă la populația germană.

To Messrs Blunt, Bingham and Successors Ltd. You are trying to make business in Netherlands without our assistance. We think this rather unfair in view of our long and successful co-operation as your sole agent. But never mind whenever you will come to pay a visit to the Continent you may be assured that you will be received with the same care and result as all those who you sent us before. So long.

Mesajul ironic, ținut secret timp de mulți ani, pe care maiorul german Hans Giskes l-a trimis la Londra de Ziua Păcăelilor în anul 1944.

Jocul împotriva Angliei

„CREAT: APRILIE 1944

**SUBIECT: AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL
- MANIPULAREA DE CĂTRE GERMANI A
UNUI COMLOT BRITANIC EȘUAT**

32

Timp de mai multe săptămâni, pe durata celui de-al Doilea Război Mondial, Huub Lauwer, un patriot olandez, a fost unul dintre numeroșii agenți de perspectivă din cadrul *Special Operations Executive* (SOE) care a urmat un curs

de instruire în „războiul lipsit de scrupule” - unde se predau, de exemplu, metode de ucidere cu ajutorul cuțitului și a garoului. Antrenamentul s-a desfășurat într-o locație din New Forest, Anglia. Lauwer a învățat totodată să sară cu parașuta și să trimită mesaje radio în codul Morse. El urma să fie parașutat în Olanda pe post de operator radio pentru o celulă de rezistență care fusese organizată de SOE. Un instructor i-a spus că existau 95% șanse de a fi capturat. Instructorul a avut dreptate.

„Dați foc Europei!”, a cerut prim-ministrul Winston Churchill după crearea SOE în iulie 1940. Misiunea oficială a SOE era sabotajul, subversiunea și formarea de forțe militare secrete în țările de ocupație germană. În timp ce SOE efectua aceste sarcini, organizația a purtat totodată amintirea tristă a ceea ce i s-a întâmplat lui Lauwer și camarazilor săi în timpul unei operațiuni de spionaj cu un deznodământ catastrofal.

Mulți olandezi au crezut că ceea ce s-a întâmplat a reprezentat o operațiune de dezinformare a SOE deliberată, însă prost executată. Dar documentele descoperite la scurtă vreme după război au arătat că SOE a reacționat cel mult în manieră stângace la o operațiune germană abilă cu numele de cod oficial *Nordpol* (Polul Nord). Ofițerii contraspionajului german aveau un alt nume pentru operațiune: *Englandspiel* (Jocul împotriva Angliei).

Un radio din cel de-al Doilea Război Mondial de tipul celor pe care agenții aliați din Europa ocupată de naziști - inclusiv cei din cadrul operațiunii Englandspiel - le foloseau că să comunice cu sediul central.

Englandspiel era derulată, pe bază de cooperare, de către agenția de spionaj militar Abwehr și de Gestapo. Germanii s-au folosit de asemenea de trădătorii olandezi numiți *Vmänner* (prescurtarea de la *Vertrauensmänner*, agenți confidențiali).

Lauwer a fost capturat în martie 1942, imediat după ce a fost parașutat în Olanda. Forțat să transmită în Marea Britanie mesaje într-un cod cunoscut de către cei care l-au capturat, el a utilizat câteva tehnici pentru a dezvălui faptul că

se afla sub controlul dușmanului. Operatorii radio din Marea Britanie nu trebuiau să răspundă atunci când primeau acele semnale secrete, însă operatorii au răspuns, nedumerindu-l pe Lauwer, care s-a întrebat de ce receptorii săi doreau ca el să continue emiterea de mesaje când ar fi trebuit să-și dea seama că fusese capturat.

Alți agenți olandezi capturați nu au reușit să trimită anumite semnale, presupunând că receptorii din Marea Britanie vor interpreta lipsa acelor semnale ca pe un avertisment că agentul fusese prins și transmisea din captivitate. Lui Lauwer, întocmai ca în cazul colegilor să-i agenți din cadrul SOE, i se spusese că s-ar putea să fie forțat să transmită pentru germani. Însă, după cum și-a amintit în 2004, agenților li se spusese că „în nicio împrejurare nu trebuie să divulge codurile noastre de securitate. Eu nu am făcut-o niciodată”. Codurile de securitate erau „semnături” ascunse în cadrul mesajelor, pentru a confirma identitatea agentului. Agenților li s-a spus totodată să transmită anumite „greșeli” în cadrul mesajelor reale și, în cazul în care erau capturați sau forțați să-și continue transmisiile, trebuiau să omită greșelile false.

SOE credea că o bază eficientă fusese organizată în Olanda deoarece ofițerii de control citeau mesaje de genul: „Organizația de sabotaj, așa cum a fost ea planificată, este acum completă. Ea conține cinci grupuri organizate în 62 de celule și totalizând în jur de 420 de oameni. Aceste grupuri, dotate în prezent cu provizii, sunt gata de acțiune”. Acesta, la fel ca toate celelalte știri

bune, era un mesaj fals.

La sediul central al SOE din Londra, criptograful Leo Marks a început să fie suspicios. El știa că până la 20 de procente dintre mesajele agenților erau „indescifrabile”. Când a observat că un număr de mesaje indescifrabile apăreau în traficul agenților olandezi, Marks a dedus că germanii preluaseră controlul asupra rețelei și trimiteau semnale false, adică perfecte.

Marks a încercat fără succes să-și convingă superiorii că rețeaua olandeză se afla aproape cu certitudine sub control german. Avertismentele sale nu erau băgate în seamă din cauza hățișului birocratic.

Ofițerii germani de contraspionaj, cunoscând orarul și locația livrărilor SOE prin parașutare și transport cu vase mici, au prins toți agenții și au capturat mii de arme, containere cu muniție și explozibili și chiar alimente și valută. Germanii au doborât totodată un avion 11 RAF care parașuta agenți și materiale.

În cele din urmă, în august 1943, doi agenți capturați au evadat, au ajuns în Spania și apoi în Marea Britanie. Însă un agent din cadrul spionajului german, jucând rolul unuia olandez, a trimis un mesaj la Londra avertizând că doi prizonieri evadaseră și că nu se putea avea încredere în ei. Agenții olandezi au fost închiși în Marea Britanie pentru faptul de fi acordat ajutor inamicului. Mai târziu, în 1943, atunci când alți agenți evadați au povestit ce se întâmplase cu adevărat, britanicii i-au eliberat pe cei doi agenți inițiali și au început să înțeleagă amploarea

dezinformării germane. Din cei 56 de agenți trimiși în Olanda, doar opt au supraviețuit.

Când a devenit clar pentru germani că jocul împotriva Angliei luase sfârșit, maiorul Hans Giskes, din cadrul Abwehr-ului, a decis să trimită un ultim mesaj – necodificat. De Ziua Păcălelilor (1 aprilie), în 1944, un operator de radio din Londra a primit o transmisie zeflemitoare prezentată la pagina 186. Ea urma să rămână secretă timp de decenii.

Eșecul SOE în detectarea faptului că germanii preluaseră conducerea asupra rețelei olandeze a determinat derularea de investigații după război, organizate de guvernul olandez, care nu a acceptat declarația britanică potrivit căreia dezastrul fusese cauzat de o serie de gafe. Documente făcute publice în 2004 au indicat că SOE, știind că agenții olandezi fuseseră capturați, au acceptat să joace rolul impus de germani pentru a analiza mentalitatea din spatele informațiilor false trimise de germani. Când Parlamentul Olandez a investigat incidentul din 1949 și a cerut înregistrările din arhivele britanice, Biroul Britanic de Externe s-a pronunțat împotriva dezvăluirii, afirmând într-un memoriu secret că „o explicație completă reală... ar fi în cel mai înalt grad jenantă” și „ar constitui fără îndoială un șoc nu doar pentru olandezi, ci și pentru opinia publică britanică... Noi considerăm că orice altceva, cu excepția unei explicații integrale, ar provoca nenumărate întrebări și ar duce la acuzația că am încercat să ascundem ceva (ceea ce am face în realitate)”.

(Observație: Numele Blunt, la care se face referire în transmisia maiorului Hans Giskes, nu se referă la Anthony Blunt (vezi p. 126). Maiorul Charles Blizzard, șeful secțiunii olandeze secrete, a folosit numele de cod „Blunt”. El a fost înlocuit de maiorul Bingham.)

Impactul asupra istoriei: La fel cum sistemul *Double-Cross* a paralizat operațiunile germane de spionaj în Marea Britanie, „Jocul împotriva Angliei”⁴ a anihilat activitatea de spionaj britanică din Olanda. În consecință, germanii au prevenit formarea pe scară largă a unei mișcări de rezistență și a menținut controlul ferm asupra acestei țări până la eliberarea produsă către sfârșitul războiului.

CINCI

Accidente de spionaj

Pe durata celui de-al Doilea Război Mondial, afișele din America și Marea Britanie transmiteau un mesaj patrioților neglijenți: „Gurile slobode scufundă navele”. În versiunea de film documentar a posterului, un barman este auzit vorbindu-i la telefon iubitei sale în legătură cu mobilizarea sa iminentă, fiind menționate ora de plecare și numele navei. Un agent secret aude conversația, se deplasează la transmitătorul său secret și trimite informațiile culese accidental. În următoarea scenă, nava este aruncată în aer de un submarin inamic alertat.

Prima parte a scenariului era cât se poate de adevărată. Gurile slobode și documentele rătăcite

au dezvăluit într-adevăr secrete pe durata celui de-al Doilea Război Mondial. De exemplu, în mai 1944, un general maior le-a spus oaspeților prezenți la un dineu din Londra că *D-Day* urma să se producă înainte de 15 iunie. El a fost auzit de ofițeri ai armatei, care au raportat prompt acest incident. Generalul a fost retras din funcție și deportat în Statele Unite, lucru care i s-a întâmplat și unui căpitan de marină care vorbise prea mult la o altă petrecere.

Într-un incident nefericit și bizar care s-a produs pe durata planificării *D-Day*, un sergent al Statelor Unite i-a trimis surorii sale, în mod accidental, un pachet de documente, unele dintre ele conținând datele fixate și locațiile invaziei. Familia era de origine germană, iar sora trăia într-o zonă germană a orașului Chicago. Când pachetul a fost desfăcut la un oficiu poștal din Chicago, autoritățile au văzut documentele ștampilate cu emblema Strict Secret și au sunat la FBI. Investigatorii l-au exonerat pe soldat de acuzațiile de spionaj, deși acesta a fost reținut la bază până după *D-Day*. FBI a pus sub supraveghere toate persoanele care văzuseră documentele. Pe 6 iunie, *D-Day* s-a produs, păstrându-și secretele intacte.

Ofițerul CIA Aldrich H. Ames, pe drum către întâlnirea cu un agent, și-a lăsat servieta într-un vagon din metroul newyorkez. Documentele din servietă includeau numele agentului. FBI a recuperat servieta, însă ofițerii de contraspionaj au trebuit să se întrebe dacă nu cumva conținutul său nu fusese compromis. Ames va oferi ulterior FBI-ului un motiv mai mare de îngrijorare prin

faptul că a devenit un spion important pentru Uniunea Sovietică (vezi p. 138).

Uneori, un accident nu e chiar un accident. Generalul George Washington a lăsat adesea documente false la îndemâna agenților britanici. Protejatul său, marchizul de Lafayette, a utilizat tehnica pe durata asediului din Yorktown, în 1781. James Armistead, un sclav care spiona pentru Lafayette, a devenit agent dublu strecurându-se printre liniile inamice și oferindu-se să devină spion pentru britanici. I s-a spus să se întoarcă și să adune informații cu privire la locația unităților americane. Când Armistead a revenit în tabăra britanică, el i-a înmănat unui ofițer britanic o hârtie mototolită, despre care a afirmat că a găsit-o pe marginea drumului. Era un ordin scris de Lafayette și adresat unui alt general, în care îi spunea să-și mobilizeze trupele. Ordinul era fals, însă britanicii au reacționat ca și cum ar fi fost real.

Uneori, chiar și documentele făcute publice își recâștigă în tăcere statutul de secrete. Cercetătorii care răsfoiesc dosare cu documente din cutiile Arhivelor sunt surprinși să descopere că un document pe care se așteptau să-l găsească nu se află de fapt acolo. În schimb, există o fișă de carton pe care scrie „Acces restricționat. Documentul identificat mai jos a fost retras din acest dosar”. Nicio explicație.

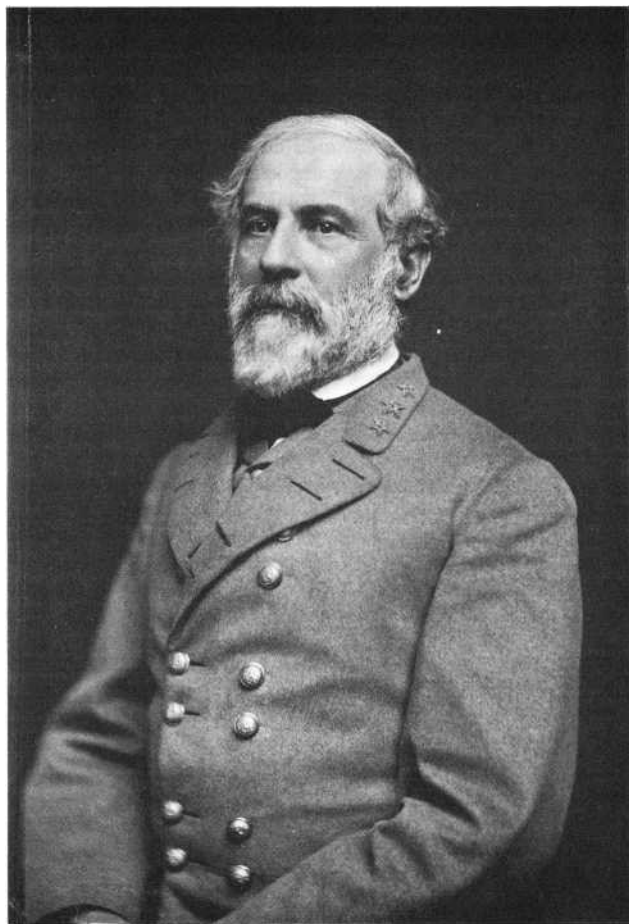
Disparațiile misterioase au fost descoperite prima dată de un istoric al spionajului care a observat că documentele pe care le copiase cu ani de zile înainte fuseseră între timp retrase.

Misterul a fost în cele din urmă rezolvat în 2006 de către Arhiva Securității Naționale, o organizație nonguvernamentală privată, independentă, din cadrul Universității George Washington. Arhiva a raportat că CIA și alte agenții federale reclasificaseră în secret peste 55.000 de pagini de înregistrări făcute publice anterior. Această acțiune părea să reprezinte 55.000 de accidente de spionaj. Însă oficialii au explicat că documente cu informații de risc maxim fuseseră eliberate din neglijență (nu accidental) pe durata operațiunilor de „desecretizare în masă” din cadrul programului președintelui Clinton conceput pentru eliberarea cu regularitate a unor documente secrete care nu mai avea implicații actuale.

Multe dintre documentele retrase fuseseră deja publicate, inclusiv unele care apar în seriile istorice ale Departamentului de Stat, *Foreign Relations of the United States*. Unul dintre documentele „reclasificate” era un raport de spionaj al CIA trimis președintelui Truman pe 1 octombrie, 1950, care afirma că intervenția chineză în Războiul Coreean „nu era probabilă în 1950”. Douăsprezece zile mai târziu, trupele chineze au trecut granița în Coreea de Nord. Conținuturile raportului fuseseră cunoscute ani de zile înainte ca acesta să devină din nou secret în octombrie 2001. Astfel încât, din punct de vedere oficial, raportul din 1950 este încă o dată un document secret.

„Așa-numitele «accidente de spionaj», afirmă un ofițer CIA retras din activitate, sunt cel mai

adesea gafe colosale ce pot avea drept rezultat compromiterea agenților, iar în unele cazuri se pot solda cu pierderi de vieți omenești. Descrierea ca «accident» poate să diminueze semnificația actului. Gafele nu constituie o opțiune în operațiunile de spionaj, însă ele au adesea consecințe teribile”.

Generalul Robert E. Lee, comandantul Armatei din Virginia de Nord.

Lee și ordinul pierdut

**CREAT: SEPTEMBRIE 1862 SUBIECT:
RĂZBOIUL CIVIL - DEZVĂLUIREA
ACCIDENTALĂ A UNOR PLANURI DE LUPTĂ
STRICT SECRETE ALE CONFEDERAȚIEI**

33

Compania F din cadrul Regimentului 27 din Indiana staționa într-o luncă în apropiere de Frederick, Maryland, în dimineața zilei de 12 septembrie 1862. Regimentul făcea parte din Armata Unionistă condusă de generalul George McClellan, care urmărea Armata Virginiei de Nord a generalului Robert E. Lee. Lee invadase Maryland, retrăgând Armata Unionistă din Washington și îndreptând-o către ceea ce el spera să fie o bătălie decisivă. Lee își expuse strategia în Ordinele Speciale Nr. 191, care au fost marcate ca fiind „confidențialei Șapte copii ale scrisorii au fost trimise prin curier comandanților armatei.

În după-amiaza zilei de 13 septembrie, un caporal din Armata Unionistă, Barton W. Mitchell, hoinărea prin luncă, vorbind cu soldatul John Campbell, când a observat ceva căzut printre trifoiul din luncă.

El a ridicat trei trabucuri înfășurate într-o foaie de hârtie pe care scria *Confidențial (Confidențial) și Hd Qrs Army of Northern Va sept 9th 1862 Special Order No. 191 (Către Sediul*

Central al Armatei V de Nord 9 sept 1862 Ordin Special Nr. 191). Hârtia era adresată generalului maior D.H. Hill. Mitchell, dându-și seama că a găsit un document important, l-a încredințat primului său sergent, care l-a trimis mai sus pe scara ierarhică a armatei până a ajuns la generalul McClellan. Entuziasmat, acesta i-a telegrafiat președintelui Lincoln: „Cred că Lee a făcut o greșeală gravă... Am toate planurile Rebelilor și îi voi prinde în propria lor capcană dacă soldații mei vor reacționa pe măsura acestei descoperiri”. Însă McClellan a fost cel care nu s-a ridicat la înălțimea descoperirii, o extraordinară operațiune de spionaj a Războiului Civil.

Confidential Copy by Genl Jackson his handwriting
Ad. Gen. A. N. S.
Apr 8, 1862.
The order }
177 }
III The army will march to
Hagerstown tomorrow being the Hagerstown
road. Genl Jackson will command with
himself the advance of the passing of the Potomac
with such portion as he may select to take
the route beyond Hagerstown cross the Potomac
at the lower convenient point and
by Friday morning take possession
of the B & O R. R. Capture such of the
enemy as may be at Martinsburg and
intercept such as may attempt to
escape from Harper's Ferry.
The Genl Inspector's command will pursue
the main road as far as Boonsboro where
to intercept with reserve the trains & freight
trains of this Army.
Genl. Milford with his own division
& that of Genl. R. B. Anderson will follow
Genl. Ingersoll & on taking reaching the
Potomac will take the route to Harper's Ferry
& by Friday morning keep him up the
Maryland heights & endeavor to capture the

Ordine speciale de la generalul Lee către
comandanții săi majori, care au căzut în mâinile
dușmanilor. Rezultatul a fost Bătălia de la
Antietam, cea mai sângeroasă din istoria Statelor
Unite ale Americii.

enemy at Hagerstown & vicinity.
 VII Genl. Walker, with his division, after
 accomplishing the object in which he is
 now engaged will cross the Potomac at
 Cheeks Ford, ascend its right bank to
 & Middletown to the possession of lower
 heights if practicable by Friday morn-
 ing. Keep Ford on his left and the
 road between the end of the Mountain
 and the Potomac on his right. He will
 as far as practicable co-operate with Genl.
 Meigs & Genl. Jackson in intercepting
 the retreat of the enemy.
 VIII Genl. D.H. Hill's division will form
 the rear guard of the army, pursuing
 the road taken by the main body. The
 reserve Art. Ordnance & Supp's, trains
 will precede Genl. Hill.
 IX Genl. Stuart will detach a Squadron
 of Coys to accompany the commands of
 Genls. Sargent, Jackson & Meigs &
 with the main body of the Coys will coordinate the
 route of the army & bring up all stragglers that may be
 left behind.
 X The Command of Genl. Jackson, Meigs & Walker
 after accomplishing the objects for which they have been sent
 will join the main body of the army at Middletown or Hager-
 town.
 XI Col. Ryker on the march will detach a Coy to ap-
 proach the Potomac & provide wood for
 the use of the army.
 By command of Genl. D.H. Hill
 D.H. Hill

El a avut în mână planuri de luptă detaliate (vezi reproducerea documentelor originale de pe paginile anterioare) care proveniseră direct de la Lee:

Armata își va relua marșul mâine, mergând spre Hagerstown. Comanda generalului Jackson va reprezenta avangarda, iar după ce trecem de Middletown, cu efectivul de trupe sugerat de el, mergeți pe drumul către Sharpsburg, peste râul Potomac, către cea mai convenabilă locație, iar până vineri seara preluați controlul asupra

orașului Baltimore și a căii ferate Ohio Railroad, capturați trupele inamice care s-ar putea afla în Martinsburg și interceptați posibilele încercări de evadare ale inamicului din Harper's Ferry.

Comanda generalului Longstreet va urma același drum până la Boonsboro, unde se va opri cu rezerva, proviziile și trenurile de bagaje ale armatei.

Generalul McLaws, cu propria sa divizie și cu cea a generalului R.H. Anderson, îl va urma pe generalul Longstreet; la sosirea în Middletown, el va urma drumul către Harper's Ferry, iar până vineri dimineață va intra în posesia regiunii Maryland Heights și va merge să captureze inamicul din Harper's Ferry și din vecinătate.

Divizia generalului D.H. Hill va alcătui ariergarda armatei, urmând drumul parcurs de corpul principal. Artileria de rezervă, armamentul și trenurile de bagaje etc. Îl vor preceda pe generalul Hill.

Prin comanda generalului R.E. Lee.

McClellan, care avea sub comanda sa în jur de 56.000 de soldați, a estimat că Lee avea 120.000 de oameni (de trei ori mai mult decât numărul real). Ca de obicei, McClellan s-a deplasat lent și prudent, abia exploatându-și cunoștințele referitoare la strategia lui Lee.

Armatele s-au confruntat la Sharpsburg, de-a lungul Antietam Creek, într-o luptă care a început devreme în dimineața zilei de 17 septembrie. Până la finalul celei mai sângeroase zile din istoria militară americană, cel puțin 5.750 de oameni erau morți și 17.300 răniți. Generalul maior al

Uniunii, Joseph Hooker, a scris ulterior că „fiecare strujan de porumb din partea de nord și de pe majoritatea suprafeței câmpului era tăiat atât de bine încât aveai impresia că s-a folosit un cuțit, iar cei uciși erau așezați pe rânduri la fel de precis [sic] ca atunci când își ocupaseră pozițiile de luptă, cu câteva momente înainte”.

În acea noapte, Lee a ordonat aprinderea unor focuri de tabără de-a lungul unei creste, pe post de camuflaj, iar el și supraviețuitorii s-au îndepărtat de câmpul de luptă la adăpostul nopții.

Abia în 1886 caporalul Mitchell a primit recunoașterea cuvenită pentru găsirea ordinului pierdut. El se deplasase din lunca cu trifoi către câmpurile morții din Antietam. Rănit în luptă, el nu s-a însănătoșit niciodată. A murit în 1868.

Impactul asupra istoriei: Posesia ordinului lui Lee i-a dat lui McClellan șansa de a se folosi de neatenția acestuia, conducându-și armata într-o operațiune care ar fi putut câștiga războiul. McClellan a pierdut acea șansă, însă Antietam a fost victoria de care Lincoln a crezut că a avut nevoie pentru a-și declara Proclamația de Emancipare: începând de la 1 ianuarie 1863, sclavii urmau să fie „liberi pentru totdeauna” în toate statele aflate încă în stare de rebeliune.

Generalul Judson Kilpatrick, care a gândit și a condus raidul asupra orașului Richmond. Acesta a dus la uciderea colonelului Ulric Dahlgren și la dezvăluirea Documentelor Dahlgren.

Documente provenite de la un cadavru

CREAT: FEBRUARIE 1864

**SUBIECT: RĂZBOIUL CIVIL -
DEZVĂLUIREA UNEI EXPEDIȚII UNIONISTE**

NEFERICITE ȘI DESCOPERIREA DOCUMENTELOR DAHLGREN

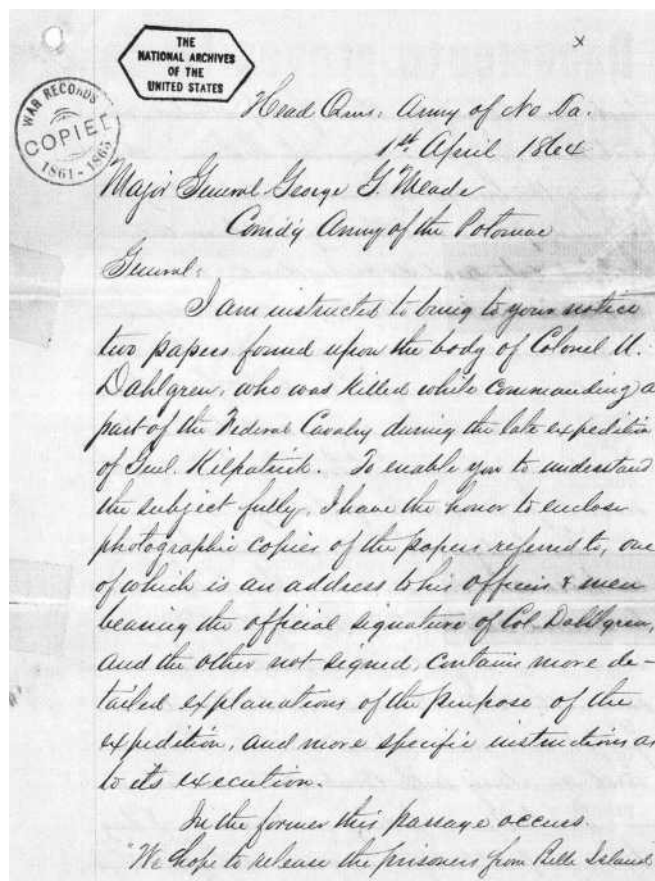
34

În februarie 1864, pe când armatele Nordului și Sudului hibernau de-a lungul malurilor opuse ale Râului Rapidan, generalul de brigadă Judson Kilpatrick, un soldat de cavalerie, de 28 de ani, i-a prezentat un plan îndrăzneț președintelui Lincoln. Kilpatrick a propus să conducă un raid în Richmond pentru a elibera soldații unioniști din închisorile în care prizonierii mureau câte 50 pe zi. Lincoln a aprobat raidul, lăsând detaliile în seama lui Kilpatrick și a superiorilor săi.

Pe 28 februarie, Kilpatrick a mărșăluit în afara taberei la Setvensburg, Virginia, conducând 4.000 de călăreți către sud, spre Richmond, la o depărtare de aproximativ 80 de mile. Alți 500 de soldați de cavalerie au cotit către sud-vest pentru a intra în Richmond dinspre vest. Ei erau conduși de colonelul Ulric Dahlgren, fiul de 21 de ani al amiralului John Dahlgren, un prieten al lui Lincoln.

Dahlgren călărea cu o cârjă agățată în șa. Fusese rănit într-o ambuscadă în Maryland, după bătălia de la Gettysburg din iulie 1863, iar piciorul său drept fusese amputat mai jos de genunchi. Urma să i se alăture lui Kilpatrick în Richmond, eliberând oamenii dintr-o închisoare în timp ce Kilpatrick elibera camarazii dintr-o altă închisoare mai mare.

Raidul a fost un dezastru. Călăreții s-au deplasat prin lapoviță și ninsoare. Un sclav evadat, care ar fi trebuit să-i fie ghid lui Dahlgren, nu a reușit să-l îndrume prin vadul unui râu.

Scrisoare de la generalul Robert E. Lee către generalul George G. Meade, referindu-se la și utilizând fragmente din documentele Dahlgren și întrebând dacă guvernul Statelor Unite a sancționat sau nu complotul.

first, and having seen them fairly started, we
will cross the James River into Richmond, des-
troying the bridges after us, and escorting the
released prisoners to destiny and burn the
hatful City and do not allow the Rebel lead-
er Davis and his traitorous crew "escape."
The prisoners must render great assistance, as
you cannot leave your ranks too far, or become
too much scattered, or you will be lost."

Among the instructions contained in the
second paper are the following:

"The bridges once secured and the prison-
ers loose and over the River, the bridges will
be secured and the City destroyed - The men
must keep together and work in hand, and
once in the City, it must be destroyed and
Jeff Davis and Cabinet killed. Pioneers
will go along with combustible materials"

In obedience to my instructions, I beg
leave respectfully to inquire whether the

Crezând că sclavul l-a direcționat greșit în mod deliberat, Dahlgren a ordonat ca acesta să fie spânzurat de un copac din apropiere. Kilpatrick și oamenii lui au ajuns la periferia orașului Richmond pe 1 martie și s-a tras asupra lor în timp ce îl așteptau pe Dahlgren. Acesta nu a ajuns, iar trupele lui Kilpatrick s-au retras, urmărite de cavaleria confederată până când soldații lui Kilpatrick au ajuns la unitatea principală a Armatei Unioniste.

Dahlgren și oamenii săi s-au deplasat călare

timp de trei zile și trei nopți - „oprindu-ne doar cât să ne hrănim caii”, și-a amintit mai târziu un soldat. Apoi, separat de Kilpatrick, Dahlgren le-a ordonat oamenilor să se oprească și să aprindă focuri. Confederații, încetiniți de zăpadă, au atacat călăreții. O salvă de artilerie a rănit mai mulți soldați și l-a ucis pe Dahlgren. În haosul care a urmat, unii au scăpat, însă majoritatea au fost capturați și duși în una dintre închisorile din care ei speraseră să-și elibereze camarazii.

Un băiat de 13 ani din „Apărarea locală”, aflat la locul ambuscadei, a alergat până la trupul lui Dahlgren și a făcut o descoperire accidentală care a ridicat mai apoi întrebări atât în Nord, cât și în Sud. Băiatul, percheziționând uniforma însângerată a lui Dahlberg, a găsit o cutie de țigări, câteva documente și un memorandum ce conținea câteva hârtii desfăcute. El a înmănat hârtiile conducătorului său militar, un institutor școlar, care a examinat documentele și le-a dus la Richmond, păstrându-le pentru generațiile următoare.

Documentele Dahlgren, după cum au devenit ele cunoscute mai apoi, au fost publicate în *Richmond Daily Dispatch*, pe 5 martie 1864. Publicația *Dispatch* a oferit o explicație viu colorată a ambuscadei, finalizând-o cu propoziția: „Corpul lui Dahlgren a căzut și el în mâinile lor, iar asupra sa au fost descoperite documentele pe care le publicăm mai jos, dezvăluind planurile diabolice pe care gruparea le-a avut în vedere prin efectuarea raidului întârziat și dezastruos pentru inițiatorii săi”.

Primul document „Adresă către Ofițeri și Soldați”, era copia unui discurs energic pe care Dahlgren l-a ținut în fața oamenilor să-i: „Ați fost selectați din cadrul brigăzilor și al regimentelor pentru a duce la îndeplinire o operațiune disperată... care va face ca rugăciunile camarazilor noștri, acum întemnițați, să vă urmeze pe voi și pe membrii familiilor voastre oriunde veți merge...”

Discursul public era urmat de o observație: „Următoarele ordine speciale au fost scrise pe o foaie de hârtie similară și pe bilețele separate, toate dezvăluind planurile diabolice ale liderilor expediției”:

ORDINE ȘI INSTRUCȚII SPECIALE Ghizi - Pionieri (cu câlți, terebentină și mine) - Ofițer de semnal - Ofițer de încartiruire - Comisar:

Cercetași și soldați de pază - bărbați în uniforme rebelilor:

Aceștia vor rămâne pe malul nordic și se vor deplasa în jos împreună cu forțele de pe malul sudic, fără s-o ia înaintea lor; în cazul în care comunicațiile pot fi menținute fără a da alarma, acest lucru trebuie făcut; însă totul depinde de elementul-surpriză și nimănui nu trebuie să i se permită să treacă în capul coloanei. Trebuie culese informații referitoare la traversarea râului, pentru ca în situația în care suntem împinși înapoi pe partea de sud, noi să cunoaștem cel mai apropiat punct prin care putem traversa din nou. Toate morile trebuie arse, iar canalul distrus; de asemenea, tot ceea ce poate fi folosit de rebeli trebuie distrus, inclusiv bărcile de pe râu. În cazul

în care este capturat un feribot funcțional, trimiteți-l în aval. Informați trupele de pe malul sudic cu privire la orice mișcare importantă a inamicului, iar în caz de pericol o parte dintre iscoade trebuie să traverseze râul înot și să ne aducă informațiile. Pe măsură ce ne apropiem de oraș, gruparea militară trebuie să aibă mare grijă să nu o ia înaintea celeilalte grupări de pe malul sudic, iar soldații trebuie să se ascundă și să ne urmărească mișcările. Vom încerca să preluăm controlul asupra podului către oraș (la o milă în aval de Belle Isle) și să eliberăm în același timp prizonierii. Dacă eșuăm, soldații trebuie să se retragă, iar noi vom încerca să transportăm podul de pe fiecare mal.

Atunci când este necesar, soldații trebuie să fie distribuiți în pădure și de-a lungul malului. Odată securizate podurile, iar prizonierii eliberați și trecuți râul, podurile vor fi păzite, iar orașul va fi distrus. Soldații trebuie să rămână împreună în formație strânsă, iar după ce ajung în oraș acesta trebuie distrus, iar Jeff Davis și membrii Cabinetului trebuie uciși. Pionierii se vor deplasa împreună cu materialul inflamabil. Ofițerul trebuie să fie discret în privința momentului în care ne va oferi asistență. Caii și vitele de care nu avem nevoie imediat trebuie împușcate, și nu lăsate în urmă. Orice se află în zona Canalului și în împrejurimi, lucruri care le-ar putea fi de folos rebelilor, trebuie să fie distrus. De vreme ce generalul Custer e posibil să mă urmeze, aveți grijă să nu dați vreun semnal fals.

Ofițerul de semnal trebuie să fie gata să

comunica pe timpul nopții prin intermediul rachetelor și să fie pregătit pentru alte activități care țin de departamentul său. Ofițerul de încartiruire și Comisarul trebuie să fie vigilenți în cadrul departamentelor proprii și să aibă grijă să nu existe întârzieri.

Ofițerul inginer urmează să monitorizeze drumul pe măsură ce ne deplasăm pe el.

Pionierii trebuie să fie pregătiți să construiască un pod sau să distrugă unul. Trebuie să aibă unități de producere a câlților și terebentinei pentru ardere, distribuite soldaților pentru a le da foc când ajungem în oraș. Minele vor fi folosite doar de către pionieri pentru a distruge podurile principale. Aceștia trebuie să fie pregătiți să distrugă căile ferate. Oamenii o vor apuca spre dreapta împreună cu câțiva pionieri și vor distruge podurile și căile ferate de la sud de Richmond, după care ni se vor alătura în oraș. Ei trebuie să fie dotați cu mine de teren și cu restul echipamentelor. Linia Falling Creek este probabil cea mai bună zonă de acțiune sau, pe măsură ce soldații se apropie de oraș, linia Goode's Creek; astfel încât întăririle inamicului să nu poată veni în întâmpinare în niciun fel de mijloc de transport. Nimănui nu trebuie să i se permită să treacă în față de frica comunicării știrilor. Realăturați-vă comandamentului cât mai repede și, în cazul în care sunteți separați, treceți râul și realăturați-vă nouă. Oamenii se vor opri la Bellona Arsenal și îl vor distruge în totalitate, ca și tot ce se mai află în zonă, în afară de spitale; după aceea, urmați cursul și realăturați-vă comandamentului la

Richmond cât mai repede cu putință, iar, în cazul în care sunteți separați, treceți râul și realăturați-vă nouă. De vreme ce generalul Custer probabil că mă va urma, aveți grijă să nu lansați vreo alarmă falsă.

Către finalul articolului se făcea următoarea afirmație: „Am înțeles că rămășițele acestui lider cu sânge rece al călăreților yankei, care a organizat cucerirea și distrugerea acestui oraș, vor fi aduse la Richmond.

— Nu am putut afla scopul pentru care cadavrul este adus aici”.

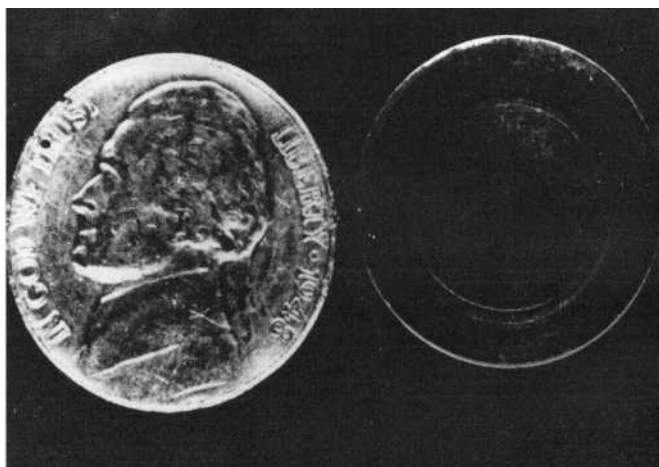
Obiectivul a părut să fie răzbunarea. Corpul lui Dahlgren fusese deja profanat. Piciorul său de lemn fusese smuls și luat pe post de suvenir. Cineva îi tăiasse un deget pentru a-i fura inelul. Când trupul său a fost adus la Richmond, uniformă sa dispăruse; cadavrul era acoperit cu o cămașă albă și cu ceea ce păreau să fie pantalonii unui soldat confederat. După ce a fost privit, corpul, la ordinele președintelui Jefferson Davis, a fost îngropat într-un mormânt nemarcat.

Vestea despre „ordinele speciale” ale lui Dahlgren s-au răspândit în Sud, mâniind civilii și soldații și trezind dorințe de răzbunare. Generalul Robert E. Lee a intervenit pentru a preveni executarea soldaților lui Dahlgren.

La paginile 202 - 203 ale acestui capitol este reprodusă o scrisoare din partea lui Lee către generalul Meade, care citează pasaje din documentele lui Dahlgren, cerând să știe dacă Guvernul Statelor Unite și ofițerii superiori ai lui Dahlgren autorizaseră un astfel de complot.

Dezonorarea trupului lui Dahlgren i-a înfuriat pe nordiști, care au cerut la rândul lor răzbunare. Lincoln și generalii Armatei Unioniste au negat insistent că existau planuri de asasinare a liderilor sudiști sau de incendiere a orașului Richmond. În Nord, „ordinele speciale” au fost privite ca un fals săvârșit pentru a inflama populația obosită de război. În Sud, declarațiile legate de fals au fost respinse. Declarațiile și contra-declarațiile nu au încetat niciodată.

Impactul asupra istoriei: Documentele Dahlgren au produs fără îndoială o schimbare în modalitățile de conducere a războiului, ducând în cele din urmă la conceptul „războiului total” din secolul XX. Ofițerii nu au mai purtat lupte civilizate. Civili nu au mai fost feriți de ceea ce a devenit doctrina războiului total, după cum a fost ea exprimată de generalul William Tecumseh Sherman, care, în noiembrie 1864, și-a început marșul furtunos. Acum, Armata Unionistă, a spus el, „nu lupta doar împotriva unor armate ostile, ci contra unor oameni ostili, și trebuie ca toată lumea, bătrâni și tineri, bogați și săraci, să simtă mâna grea a războiului”.

O fotografie de dosar FBI a monedei goale de cinci cenți ce conținea un mesaj cifrat.

Moneda goală

CREAT: IUNIE 1953

**SUBIECT: RĂZBOIUL RECE -
DESCOPERIREA ÎNTÂMPLĂTOARE A UNEI
INGENIOASE OPERAȚIUNI SOVIETICE DE
SPIONAJ**

35

Anumite greșeli de spionaj au un efect prelungit. Acest accident începe cu un distribuitor de ziare din Brooklyn, în 1953, și se termină pe un pod din Berlin, în 1962.

În seara zilei de 22 iunie 1953, un băiat care livra publicația *Brooklyn Eagle* își servea clienții, colectând banii. Una dintre cliente nu avea mărunț ca să-i plătească ziarul. I-a dat o bancnotă de un

dolar, iar el s-a dus la celălalt apartament de pe palier s-o schimbe. Cele două femei din apartament au căutat în portofele și au găsit bani mărunți. Când tranzacția s-a încheiat, băiatului i-au mai rămas câteva monezi. Una dintre ele, o monedă de cinci cenți, părea ciudat de ușoară. În timp ce o juca pe deget, moneda a căzut pe podea – și s-a desfăcut. Într-una dintre jumătăți se afla o fotografie mică cu șiruri de numere (prezentată, împreună cu codul de descifrare, pe paginile următoare).

Băiatul i-a relatat incidentul unei prietene care se întâmpla să fie fiica unui ofițer de poliție din New York. Acesta i-a povestit unui detectiv. Detectivul s-a dus la FBI, care a preluat moneda și fotografia. Cu doar trei zile înainte ca băiatul care livra ziare să primească moneda goală, Ethel și Julius Rosenberg fuseseră executați pentru activități de spionaj în închisoarea Sing Sing, la 30 de mile nord de Hudson, aproape de New York. Ei fuseseră condamnați pentru că furnizaseră sovieticilor secrete cu privire la armele atomice ale SUA în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Spionajul sovietic se afla în centrul atenției opiniei publice.

207															
14546	36056	64211	08919	18710	71187	71215	02906	66036	10922						
11375	61238	65634	39175	37378	31013	22566	19291	17463	23551						
83527	10130	01767	12366	16669	97846	76559	50062	91171	72332						
19262	69849	90251	11576	46121	24666	05902	19229	56150	23521						
51911	78912	32939	31966	12096	12060	89748	25362	43167	99841						
76271	31154	26838	77221	58343	61164	14349	01241	26269	71578						
31734	27562	51236	12982	18089	66218	22577	09454	81216	71953						
26986	89779	54197	11990	23831	48834	22165	62990	36449	41742						
30267	77614	31565	30902	85812	16112	53312	71240	60369	12872						
12458	19681	97117	70107	06391	71114	19459	59586	80317	07522						
76509	11111	36990	32666	04411	51532	91184	23162	82011	19185						
56110	28876	76718	03563	28222	31674	39023	07623	93513	97175						
29816	95761	69483	32951	97696	34592	61109	95090	24092	71008						
90061	14790	15154	14655	29011	57206	77195	01256	69250	62901						
39179	71229	23299	84164	45900	42227	65853	17591	60182	06315						
65812	01378	14566	87719	92507	79517	99051	82155	58118	67197						
30015	70687	36201	56531	56721	26306	57135	91796	51341	07796						
76655	62716	33588	21932	16224	87721	83519	23191	20665	45140						
66098	60959	71521	02334	21212	51110	85227	98768	11125	05321						
53152	14191	12166	12715	03116	43041	74822	72759	29130	21947						
15764	96851	20818	22370	11391	83520	62297									
12740/622															

Mesajul codificat din moneda goală de cinci cenți și (în dreapta) mesajul decodificat complet s-a demonstrat ulterior că aparținea unui spion sovietic în Statele Unite, care îl primise de la intermediarul său.

1) WE CONGRATULATE YOU ON A SAFE ARRIVAL. WE CONFIRM THE RECEIPT OF YOUR LETTER TO THE ADDRESS "V REPEAT V" AND THE READING OF LETTER NUMBER 1. 2) FOR ORGANIZATION OF COVER, WE GAVE INSTRUCTIONS TO TRANSMIT TO YOU THREE THOUSAND IN LOCAL (CURRENCY). CONSULT WITH US PRIOR TO INVESTING IT IN ANY KIND OF BUSINESS, ADVISING THE CHARACTER OF THIS BUSINESS. 3) ACCORDING TO YOUR REQUEST, WE WILL TRANSMIT THE FORMULA FOR THE PREPARATION OF SOFT FILM AND NEWS SEPARATELY, TOGETHER WITH (YOUR) MOTHER'S LETTER. 4) IT IS TOO EARLY TO SEND YOU THE GAMMAS (MEANING HERE UNKNOWN, LITERALLY MUSICAL EXERCISES). ENCIPHER SHORT LETTERS, BUT THE LONGER ONES MAKE WITH INSERTIONS. ALL THE DATA ABOUT YOURSELF, PLACE OF WORK, ADDRESS, ETC., MUST NOT BE TRANSMITTED IN ONE CIPHER MESSAGE. TRANSMIT INSERTIONS SEPARATELY. 5) THE PACKAGE WAS DELIVERED TO YOUR WIFE PERSONALLY. EVERYTHING IS ALL RIGHT WITH THE FAMILY. WE WISH YOU SUCCESS. GREETINGS FROM THE COMRADES. NUMBER 1, 3RD OF DECEMBER.

FBI a concluzionat rapid că mesajul fotografic era un produs al tehnicii microfotografiei, care putea reduce tot ceea ce era scris pe o pagină de carte la dimensiunea unui punct. Procesul necesita un echipament fotografic special și era utilizat în general de spioni. Moneda goală reprezenta un indiciu referitor la o rețea de spioni, deoarece micromesajele care încăpeau într-un punct erau de obicei produse în sediul central al coordonatorului și trimise spionilor să-i Criptanaliștii s-au apucat să descifreze șirurile de numere. Laboratorul de Criminalistică din cadrul FBI, care deținea dosare despre toate mașinile de scris produse în Statele Unite, a descoperit că numerele fuseseră scrise la o mașină de fabricație străină.

Moneda în sine era compusă din alte două

monezi. Aversul era o monedă de cinci cenți cu chipul lui Jefferson, din 1948, cu un orificiu în litera R a cuvântului TRUST („încredere”) pentru inserția unui dispozitiv care să deschidă moneda. Reversul era confecționat dintr-o altă monedă de cinci cenți, despre care FBI a descoperit că fusese fabricată cândva între anii 1942 și 1945, când o scădere a rezervelor de nichel a determinat utilizarea unui aliaj de cupru și argint.

Niciuna dintre femeile care i-au schimbat distribuitorului de ziare bancnota nu a putut să le spună agenților FBI cum ajunsese moneda de cinci cenți în portofelul lor. După multe căutări frustrante, investigatorii au îndosariat cazul monedei goale de cinci cenți. Însă nu au uitat de el.

Un progres a fost înregistrat în mai 1957, când locotenent-colonelul Reino Hayhanen, din cadrul KGB, a dezertat și a căutat refugiu în Statele Unite. Pe durata celor cinci ani ai săi pe post de spion în America, a trăit sub identitatea furată a unui american de origine finlandeză. El avea un ofițer de legătură, cu nume de cod Mihail, în New York City. Pentru a-l contacta pe Mihail, Hayhanen întingea o piuneză roșie cu capul rotund într-o pancartă din apropierea localului Tavern on the Green din Central Park. Dacă bănuia că era supravegheat, înfingea o piuneză albă în pancartă. Pentru a reduce la minimum numărul de întâlniri periculoase, el și Mihail utilizau locații secrete de livrare a informațiilor, cum ar fi stâlpi pentru iluminatul public, cabinele telefoanelor publice, butuci de yală goi pe dinăuntru - și

monede goale.

Cu ajutorul lui Hayhanen, FBI a descifrat micromesajul, care, aparent, îi fusese trimis acestuia la scurtă vreme după ce sosisse în Statele Unite.

„Mihail”, aflat sub acoperire diplomatică în cadrul Delegației la Națiunile Unite a Uniunii Sovietice, a fost înlocuit de „Mark”, care se strecurase peste granița canadiană la sfârșitul anilor '40 și își începuse de atunci activitățile de spionaj. Indiciile oferite de Hayhanen au condus FBI-ul la un studio fotografic din Brooklyn aparținând lui Emil R. Goldfus. Hayhanen l-a identificat pe acesta ca fiind „Mark”. Era vorba de fapt de Rudolf Ivanovici Abel, un coordonator al rețelei de spionaj din cadrul KGB.

FBI a descris studioul și camera de hotel ale lui Abel ca pe niște „muzee virtuale ale echipamentului modern de spionaj”, conținând radiouri cu frecvențe scurte, dispozitive de codificare, echipamente pentru producerea micropunctelor și o gamă de obiecte golite în interior, printre care un pământuf de bărbierit și o pereche de butoni de cămașă.

Prin mărturia sa de la proces, Hayhanen a ajutat la condamnarea lui Abel pentru spionaj, în 1957. Sentința a fost 30 de ani de închisoare. Abel a rămas încarcerat până în 1962, când a fost „dat la schimb” pentru pilotul U-2 Gary Powers, doborât de sovietici pe 1 mai 1960. După un proces de ochii lumii, a fost condamnat la 10 ani de închisoare pentru spionaj. Pe 10 februarie 1962, în cadrul unui schimb de agenți de spionaj

organizat de națiunile de care aparțineau, Powers și Abel au pășit către libertate dinspre cele două capete ale podului Glienicker, care separa simbolic Berlinul de Est de cel de Vest.

Impactul asupra istoriei: Schimbul de spioni Abel-Powers le-a conferit Uniunii Sovietice și Statelor Unite un precedent pentru schimburi similare de prizonieri care au ușurat tensiunile de pe durata Războiului Rece. Podul Glienicker a devenit cunoscut ca Podul Spionilor, simbolizând conflictul și concesiile ocazionale care au marcat relațiile dintre Est și Vest.

ȘASE

În apărarea hotarului

ÎN 1914, PENTRU A-I ÎNDRUMA PE BRITANICI PE DURATA RĂZBOIULUI, Parlamentul a aprobat *Defence of the Realm Act*, care le spunea oamenilor ce nu puteau să facă pe timp de război. Urmând exemplul britanic, Statele Unite au aprobat în 1917 *Espionage Act*, care se adresa nu doar spionilor, ci oricui împiedica operațiuni legate de război. Ambele legi au demonstrat că până și o națiune democratică are dreptul de a cere o supunere totală din partea populației pe timp de război – o idee care va dăinui pe durata Războiului Rece și a celui actual, desfășurat împotriva terorismului.

Legislația britanică i-a conferit guvernului puterea de i-a pedepsi pe adversarii războiului și de a controla comportamentul cetățenilor. Un ordin de tip *No Treating Order*, de pildă, le

interzicea patronilor de baruri să cumpere băuturi alcoolice de la alții. Guvernul a interzis un roman considerat a milita împotriva războiului și a persecutat editura britanică care a publicat volumul. Legea americană interzicea oricui să „redacteze sau să transmită rapoarte false sau declarații false cu intenția de a interfera cu operațiunile sau cu succesul forțelor militare sau navale ale Statelor Unite sau să promoveze succesul dușmanilor să-i și al oricui altcuiva, atunci când Statele Unite se află în război”. Liderul socialist Eugene V. Debs care a respins *Espionage Act*, a fost acuzat de încălcarea respectivei legi, judecat și condamnat la 10 ani de închisoare.

Ideea că o națiune avea nevoie să se protejeze pe sine de propriii cetățeni a rezultat din credința străveche că națiunile, inclusiv democrații precum America și Marea Britanie, puteau întreprinde acțiuni extreme pentru a se proteja. Acțiunile puteau fi războaie sau acorduri secrete cu alte națiuni. Acele acorduri încheiate pe ascuns puteau fi atât de secrete, încât nu le erau dezvăluite propriilor cetățeni. Nici statul nu dezvăluia secretul de a-și fi încălcat propriile legi.

Atunci când cel de-al Doilea Război Mondial a luat sfârșit, serviciile de spionaj ale Aliaților au demarat o operațiune de identificare a germanilor care ar fi putut fi de folos în încheștarea dintre Est și Vest, transformată rapid în Războiul Rece. Unul dintre naziștii recrutați de OSS – Biroul de Servicii Strategice, predecesorul pe timp de război al CIA, de exemplu, a fost un ofițer de spionaj din cadrul

SD-ului, Serviciul de Securitate. „Pentru a evita orice acuzație de a fi colaborat cu un reacționar nazist, scria un ofițer OSS într-un memoriu secret... cred că ar trebui să păstrăm contactul cu el cât mai indirect cu putință...”

Între anii 1945 și 1955, conform unui raport al Arhivelor Naționale adresat Congresului, unui număr de 765 de savanți, ingineri și tehnicieni li s-a permis accesul în Statele Unite în condițiile unor acorduri secrete care au încălcat legile americane legate de imigrare și cele cu privire la crimele de război. Raportul afirma că „cel puțin jumătate, poate chiar 80%, dintre specialiștii importați erau foști membri ai Partidului Nazist”. Majoritatea au lucrat la dezvoltarea rachetelor teleghidate și a rachetelor balistice intercontinentale.

Un tratat secret este o altă formă de apărare națională. Constituția Statelor Unite privește cu seriozitate tratatele, făcând din ele o parte a „legii supreme a țării”, după ce acestea sunt aprobate de două treimi din Senat. Din punct de vedere istoric, tratatele țin de abilitățile diplomaților din cadrul Departamentului de Stat. Însă, din 1947, cele mai multe decizii critice pe tema relațiilor externe ale Statelor Unite au provenit din recomandări ale NSE – Consiliul de Securitate Națională, care lucrează în secret pentru președinte.

Harry S. Truman, primul președinte deservit de NSE, a afirmat, după ce s-a retras din funcție, că el nu a aprobat niciodată vreuna dintre „operațiunile de camuflaj și pumnal” („cloak and dagger operations”) însă primul său raport NSE –

Strict Secret, ca și

Operațiuni desfășurate în ascuns, al căror secret este protejat cu viața celor care le cunosc *în tr.*).

toate documentele NSE semnificative - autoriza „acțiunea sub acoperire” pentru a influența alegerile italiene, astfel încât comuniștii să nu preia controlul asupra țării respective. Ulterior, autorizările NSE au transformat acțiunea sub acoperire într-un instrument de politică națională.

Documentul NSE care a definit politicile moderne de apărare a țării a fost NSE 68, care i-a fost prezentat lui Truman în aprilie 1950. „Problemele cu care ne confruntăm sunt importante, implicând înflorirea sau distrugerea nu doar a acestei republici, ci și a civilizației în sine”, se afirma în raport. Pentru a apăra America, NSE recomanda ca națiunea să „încurajeze și să promoveze retragerea treptată a puterii și influenței rusești abuzive” prin măsuri „secrete sau publice”. NSE 68 a fost făcut public în 1977, conform Departamentului de Stat. Însă istoricii nu au avut acces la documentele de fond până în 1998.

După cum o vor arăta documentele următoare, apărarea țării și acțiunile sub acoperire s-ar putea referi la apărarea secretă a reginei în 1586 sau la apărarea unui regim sovietic satelit în 1981.

Sir Francis Walsingham a fost mai mult decât un maestru al spionajului în serviciul reginei Elisabeta I. El a fost totodată un maestru al contraspionajului și al operațiunilor sub acoperire, în special al celor destinate îndepărtării celui mai mare dușman al Elisabetei, și anume Maria Stuart, Regina Scoțienilor. În 1584, într-o vreme în care loialitatea față de monarh și națiune se contopeau, Consiliul Privat al Reginei i-a oferit lui Walsingham o nouă armă - mai precis, *Bond of Association*, un strămoș al *Defence of the Realm Act* ea trebuia protejată „împotriva tuturor Țărilor, Regilor și Puterilor lumești”. Iar cel care intenționa să o rănească „sau să pretindă succesiune la Tron în urma morții subite a Majestății Sale” urma să fie executat.

Dacă Walsingham putea să dovedească că Maria complota pentru a o asasina pe Elisabeta, pretinzând coroana, atunci, în virtutea legii *Bond of Association*, Maria putea să fie judecată și condamnată la moarte. Walsingham știa că va obține dovada doar așteptând momentul și complotul potrivit. Comploturile apăreau în mod natural în jurul Mariei, o regină catolică îndepărtată de la tronul ei din Scoția și prizonieră regală din 1567. Pentru mulți englezi catolici, ea era regina lor legitimă, o credință întărită de dușmanii Angliei, de Franța și Spania catolică.

În decembrie 1585, Gilbert Clifford, un suspect din cadrul unei conspirații împotriva

Elisabetei, a fost de acord, sub amenințarea cu moartea, să devină agent dublu pentru Walsingham. Urmând instrucțiunile, Clifford i-a spus unui alt membru al complotului, un diplomat francez, că descoperise o modalitate absolut sigură de a comunica cu Maria, care era prizonieră la Chartley Hall, un palat din Staffordshire apărat printr-un sistem de șanțuri și parapeți. Clifford a spus că aranjase cu un producător de bere să-i transmită în ascuns scrisori Mariei într-un pachet izolat împotriva umezelii strecurat în caneaua butoiului de bere livrat săptămânal la Chartley. Un alt agent dublu a informat-o pe Maria de sistemul de livrare prin intermediul butoiului de bere, pe care ea a început să-l utilizeze cu promptitudine, redactând scrisori codificate adresate susținătorilor ei din Spania și Franța. Toate scrisorile, desigur, au fost interceptate și citite de oamenii lui Walsingham, printre care și un „Decodificator”.

Unul dintre susținătorii devotați ai Mariei era Anthony Babington, un catolic de 25 de ani dintr-o familie nobilă. Pe 6 iulie 1586, el a scris o scrisoare despre ceea ce va fi cunoscut sub denumirea de Complotul Babington. În scrisoare, el afirma că va conduce un grup de bărbați care să o elibereze. A menționat totodată că știa șase nobili „care pentru zelul arătat cauzei catolice și serviciului Majestății Voastre se vor ocupa de acea execuție tragică” – asasinarea Reginei Elisabeta.

Babington a semnat scrisoarea încifrată (prezentată la pagina 218) și, ulterior, după ce a fost forțat de Walsingham să depună mărturie, a

recunoscut că a scris-o.

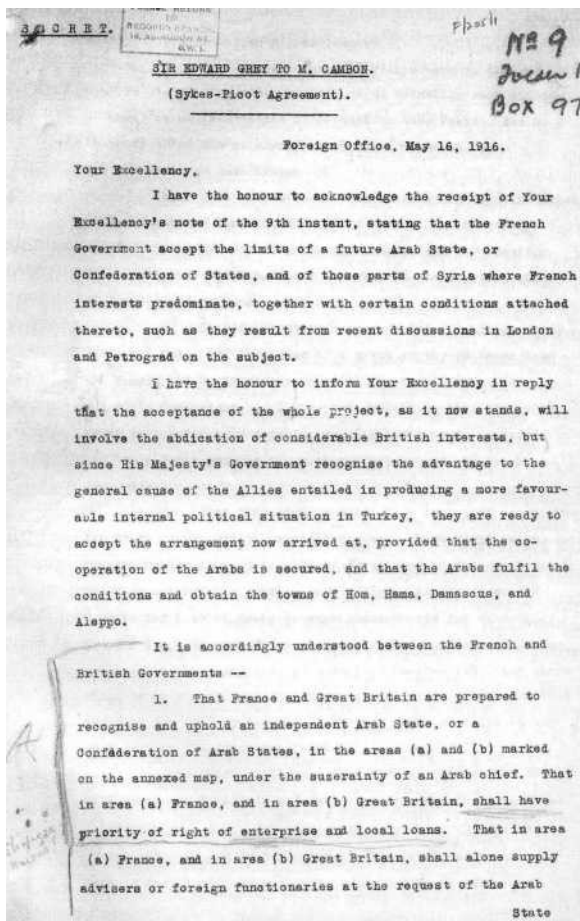
Maria a răspuns printr-o scrisoare lungă în care îl lăuda pe Babington pentru eforturile sale și a cerut detalii despre invazia pusă la cale de „Țările de Jos, Spania și Franța” – care urma să o aducă pe tron. „Nu uita să arzi grabnic prezenta scrisoare”, a adăugat ea la finalul misivei. Cu toate acestea, presupusa copie trimisă lui Babington conținea și un post-scriptum extrem de incriminator, care cerea numele celor șase nobili care urmau să o asasineze pe Elisabeta. Nu există nicio îndoială că criptanalistul și expertul falsificator al lui Walsingham, Thomas Phelippes, a decodificat scrisoarea originală, a redactat o copie și a adăugat post-scriptumul incriminator.

Agenții lui Walsingham și agenții dubli au descoperit cu ușurință conspiratorii. Pe 13 și 14 septembrie, Babington și alte șase persoane au fost judecați și condamnați la spânzurătoare, iar mai apoi să le fie dezmembrate trupurile, pedeapsa acordată pentru înaltă trădare. Două zile mai târziu, alți șapte conspiratori au fost judecați și au primit aceeași sentință. Pe 20 septembrie, primii șapte au fost spânzurați și apoi eviscerați de vii. Regina Elisabeta, aparent șocată de sălbăticia sentinței, a ordonat ca restul conspiratorilor să fie doar spânzurați.

Walsingham deținea acum toate dovezile de care avea nevoie pentru a o aduce pe Maria în instanță și a o condamna pentru faptul de a fi pus la cale asasinatul. Ea a negat că îl cunoaște pe Babington și l-a acuzat pe Walsingham de falsificarea scrisorii incriminatorii către acesta. A

fost judecată pe 25 octombrie și a fost condamnată la moarte. Elisabeta, ezitând cu privire la uciderea unei persoane ce face parte dintr-o familie monarhică, a amânat execuția. Sub presiunea exercitată de Privi Council, ea a semnat în cele din urmă ordinul de execuție, iar pe 8 februarie 1587, Maria, Regina Scoțienilor, a fost decapitată.

Impactul asupra istoriei: Execuția Mariei, o membră a familiei Stuart, a asigurat continuitatea domniei Elisabetei, o epocă glorioasă pentru Anglia. Dinastia Tudor a luat sfârșit odată cu moartea Elisabetei, în 1603. Ea a fost urmată la tron de fiul Mariei, cunoscut sub numele de James I al Angliei și al VI-lea al Scoției.

Prima pagină a Acordului Sykes-Picot, care a divizat Orientul Mijlociu în „sferele de influență” franceză și britanică.

O hartă pentru Orientul Mijlociu

„CREAT: MAI 1916 SUBIECT: DIVIZAREA ÎN SFERE DE INFLUENȚĂ BRITANICĂ ȘI FRANCEZĂ A ORIENTULUI MIJLOCIU

T.E. Lawrence, care urma să devină legendarul Lawrence al Arabiei, era un tânăr ofițer britanic de spionaj militar aflat în Egipt în 1916, când diplomați ai Marii Britanii și ai Franței trasau în secret o nouă hartă a Orientului Mijlociu. Ei mizau pe victoria Aliaților în Război, care ar fi pus capăt domniei Imperiului Otoman în regiune. Lawrence, instigând o revoltă arabă împotriva turcilor, le promisese liderilor arabi că după război Marea Britanie le va oferi dreptul de a avea propria lor națiune. Cu toate acestea, el nu știa de noua hartă.

Harta conținea „sferele” de influență britanică și franceză. Nu exista nicio națiune arabă pe hartă, deși acordul menționa „un stat arab independent” sub „protecție” britanică și franceză. Arabii lui Lawrence au continuat să lupte împotriva turcilor, neștiind nimic despre hartă și despre acord. Când secretul a fost dezvăluit, în 1917, neîncrederea arabilor față de Occident a prins rădăcini.

Secretul i-a fost dezvăluit de Vladimir Ilici Lenin, liderul Revoluției Ruse din 1917. Documentul, făcut public pentru a-i stânjeni pe Aliați, a demonstrat că Rusia fusese inclusă ulterior în calitate de stat care urma să primească o parte din Imperiul Otoman. Însă retragerea Rusiei un război însemna că bolșevicii lui Lenin nu vor împărți victoria.

Acordul a fost cunoscut sub denumirea Sykes-Picot Agreement, după numele diplomaților

care l-au semnat pe 16 mai 1916: Mark Sykes, pentru Marea Britanie, și François-Georges Picot, pentru Franța. Marea Britanie a primit o zonă de lângă Haifa, controlul asupra Palestinei și Iordaniei, împreună cu anumite zone din jurul Golfului Persic și al Bagdadului; Franței i s-a dat o parte a Turciei, teritoriul care înconjoară Siria și Libanul și nordul Irakului. Ierusalimul urma să fie guvernat de o administrație internațională. Cele două națiuni urmau să determine granițele țărilor din regiune. Iată în cele ce urmează extrase din acord (prima pagină a acordului e prezentată la p. 222):

Prin urmare, guvernele francez și britanic se înțeleg că:

Franța și Marea Britanie sunt pregătite să recunoască și să protejeze Statul Arab independent sau o confederație de state arabe (a) și (b) marcate în harta anexată, sub suveranitatea unui șef arab. În regiunea (a) Franța, iar în regiunea (b) Marea Britanie vor deține dreptul de a iniția afaceri și de a acorda împrumuturi locale. În regiunea (a) Franța, iar în regiunea (b) Marea Britanie vor furniza consilieri sau funcționari străini doar la cererea statului arab sau a confederației de state arabe.

În regiunea albastră, Franței, iar în regiunea roșie, Marii Britanii li se vor permite să stabilească administrația sau controlul direct sau indirect, pe care ele ar putea considera că e necesar să-l organizeze împreună cu statul arab sau confederația de state arabe.

În regiunea maronie va fi stabilită o

administrație internațională, a cărei formă urmează să fie decisă după consultările cu Rusia, iar ulterior prin consultări cu alți aliați și cu reprezentanții șefului religios.

Marii Britanii îi vor fi acordate (1) porturile Haifa și Acra, (2) îi vor fi garantate provizii de apă din regiunea (a) Tigrului și Eufratului pentru regiunea (b)...

Haifa va fi un port liber în ceea ce privește comerțul cu Franța, dominioanele și protectoratele ei, și nu va exista nicio discriminare referitoare la taxele portuare sau la facilitățile pentru navele și mărfurile franceze. Va exista libertate de tranzit pentru mărfurile franceze prin Haifa și pe calea ferată britanică din regiunea maronie.

În regiunea (a) calea ferată a Bagdadului nu va fi extinsă spre sud dincolo de Moșul, iar în regiunea (b) către nord, dincolo de Samarra, până când o cale ferată care leagă Bagdadul de Aleppo prin intermediul văii Eufratului va fi finalizată, iar apoi această extindere va fi realizată numai cu concursul celor două guverne.

Guvernele britanic și francez, în calitate de protectori ai statului arab, nu-și vor adjudeca ele însele și nu vor fi de acord ca o a treia putere să își adjudece posesiuni teritoriale în peninsula arabă...

De comun acord, măsurile de control pentru importul de arme în teritoriile arabe trebuie să fie avute în vedere de către cele două guverne...

Sykes purtase negocieri secrete și cu reprezentanții mișcării sioniste, fondată pentru a

crea o țară pentru evrei. Acceptarea britanică a negocierilor a venit sub forma unei scrisori din partea secretarului britanic de externe, Arthur James Lord Balfour, adresată Lordului Rothschild, un lider sionist. Declarația Balfour a fost făcută publică aproape în același moment în care Lenin dezvăluia acordul Sykes-Picot, amplificând neîncrederea liderilor arabi care nu fuseseră consultați.

Impactul asupra istoriei: Acordul Sykes-Picot a devenit baza conferințelor purtate de Aliați după război, care au stabilit în cele din urmă divizarea Imperiului Otoman de-a lungul liniilor dorite de Marea Britanie și Franța. În harta Sykes-Picot își are rădăcinile geografia disputată și sfâșiată de războaie a Orientului Mijlociu din prezent.

Joseph Patrick Kennedy, ambasadorul Statelor Unite în Marea Britanie la începutul celui de-al Doilea Război Mondial, a crezut cu fermitate că Marea Britanie urma să fie înfrântă de germani, o perspectivă nepopulară printre acei conducători care simțeau că ajutorul american ar putea întoarce sorții de izbândă în favoarea Angliei.

Îndoielile unui ambasador

CREAT: NOIEMBRIE 1939

SUBIECT: AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

- PREDICȚII LEGATE DE FAPTUL CĂ MAREA BRITANIE ERA DESTINATĂ SĂ CADĂ ÎN MÂINILE GERMANILOR

38

Joseph Patrick Kennedy, un suporter al candidaturii la președinție din 1932 a lui Franklin D. Roosevelt, a fost un milionar ambițios din Boston numit de Roosevelt președinte al noii Comisii de Securitate și Schimb Comercial. Succesul lui Kennedy în activitatea de conducere a comisiei respective, și ulterior a Comisiei Federale Maritime, a dus la primirea de către acesta a unei recompense. În decembrie 1937, Roosevelt l-a numit ambasador la Court of St. James, titlul onorific al ambasadorului Statelor Unite în Marea Britanie.

La început, Marea Britanie l-a primit bine pe Kennedy, un diplomat american veritabil, diferit față de reprezentanții diplomatici neinteresanți, rigizi care erau numiți de obicei. Când a început războiul, în septembrie 1939, Kennedy și-a pierdut din popularitate, rămânând doar favoritul cercurilor britanice ce doreau mai degrabă armistițiul cu Hitler decât pornirea unui război împotriva sa. Odată demarat războiul, Kennedy a început să-l asigure pe Roosevelt că Marea Britanie dorea pacea (vezi scrisoarea de la pp. 228 - 229).

După ce operațiunea militară germană *blitzkrieg* s-a derulat pe cuprinsul Europei, în

1940, iar Marea Britanie a rămas izolată, Kennedy a prezis înfrângerea Angliei. Însă acum Winston Churchill era prim-ministru, iar o prietenie tot mai mare lua amploare între el și Roosevelt. În vreme ce rapoartele lui Kennedy au devenit tot mai pesimiste și mai izolaționiste.

Churchill îi spunea lui Roosevelt că Marea Britanie putea fi salvată cu ajutor american.

-2-

One of the things I have particularly in mind is your slant on the Churchill situation. Remember, Churchill has in America a couple of very close friends who definitely are not on our team. This is a very important aspect of the situation, if by any chance there is a change of Government in this Country.

There have been a great number of things done for important interests in America during the last two months right here in London, and they will be important to know when we consider what the political criticisms are likely to be over the course of 1940.

I am enclosing a letter from Lord Beaverbrook and we are sending by the same pouch a couple of pictures that he is sending you. He was terribly impressed by his talks with you and he definitely considers that only one man can save the world, not only in attaining peace, but in planning for the future, and that man is yourself. If he had his way, he would like to turn over the British Empire to you to straighten out. I think I know what your answer would be -- that you have troubles yourself straightening out the one you've got. At any rate, at the minute, you are a combination of the Holy Ghost and Jack Dempsey.

Incidentally, Beaverbrook told me that in his conversations with you, you were most complimentary in discussing me and I am deeply grateful to you for this. One's influence in this Country is primarily dependent on how they think one stands with the President.

There isn't much political news nowadays to be elicited from any of the Cabinet Ministers, because there just isn't any news. Until Germany indicates some new line of action, things will be very dead here.

With my warmest regards to you all, I am,

Sincerely yours,

One of the things I have particularly in mind is your slant on the Churchill situation. Remember, Churchill has in America a couple of very close friends who definitely are not on our team. This is a very important aspect of the situation, if by any chance there is a change of Government in this Country.

There have been a great number of things done for important interests in America during the last two months right here in London, and they will be important to know when we consider what the political criticisms are likely to be over the course of 1940.

I am enclosing a letter from Lord Beaverbrook and we are sending by the same pouch a couple of pictures that he is sending you. He was terribly impressed by his talks with you and he definitely considers that only one man can save the world, not only in attaining peace, but in planning for the future, and that man is yourself. If he had his way, he would like to turn over the British Empire to you to straighten out. I think I know what your answer would be -- that you have troubles yourself straightening out the one you've got. At any rate, at the minute, you are a combination of the Holy Ghost and Jack Dempsey.

Incidentally, Beaverbrook told me that in his conversations with you, you were most complimentary in discussing me and I am deeply grateful to you for this. One's influence in this Country is primarily dependent on how they think one stands with the President.

There isn't much political news nowadays to be elicited from any of the Cabinet Ministers, because there just isn't any news. Until Germany indicates some new line of action, things will be very dead here.

With my warmest regards to you all, I am,

Sincerely yours,

Una dintre scrisorile timpurii ale lui Joseph Patrick Kennedy către Roosevelt, în care expune clar dorința britanică de pace. Atitudinea sa din ce în ce mai defetistă referitoare la soarta Angliei îl vor înstrăina în cele din urmă de Roosevelt și de Churchill.

William J. Donovan susținea că sprijinul SUA ar putea salva Marea Britanie, drept urmare a inițiat operațiunile prin care SUA a oferit ajutor Marii Britanii în războiul contra Germaniei.

Roosevelt l-a rugat pe William J. Donovan, un republican, să-i ofere o perspectivă nouă asupra războiului. Donovan a fost un avocat proeminent de pe Wall Street și un erou al Primului Război Mondial, decorat cu Medalia de Onoare. În iulie 1940, Roosevelt l-a trimis pe Donovan în Marea Britanie, o mutare față de care Kennedy s-a opus cu înverșunare. Churchill l-a întâlnit, a stabilit o audiență la Regele George VI și la Regina Elisabeta, și a organizat o sesiune de întâlniri informative între Donovan și oficiali de rang superior ai armatei și spionajului britanic. După cum a scris mai târziu un istoric, Donovan „a ajutat la punerea în mișcare a mecanismelor care au dus la dezvoltarea unei cooperări între cele

două state în domeniul activităților de spionaj”.

Călătoria l-a convins pe Donovan că, în condițiile acordării ajutorului american, Marea Britanie putea să țină piept Germaniei. Raportul său l-a determinat fără îndoială pe Roosevelt să ofere 50 de distrugătoare americane vechi în schimbul unui număr de baze britanice în Emisfera Vestică.

Bombele germane cădeau peste Londra în fiecare noapte, în timp ce Kennedy, intrigat de parteneriatul dintre Roosevelt și Churchill, insista în continuare că Marea Britanie era condamnată. Operațiunea militară „The Blitz”, cum au denumit-o englezii, demarase în septembrie 1940 și urma să continue până în mai 1941. Până la mijlocul lui octombrie, peste 250.000 de londonezi aveau casele distruse de bombe. În America, emisiunile de știri de la radio și articolele din presă pe tema operațiunii The Blitz au produs valuri de simpatie față de londonezi și repulsie față de bombardamentul neîncetat al germanilor.

Cu toate acestea, operațiunea The Blitz nu a făcut decât să intensifice rapoartele pesimiste ale lui Kennedy. În noiembrie, publicarea unui interviu acordat unor jurnaliști americani i-au încheiat efectiv cariera de ambasador. „Democrația a luat sfârșit în Anglia”, a afirmat el, adăugând că Marea Britanie nu lupta oricum pentru democrație. „Asta e absurditatea. Anglia luptă pentru autoconservare, exact așa cum am face noi [americani] dacă ne-ar veni rândul...” Kennedy a părăsit postul de ambasador, iar după ce a revenit în Statele Unite a dus o companie împotriva

ajutorului tot mai mare acordat de Statele Unite Marii Britanii.

Roosevelt, într-o scrisoare redactată în februarie 1941, a sintetizat filosofia lui Kennedy: „... El avea oroare de orice schimbări ale stilului de viață actual din America. Pentru el, viitorul unei mici clase capitaliste este mai în siguranță sub conducerea lui Hitler decât sub cea a lui Churchill. Acest aspect este unul subconștient în cazul lui, iar el nu recunoaște acest lucru”.

Impactul asupra istoriei: Importanța acestui document rezidă în efectele pe care *nu* le-a avut. Susținerea de către Kennedy a unui armistițiu nu a fost ascultată la Washington, iar aprobarea de către Roosevelt a programului de împrumut-închiriere a ajutat Marea Britanie să reziste până când Statele Unite au intrat formal în război. Mai mult, misiunea încredințată de Roosevelt lui Donovan a lansat cariera acestuia în domeniul spionajului. El a devenit șeful pe timp de război al Biroului de Servicii Strategice și a întrevăzut necesitatea existenței pe timp de pace a unei agenții de spionaj. CIA, al cărei personal a fost inițial alcătuit din mulți veterani ai OSS, s-a transformat în moștenirea lăsată de el generațiilor viitoare.

or seven million Poles in the United States. As I said in Tehran, in general I am in favor of the Curzon line. Most Poles, like the Chinese, want to save face.

Stalin:

(interrupting) Who will save face, the Poles in Poland or the emigre Poles?

President:

The Poles would like East Prussia and part of Germany. It would make it easier for me at home if the Soviet Government could give something to Poland. I raised the question of giving them Lvov at Tehran. It has now been suggested that the oil lands in the southwest of Lvov might be given them. I am not making a definite statement but I hope that Marshal Stalin can make a gesture in this direction.

But the most important matter is that of a permanent government for Poland. Opinion in the United States is against recognition of the Lublin government on the ground that it represents a small portion of the Polish people. What people want is the creation of a government of national unity to settle their internal differences. A government which would represent all five major parties (names them) is what is wanted. It may interest Marshal Stalin that I do not know any of the London or of the Lublin government. Mikolajczyk came to Washington and I was greatly impressed by him. I felt that he was an honest man.

The main suggestion I want to make is that there be created an ad interim government which will have the support of the majority of the Polish people. There are many ways of creating such a government. One of the many suggestions is the possibility of creating a presidency council made up of a small number of men who would be the controlling force ad interim to set up a more permanent government. I make this suggestion as from the distance of three thousand miles. Sometimes distance is an advantage. We want a Poland that will be thoroughly friendly to the Soviet for years to come. This is essential.

Stalin:

(interrupting) Friendly not only to the Soviet but all three allies.

President:

O pagină din transcrierea convorbirilor de la Yalta în care FDR abordează problema sensibilă a Poloniei printre intervențiile continue ale lui Stalin.

Însemnări secrete de la Yalta

CREAT: FEBRUARIE 1945

**SUBIECT: ÎNTÂLNIREA DE LA YALTA A
CELOR TREI MARI PUTERI - DISCUȚIA
REFERITOARE LA POLONIA**

Președintele Statelor Unite, Franklin Delano Roosevelt, prim-ministrul britanic Winston Churchill și premierul sovietic Iosif Stalin - cei Trei Uriși, după cum au fost numiți pe primele pagini ale ziarelor - s-au întâlnit la Yalta, o stațiune de pe țărmul Mării Negre, situată în Crimeea, în februarie 1945, pentru a planifica lumea de după război, una care urma să prindă contur înainte de sfârșitul anului.

Ei au luat decizii cu privire la crearea Națiunilor Unite și la judecarea criminalilor de război naziști. Roosevelt și Churchill au primit de la Stalin promisiunea că URSS se va alătura luptei împotriva Japoniei după sfârșitul războiului din Europa. În schimb, Uniunii Sovietice i s-au promis Insulele Kuril și partea sudică a Insulei Sahalin, ca și o zonă de ocupație din Coreea (care a devenit Coreea de Nord). Stalin a obținut totodată restaurarea fostului port rusesc de la Dairen, China, și un control în asociere cu China asupra căilor ferate manciuriene.

China, care nu a fost reprezentată la conferință, a protestat ulterior în van referitor la faptul că cei Trei Uriși au făcut declarații despre teritoriul chinezesc fără a consulta și China. În mod similar, au fost luate decizii cu privire la Polonia fără prezența niciunui polonez.

Pretinzând drepturi câștigate prin cuceririle Armatei Roșii, Uniunea Sovietică a preluat controlul asupra Poloniei, prin intermediul unui

regim comunist marionetă, denumit guvernul Lublin, după numele unui oraș polonez. Statele Unite și Marea Britanie, opunându-se sovieticilor, au susținut guvernul democratic al Poloniei aflat în exil, apoi la Londra, așteptând să se reîntoarcă și să guverneze.

Decizia legată de Polonia a apărut în textul public al conferinței de la Yalta: „O situație nouă a fost creată în Polonia, ca rezultat al eliberării ei de către Armata Roșie... Guvernul Provizoriu, care funcționează acum în Polonia, ar trebui să fie reorganizat pe baze democratice mai largi prin includerea de lideri democrați din țară și din cadrul diasporei poloneze”. Un Guvern Polonez Provizoriu al Unității Naționale ar fi urmat, la o dată nespecificată, să „țină alegeri libere și neîngrădite cât mai repede cu putință, pe baza sufragiului universal și al votului secret”.

Textul public a revelat deciziile la care au ajuns cei Trei Uriași, însă însemnările care ar fi putut lumina istoricii cu privire la fundalul deciziei au rămas secrete până în 1998. Ele au fost făcute publice prin intermediul Actului de Libertate a Informației (FOIA), care, din 1967, a fost responsabil de publicarea unor astfel de secrete.

Cei Trei Uriiași de la Yalta – Winston Churchill, Franklin D. Roosevelt și Iosif Stalin.

„Aș vrea să pun pe tapet problema Poloniei”, spunea președintele Roosevelt în însemnările secrete din cadrul întâlnirii de la Yalta. Există șase sau șapte milioane de polonezi în Statele Unite”. El menționa favorizarea liniei Curzon, numită așa după secretarul de externe britanic care a propus o linie de armistițiu pe durata Războiului Ruso-Polonez din 1919 – 20. Roosevelt a mai spus câteva cuvinte. Apoi Stalin îl întrerupe (vezi documentul de la pagina 232).

Un alt document FOIA a fost o scrisoare pe care Roosevelt i-a trimis-o lui Stalin la Yalta. În scrisoare se spunea că „nu putem recunoaște Guvernul Lublin în componența sa actuală...” Cu toate acestea, statul polonez marionetă a fost recunoscut curând, iar alegerile promise nu au

mai avut loc niciodată. Atunci când amiralul William Leahy, ajutorul principal al lui Roosevelt, a văzut că cei Trei Uriași se hotărâseră în privința Poloniei, el i-a spus președintelui că acordul era „atât de elastic, încât rușii îl pot întinde de la Yalta până la Washington, fără să-l încalce din punct de vedere tehnic”. Roosevelt a răspuns: „Știu, Bill, știu. Dar asta e tot ceea ce pot face pentru Polonia în momentul de față”.

Unii membrii ai guvernului din exil s-au alăturat în mod concret Guvernului Lublin pentru a alcătui Guvernul Polonez al Unității Naționale. Statele Unite și Marea Britanie au recunoscut noua Polonie, care, în 1952, a devenit o „democrație populară” în stil sovietic. Trei ani mai târziu, Polonia s-a alăturat Pactului de la Varșovia, care s-a opus NATO într-o Europă divizată de ceea ce Churchill a denumit Cortina de Fier. Va mai trece multă vreme până când Polonia va deveni din nou Polonia.

Impactul asupra istoriei: Deși criticii lui Roosevelt au utilizat „Yalta” ca pe o prescurtare stenografică pentru ceea ce ei considerau a fi decizia sa de a lăsa Europa de Est pe mâna lui Stalin, însemnările secrete de la Yalta arată că Statele Unite și Marea Britanie au format o opoziție față de Uniunea Sovietică, în special în chestiunea Poloniei. În această aliniere se află originea Războiului Rece.

Ц К КП С С

ОСОБЫЙ ПАПКА
Сов. секретно
Знак № 10000

Обстановка в ПНР продолжает оставаться напряженной. Забастовочное движение приобретает общегосударственный масштаб.

Учитывая складывающуюся обстановку, Министерство обороны просит для создания группировки войск на случай оказания военной помощи ПНР разрешить в первую очередь привести с 18.00 29.8 в полную боевую готовность три танковые (Приказ 80-1, 880-2) и одну мотострелковую (Приказ 80) дивизии.

На доукомплектование этих дивизий призвать из народного хозяйства до 25 тыс. военнообязанных и 6 тыс. автомобилей, в том числе 3 тыс. на замену машин, убитых из этих войск на уборку урожая, без которых дивизии не смогут полностью поднять свой подвижный запас. Необходимость доукомплектования дивизий за счет ресурсов народного хозяйства вызывается тем, что они в мирное время содержались в сокращенном составе и для успешного выполнения задач при вводе их на территорию ПНР требуется предварительно провести с ними боевое слаживание в течение 5-7 суток.

При дальнейшем обострении обстановки в Польше потребуются доукомплектовать также дивизии постоянной готовности Прибалтийского, Белорусского, Прикарпатского военных округов до штатов военного времени, а при выступлении на стороне контрреволюционных сил вооруженных сил Войска Польского увеличить группировку наших войск еще на пять-семь дивизий. Для этих целей разрешить Министерству обороны спланировать призыв еще до 75 тыс. военнообязанных и 9 тыс. автомобилей.

Всего в этом случае потребуются призвать из народного хозяйства до 100 тыс. военнообязанных и 15 тыс. автомобилей.

Проект постановления ЦК КПСС прилагается.

М. СУСЛОВ

А. ГРОМЫКО

Ю. АНДРОПОВ

Д. УСТИНОВ

К. ЯЗЕНКО

Un document sovietic care descrie un plan pentru invadarea militară a Poloniei în anii 1980 - 1981. „Non-invazia a dus în cele din urmă la sfârșitul Războiului Rece.

Un pachet în zăpadă

CREAT: AUGUST 1980

SUBIECT: RĂZBOIUL RECE - „NON-INVAZIA” SOVIETICĂ ÎN POLONIA

Sentimentul „democrației populare” din Polonia s-a trezit sub forma unei mișcări democratice reale în august 1980, când muncitorii din uniunea sindicală numită Solidaritatea s-au confruntat cu guvernul. Când un electrician pe nume Lech Wałęsa a condus o grevă a Solidarității la Șantierul Naval Lenin din Gdańsk, guvernul a început să planifice impunerea legii marțiale.

Uniunea Sovietică a reacționat prin intensificarea pregătirilor combative ale forțelor militare cele mai apropiate de granița poloneză. Kremlinul a creat o comisie de nivel superior al cărei președinte a fost Mihail A. Suslov, un ideolog de partid. De asemenea, din comisie mai făceau parte șeful KGB, Iuri V. Andropov, ministrul de externe, Andrei A. Gromko, și ministrul apărării, Dmitri F. Ustinov.

Pe 19 septembrie 1980, amiralul Stansfâeld Turner, directorul Central Intelligence și șeful CIA, l-a alertat pe președintele Jimmy Carter: „Activitatea militară sovietică din ultimele zile mă determină să cred că gruparea sovietică de la conducere se pregătește să intervină în Polonia, dacă situația nu este adusă sub control într-o manieră satisfăcătoare pentru Moscova”. Criza s-a domolit, însă tensiunea s-a menținut.

Până la 1 decembrie, sovieticii au fost pe punctul de a trimite trupe în Polonia sub pretextul manevrelor de război. Pe 2 decembrie, Turner i-a scris lui Carter: „Cred că sovieticii își pregătesc

trupele pentru intervenția militară

În ziua următoare, Carter a folosit „linia fierbinte” rar utilizată, linia directă dintre Casa Albă și Kremlin. În cadrul mesajului, Carter afirma: „... Trebuie să spun că relațiile dintre țările noastre vor fi în cea mai mare măsură afectate în cazul în care se va face uz de forță pentru a impune o soluție în cazul națiunii poloneze”.

Unul dintre ofițerii polonezi profund implicați în decizia de intervenție a fost Colonelul Ryszard Kuklinski, aparent un comunist devotat. Însă, începând din 1972, Kuklinski își riscase viața prin furnizarea către CIA de informații cu privire la planurile militare poloneze și sovietice. Acum, pe durata crizei, el oferea Statelor Unite informații detaliate despre ceea ce se petrecea în spatele ușilor închise ale Ministerului de Apărare polonez. Într-o măsură din ce în ce mai mare, ofițerii sovietici impuneau o reprimare în forță a Solidarității.

Vremea proastă a îngreunat observarea mișcărilor de trupe de către sateliții Statelor Unite. Toate informațiile primite de Carter proveneau de la Kuklinski. În noaptea zilei de 2 decembrie, el s-a dus până la un anumit stâlp de iluminat public de pe o stradă din Varșovia, a oprit mașina, a coborât și a lăsat un pachet ambalat în celofan. Mai devreme în acea zi, un ofițer CIA, operând sub acoperire diplomatică, văzuse un semn cu creta pe o cutie poștală, un indiciu potrivit căruia Kuklinski avea informații de oferit. După aproximativ o jumătate de oră de la livrarea

lui Kuklinski, ofițerul a parcat mașina în același loc, a coborât și a luat pachetul din zăpadă. Ofițerul a tradus mesajul lui Kuklinski și l-a trimis la sediul central al CIA:

Dragi prieteni.

La indicațiile ministrului apărării Jaruzelski, generalul Hupalowski și colonelul Puchala au fost de acord, într-o adunare a Statului-Major al Forțelor Armate ale URSS ținută la Moscova, să organizeze intrarea (sub pretextul exercițiilor) unor trupe ale Armatei Sovietice, ale Armatei Germaniei de Est și ale Armatei Cehe în Polonia. Din planurile prezentate pentru evaluare, se pare că trei armate constând în 15 divizii ale Armatei Sovietice, o armată compusă din două divizii cehe și stafful unei armate și al unei divizii din Germania de Est urmează să fie trimise în Polonia. Împreună, grupul de forțe intervenționiste din prima fază va consta din optsprezece divizii. Un supliment de patru divizii urmează să fie atașate armatelor Cehoslovaciei și Germaniei de Est (Diviziile întărite poloneze a 5-a și a 11-a și Diviziile Mecanizate a 4-a și a 12-a). Trecerea granițelor poloneze a fost fixată pentru ziua de 8 decembrie. În prezent, reprezentanți ai „armatelor fraterne”, sub acoperire civilă, desfășoară activități de recunoaștere a rutelor de mășăluire, antrenându-se în zone și regiuni ale unor acțiuni viitoare. Cehii și germanii sunt desemnați să opereze în partea vestică a țării, în timp ce regiunile centrale și estice ale Poloniei revin trupelor din Armata Sovietică...

Un rezumat al mesajului a fost transmis la

Casa Albă, împreună cu un bilet în care se spunea: „Următoarele informații au fost primite de la o sursă de încredere cu care am colaborat vreme îndelungată și care și-a demonstrat accesul la informații”.

Carter a făcut un avertisment public potrivit căruia sovieticii se pregăteau să intervină. Nu au existat mișcări de trupe. Evenimentul a devenit cunoscut sub numele de „non-invazia” sovietică a Poloniei. Liderii sovietici s-au retras, deși nu au ezitat să trimită Armata Roșie pentru a zdrobi revoluțiile din Germania de Est și Cehoslovacia. În retrospectivă, eșecul Kremlinului în a face același lucru împotriva Poloniei a constituit un indiciu timpuriu al faptului că Uniunea Sovietică se îndrepta către un colaps.

Au trecut luni de zile. Sovieticii au derulat un joc de război ce avea ca scop impunerea legii marțiale în Polonia, o mișcare amenințătoare, însă nu un act de agresiune. În noiembrie 1981, Kuklinski a avertizat că o declarare a legii marțiale, fără intervenția sovietică, era iminentă. Temându-se că a fost detectat, el a rugat CIA să-l scoată din Polonia. CIA a recurs la o operațiune clasică sub acoperire sau de extragere „neagră”, ducându-i pe Kuklinski, pe soția și pe cei doi fii ai lor în Germania de Vest în interiorul unui container transportat într-o camionetă cu numere diplomatice. Ulterior, CIA a scos-o din Polonia și pe iubita unuia dintre fiii lui Kuklinski.

Colonelul Ryszard Kuklinski din Armata Poloneză și-a riscat viața pentru a furniza CIA-ului informații despre activitatea militară sovietică și poloneză din Polonia.

Legea marțială a fost impusă în decembrie 1981. După cum prezisese Kuklinski, nu a existat nicio intervenție sovietică. Wałęsa și alți lideri ai Solidarității au fost arestați. Însă rezistența față de regimul comunist a continuat. În iunie 1989, alegerile libere promise la Conferința de la Yalta

cu atât de multă vreme în urmă au avut în sfârșit loc. Candidații câștigători ai Solidarității au format primul guvern necomunist al Europei de Est.

Kuklinski, în intervalul în care a activat ca locotenent-colonel în cadrul Statului-Major Polonez, furnizase CIA-ului un total de 40.265 de pagini de documente strict secrete. Sub identități false, de frica răzbunării din partea guvernului polonez, el, soția sa și cei doi fii s-au stabilit în America. El a suferit un atac cerebral și a murit pe 11 februarie 2004. Funeraliile au avut loc la Cimitirul Militar din Arlington. Directorul CIA, George Tenet, și ambasadorul polonez în Statele Unite au rostit necrologuri, ca și Zbigniew Brzezinski, fostul consilier pe probleme de securitate națională al președintelui Carter.

Cenușa rezultată în urma incinerării lui Kuklinski a fost transportată cu avionul în Polonia și îngropată în Cimitirul Militar Powaski, cu toate onorurile militare. Guvernul polonez, declarând că acesta acționase din patriotism, l-a exonerat de acuzațiile de trădare și dezertare, pentru care fusese condamnat la moarte.

Impactul asupra istoriei: Mesajul lui Kuklinski i-a oferit președintelui Carter informații aparent solide cu privire la planurile sovietice. Avertismentul lui Carter împotriva amenințării unei intervenții sovietice în Polonia a dezvăluit lumii faptul că Uniunea Sovietică era pe punctul de a utiliza forța armată pentru a reduce la tăcere opoziția, după cum procedase în Cehoslovacia în 1968.

ȘAPTE

Statul secret

În Primul Război Mondial, Armata Statelor Unite a organizat un „laborator de experimente” secret în campusul Universității Americane, care se afla pe atunci într-o zonă relativ nedezvoltată din nord-vestul orașului Washington, D.C. Utilizarea gazului otrăvitor în tranșeele din Franța a dus la crearea laboratorului, a cărei activitate a inclus investigarea producției de obuze de artilerie cu gaz otrăvitor.

În cele din urmă, locația laboratorului a devenit o parte din Spring Valley, un cartier cuprinzând aproximativ 1.200 de case luxoase. În 1993, o firmă de contractare din domeniul construcțiilor a scos la iveală un teren unde fuseseră îngropate obuzele cu gaz otrăvitor. Proprietarii, neliniștiți, după ce au aflat de laborator, au cerut de la Arhivele Naționale o hartă militară cu schița fostei tabere. Arhivele Naționale au răspuns că harta era încă secretă și că trebuia declassificată mai întâi. Anumite secrete mor greu. (Harta și alte documente au fost în cele din urmă făcute publice, iar Armata a finalizat săpăturile pentru scoaterea obuzelor în 2007.)

Când o națiune încheie un tratat secret cu o altă națiune, păstrarea secretului e bazată pe ideea că există o relație de confidențialitate între ele. Atunci când o națiune își păstrează secretele față de cetățenii ei, motivul este securitatea națională. Prin acest raționament, secretele

protejează cetățenii. Însă, dacă un secret este păstrat dincolo de termenul hotărât inițial, rezultatul poate fi o distorsionare a istoriei.

Samuel Eliot Morrison, care a scris o istorie în 15 volume a Marinei Statelor Unite în cel de-al Doilea Război Mondial, nu știa despre spargerea de coduri maritime atunci când a descris în detaliu bătălia de la Midway, publicată în volumul V în 1949. Morrison a atribuit victoria Statelor Unite, un moment de cotitură în războiul din Pacific, utilizării de către amiralul Chester W. Nimitz a „diferitelor informații dintr-o varietate de surse”. Într-un articol din 1952, Morrison încă nu făcuse referire la interceptările și decodificările mesajelor. Abia în 1967, în cartea lui Walter Lord, *Incredible Victory*, publicul a început să afle despre rolul pe care spărgătorii de coduri l-au jucat în cadrul bătăliei.

Păstrarea secretului despre Midway, precum și a secretului despre sistemul britanic *Double-Cross* și al altor operațiuni de spionaj de pe durata celui de-al Doilea Război Mondial, au ascuns aspecte ale istoriei timp de o generație întreagă. Acesta este unul dintre costurile păstrării secretelor într-o democrație. „Un guvern popular lipsit de informații populare sau de mijloacele de a le obține”, a spus președintele James Madison în 1822, „nu e decât un prolog la o farsă sau la o tragedie, sau poate la ambele. Cunoașterea va domina mereu ignoranța, iar indivizii unui popor care intenționează să se autoguverneze trebuie să se înarmeze cu puterea conferită de cunoaștere”.

Există și alte aspecte, după cum a descoperit

senatorul Daniel Patrick Moynihan către sfârșitul mandatului său ca președinte al Comisiei pentru Protecția și Diminuarea Secretelor Guvernamentale. Raportul final al comisiei, redactat în martie 1997, a descoperit că „secretoșenia excesivă are consecințe semnificative pentru interesul național atunci când politicienii nu sunt pe deplin informați” pentru că „guvernul nu este socotit răspunzător pentru acțiunile sale”, iar „publicul nu se poate implica total într-o dezbatere informată”. La înființarea comisiei în 1994, guvernul Statelor Unite deținea peste 1,5 miliarde de materiale secrete care erau vechi de 25 de ani sau, precum documentele referitoare la obuzele cu gaz otrăvitor de la Spring Valley, chiar mai vechi. Până în 2000, materialele secrete existente, după cum s-a exprimat Moynihan, „puse unul peste altul, ajungeau la înălțimea a 441 de monumente ale lui Washington”.

Moynihan, un democrat din statul New York, a declarat că guvernul Statelor Unite produce anual în jur de 400.000 de documente noi Strict Secrete. Cele două cuvinte sunt ștampilate pe documente ce conțin informații „care, dezvăluite într-o manieră inadecvată, ar produce daune de o gravitate excepțională pentru securitatea națională a Statelor Unite”. Celelalte categorii de bază sunt Secret (informații a căror dezvăluire „ar determina daune serioase” securității naționale) și Confidential (dezvăluirea ar „cauza daune” securității naționale).

Mai există și o categorie denumită SCI -

Informații Sensibil Compartimentate, un „dispozitiv de securitate” desemnat să ofere o protecție specială anumitor informații, limitând numărul persoanelor care au acces la ele. Pentru informațiile SCI sau pentru cunoașterea unui SAP – Program Special de Acces, e nevoie de „Acces SCI” special sau „aprobare SAP”. Documentul SCI este desemnat de obicei printr-un cuvânt cu rol de cod, care este el însuși secret. Dispozitivul SCI mărește importanța secretului protejat, pentru că el a „derivat din surse și metode speciale”. Această expresie este aplicată unor secrete extrem de sensibile care au provenit din „surse”, cum ar fi conversații telefonice, supraveghere electronică, spargere de coduri și imagistică de satelit.

Pe durata Războiului Rece, de pildă, numele de cod GAMMA GUPY se referea la abilitatea Agenției de Securitate Națională de a monitoriza conversațiile liderilor sovietici care utilizau telefoanele din mașinile lor. Doar un număr relativ redus de ofițeri de spionaj cunoșteau cuvântul cu rol de cod. Atunci când subiectele acelor conversații erau dezvăluite celor care aveau nevoie să le cunoască, sursa nu era dezvăluită.

În mod oficial, doar președintele și cam 20 de persoane desemnate de el dețin puterea de a aplica clasificarea Strict Secret. Însă această putere a fost transmisă la peste 1.000 de „clasificatori inițiali”. Cam de două milioane de oficiali guvernamentali și un milion de contractori industriali posedă autoritatea de „clasificare derivativă”, care le permite să aplice ștampila

Strict Secret. În 2006, executivul a desemnat peste 235.000 de documente ca fiind Strict Secrete. Există, de asemenea, 374.244 de desemnări „derivative”. Iar acestea nu includ nenumăratele imagini - fiecare dintre ele constituind în mod specific un document secret - produse zilnic de sateliți care monitorizează obiectivele militare și de spionaj.

„Secretoșenia”, a spus Moynihan, „poate fi o sursă de ignoranță periculoasă”. Ca exemplu, el a indicat manipularea secretelor legate de Venona, operațiunea de spargere a codurilor sovietice care a început în 1946. Informații despre Venona îi erau cunoscute FBI-ului încă din 1948, însă nu au putut fi transferate la CIA până în 1952.

„Mesajele prin cablu sovietice”, scria Moynihan, „au indicat că OSS - Biroul de Servicii Strategice din timpul celui de-al Doilea Război Mondial - fusese adânc penetrat de comuniști. De vreme ce CIA a fost considerată un succesor al OSS, Armata și FBI-ul nu erau dispuse să îi încredințeze secretele lor”. Se pare că nici președintelui Truman nu i s-a vorbit despre Venona, deși ignoranța sa în această privință a fost pusă la îndoială de cei care observă ieșirile lui Hiss și White din posturile lor de la guvern pe durata mandatului lui Truman.

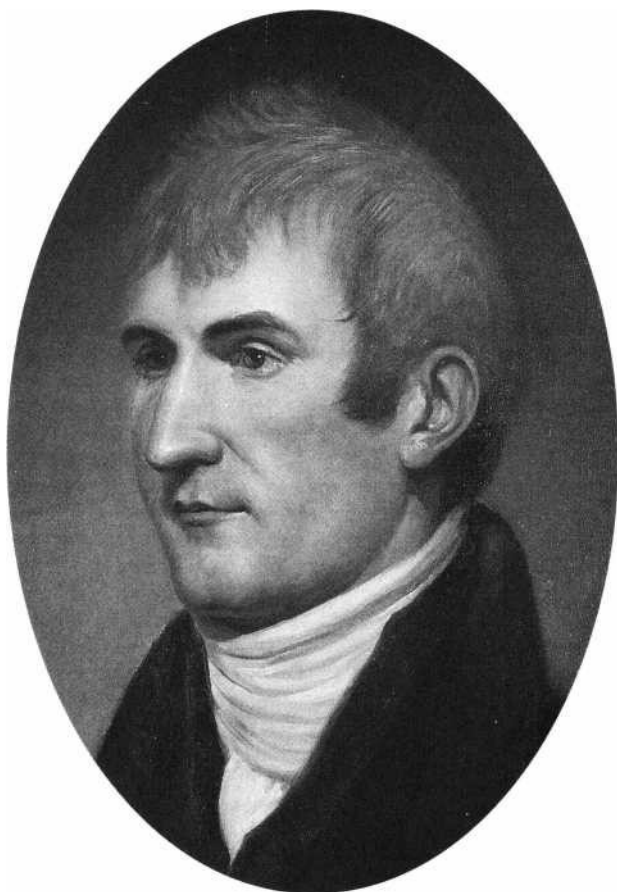
Într-o carte bazată pe o cercetare temeinică, *Venona: Soviet Espionage and the American Response, 1939 - 1957*, Robert Louis Benson și Michael Warner scriu că Truman a respins în mod repetat acuzațiile de spionaj și trădare lansate împotriva unor oficiali ai administrației

democratice, cum ar fi Alger Hiss și Harry Dexter White, deși ei „apar sub nume de cod în mesajele descifrate și traduse înainte ca el să-și încheie mandatul”. Benson și Warner nu au găsit nicio dovadă că lui Truman i s-ar fi spus despre Venona.

Mulțumită eforturilor lui Moynahan, detalii referitoare la Venona au fost făcute publice. „Aceasta, a spus el, este o istorie a dedicării intelectuale despre care americanii au dreptul să știe. Și să o sărbătorească”.

Activitatea comisiei a dus la crearea unui sistem pentru dezvăluirea secretelor: orice document secret mai vechi de 25 de ani va fi automat făcut public, cu excepția situației în care guvernul a intervenit făcând mențiunea că anumite secrete trebuie să fie păstrate în interesul securității naționale.

Aproximativ 460 milioane de pagini din cadrul înregistrărilor federale au fost făcute publice începând din 1996, de când acest sistem a intrat în vigoare. Alte milioane de pagini rămân însă secrete. De exemplu, la Biblioteca Ronald Reagan, există peste nouă milioane de pagini de înregistrări secrete ce se apropie sau ating o vechime de 25 de ani. Această cantitate imensă de documente este examinată în scopul „evaluării în vederea declasificării” de către trei arhivari. În acest domeniu prezidențial și în cadrul altor arhive ale națiunii, trecutul secret al Americii încă le scapă cetățenilor curioși din prezent.

Meriwether Lewis, secretarul personal al lui Thomas Jefferson și conducătorul expediției de explorare a Vestului american.

O cerere secretă adresată Congresului

**CREAT: IANUARIE 1803 SUBIECT:
EXPLORAREA VESTULUI AMERICAN**

Recunoașterea - obținerea informațiilor prin intermediul unui martor ocular instruit - reprezintă una dintre cele mai vechi abilități de spionaj. Iar recunoașterea ca misiune militară și de spionaj se afla în centrul preocupărilor grupului „Corps of Discovery” al lui Lewis și Clark, care a fost înființat în 1804. Expediția a fost inițiată de președintele Thomas Jefferson, care se gândise la explorarea vestului încă de la sfârșitul Războiului Revoluționar.

În 1783, Jefferson a scris despre anumite bănueli potrivit cărora britanicii urmau să trimită o expediție aparent științifică în teritoriul neexplorat, „pretinzând că scopul ei este doar cel de promovare a cunoașterii”. El a manifestat suspiciuni similare doi ani mai târziu, pe când era ministru al Americii în Franța. După ce a auzit de planurile franceze legate de o expediție în Pacificul de Nord-Vest, Jefferson a scris în glumă: „Ei afirmă că obiectivul nu e decât cel de aprofundare a cunoștințelor noastre”.

Suspiciunile lui Jefferson cu privire la intențiile franceze au dispărut în 1793, când el și *American Philosophical Society* au ales un botanist francez, pe nume André Michaux, pentru a conduce o expediție în Vest. Michaux, a cărui expediție urma să treacă prin teritoriile spaniole, a ajuns până în Kentucky înainte ca Jefferson să afle că botanistul era un spion francez. Această veste a întrerupt brusc expediția.

Confidential.

Gentlemen of the Senate and of the House of Representatives.

As the continuance of the Act for establishing trading houses with the Indian tribes will be under the consideration of the Legislature at its present session, I think it my duty to communicate the views which have guided me in the execution of that act; in order that you may decide on the policy of continuing it, in the present or any other form, or to discontinue it altogether if that shall, on the whole, seem most for the public good.

The Indian tribes residing within the limits of the U.S. have for a considerable time been growing more & more uneasy at the constant diminution of the territory they occupy, altho' affected by their own voluntary sales; and the policy has long been gaining strength with them of refusing absolutely all further sale on any conditions, inasmuch that at this time, it hinders their friendship, and excites dangerous jealousies & perturbations in their minds to make any overture for the purchase of the smallest portions of their land, a very few tribes only are not yet absolutely in these dispositions. In order peaceably to counteract this policy of theirs, and to provide an extension of territory which the rapid increase of our numbers will call for, two measures are deemed expedient. First, to encourage them to abandon hunting, to apply to the raising stock, to agriculture and domestic manufactures, and thereby prove to themselves that life and labour will maintain them in this, better than in their former mode of living. The extensive forests necessary in the hunting life, will then become useless, & they will see advantage in exchanging them for the means of improving their farms, & of increasing their domestic comforts. Secondly to multiply trading houses among them & place within their reach those things which will contribute more to their domestic comfort than the possession of extensive, but uncultivated wilds. Experience & reflection will develop to them the wisdom of exchanging what they can spare & we want, for what we can spare and they want, in leading them thus to agriculture, to

Cererea secretă a lui Thomas Jefferson către Congres pentru a finanța o expediție de explorare a Vestului, condusă de Meriwether Lewis și William Clark.

our nation seems to owe to the same object, as well as to it's own interests, to explore this, the only line of easy communication across the continent, and so directly traversing our own part of it. The interests of commerce place the principal object within the constitutional powers and care of Congress, and that it should incidentally advance, ~~the geographical knowledge of our continent~~ cannot but be an additional gratification. The nation claiming the territory, regarding this as a literary pursuit which it is in the habit of promulging within it's dominions, would not be disposed to view it with jealousy, even if the existing state of it's interests there did not render it a matter of indifference. The appropriation of two thousand five hundred dollars for the purpose of extending the external commerce of the U.S., little understood and considered by the Executive as giving the legislative sanction, would cover the undertaking from notice, and prevent the obstructions which interested individuals might otherwise previously prepare in it's way.

Th. Jefferson
Jan. 18. 1803

Până la sfârșitul anului 1802, granița de vest a Statelor Unite era râul Mississippi. Întregul teritoriu de dincolo de Mississippi, în mare parte ocupat de triburile indiene, era pretins de Marea Britanie, Spania și Franța. (Spania încă deținea teritoriul Louisiana, la vest de Mississippi, însă îl cedase Franței.)

Jefferson, care așteptase de multă vreme să exploreze Vestul necunoscut, a rugat Congresul să aloce suma de 2.500 dolari pentru o expediție. Când Jefferson a prezentat o ciornă a cererii sale secretarului Trezoreriei, Albert Gallatin, acesta l-a sfătuit să nu își facă publică cererea pentru că expediția încălca o serie de granițe și putea provoca națiunile care aveau pretenții teritoriale asupra Vestului. Așa că, pe 18 ianuarie 1808, Jefferson a trimis un mesaj secret Congresului (reprodus la pp. 250 – 251).

În prezent, eticheta *Confidențial* reprezintă o clasificare a unui secret de nivel inferior, însă în

secolul al XIX-lea cuvântul însemna că anumite informații private erau *încredințate* păstrătorului lor. Mesajul confidențial al lui Jefferson începea cu remarci referitoare la problemele indiene. El se referea totodată într-o manieră indirectă, la colonia britanică a Canadei, observând că „numeroase triburi... furnizează mari cantități de blănuri și piei pentru comerțul cu o altă națiune, desfășurat mai la nord”. Spre finalul mesajului, Jefferson a adăugat o frază - „scopul extinderii comerțului extern al Statelor Unite” - ca o modalitate diplomatică de a spune că expediția avea în vedere scopuri mai ample decât explorarea științifică. Camera Reprezentanților și Senatul au autorizat expediția în cadrul unei sesiuni secrete.

În primăvara anului 1803, Napoleon, pregătit de război împotriva Angliei, a decis să renunțe la teritoriile sale americane. Ministrul său de externe s-a decis să-i vândă Americii teritoriul Louisiana, care a cumpărat vasta regiune pentru suma de 15 milioane de dolari. Pe 3 iulie, Jefferson a aflat că afacerea fusese finalizată. Acum, expediția urma să se desfășoare pe teritoriul deținut de americani.

Jefferson l-a ales pe secretarul său personal, căpitanul Meriwether Lewis, să conducă expediția. Cel care îl secunda urma să fie William Clark, care servise în armată împreună cu Lewis. Obiectivul expediției era încă necunoscut în martie 1804, când Lewis și Clark se aflau în St. Louis pentru a celebra transferul formal al teritoriului Louisiana în proprietatea Statelor Unite. Însă generalul

James Wilkinson, în calitate de comandant al Armatei Statelor Unite, cunoștea detaliile și i-a dezvăluit Spaniei planurile expediției. El era un agent sub acoperire al Spaniei cu numele de cod Agent 13.

Agentul 13 și Spania au considerat expediția lui Lewis și Clark o misiune de spionaj militar, ceea ce s-ar putea să fi fost în realitate. Căpitanul Meriwether Lewis a fost un ofițer activ, iar Clark, un veteran al armatei, urmând să devină general de brigadă aflat la comanda miliției din teritoriu. Dintre cei 50 de oameni care au călătorit în amontele râului Missouri către regiunea Mandan, 36 erau soldați. Jefferson crease un cifru pentru comunicațiile secrete cu Lewis. Nu se știe dacă Lewis a utilizat cifrul pentru că nu au fost descoperite niciodată mesaje codificate.

Impactul asupra istoriei: Jefferson și națiunea americană au aflat destule despre Vest pentru a-i percepe valoarea inestimabilă. În timp, aspectele legate de spionaj ale mării expediții au fost eclipsate de: stabilirea relațiilor dintre guvernul Statelor Unite și triburile indiene, întărirea pretențiilor teritoriale ale Statelor Unite asupra teritoriului Oregon și împlinirea legământului lui Lewis de a „transmite informațiile generației următoare”.

*Coperta versiunii germane din 1920 a
Protocoloalelor, despre care se spune că a fost
prima ediție tipărită în afara Rusiei.*

O minciună durabilă

**CREAT: 1903 SUBIECT: CREAREA
PROTOCOALELOR SIONULUI**

Nu se știe cum și când au fost create *Protocoalele înțelepților Sionului*. O parte din vestitul opuscul antisemit a fost publicată într-un ziar rusesc în 1903. Doi ani mai târziu, Protocoalele au apărut ca o anexă la volumul *The Great in the Small: The Coming of the Anti-Christ and the Rule of Satan on Earth*, scris de misticul rus Serghei Nilus. Încă învăluit în mister este autorul documentului contrafăcut care a lansat cea mai distribuită publicație antisemită din timpurile moderne – și cea mai infamă fabricație politică a secolului XX.

Dovezile îl indică pe Piotr Rachovsky, șeful ramurii externe a poliției țariste secrete, cunoscută sub denumirea de *Okhrana*, din martie 1885 până în noiembrie 1902. Conform unui studiu CIA asupra documentelor *Okhranei* descoperite în 1957, Rachovsky a fost un „intrigant înăscut” care „se delecta” cu fabricarea documentelor. Acest lucru a făcut din el suspectul principal în redactarea *Protocoalelor*. (Contraspionajul din cadrul CIA a manifestat interes față de dosare în speranța că acestea vor arunca o lumină asupra rădăcinilor țariste ale „culturii spionajului” rus.)

Publicarea acestei contrafaceri a reflectat exploatarea de către Rachovski a antisemitismului ca instrument de convingere a țarului și a susținătorilor săi de faptul că starea de nemulțumire din Rusia era întreținută nu de represiunea internă, ci de o conspirație evreiască internațională.

Indiferent dacă Rachovsky a fost sau nu autorul *Protocoalele*, acestea au apărut în Rusia țaristă la începutul secolului XX și au răspândit de atunci și până în prezent ura față de evrei. Cele 24 de capitole, sau protocoale, pretind că ar fi înregistrări ale întâlnirilor unor bătrâni sioniști care fac planuri pentru preluarea conducerii lumii de către evrei prin manipularea secretă a economiei.

Protocoalele au apărut în Statele Unite în 1920, când părintele automobilului modern Henry Ford a dispus ca textul lor să fie publicat în ziarul său, *The Dearborn Independent*, sub forma unui foileton. Foiletonul a fost republicat în volum, *The International Jew*, care a fost tradusă în peste douăsprezece limbi, inclusiv germană. Adolf Hitler a citat *Protocoalele* în autobiografia sa, *Mein Kampf*, ca o dovadă a avertismentelor sale referitoare la conspirația evreiască globală.

Istoricii literari identifică formatul *Protocoalelor* în *The Dialogue in Hell Between Machiavelli and Montesquieu*, scris de Maurice Joly și publicat în 1864 la Bruxelles ca o ripostă învâluită la adresa lui Napoleon al III-lea (pe post de Machiavelli) pentru atacurile sale împotriva campionilor libertății (Montesquieu). Poliția franceză l-a arestat pe Joly și a interzis cartea. Agenții *Okhrana* au utilizat stilul dialogului pentru a structura *Protocoalele*.

Contrafacerea - și plagiatul - au fost dezvăluite în publicația londoneză *The Times* în 1921 de către Robert Graves, scriitor și savant clasicist. Graves s-a întâlnit cu un rus la

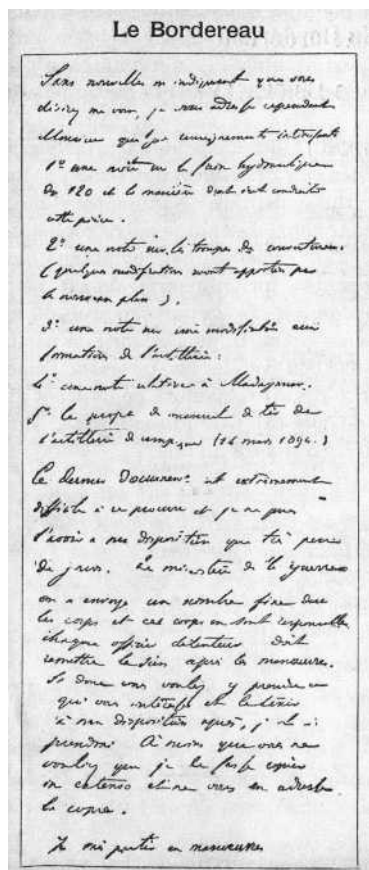
Constantinopol (acum Istanbul), care cumpărase cartea lui Joly de la un fost ofițer *Okhrana*. Graves a descoperit că aproximativ 50 de paragrafe din *Protocoale* „sunt simple parafrazări ale unor pasaje din cartea lui Joly.

Protocoalele au devenit un instrument de propagandă pe durata Revoluției Ruse dintre anii 1905 – 1906, care a fost susținută de mulți evrei liberali ruși. „Anumiți ruși afirmă că manuscrisul *Protocoalelor* i-a fost comunicat Țarului la începutul anului 1905”. Mai important, „ei au făcut rău afirmând că manifestările recente ale nemulțumirilor din partea săracilor nu reprezintă un fenomen natural, ci o agitație nefirească determinată de o societate secretă a evreilor”.

Când naziștii au pus în circulație o ediție în limba germană a *Protocoalelor*, în Elveția, în 1935, un tribunal elvețian le-a declarat „falsuri evidente... defăimătoare” și „nonsensuri ridicole”. Cu toate acestea, calomnia continuă și în ziua de azi.

Impactul asupra istoriei: „Multe texte ale cărturarilor din lumea arabă și islamică susțin că *Protocoalele* sunt reale”, declară cercetătorii de la Muzeul Holocaustului. „Nenumărate discursuri politice, editoriale și chiar benzi desenate pentru copii sunt inspirate din *Protocoale*. În 2002, televiziunea egipteană sponsorizată de guvern a prezentat un miniserial bazat pe *Protocoale*, un eveniment condamnat de Departamentul de Stat american. Organizația palestiniană Hamas se sprijină parțial pe *Protocoale* pentru a-și justifica actele de terorism împotriva civililor israelieni”.

Iar „o căutare obișnuită pe internet identifică câteva sute de mii de site-uri care diseminează, vând sau dezbat *Protocoalele* sau le consideră un fals”.

Borderoul, dezvăuind informații franceze de importanță vitală, de a cărei scriere și transmitere către germani a fost acuzat Alfred Dreyfus.

Afacerea Dreyfis

CREAT: SEPTEMBRIE 1894 SUBIECT: IMPLICAREA CĂPITANULUI ALFRED

Marie Basitian, femeie de serviciu la Ambasada Germană din Paris în 1894, era totodată un agent de rang inferior în cadrul *Section de Statistiques et de Reconnaissances Militaires*, o unitate de stat-major din cadrul Armatei Franceze preocupată de spionajul și contraspionajul extern. Misiunea femeii era să-i trimită intermediarului ei francez conținuturile coșurilor de hârtii ale ambasadei. Printre documentele descoperite de ea s-a numărat o scrisoare în care ofițerul principal de spionaj al ambasadei, locotenent colonelul Maximilien von Schwartzkoppen, se referea la planuri de război obținute de la „acel ticălos de D”.

Apoi, în septembrie 1894, șeful contraspionajului francez, colonelul Jean-Conrad Sandherr, a primit un *borderou* (vezi pagina alăturată), sau un memorandum explicativ, scris de mână pe hârtie transparentă. El o primise de la ajutorul său, maiorul Joseph Henry, ofițerul de legătură al lui Marie Basitian. Mai jos, în traducere, este reprodus începutul borderoului:

Pentru că nu mi-ați dat de știre că ați dori să ne întâlnim, vă trimit totuși, domnule, câteva informații interesante:

1. O notă despre frâna hidraulică a [tunului de] 120 [milimetri] și despre modul în care a funcționat piesa

2. O notă despre trupele sub acoperire (unele

modificări vor fi introduse în planul nou.)

3. O notă despre modificarea diviziilor de artilerie

4. O notă despre Madagascar

5. Ciorna manualului de tragere pentru artileria de câmp (14 martie 1894)

Ultimul document este extraordinar de greu de procurat și îl voi avea la dispoziție în câteva zile. Ministerul de Război a trimis un număr fix de copii regimentului, iar acesta este responsabil pentru ele. Fiecare ofițer aflat în posesia unei copii trebuie s-o returneze după manevre. Dacă, prin urmare, luați din ea ceea ce vă interesează și apoi o păstrați la dispoziția mea, eu o voi cere. Asta în caz că nu doriți să o copiez în detaliu și să vă trimit copia.

Plec la manevre.

În dimineața zilei 15 octombrie 1894, căpitanul Alfred Dreyfus a intrat în Ministerul de Război din Paris. Dreyfus, care era evreu, urmaș *École Polytechnique* înainte de a intra în armată. La vârsta de 35 de ani, părea destinat unei cariere militare. Însă, dat fiind antisemitismul virulent din armata franceză, se confrunta cu un obstacol dificil.

I s-a dat ordinul enigmatic de a purta haine civile în acea zi. Odată ajuns la minister, a fost condus de un ofițer în biroul șefului de stat-major. Un ofițer s-a apropiat de Dreyfus și i-a spus: „Generalul ajunge în curând. În timp ce-l așteptăm, eu am de redactat o scrisoare, dar mă doare degetul, așa că n-ai vrea s-o scrii dumneata în locul meu?” Imediat ce Dreyfus a terminat de

scris scrisoarea, ofițerul a aruncat o privire peste ea și apoi a strigat: „În numele legii, te arestez! Ești acuzat de înaltă trădare!” Dreyfus a fost dus imediat la închisoare și plasat singur într-o carceră. Așa a început Afacerea Dreyfus, un scandal care a zguduit Franța.

Un tribunal militar l-a judecat pe Dreyfus în spatele ușilor închise în decembrie 1894. Singura dovadă împotriva lui a fost acel borderou. Experți cu o calificare dubioasă au depus mărturie că Dreyfus scrisese borderoul, deși scrisul era diferit de monstra pe care Dreyfus o oferise fără să știe în ziua arestării sale.

După judecată, în vreme ce judecătorii cumpăneau verdictul, un ofițer de spionaj din cadrul Armatei Franceze le-a prezentat un dosar cu documente falsificate sau ambigue, adunate pentru a demonstra vina lui Dreyfus. Nici Dreyfus și nici avocatul său nu știau de acest dosar.

Convinși de dosarul secret, judecătorii l-au condamnat pe Dreyfus, pentru trădare, la închisoare pe viață. Pe 5 ianuarie 1898, în curtea interioară a Colegiului Militar Francez, în fața a sute de soldați, Dreyfus a fost degradat oficial: butonii, insignele, decorațiile și panglicile i-au fost smulse de pe uniformă, iar sabia i-a a fost ruptă în două. Dreyfus a ridicat mâna dreaptă și a strigat: „Jur și declar că degradați un om nevinovat. Trăiască Franța!”

A fost ținut timp de o lună în Franța, apoi trimis în cunoscuta colonie de pe Insula Diavolului, în Guyana Franceză. În timpul coșmarurilor avute în celula sa solitară, el a

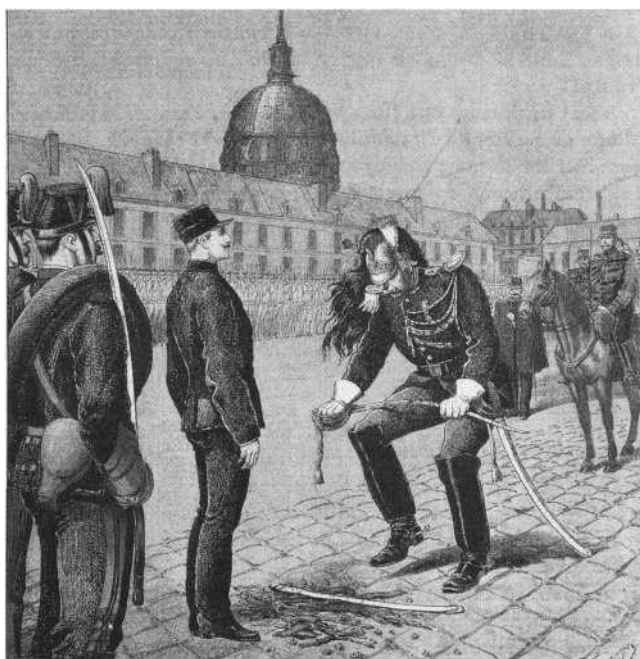
strigat: „Singura mea vină e aceea de a ică fi născut evreu”. Părea destinat să moară pe insulă.
X

La doi ani după degradarea lui Dreyfus, locotenent-colonel Georges Picquart a devenit șeful serviciului de spionaj din armată. Picquart a redeschis cazul, începând cu borderoul. Era convins că bărbatul care scrisese borderoul era maiorul Ferdinand Walsin-Esterhazy, un veteran al armatei papale și al Legiunii Străine Franceze care lucrase în birourile statului-major traducând documente din limba germană. Picquart a adunat destule dovezi pentru a-l aduce pe Esterházy în fața curții marțiale în 1898. Acesta a fost achitat. Picquart a fost trimis în Tunisia, iar mai târziu „lăsat la vatră pentru purtare nepotrivită în cadrul serviciului”. Informațiile oficiale despre nevinovăția lui Dreyfus au dus la o operațiune de acoperire care a atins cele mai înalte niveluri ale armatei.

În 1898, romancierul Emile Zola a scris *J'Accuse*, o scrisoare deschisă către președintele francez, în care acuza armata de înscenarea procesului lui Dreyfus. Tensiunea de la nivelul opiniei publice a crescut, cerându-se reexaminarea cazului. Dreyfus a fost adus înapoi în Franța pentru un nou proces în fața curții marțiale. A doua sa condamnare pe bază de dovezi falsificate a șocat Franța, generând organizarea de demonstrații ce au avut drept rezultat iertarea sa de către Președintele Republicii. Esterházy a fugit în exil în Anglia, unde ulterior a mărturisit că, fiind înglodat în datorii, câștigase bani

spionând pentru Germania.

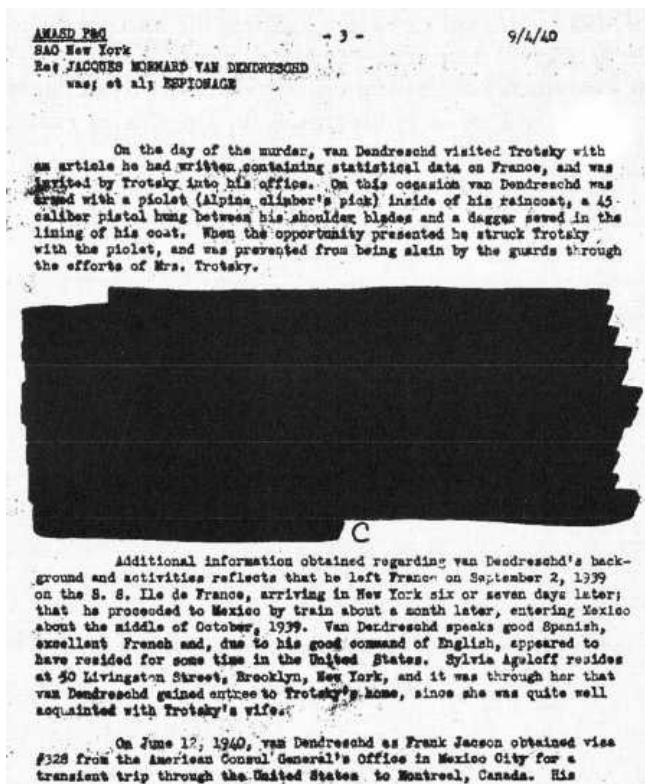
Dreyfus a luptat pentru a fi reprimis în armată, lucru pe care l-a obținut în 1906. I s-a acordat gradul de maior și a fost făcut cavaler al Legiunii de Onoare. S-a retras în 1907, însă și-a oferit serviciile în mod voluntar pe durata Primului Război Mondial. Fiul său, Pierre, a fost căpitan de artilerie pe front și a fost decorat cu Crucea de Război.

Căpitanul Alfred Dreyfus, degradat formal și fiindu-i ruptă sabia la Colegiul Militar Francez, în fața a sute de soldați.

Impactul asupra istorici: Afacerea Dreyfus a frământat Franța mai mulți ani, demascând antisemitismul care afectase întreaga națiune. În 1898, reacționând la cazul Dreyfus, ziarul catolic

La Croix du Midi a susținut că bazele legitime ale antisemitismului reprezintă: „efortul francezului de a-și recuceri pământul natal”. În 2006, o ceremonie desfășurată în curtea în care a fost degradat a marcat un secol de la reintegrarea lui Dreyfus în rândurile armatei.

O pagină din raportul de 909 pagini pe care FBI l-a compilat cu privire la Ramon Mercader, asasinul lui Leon Troțki. Această pagină oferă detalii legate de uciderea lui Troțki.

FBI-ul și Troțki
CREAT: SEPTEMBRIE 1940

SUBIECT: ASASINAREA LUI LEON TROJKI

44

Leon Troțki, născut Lev Davidovici Bronstein, s-a alăturat lui Lenin în Revoluția Rusă din 1917, a organizat Armata Roșie și părea destinat să devină succesorul acestuia. Însă în lupta pentru putere de după moartea lui Lenin, petrecută în 1924, Josif Stalin l-a învins pe Troțki și l-a forțat să plece în exil, mai întâi în Turcia, apoi în Franța și Norvegia, care l-a expulzat în timpul zarvei stârnite de presupusul complot împotriva lui Stalin.

Președintele Mexicului, prin intermediul pictorului Diego Rivera, i-a oferit azil politic lui Troțki, iar în ianuarie 1937 acesta a ajuns în Mexic, unde a fost cazat într-o vilă bine păzită din zona suburbană. Stalin hotărâse să-l asasineze. Însă NKVD - organizația polițienească secretă care a precedat KGB-ul - se afla într-o stare de dezordine în urma epurărilor politice operate de Stalin, asasinarea fiind amânată până în 1940.

Sarcina i-a fost dată lui Leonid Eitington, un ofițer NKVD care l-a ales pentru această misiune pe David Aflaro Siqueros, un veteran al Războiului Civil Spaniol și un extremist de stânga. Pe 23 mai 1940, Siqueiros, deghizat în ofițer mexican, a condus o bandă care a luat vila cu asalt, a ucis o sentinelă, a ciuruit cu gloanțe o curte interioară și câteva camere, și au lăsat în

urma lor materiale incendiare și o bombă, toate programate să explodeze. Incendiarele s-au aprins, însă bomba nu a explodat.

Siqueiros a plecat fiind sigur că reușise să-l asasineze pe Troțki. Însă acesta a supraviețuit, alegându-se cu o rană ușoară la piciorul drept. Siqueiros, arestat și eliberat pe cauțiune, s-a dus în Chile la invitația poetului Pablo Neruda.

Eittington a început să organizeze un alt complot de asasinare. Acesta urma să ajungă până dincolo de graniță în New York City, și să implice membri ai Partidului Comunist din Statelor Unite. FBI a început să supravegheze comuniștii americani, fiind conștient de legăturile lor cu Moscova. Însă FBI nu a știut de noua tentativă de asasinare a lui Troțki.

Eittington i-a ordonat lui Ramon Mercader, un tânăr misterios care avea multe identități false, să își reînnoiască legătura amoroasă cu Sylvia Ageloff, o asistentă socială din New York pe care Ramon o întâlnise la o întâlnire troțkistă din Paris. Ramon era fiul lui Caridad Mercader, o comunistă spaniolă cu care Eittington avusese o relație romantică în timpul Războiului Civil Spaniol. NKVD colectase pașapoartele victimelor din cadrul Brigăzilor Internaționale – voluntari din multe țări care au fost uciși în timp ce luptau împotriva fasciștilor aflați sub comanda generalului Francesco Franco. Pașapoartele au devenit mai târziu utile pentru crearea de identități false, ca în cazul lui Ramon.

FBI îl cunoștea pe Ramon sub numele de van Dendreschd sau Jacques Mornard van der

Dreschd, numele de pe pașaportul intrat în posesia NKVD în timpul Războiului Civil Spaniol. În cele din urmă, FBI va aduna peste 900 de pagini despre van Dendreschd, Sylvia Ageloff și alte persoane implicate în evenimentele din august 1940.

În vara anului 1940, Ramon și-a reînnoit legătura amoroasă cu Sylvia, care plecase în Mexic pentru a deveni secretara lui Troțki. Prezentat de Sylvia, cea care se bucura de încredere, Ramon a ajuns să cunoască paznicii din vila lui Troțki, pe care i-a întâlnit în persoană. Cei doi bărbați au stabilit o întâlnire în cadrul căreia Troțki urma să arunce o privire asupra unui manuscris redactat de Ramon. Era 20 august 1940.

Ramon s-a așteptat să-l ucidă pe Troțki dintr-o singură lovitură. Însă Troțki a țipat, iar paznicii și soția lui s-au luptat cu Ramon. Dosarul FBI conține o descriere detaliată a asasinării (vezi p. 264).

În cadrul mărturiei sale, Ramón a afirmat că l-a lovit pe Troțki și că „omul a țipat într-un fel pe care nu-l voi uita cât voi trăi. Țipătul său a fost un Aaa!... foarte lung, infinit de lung, încă mai am senzația că acel țipăt îmi străpunge creierul...”

Troțki a murit pe 21 august. Ramón a fost arestat, judecat și condamnat la 20 de ani de închisoare. Un agent FBI sub acoperire diplomatică de la Ambasada Statelor Unite din México City l-a intervievat pe Troțki înainte ca acesta să moară și pe Ramón înainte de proces. Interviuurile au fost incluse în bogatul dosar FBI

referitor la uciderea lui Troțki, un dosar care a ajuns la 909 pagini, multe dintre ele inaccesibile publicului.

Când spărgătorii de coduri din cadrul proiectului Venona au reușit să decripteze mesajele sovietice din anii '40, ei au descoperit referiri la planuri de eliberare din închisoare a unui bărbat purtând numele de cod „Gnome” – Ramón, asasinul. Mama sa, Caridad Mercader, apare în mesajele Venona sub numele de cod „Klava”.

Ramón și-a ispășit pedeapsa aproape în întregime. Atunci când a fost eliberat, s-a întors la Moscova. Într-o ceremonie la care a participat mama sa, acestuia i s-a acordat o medalie și un ceas de aur.

Impactul asupra istoriei: Investigația FBI cu privire la asasinarea lui Troțki a identificat legăturile dintre Uniunea Sovietică și anumiți membri zeloși ai Partidului Comunist din Statele Unite, o revelație care a prevestit informațiile culese în cadrul proiectului Venona. Poliția secretă a lui Stalin și-a demonstrat capacitatea de acțiune, organizând o crimă la mare depărtare de Moscova.

*Franklin D. Roosevelt, primul președinte
care a autorizat ascultarea liniilor telefonice în
scopul „securității naționale*

Ascultați, ascultați, ascultați

CREAT: MAI 1940

**SUBIECT:
INTERCEPTĂRII
TELEFONICE**

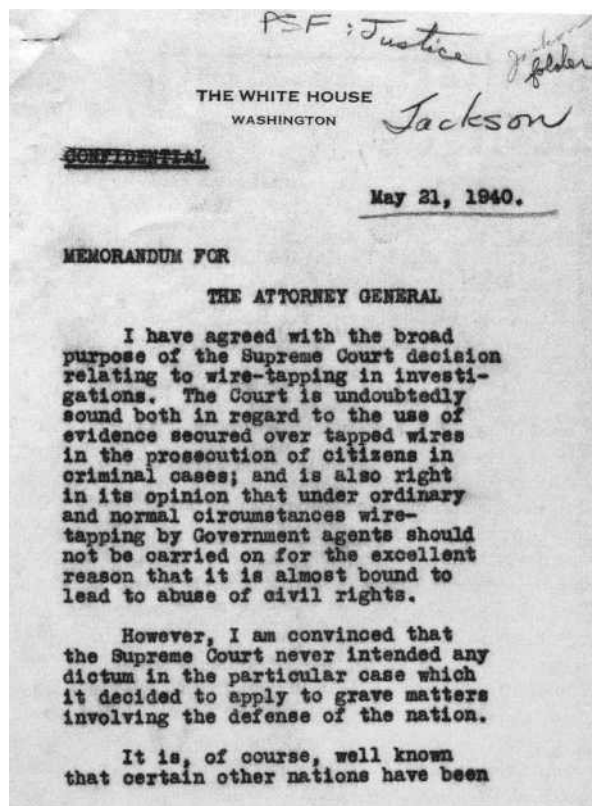
**AUTORIZAREA
COMUNICAȚIILOR**

Roy Olmstead, un fost ofițer de poliție din Seattle, a devenit cunoscut ca „rege al contrabandiștilor” din Puget Sound. El deținea o flotă de vase care transportau băuturi alcoolice din Canada către insule. Bărci de mare viteză erau încărcate și duceau grabnic whiskey-ul către camioanele și mașinile deținute tot de Olmstead. Afacerea ajunsese la două milioane de dolari anual în anii '20, când Olmstead a devenit o țintă majoră pentru agenții Biroului de Investigații din cadrul Departamentului de Justiție.

Pentru a întări legea prohibiției împotriva vânzării sau importului de băuturi alcoolice, agenții federali utilizau o nouă armă în războiul cu contrabandistii: ascultarea telefoanelor, înregistrările convorbirilor telefonice au fost folosite ca dovezi incriminatorii în condamnarea lui Olmstead și a altor 20 de persoane, în 1926. Olmstead, condamnat la patru ani de închisoare și amendat cu 8.000 de dolari, a făcut apel, afirmând că obținerea de dovezi prin ascultarea convorbirilor telefonice era o activitate neconstituțională. El a susținut că dreptul său la intimitate și la protecție împotriva autoincriminării, în acord cu cel de-al Patrulea și al Cincilea Amendament, fusese încălcat. Curtea nu a fost de acord, hotărând printr-un vot majoritar, de 5 la 4, că interceptările convorbirilor nu violaseră Constituția.

Judecătorul Louis Brandeis și-a exprimat dezacordul, afirmând că pătrunderea în intimitatea personală prin metoda ascultării

convorbirilor telefonice era chiar mai gravă decât violarea corespondenței poștale.

Ordinul executiv din 1940 al lui Franklin D. Roosevelt, autorizând ascultarea liniilor telefonice pentru a monitoriza activitățile de spionaj derulate de agenții străini.

THE WHITE HOUSE
WASHINGTON

-2-

engaged in the organization of propaganda of so-called "fifth columns" in other countries and in preparation for sabotage, as well as in actual sabotage.

It is too late to do anything about it after sabotage, assassinations and "fifth column" activities are completed.

You are, therefore, authorized and directed in such cases as you may approve, after investigation of the need in each case, to authorize the necessary investigating agents that they are at liberty to secure information by listening devices direct to the conversation or other communications of persons suspected of subversive activities against the Government of the United States, including suspected spies. You are requested furthermore to limit these investigations so conducted to a minimum and to limit them insofar as possible to aliens.

F. D. R.

„De fiecare dată când o linie telefonică este ascultată, scria el, „intimitatea persoanelor de la ambele capete ale firului este invadată și oricare dintre conversațiile purtate... poate fi auzită de terțe persoane. Mai mult, ascultarea liniei telefonice a unui individ implică ascultarea telefonului oricărei persoane care l-ar putea suna. Ca mijloc de spionaj, ordinele și mandatele generale nu sunt decât instrumente insignifiante ale tiraniei și opresiunii atunci când sunt comparate cu ascultarea liniilor telefonice”.

După revocarea Prohibiției, în 1933, Congresul, reflectând la dezacordul lui Brandeis, a aprobat, iar președintele Franklin D. Roosevelt a

semnat, în 1934, *Communications Act*, care scotea în afara legii ascultarea fără consimțământul părților a convorbirilor telefonice. Legea a fost aprobată de către Curtea Supremă în 1939.

Acesta era statutul legal al ascultării liniilor telefonice în 1940, când președintele Roosevelt i-a trimis o scrisoare cu acest subiect Procurorului General Robert Jackson (vezi paginile 270 - 271). Ordinul lui Roosevelt a restrâns interceptările telefonice la depistarea activităților de spionaj ale agenților străini. Însă utilizarea acestei metode s-a amplificat rapid. Președintele Harry S. Truman, începându-și mandatul odată cu Războiul Rece, a aprobat ascultarea telefoanelor în cazurile care implicau „securitatea națională”.

Nevoia de a ține sub supraveghere suspecții de spionaj a crescut constant, ducând la formularea *Foreign Intelligence Surveillance Act*, care a devenit lege în 1978. Autoritatea de a permite în mod secret ascultarea liniilor telefonice (și plasarea de microfoane electronice) a fost acordată instituției clandestine *Foreign Intelligence Surveillance Court*, întrunită într-o cameră securizată din punct de vedere electronic în clădirea Departamentului de Justiție din Washington.

Utilizarea de către FBI a ascultării telefoanelor luase amploare și devenise bine cunoscută. La un moment dat, s-a aflat despre ascultarea convorbirilor lui dr. Martin Luther King, Jr. Din 1963, când Procurorul General Bobby Kennedy a aprobat ascultarea, și până la asasinarea sa în 1968, FBI a ascultat telefoanele

lui King. Interceptarea convorbirilor telefonice a devenit o formă acceptată de culegere a informațiilor.

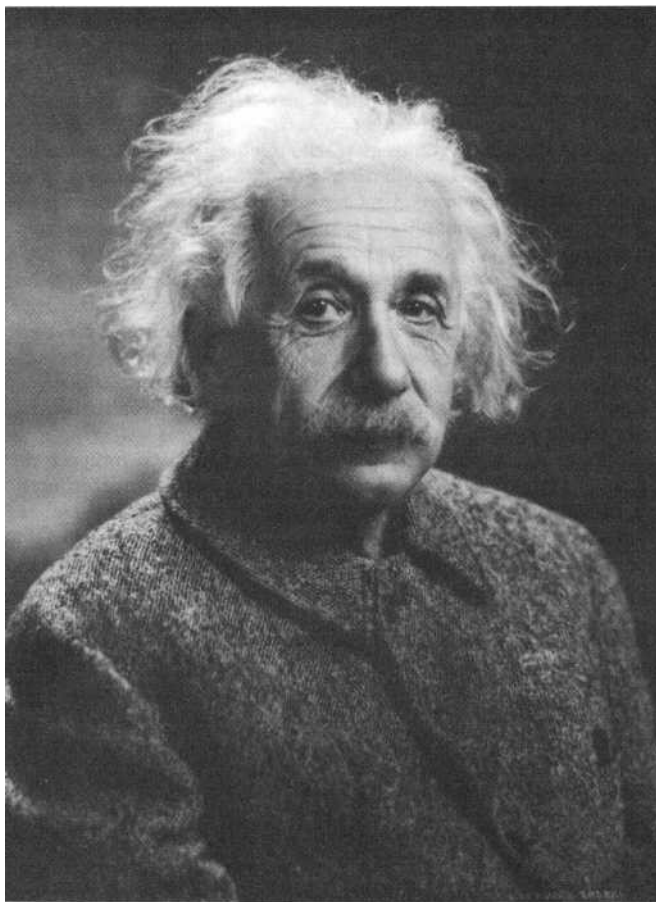
La patruzeci și cinci de zile după atacurile de la 11 septembrie 2001, a fost promulgat *USA Patriot Act*, o lege urgentă de securitate națională, care a extins activitatea agențiilor împuternicite prin lege să caute prin înregistrările telefonice și cele prin email, culegând electronic informații în Statele Unite. (Numele actului este un acronim pentru „Uniting and Strengthening America by Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism”.)

Ceea ce a început printr-un ordin executiv al președintelui Roosevelt în 1940 în secolul următor s-a transformat într-o lege de 342 de pagini, care poate nu doar să extindă limitele activității de interceptare a convorbirilor telefonice pentru a include teroriști suspecți, ci poate amenda totodată 15 statute federale care acoperă probleme ce cuprind supravegherea utilizării serviciilor de internet.

„Progresul științei și înzestrarea guvernului cu mijloace de spionaj probabil că nu se va opri la interceptarea convorbirilor, a avertizat judecătorul Brandeis în 1928. E posibil ca într-o zi să apară metode prin care guvernul, fără să recurgă direct la documente secrete, să le poată reproduce la tribunal, fapt care va permite dezvăluirea celor mai intime evenimente dintr-o casă”.

Impactul asupra istoriei: Prin citarea nevoilor de securitate națională pentru a justifica activitățile de interceptare telefonică, președintele

Roosevelt a stabilit un standard utilizat chiar și în secolul XXI. În 2007, s-a dezvăluit faptul că administrația Bush încălcăse *Patriot Act* și, pe cont propriu, a extins activitatea secretă de supraveghere telefonică, o acțiune a Ramurii Executive care e încă disputată în momentul scrierii acestei cărți.

Albert Einstein a părăsit Germania nazistă în 1938 și a emigrat în Statele Unite. În scurt timp, a fost implicat în eforturile de extindere a

experimentelor cu uraniu, despre care el știa că puteau duce la crearea de armanent nuclear.

Bombe de tip non

CREAT: AUGUST 1939

**SUBIECT: AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL
- CERCETAREA ÎN VEDEREA FABRICĂRII
BOMBEI NUCLEARE**

46

Până în 1939, fizicienii din Germania și Japonia explorau posibilitatea utilizării energiei atomice pentru a produce o bombă. Savanții britanici din domeniul fizicii atomice, în cadrul unui proiect sponsorizat în secret de guvern, lucrau la obținerea unui material fisionabil care putea fi utilizat la producerea de arme.

Leo Szilard, un fizician de origine maghiară, care fusese coleg cu Albert Einstein în Germania, a plecat în Anglia în 1933, pentru a scăpa de persecuția nazistă. El s-a mutat în America în 1938. Pe măsură ce războiul din Europa a luat amploare, el a devenit îngrijorat de faptul că fizicienii americani nu percepeau bomba atomică sub forma unui posibil produs al fisiunii nou descoperite a uraniului.

Einstein era o celebritate americană. Director al Institutului de Fizică Kaiser Wilhelm din Berlin în 1914, el câștigase Premiul Nobel în 1921 pentru contribuția sa în domeniul fizicii

teoretice, în 1933, odată cu ascensiunea naziștilor în Germania, Einstein, ca evreu, știa că trebuia să plece. El a fost bine primit de *Institute for Advanced Study* de la Princeton, a devenit cetățean american și i s-a făcut o publicitate intensă care îl prezenta ca pe cel mai important geniu al națiunii.

Prin luna iulie a anului 1939, Szilard și un alt fizician născut în Ungaria, Eugene Wigner, l-au vizitat pe Einstein la casa sa de vacanță din Long Island. Szilard l-a rugat pe Einstein să-i trimită o scrisoare Reginei Mamă a Belgiei, cerându-i să facă tot posibilul pentru a împiedica Germania nazistă să obțină uraniu din Congo-ul belgian. Einstein a preferat să îi scrie prietenului său, ambasadorul belgian în Statele Unite.

Albert Einstein
Old Grove Rd.
Massau Point
Peconic, Long Island

August 2nd, 1939

F.D. Roosevelt,
President of the United States,
White House
Washington, D.C.

Sir:

Some recent work by E. Fermi and L. Szilard, which has been communicated to me in manuscript, leads me to expect that the element uranium may be turned into a new and important source of energy in the immediate future. Certain aspects of the situation which has arisen seem to call for watchfulness and, if necessary, quick action on the part of the Administration. I believe therefore that it is my duty to bring to your attention the following facts and recommendations:

In the course of the last four months it has been made probable - through the work of Joliot in France as well as Fermi and Szilard in America - that it may become possible to set up a nuclear chain reaction in a large mass of uranium, by which vast amounts of power and large quantities of new radium-like elements would be generated. Now it appears almost certain that this could be achieved in the immediate future.

This new phenomenon would also lead to the construction of bombs, and it is conceivable - though much less certain - that extremely powerful bombs of a new type may thus be constructed. A single bomb of this type, carried by boat and exploded in a port, might very well destroy the whole port together with some of the surrounding territory. However, such bombs might very well prove to be too heavy for transportation by air.

Scrisoarea lui Albert Einstein către FDR (Roosevelt), în care îi vorbește despre forța potențială a armelor create prin utilizarea uraniului, recomandându-i implicarea Statelor Unite în cercetarea acestui element chimic.

The United States has only very poor ores of uranium in moderate quantities. There is some good ore in Canada and the former Czechoslovakia, while the most important source of uranium is Belgian Congo.

In view of this situation you may think it desirable to have some permanent contact maintained between the Administration and the group of physicists working on chain reactions in America. One possible way of achieving this might be for you to entrust with this task a person who has your confidence and who could perhaps serve in an unofficial capacity. His task might comprise the following:

a) to approach Government Departments, keep them informed of the further development, and put forward recommendations for Government action, giving particular attention to the problem of securing a supply of uranium ore for the United States;

b) to speed up the experimental work, which is at present being carried on within the limits of the budgets of University laboratories, by providing funds, if such funds be required, through his contacts with private persons who are willing to make contributions for this cause, and perhaps also by obtaining the co-operation of industrial laboratories which have the necessary equipment.

I understand that Germany has actually stopped the sale of uranium from the Czechoslovakian mines which she has taken over. That she should have taken such early action might perhaps be understood on the ground that the son of the German Under-Secretary of State, von Weizsäcker, is attached to the Kaiser-Wilhelm-Institut in Berlin where some of the American work on uranium is now being repeated.

Yours very truly,

A. Einstein
(Albert Einstein)

Szilard s-a întâlnit ulterior cu Alexander Sachs, un economist care fusese consilierul vechiului său prieten, preşedintele Franklin D. Roosevelt. Sachs a spus că dacă Szilard îl putea ruga pe Einstein să-i scrie o scrisoare lui Roosevelt, el i-ar înmâna-o personal preşedintelui. Szilard a scris o ciornă, pe care i-a trimis-o lui Einstein, după care i-a făcut încă o vizită, de această dată însoţit de un alt fizician de origine maghiară, Edward Teller. După mai multe discuţii şi alte câteva ciorne, Einstein a aprobat o versiune (reprodusă la pp. 276 - 277), care i-a fost trimisă preşedintelui Roosevelt pe 2 august 1939. O lună

mai târziu, a început cel de-al Doilea Război Mondial. Sachs s-a întâlnit cu Roosevelt pentru a discuta scrisoarea abia pe 11 octombrie.

După opt zile, Roosevelt a răspuns printr-o scrisoare care începea cu „Dragul meu Profesor: Am considerat că aceste informații sunt atât de importante, încât am dispus organizarea unei comisii ce constă din șeful Biroului de Standarde și un reprezentant ales al Armatei și Marinei pentru a investiga temeinic posibilitățile sugestiei dumneavoastră cu privire la elementul uraniu”. Cu toate acestea, comunitatea fizicienilor nu a primit niciun semn legat de vreun program atomic american.

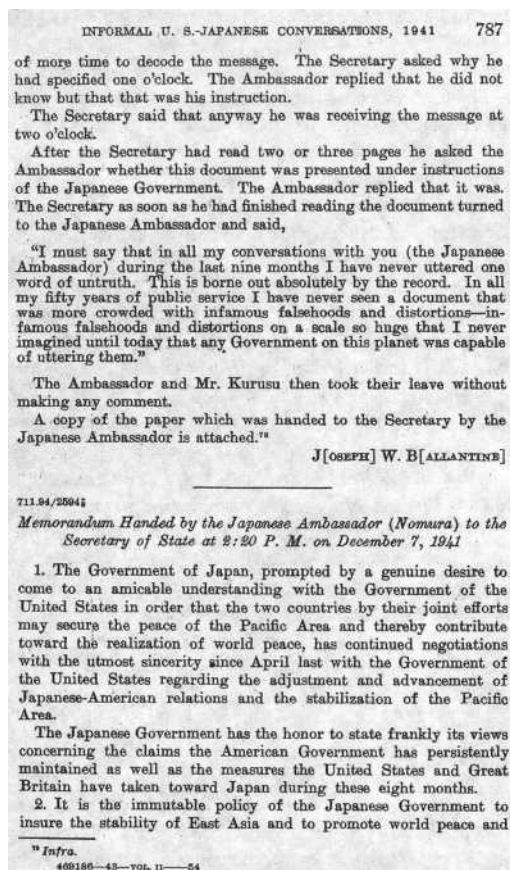
Pe 7 martie 1940, Einstein și Szilard au colaborat la o a doua scrisoare, mai urgentă, adresată lui Roosevelt. Aceasta începea în felul următor: „De la începutul războiului, interesul față de uraniu s-a intensificat în Germania. Am aflat acum că acolo sunt întreprinse cercetări în mare secret”.

Activitatea în această direcție a demarat și în Statele Unite, în iunie 1940, Roosevelt a aprobat formarea *National Defense Research Committee*, prezidată de Vannevar Bush, președintele Fundației Carnegie. Bush a blocat publicarea articolelor despre cercetarea uraniului și a interzis includerea în comitet a savanților de origine străină, negând astfel existența acestui comitet față de mulți fizicieni.

Ceea ce va deveni proiectul strict secret Manhattan a demarat cu o lună înainte de atacul japonez de la Pearl Harbor, când un comitet

științific a raportat că o bombă puternică putea fi produsă printr-o masă critică cuprinsă între 2 și 100 kilograme de uraniu-235. Roosevelt a aprobat recomandarea pe 19 ianuarie 1942, printr-o notă scrisă de mână către Bush: „V.B. OK - returnat - Cred că cel mai bine e să păstrezi această informație în propriul tău seif”.

Impactul asupra istoriei: Einstein nu a fost direct implicat în realizarea bombei. Cu toate acestea, scrisoarea sa a dus cu siguranță la construirea bombei nucleare și a inaugurat era atomică.

O pagină dintr-un document oficial al Departamentului de Stat, în care este înregistrată reacția mâniaasă a secretarului de stat Cordell Hull față de răspunsul japonez la propunerea înaintată de America în vederea unei înțelegeri de pace. Atacul de la Pearl Harbor era deja în desfășurare la momentul respectiv.

Mesajele magice

CREAT: DECEMBRIE 1941

**SUBIECT: AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL
- O PROPUNERE DE PACE EȘUATĂ
FĂCUTĂ JAPONIEI**

47

Pe 26 noiembrie 1941, o uriașă flotă japoneză – șase portavioane, însoțite de două nave de luptă și de nouă distrugătoare – a plecat din Golful Hitokappu, din Insulele Kurile, și s-a îndreptat către Hawaii, fără să comunice prin radio între ei. Guvernul militar japonez încă nu aprobase „Operațiunea havaiană”, un atac împotriva flotei din Pacific a Statelor Unite, la Pearl Harbor, pentru că negocieri de pace erau în desfășurare între cele două națiuni. Ca o coincidență, secretarul de stat Cordell Hull le înmânase japonezilor „sugestiile Americii pentru o înțelegere de pace cuprinzătoare” exact în ziua în care flota japoneză a ridicat ancora din Golful

Hitokkapu.

Hull, așteptând răspunsul Japoniei la oferta sa de pace, avea un avantaj numit „Magic”: spărgătorii de coduri americani puteau citi mesajele japoneze diplomatice trimise prin radio.

Codul Purpuriu (Purple Code, numit așa după o mașină de codificare japoneză cunoscută sub denumirea de Purple) fusese decriptat prima dată în toamna anului 1940 de către o echipă de criptologi din armata Statelor Unite condusă de William Friedman, care făcea parte din *Army's Signal Intelligence Service*. Friedman îi numea pe membrii echipei sale „magicieni”. Aceasta este din câte se pare originea termenului de „Magic” asociat cu informațiile obținute prin contraspionajul de tip Purple.

Anumite coduri militare japoneze fuseseră decriptate, însă lipsa comunicațiilor radio i-a ținut pe americani în întuneric cu privire la marșul celor șase portavioane. Pe 2 decembrie, flota a primit un semnal - *Urcați pe Muntele Niitaka* -, ceea ce însemna că guvernul autorizase atacul de la Pearl Harbor. Mesajul a fost trimis într-un cod încă nedescifrat de specialiștii americani. Ofițerii de spionaj americani știau că Marina japoneză era în mișcare, însă credeau că destinația acesteia era Malaysia Britanică și Indiile Olandeze.

Oficialii de la Washington îi avertizaseră pe comandanții de la Pearl Harbor că Japonia adoptase o atitudine agresivă, deși acest lucru nu sugera un atac împotriva Statelor Unite. În aeroporturile din jurul insulei Oahu, 250 de avioane ale Flotei Militare, Marinei și ale Army Air

Corps erau aliniate strâns pentru a face mai ușoară supravegherea lor împotriva acțiunilor de sabotaj.

La Washington, ambasadorul japonez, amiralul Kichisaboru Nomura, și emisarul special Saboru Kusuru și-au continuat discuțiile. Apoi, pe 6 decembrie, ei au primit instrucții de la Tōkyō. O unitate criptografică americană, utilizând codul Purple, a descifrat mesajul interceptat. Tradus, el afirma următoarele:

De la: Tōkyō către: Washington 6 decembrie 1941 Purple 909 Re la mesajul meu 644(a).

1. Guvernul a reflectat profund la propunerea americană de pe 26 noiembrie, iar ca rezultat noi am schițat un memorandum pentru Statele Unite conținut în mesajul meu separat 902 (în engleză).

Acest mesaj separat este unul foarte lung. Îl voi trimite în paisprezece părți și îmi imaginez că îl veți primi mâine. Cu toate acestea, nu sunt sigur. Situația este extrem de dificilă, iar după ce-l primiți, vă rog să-l păstrați secret.

Referitor la momentul prezentării acestui memorandum către Statele Unite, vă voi trimite informații într-un mesaj separat.

Cu toate acestea, vreau să-i dați o formă atrăgătoare și să faceți toate pregătirile necesare pentru a-l prezenta americanilor imediat ce veți primi instrucțiile.

Pe 6 decembrie, o unitate de decriptare a interceptat, de asemenea, primele 13 părți ale răspunsului japonez „foarte lung” la propunerea americană. Mesajul se încheia cu declarația că negocierile urmau să fie întrerupte la ora 1 p.m.

ora Washingtonului (ora 7: 30 a.m., în Hawaii). Pentru oficialii americani, acest mesaj a semnatificat o amenințare de război, însă persista încă impresia că Japonia țintea către sud, spre Malaysia sau în Indiile Olandeze, pe care Germania le transferaseră în posesia Japoniei după căderea Olandei.

Atunci când ambasadorul japonez a cerut o întrevedere la ora 1: 45 p.m., secretarul Hull știa, din lectura mesajului interceptat, că războiul era iminent. Reprezentanții japonezi au ajuns abia la 2: 05 p.m. Hull i-a pus să aștepte până la 2: 20. Până atunci, el primise primele rapoarte asupra atacului de la Pearl Harbor.

Emisarul japonez a înmănat respingerea ofertei americane din data de 26 noiembrie. Hull a citit documentul japonez și, conform unui oficial din cadrul Departamentului de Stat, „cu cea mai mare indignare” a dictat pe un ton ridicat declarația incriminatoare din transcrierea Departamentului de Stat care este reprodusă la pagina 280.

În acele momente a început atacul de la Pearl Harbor. Pierderile vor însuma 2.403 americani uciși și 1.178 răniți.

Impactul asupra istoriei: Abilitățile moderne ale Statelor Unite în ceea ce privește interceptarea radio și spargerea codurilor s-au dezvoltat înainte de al Doilea Război Mondial și au fost perfecționate în timpul acestuia și pe durata Războiului Rece, pe măsură ce furnizarea informațiilor de spionaj a devenit din ce în ce mai apreciată de guvernul american și de liderii

militari. Acest lucru a dus la înființarea Agenției de Securitate Națională la Fort Meade, în afara orașului Baltimore, Maryland, aceasta fiind cea mai importantă și mai dezvoltată organizație de spionaj din lume.

~~TOP SECRET~~

Mr. HOOVER,

Exceptional circumstances impel us to info of the activities of the so-called financier of the S Intelligence in this country. This "Soviet" intell officer genuinely occupies a very high post in the G enjoys to a vast extent the confidence of the Soviet but in fact, as we know very accurately, works for J while his wife (works) for Germany. Thus, under cover of the USSR, he is a dangerous enemy of the USSR and The vast organisation of permanent staff [KADROVYE] the NKVD under his command in the U.S.A. does not su thanks to the treachery of their director, they are inflicting frightful harm on their own country. In false position is also their whole network of agents whom are many U.S. citizens, and finally BROWDER him has immediate contact with them. BROWDER passes on very important information about the U.S.A., thinkin this goes to MOSCOW, but, as you see, it all goes to Japanese and Germans. The "Director" of the Soviet here is ZUBILIN, Vasilij, 2nd secretary in the ambas USSR, his real name is ZARUBIN, V., deputy head of t Intelligence Directorate [UPRAVLENIE] of the NKVD. deals with getting agents into and out of the U.S.A. organises secret radio-stations and manufactures for. His closest assistants are:

1. His wife, directs political intelligence here, network of agents in almost all ministries including Department. She sends false information to the NKVD everything of value passes on to the Germans through Boris MOROZ (HOLLYWOOD). Put her under observation very quickly uncover the whole of her network.
2. KLARIN, Pavel, vice-consul in NEW YORK. Has a work of agents among Russian emigrés, meets them alwa brings agents into the U.S.A. illegally. Many of h: work in very high posts in American organisations, ti Russian.
3. KHEJEFFS - vice-consul in SAN FRANCISCO, deals v political and military intelligence on the West Coast has a large network of agents in the ports and war it collects very valuable strategic material, which is : ZUBILIN to Japan. Has a radio station in the consul He himself is a great coward, on arrost will quickly all the agents to save himself and remain in this co
4. KVASNIKOV, works as an engineer in AMTORG, is 21 assistant for technical intelligence, through SEMENOV works in AMTORG, is robbing the whole of the war ind America. SEMENOV has his agents in all the industr of the U.S.A. in all industries and chemical war facto

Traducere a scrisorii anonime trimise către J. Edgar Hoover în august 1943, acuzând diferiți indivizi de spionaj pentru Uniunea Sovietică din

interiorul guvernului Statelor Unite.

Epoca de aur a spionajului sovietic

**CREAT: AUGUST 1943 SUBIECT:
RĂZBOIUL RECE - OPERAȚIUNEA VENONA**

48

Una dintre cele mai lungi și mai complexe povești de spionaj ale Statelor Unite poartă numele de cod Venona. Povestea se desfășoară pe parcursul mai multor ani. În 1937, în timpul Războiului Civil Spaniol, un american din cadrul Brigăzii Abraham Lincoln este recrutat pentru a deveni spion al Uniunii Sovietice. În 1941, trupul unui dezertor – un ofițer cu vechime în cadrul activităților sovietice de spionaj – este descoperit într-o cameră de hotel din Washington. Pe 7 august 1943, Edgar J. Hoover, directorul FBI, primește în cutia poștală o scrisoare anonimă (prezentată în pagina alăturată) redactată la o mașină de scris cu caractere chirilice. În 1945, un funcționar responsabil de coduri din cadrul Ambasadei Sovietice din Ottawa dezertează și se duce la autoritățile canadiene, povestindu-le despre o rețea de spionaj care fură secrete cu privire la armele atomice americane. În 1948, o fostă curieră guvernamentală americană își mărturisește activitățile de spionaj unui comitet al Congresului.

Spionul recrutat a fost Steve Nelson, un lider

al Partidului Comunist al Statelor Unite. Casa sa din California a fost înșesată cu microfoane de către FBI, care căuta să identifice activități de spionaj în interiorul partidului. Spionul sovietic mort era Walter Krivitchi, care scrisese articole pentru publicația *Saturday Evening Post*, prin care demasca spionajul sovietic, și a cărui moarte a fost investigată în secret de FBI pentru că acesta afirmase odată:

BRIDE

~~TOP SECRET~~

[REDACTED]

USBR Ref. No: 3/198/2918 (of 11/4/1957)

Issued: 28/3/1958

Copy No. 205

2nd RE-ISSUE

"ALBERT" TO OBTAIN INFORMATION ABOUT PLANS FOR THE
SAN FRANCISCO CONFERENCE (1945)

From: MOSCOW

To: NEW YORK

No: 195 3 Mar. 58

At the forthcoming meeting with ALBERT[i] pass on to him on our behalf the following task:

Jointly with ROBERT[ii] take all requisite steps to obtain in good time and pass on to us information about the composition of the delegation to the forthcoming conference[iii] which[a] is in BAYLON[BAVLON][iv] [5 groups uncovered]; what tactics the delegation intends to adopt, when it is counting on for support, what blows have been prepared already and [or] feared; how far there will be a united line for the representatives of the Anglo-Saxon world and so on. As the information comes in pass it on to the Centre[v] by telegraph without delay.

No. 1300 VIKTOR[vi]

3rd March

Note: [a] I.e. the delegation.

Comments: [i] ALBERT : Unidentified cover-name.
[ii] ROBERT : Nathan Gregory SILVERMASTER.
[iii] The United Nations Conference at San FRANCISCO opened on 25th April 1945.
[iv] BAYLON : SAN FRANCISCO.
[v] Centre : I.e. the MOSCOW Headquarters of the writer's organisation, viz. the MGB.
[vi] VIKTOR : Lt. Gen. F.M. FLYNN.

Distribution

3/198/2918

~~TOP SECRET~~

BRIDE

[REDACTED]

Două mesaje decodificate din cadrul proiectului Venona, cel de sus referindu-se la înființarea Națiunilor Unite, iar cel de pe pagina alăturată referindu-se la „Antenna, „sau Julius Rosenberg, care a fost condamnat pentru spionaj.

VENONA

Reissue (T282)

From: NEW YORK
To: MOSCOW
No: 1053

26 July 1944

To VIKTOR[i].

In July ANTENNA[ii] was sent by the firm for ten days to work in CARTHAGE [KARFAGEN][iii]. There he visited his school friend Max ELITCHER[a], who works in the Bureau of Standards as head of the fire control section for warships [which mount guns] [b] of over five-inch calibre. He has access to extremely valuable materials on guns.

Five years ago Max ELITCHER [MAKS E.] graduated from the Electro-Technical Department of the City College of NEW YORK. He has a Master of Science degree. Since finishing college he has been working at the Bureau of Standards. He is a FELLOW COUNTRYMAN [ZEMLYAK][iv]. He entered the FELLOW COUNTRYMEN's organization [ZEMLYACHESTVO] after finishing his studies.

By ANTENNA he is characterized as a loyal, reliable, level-headed and able man. Married, his wife is a FELLOW COUNTRYWOMAN [ZEMLYACHKA]. She is a psychologist by profession, she works at the War Department.

Max ELITCHER is an excellent amateur photographer and has all the necessary equipment for taking photographs.

Please check ELITCHER and communicate your consent to his clearance [OFORMLENIE].

No. 594
26 July

MAJ[v]

Notes: [a] Given in Roman alphabet.
[b] Inserted by translator.

Comments:

- [i] VIKTOR: Lt. Gen. P. M. FITIN.
- [ii] ANTENNA: Julius ROSENBERG.
- [iii] KARFAGEN: WASHINGTON, D. C.
- [iv] ZEMLYAK: Member of the Communist Party.
- [v] MAJ: i.e. MAJ, Stepan APREStAn.

28 April 1975

„Dacă ei vor încerca vreodată să demonstreze că mi-am luat singur viața, să nu-i credeți”. Neoficial, investigatorii credeau că el fusese ucis de colegii săi de altă dată. Funcționarul sovietic era Igor T. Gouzenko, ale

cărui dezvăluiri au fost împărtășite FBI-ului de *Canadian Royal Mounted Police*.

Fosta curieră era Elizabeth Bentley, care și-a mărturisit pentru prima oară activitățile de spionaj în 1945. Ea a fost autoarea primei scurgeri de informații referitoare la proiectul Venona legat de spargerea codurilor, însă scăparea ei nu a atras atenția publică într-o prea mare măsură. În 1948, ea a afirmat în fața unui tribunal federal că un aghiotant al președintelui Roosevelt aflate că spărgătorii de coduri americani aproape descifraseră „codul secret rusesc”. Aghiotantul a fost aproape cu siguranță Laughlin Currie, identificat ca membru al unei „rețele de spionaj” sovietic într-o scrisoare către un aghiotant al lui Truman, în noiembrie 1945.

Toate cele cinci piese ale puzzle-ului se unesc pentru a dezvălui magnitudinea spionajului sovietic în America. Scrisoarea anonimă către Hoover, cu ștampilă de la Washington, a fost expediată de la o cutie poștală din apropierea ambasadei sovietice.

Scrisoarea, a cărei existență nu a fost dezvăluită publicului până în 1995, a fost scrisă în limba rusă. Ea începea astfel: „Împrejurări excepționale ne determină să vă informăm cu privire la activitățile așa-numitului director al spionajul sovietic în această țară. Acest ofițer «sovietic» de spionaj ocupă o poziție de rang foarte înalt în cadrul GPU (acum NKVD) și se bucură în mare măsură de încrederea Guvernului Sovietic, însă, de fapt, după cum știm acum cu mare precizie, lucrează pentru Japonia, în vreme

ce soția sa lucrează pentru Germania. Astfel, sub acoperirea URSS, el este un dușman periculos atât pentru URSS, cât și pentru SUA”.

Scrisoarea îi considera pe Vassili Mihailovici Zubilin, al doilea secretar al Ambasadei Sovietice la Washington, ca fiind „dușmanul periculos”, și pe soția sa, Elizabeta Yurevna Zubilin, ca aflându-se la conducerea unei rețele de agenți care au lucrat pentru guvernul Statelor Unite (investigatorii americani nu au reușit niciodată să verifice acuzația potrivit căreia soții Zubilin spionau pentru Japonia și Germania).

Alte nume indicau ofițeri de spionaj sovietici aflați sub acoperire diplomatică. Unul dintre ei era atașat al Ambasadei Sovietice în México City și a ajutat la asasinarea lui Leon Troțki. Un american numit în scrisoare Boris Morros, un producător și director muzical de la Hollywood, va dezvălui în 1957 că fusese agent dublu, sub controlul FBI, timp de 12 ani.

Autorul scrisorii nu a fost identificat niciodată, deși investigatorii au speculat că ar fi putut fi Vasili Mironov, asistentul lui Zubilin. Scrisoarea conținea mărturia potrivit căreia Zubilin și Mironov (numele său real era Markov) au ucis 10.000 de polonezi în timp ce au activat în Polonia aflată sub ocupație rusească. Mironov/Markov a fost ulterior internat într-o clinică psihiatrică din Uniunea Sovietică. Zubilin și alți diplomați sovietici menționați în scrisoare trebuie să fi aflat cumva de ea, pentru că au părăsit Statele Unite în vara anului 1944.

Scrisoarea a dezvăluit amploarea spionajului

sovietic în SUA și aproape că a determinat participarea FBI-ului într-un program secret început în 1943 de *Army's Signal Security Agency* (SSA), predecesorul Agenției de Securitate Națională (NSA). Criptanaliștii SSA lucrau la decriptarea telegramelor sovietice care fuseseră interceptate pe măsură ce erau emise prin radio din clădirile diplomatice sovietice de pe teritoriul Statelor Unite către Moscova, în anii 1940. Proiectul a primit în cele din urmă numele de cod Venona. În 1948, agentul special FBI Robert Lamphere s-a alăturat proiectului, ca element de legătură al FBI și controlor al informațiilor de spionaj conținute din mesaje, oferindu-i lui Hoover date la care nu aveau acces politicienii de la Washington.

Multe nume care apăreau în ziare în anii '40 – Elizabeth Bentley, Whittaker Chambers, Judith Coplon, Klaus Fuchs, Alger Hiss, Donald MacLean, precum și membrii rețelei de spionaj cu privire la potențialul atomic Harry Gold, David Greenglass, Julius Rosenberg și soția sa, Ethel – sunt ascunse în mesaje. Lamphere, Hoover și alți câțiva oficiali ai agențiilor de spionaj au descoperit treptat că numele de cod din mesaje se potrivea numelui real al acestor persoane, cum ar fi Arno pentru Harry Gold și Antenna pentru Julius Rosenberg. Însă mesajele nu puteau fi utilizate pentru acuzarea lor datorită confidențialității păstrate de agenții din cadrul proiectului Venona și de către FBI în privința faptului că spărgătorii de coduri ai SUA penetraseră sistemele criptografice majore ale Uniunii Sovietice.

Informațiile furnizate de Venona au fost neprețuite în multe privințe. Din mesaje, investigatorii au putut să identifice spionii care lucrau pentru a găsi informații despre construcția unei bombe atomice, să exploreze rețeaua subterană de spionaj din cadrul CPUSA, să confirme afirmațiile lui Gousenko referitoare la activitățile ample de spionaj sovietic și să identifice spionii sovietici care operau sub acoperire diplomatică în ambasadele occidentale.

Operațiunea Venona a fost încheiată formal în 1980; informații despre ea au fost făcute publice în 1995. Până în 1997, aproximativ 3.000 de mesaje fuseseră dezvăluite public.

Două dintre mesajele descifrate în cadrul proiectului Venona sunt prezentate la paginile 286 – 287. Atunci când mesajele descifrate au fost distribuite micului cerc conștient de program, formatul includea note explicative pentru referințele din mesaj. În documentul Venona de la pagina 286, de exemplu, mesajul sovietic se referă la conferința legată de întemeierea Națiunilor Unite, iar nota NSA spune că ALBERT este un nume de cod neidentificat. Mai târziu, analiștii Venona l-au identificat ca fiind Ishak Abdulovici Ahmerov, care, în calitate de „Bill”, era ofițerul sovietic de legătură al lui Elizabeth Bentley. Ahmerov era căsătorit cu Helen Lowry (nume de acoperire El za), spioană și nepoata liderului Partidului Comunist al Statelor Unite Earl Browder (nume de cod Rulevoj), care spiona și el pentru sovietici. Generalul-locotenent P.M. Fitin a fost director al spionajului extern pentru Uniunea

Sovietică. Numele de cod BRIDE („mireasă”) este unul dintre cele câteva cuvinte utilizate pentru program. VENONA a fost cuvântul final de cod ales de NSA. Venona și Bride sunt scrise cu majuscule în documentele NSA. Cuvintele de cod, alese la întâmplare de Statele Unite și de Marea Britanie, nu reprezintă nici acronime, nici abrevieri.

J. Edgar Hoover, directorul FBI și al operațiunilor Venona în anii 1940.

Documentul de la pagina 287 oferă o perspectivă asupra activității de spionaj a lui Julius Rosenberg - nume de cod Antenna, care a fost condamnat sub acuzația de spionaj, la fel ca și soția sa, Ethel. Au fost executați amândoi pe 19 iunie 1953. Mai a fost numele de cod pentru Stepan Apresyan, un agent de spionaj „rezident” în New York City, sub acoperirea de diplomat în cadrul Consulatului Sovietic. El a semnat sute de mesaje pe care Venona le-a descifrat în cadrul traficului dintre New York și sediul operațiunilor sovietice de spionaj denumit Centrul Moscova.

Penetrarea sovietică dezvăluită de decriptările Venona s-a răspândit în întregul guvern. Un mesaj de la Moscova le-a ordonat ofițerilor de legătură să oprească plasarea de agenți în Departamentul Trezoreriei pentru că existau deja prea mulți acolo. Agenții sovietici se aflau, de asemenea, în Casa Albă, în comitetele Senatului, în Armata Statelor Unite, în OSS, în Departamentul de Stat, Departamentul de Justiție și în *War Production Board*.

Secretul în care a fost învăluit proiectul Venona nu a fost păstrat integral. Existența sa le-a fost devăluită sovieticilor de către William Weisband, un lingvist cunoscător al limbii ruse care a lucrat la mesaje. Pentru a limita expunerea proiectului Venona, acesta nu a fost acuzat niciodată de spionaj. Coordonatorul rețelei de spionaj sovietic Kim Philby a aflat de Venona fără să spioneze. El a fost familiarizat cu informațiile furnizate de Venona în calitate de ofițer de legătură pentru spionajul britanic în SUA.

Impactul asupra istoriei: Timp de mulți ani, Venona a fost pentru SUA cea mai prețioasă sursă de informații legate de contraspionaj, dezvăluind o operațiune amplă și de mare succes prin care americani erau recrutați de agențiile de spionaj sovietice pentru a servi pe post de surse ascunse sau pentru a penetra Casa Albă, Departamentul de Stat, Trezoreria și alte agenții guvernamentale, dar și pentru a se infiltra în mass-media, Hollywood și alte zone ale societății americane. Perioada a fost numită de unii Epoca de Aur a Spionajului Sovietic în Statele Unite.

Proiectul a descoperit recrutarea în vederea spionajului sovietic a aproape 350 de astfel de surse, dintre care cam jumătate au rămas neidentificate până în prezent. În lumina informațiilor furnizate de Venona și a altor dovezi ale activităților de spionaj sovietice, FBI și-a extins în mare măsură programul de contraspionaj.

OPTIONAL FORM NO. 10
JULY 1973 EDITION
GSA FPMR (41 CFR) 101-11.6

UNITED STATES GOVERNMENT

SECRET

Memorandum

TO : MEMORANDUM FOR THE FILE DATE: January 3, 1975

FROM : James A. Wilderotter Associate Deputy Attorney General

SUBJECT: CIA Matters

DECLASSIFIED
JFK Assass. Rec. Collection Act of 1992
#1761000-410-114
NARA Date 5/24/00 By KBN

CIA Director William Colby and CIA General Counsel John Warner met with LHS and JAW Tuesday, December 31 to discuss certain matters, including items apparently reported to the President by Colby in connection with the recent New York Times articles. Colby did not show us his report to the President, but paraphrased that portion of its contents which, in Colby and Warner's judgment, presented legal questions.

Colby began the meeting by describing the management style of former CIA Director Richard Helms. According to Colby, Helms utilized a very "compartmentalized" organizational structure, with each head of a constituent unit within the organization reporting directly to Helms. Colby described it as like "spokes from a hub," with Helms as the "hub" and the various compartmentalized units constituting the "spokes." It was possible to be in one "spoke" and have no knowledge of what the other "spokes" were doing.

Colby indicated that the various Watergate revelations touched the CIA in several ways, including: (a) Howard Hunt; (b) the matter of "psychological profiles;" and (c) the McCord letters to the CIA. Colby indicated that former CIA Director James Schlesinger sent a memorandum on May 9, 1973 to all CIA employees, directing them to report on all activities undertaken that may have fallen outside the CIA's charter. When the reports came in, Colby -- by then the CIA Director -- sent out "corrective" memoranda. According to Colby, the reports submitted in response to Schlesinger's May 9, 1973 memorandum constitute the "skeletons in the closet," and form the basis of Colby's recent report to the President. Colby and Warner are trying to track down more details about the various "skeletons."

The "skeletons" related to us by Colby are as follows:

(1) In 1964, a Russian defector was brought to the United States; apparently, CIA thought he was a "fake." The defector, a Russian citizen, was immediately confined in a house in

SECRET

Buy U.S. Savings Bonds Regularly on the Payroll Savings Plan

Prima pagină a memoriului scris de Wilderotter după ce s-a consultat cu Colby și Warner, alcătuind o listă cu „Bijuteriile familiei”

din cadrul CIA.

Bijuterii de familie

CREAT: IANUARIE 1975 SUBIECT:
DEZVĂLUIREA UNOR ACTIVITĂȚI
„SUSPECTE” ALE CIA

49

Președintele Nixon, absorbit de scandalul tot mai amplu din jurul afacerii Watergate, l-a concediat pe Richard Helms din postul de director al CIA în februarie 1973. Succesorul lui Helms, James R. Schlesinger, afirmând că nu vrea un scandal Watergate în timpul mandatului său, i-a cerut inspectorului general CIA să redacteze un raport cu privire la orice activitate despre care angajații considerau că e suspectă și ar putea fi propusă pentru audiere în fața *Senate Select Committee* (comisia cunoscută și sub denumirea de *Church Committee*). Raportul a ajuns mai întâi la William E. Colby, directorul adjunct al Operațiunilor, care și-a amintit spusele lui Schlesinger: „La naiba, haideți să aflăm unde se află aceste bombe cu ceas”. Rezumatul preliminar a fost numit „Potential Flap Activities”. Când directorul pentru securitate al CIA și-a prezentat contribuția inspectorului general pentru a fi inclusă în raport, el l-a denumit în glumă „Bijuterii de familie”. Numele a fost dat întregului raport și a rămas neschimbat.

Mandatul lui Schlesinger a fost scurt. În iulie 1973, el a fost înlocuit de Colby, păstrătorul Bijuteriilor familiei. Colby, considerând că era amenințată însăși existența CIA, a decis să informeze într-o manieră confidențială comitetele congresionale de monitorizare cu privire la dosare. Însă secretele Bijuteriilor familiei au început să se scurgă în afară. În luna decembrie a anului 1974, publicația *New York Times* a raportat că „o verificare a dosarelor CIA ordonată anul trecut... a produs dovezi ale existenței câtorva zeci de activități ilegale... începând din anii 1950 și care au inclus accesarea ilegală a locuințelor, ascultarea convorbirilor telefonice și inspectarea pe ascuns a corespondenței.

William E. Colby, Director al CIA în 1975 și păstrător al „Bijuteriilor Familiei”.

Colby, privind în urmă în 1988, și-a explicat decizia de a colabora cu investigatorii numiți de congres spunând că: „În contextul politicii de la acea vreme, când tocmai ne confruntaserăm cu scandalul Watergate, nu puteai să scapi cu adevărat construind un zid între tine și ei”.

În agitația care a urmat, Procurorul General Adjunct Laurence H. Silberman și Procurorul General Adjunct Asociat James A. Wilderotter s-au întâlnit cu Colby și John S. Warner, consilierul general al CIA. Wilderotter a redactat un memoriu (prima pagină a acestuia este reprodusă la pag. 292) pentru dosarele sale. Acesta descrie 17 bijuterii:

Arestul timp de doi ani al unui dezertor rus, care ar fi putut fi considerat o violare a legilor împotriva răpirii.

Ascultarea convorbirilor telefonice a doi editorialiști.

Supravegherea ziaristului Jack Anderson și a asociaților săi, inclusiv a lui Brit Hume, care a devenit coordonatorul departamentului de știri pentru Fox News.

Supravegherea reporterului Michael Getler de la *Washington Post*.

Intrarea forțată în domiciliul unui fost angajat al CIA.

Intrarea forțată în domiciliul unui fost dezertor.

Intrarea fără mandat de percheziție în apartamentul unui fost angajat al CIA.

Deschirea corespondenței americane în perioada 1953 - 1973 - scrisori către și din Uniunea Sovietică.

Deschiderea corespondenței americane în perioada 1969 - 1972 - scrisori către și din China.

Experimente legate de modificările comportamentale ale unor cetățeni americani nevinovați.

Comploturi de asasinare împotriva lui Fidel Castro, președintele Cubei; a lui Patrice Lumumba, prim-ministrul Republicii Congo, și a lui Rafael Trujillo, conducătorul Republicii Dominicane. Colby a spus că CIA nu a deținut niciun rol în uciderea lui Lumumba, care a fost executat în junglă în ianuarie 1961. Colby a afirmat, de asemenea, că CIA nu deținea „niciun rol activ”, însă a avut o „legătură minoră” cu asasinarea lui Trujillo pe 30 mai 1961.

Supravegherea unor grupuri de dizidenți în perioada 1967 - 1971.

Supravegherea unei femei latino-americane și a unor cetățeni americani în Detroit.

Supravegherea unui critic și fost ofițer al CIA, Victor Marchetti, „pentru a-i afla contactele cu angajați ai CIA”. Marchetti a scris lucrarea *The CIA and the Cult of Intelligence* împreună cu John D. Marks, publicată în 1974.

Compilarea de dosare cu privire la peste 9.900 de americani, dosare legate de mișcarea împotriva războiului din Vietnam.

Experimente de poligraf împreună cu șeriful localității californiene San Mateo.

Documente false de identificare produse de CIA și care ar fi putut încălca legile statale.

Testarea de echipament electronic prin circuitele de telefonie ale Statelor Unite.

Practic, toate Bijuteriile familiei menționate în memoriu au fost dezvăluite în *Report to the President by the Commission on CIA Activities Within the United States*, finalizat în iunie 1975, și *Final Report of the Select Committee to Study*

Governmental Operations with Respect to Intelligence Activities (cunoscut și sub denumirea de *Church Committee*), care a fost emis în aprilie 1976.

În iunie 2007, CIA a făcut publice 702 pagini legate de Bijuteriile familiei. Existau puține revelații, însă multe detalii noi, cum ar fi o notă despre E. Howard Hunt, învinuit în cadrul scandalului Watergate și fost agent operativ al CIA, care a cerut o trusă de desfăcut yale. O altă notă fusese scrisă de șeful Directoratului pentru Știință și Tehnologie al CIA, în care se spunea că William E. Colby nu ar trebui să fie informat cu privire la un program condus de un savant al agenției. Deși nementionat, programul era fără îndoială MKULTRA, ale cărui detalii fuseseră dezvăluite de *Church Committee* în 1977, care a făcut public un document în care savantul menționează un proiect ce „va include o continuare a unui studiu asupra aspectelor biochimice, neurofiziologice, sociologice și de psihiatrie clinică ale L.S.D.-ului”, un drog psihoactiv. După cum o indică absența sa din memoriu, Colby a trecut într-adevăr în mod intenționat cu vederea studiul acestui drog.

Impactul asupra istorici: Directorul CIA, generalul Michael Hayden, a sintetizat povestea Bijuteriilor familiei în 2007, când a făcut publice sute de pagini cu observații referitoare la acestea. El a numit observațiile „o privire aruncată asupra unor vremuri foarte diferite și a unei agenții foarte diferite”. Schimbările din cadrul agenției s-au produs în special după sfârșitul Războiului Rece,

când CIA a trebuit să se adapteze noilor realități ale unei noi lumi amenințate de terorism.

Declassified and Approved
for Release, 10 April 2004

Bin Ladin Determined To Strike in US

Clandestine, foreign government, and media reports indicate Bin Ladin since 1997 has wanted to conduct terrorist attacks in the US. Bin Ladin implied in US television interviews in 1997 and 1998 that his followers would follow the example of World Trade Center bomber Ramzi Yousef and "bring the fighting to America."

After US missile strikes on his base in Afghanistan in 1998, Bin Ladin told followers he wanted to retaliate in Washington, according to a [REDACTED] service.

An Egyptian Islamic Jihad (EIJ) operative told an [REDACTED] service at the same time that Bin Ladin was planning to exploit the operative's access to the US to mount a terrorist strike.

The millennium plotting in Canada in 1999 may have been part of Bin Ladin's first serious attempt to implement a terrorist strike in the US. Convicted plotter Ahmed Ressam has told the FBI that he conceived the idea to attack Los Angeles International Airport himself, but that Bin Ladin lieutenant Abu Zubaydah encouraged him and helped facilitate the operation. Ressam also said that in 1998 Abu Zubaydah was planning his own US attack.

Ressam says Bin Ladin was aware of the Los Angeles operation.

Although Bin Ladin has not succeeded, his attacks against the US Embassies in Kenya and Tanzania in 1998 demonstrate that he prepares operations years in advance and is not deterred by setbacks. Bin Ladin associates surveilled our Embassies in Nairobi and Dar es Salaam as early as 1993, and some members of the Nairobi cell planning the bombings were arrested and deported in 1997.

Al-Qa'ida members—including some who are US citizens—have resided in or traveled to the US for years, and the group apparently maintains a support structure that could aid attacks. Two al-Qa'ida members found guilty in the conspiracy to bomb our Embassies in East Africa were US citizens, and a senior EIJ member lived in California in the mid-1990s.

A clandestine source said in 1998 that a Bin Ladin cell in New York was recruiting Muslim-American youth for attacks.

We have not been able to corroborate some of the more sensational threat reporting, such as that from a [REDACTED] service in 1998 saying that Bin Ladin wanted to hijack a US aircraft to gain the release of "Blind Shaykh" Umar 'Abd al-Rahman and other US-held extremists.

continued

Raportul Informativ Prezidențial (PDB) din august 2001, făcut public în 2004, care a afirma că Osama Bin Laden era hotărât să atace Statele Unite ale Americii.

Doar pentru ochii președintelui

**„CREAT: AUGUST 2001 SUBIECT:
AVERTISMENTUL ANTERIOR ZILEI DE 11
SEPTEMBRIE CU PRIVIRE LA UN ATAC
TERORIST**

50

Unul dintre cele mai secrete documente de la Washington este PDB - *President's Daily Brief*, Raportul informativ zilnic pentru Președinte sau Raportul Prezidențial Zilnic - un document pregătit de CIA pentru cel mai important client al ei. În cazul în care președintele dorește acest lucru, raportul scris este însoțit de un agent informativ pregătit să-i răspundă la întrebări.

PDB este adaptat fiecărui președinte, oferind informații actualizate culese în intervalul celor 24 de ore anterioare. Public, se cunosc foarte puține despre circuitul PDB, a cărui existență în sine a fost secretă până la începutul anilor 1990. Președintele Reagan și-a primit PDB-ul într-o mapă de piele albastră care a fost prezentată (fără conținut) la o expoziție din anul 2000 desfășurată la *Ronald Reagan Presidential Library and Museum*.

Când George W. Bush a făcut public un PDB în 2004, emisiunile de știri au spus că el era primul președinte activ care a dezvăluit vreodată acest raport destinat doar ochilor să-i. Lucrurile nu stau așa, au declarat reprezentanții Arhivei

Securității Naționale, o organizație nonguvernamentală afiliată Universității George Washington.

Arhiva a descoperit 10 PDB care au fost făcute publice de guvernul Statelor Unite. Acestea nu conțineau nimic senzațional. Unul dintre rapoarte, datat 5 iunie 1967, îi prezenta președintelui Lyndon B. Johnson informații referitoare la începutul Războiului de Șase Zile între Israel și vecinii săi, Egipt, Iordania și Siria. „Ostilitățile au început devreme în această dimineață, se afirma în PDB. „Ambele tabere raportează lupte aeriene grele și lupte între trupele plasate de-a lungul graniței israeliene cu Egiptul. Avioanele israeliene au efectuat raiduri deasupra aeroporturilor din Cairo și din alte zone...” Un alt PDB, comentând starea de sănătate a președintelui indonezian, spune: „În ciuda bolii îndelungate de rinichi a lui Sukarno, pentru care acesta amână tratamentul adecvat, a părut destul de bine dispus în ultima vreme”.

CIA a început să producă PDB-uri sub această denumire în anul 1964. Din 1985, ca parte a procesului de declasificare, au fost făcute publice PDB-uri din vremea administrației Johnson, revizuite însă pentru a păstra secrete sursele. CIA s-a opus declasificării PDB-urilor, care au devenit apoi o excepție de la acest proces.

Președintele George W. Bush a susținut menținerea în secret a rapoartelor PDB pentru că, a afirmat el, cei care le redactează ar trebui să „fie liniștiți în privința faptului că documentele nu vor fi politizate niciodată și/sau dezvăluite publicului

fără ca acest lucru să fie necesar”. El a făcut această declarație în octombrie 2003. Însă câteva luni mai târziu, sub presiunile Comisiei Naționale pentru Atacuri Teroriste asupra Statelor Unite (cunoscută de asemenea și sub denumirea de *9/11 Commission*), el a declasificat o secțiune de două pagini a unui PDB pe care îl primise cu o lună înainte de atacurile teroriste din 2001. Acea secțiune a PDB-ului apare la pagina 298.

Declasificarea raportului PDB care a conținut cuvintele „hotărâți să atace” a cauzat dezbateri nu doar cu privire la importanța avertismentului, ci și la valoarea în sine a rapoartelor PDB. Viitorul secretar de stat Condoleezza Rice, pe atunci consilierul lui Bush pe probleme de securitate națională, depunând mărturie într-o audiere televizată a Comisiei 9/11, a descris PDB-ul ca pe o sumă de „informații istorice bazate pe rapoarte vechi. Nu exista nicio informație referitoare la vreo amenințare nouă”.

Președintele Bush a spus că „[raportul] PDB nu afirma nimic despre un atac împotriva Americii. El se referea la intențiile cuiva care ura America – mă rog, noi știam asta... întrebarea era cine urma să ne atace, când, unde, și cu ce”. O analiză efectuată de publicația *New York Times* a dat o interpretare diferită: „Într-un singur document alcătuit din 17 fraze, raportul informațional furnizat președintelui Bush în august 2001 afirmă clar «cine», oferă indicii despre «ce» și identifică locul atacurilor teroriste asupra orașului New York și Washington care au urmat după 36 de zile”. Atmosfera secretă care

înconjoară rapoartele este întrucâtva iluzorie. Arhiva Securității Naționale a observat că CIA susține că 40 de procente din conținutul unui raport PDB provine din ziare și din alte surse accesibile publicului. Și, a mai declarat Arhiva, Richard Allen, primul consilier pe probleme de securitate națională al președintelui Reagan, a scris că raportul PDB „este, în cel mai bun caz, o sumă de informații sintetice, un rezumat al știrilor pentru cea mai privilegiată persoană. Însă rareori el are un efect predictiv. De fapt, unii l-ar considera un raport banal, chiar anost”. Se spune că președintele Clinton s-ar fi plâns că „în majoritatea zilelor, raportul PDB conținea informații pe care le citise în altă parte”.

Impactul asupra istoriei: Crearea în 2004 a unui *Director of National Intelligence* a pus sub semnul întrebării viitorul rapoartelor PDB. Ceea ce odinioară a constituit un „produs de marcă” al *Directorate of Intelligence* din cadrul CIA este acum „coordonat” de *Office of the Director of National Intelligence* (ODNI), cumulând contribuții din partea celor 16 agenții care alcătuiesc *U.S. Intelligence Community*. Având în vedere straturile de secrete implicate de această structură, va trece probabil multă vreme până când publicul va vedea un alt raport PDB.

Mulțumiri

Mulțumiri speciale echipei editoriale de la Muzeul Internațional al Spionajului: Peter Earnest, director executiv; Anna Slafer, directorul expozițiilor și programelor; și dr. Thomas Boghardt, istoric.

Îi mulțumesc în mod deosebit ofițerului meu de caz (de legătură), adică editorului Olivia Garnett, care a administrat cu grație și pricepere o operațiune adesea agitată. Le mulțumesc lui Roger MacBride Allen, Matthew T. Arnold, Raymond J. Batvinis, Bonnie Coles, Jeremy Felson, Jane Fitzgerald, Dr. John Fox și lui Mike Lilly din cadrul FBI, Ron Olive, Hayden B. Peake, Norman Polmar, Christiana Simma, Joan Stanley, Michael Warner, Constance Allen Witte, Nigel West și Jodi Zeppelin.

Bibliografie

Allen, Thomas B., *George Washington, Spymaster*, Washington: National Geographic Society, 2007.

Allen, Thomas B., „Untold stories of D-Day”, *National Geographic*, iunie 2000.

Allen, Thomas B., „Return to the Battle of Midway” *National Geographic*, iunie 1999.

Allen, Thomas B. Și Norman Polmar, *Merchants of Treason: America's Secrets for Sale*, New York: Delacorte, 1988.

Ambrose, Stephen E., *Undaunted Courage*, New York: Simon & Schuster Touchstone, 1996.

Andrew, Christopher și Vasili Mitrokhin, *The Mitrokhin Archive: The KGB în Europe and the West*, Londra: Allen Lane/Penguin Press, 1999.

Axelrod, Alan, *The War Between the Spies: A History of Espionage During the American Civil War*, New York: Atlantic Monthly Press, 1992.

Bakeless, John, *Turncoats, Traitors and Heroes: Espionage in the American Revolution*, New York: J.B. Lippincott, 1959.

Bates, David H., *Lincoln in the Telegraph Office*, Lincoln, NE: University of Nebraska Press, 1995.

Bearse, Ray și Anthony Read, *Conspirator: The Untold Story of Tyler Kent*, New York: Doubleday, 1991.

Benson, Robert și Michael Warner, *Venona: Soviet Espionage and the American Response, 1939 - 1957*, Washington: National Security Agency, 1996.

Biddle, Francis, *in Brief Authority*, Garden City, NY: Doubleday, 1962.

Blackman, Ann, *Wild Rose: Civil War Spy*, New York: Random House, 2005.

Boghardt, Tomas, *Spies of the Kaiser: German Covert Operations in Great Britain during the First World War Era*, New York: Palgrave Macmillan, 2004.

Brandt, Clare, *The Man in the Mirror: A Life of Benedict Arnold*, Random House, Inc., 1994.

Breitman, Richard, Norman J. Goda, Naftali Timothy și Robert Wolfe, *U.S. Intelligence and the Nazis*, Washington: National Archives Trust Fund Board for Nazi War Crimes and Japanese Imperial Government Records Interagency Working Group, 2004.

Breuer, William B., *Hoodwinking Hitler*, New York: Praeger, 1993.

Brown, Anthony Cave, *Bodyguard Lies*, New York: Harper & Row, 1975.

Budiansky, Stephen, *Her Majesty's Spymaster: Elizabeth I, Sir Francis Walsingham, and the Birth of Modern Espionage*, New York: Viking Penguin, 2005.

Bullock, Alan, *Hitler, a Study in Tiranny*, New York, Harper & Row, 1966.

Burns, Michael, *France and the Dreyfus Affair*, New York: Bedford/St. Martin's, 1999.

Carter, Miranda, *Anthony Blunt, His Lives*, New York: Farrar, Straus & Giroux, 2001.

Delmer, Sefton, *Black Boomerang*, New York: Viking Press, 1962.

Duane, Schultz, *The Dahlgren Affair*, New

York: Norton, 1998.

Earley, Pete, *Families of Spies: Inside John Walker Spy Ring*, New York: Bantam, 1989.

Eisner, Peter și Knut Royce, *The Italian Letter*, New York: Rodale, 2007.

Fishel, Edwin C., *The Secret War for the Union: The Untold Story of Military Intelligence in the Civil War*, Boston: Houghton Mifflin Company, 1996.

Gates, Robert M., *From the Shadows*, New York: Simon & Schuster, 2007.

Goodwin, Doris Keams, *No Ordinary Time*, Simon & Schuster, 1994.

Hamilton, Richard F. și Holger H. Herwig, *Decision for War, 1917*, New York: Cambridge University Press, 2004.

Haynes, John Earl și Harvey Klehr, *Venona: Decoding Soviet Espionage în America*, New Haven: Yale University Press, 1999.

Hesketh, Roger, *Fortitude: the D-Day Deception Campaign*, Woodstock, NY: Overlook Press, 2000.

Ickes, Harold L., *The Lowering Clouds, Vol. II of the Secret Diary of Harold L. Ickes*, New York: Simon & Schuster, 1954.

Jones, J. William, „The Killpatrick-Dahlgren Raid Against Richmond”, *Southern Society Papers*, vol. 13 (1889).

Kahn, David, *Hitler's Spies: German Military Intelligence în World War II*, Cambridge, MA: Da Capo, 2000.

Kauffman, Michael W., *American Brutus: John Wilkes Booth and the Lincoln Conspiracies*,

New York: Random House, 2004.

Knightley, Phillip, *The Second Oldest Profession*, New York: Penguin Books, 1998.

Knox, Donald, ed., *The Korean War*, Orlando, FL: Harcourt Brace, 1985.

Lamphere, Robert J., împreună cu Tom Schachtman, *The FBI-KGB War: a Special Agent Story*, New York: Random House, 1986.

Leahy, William D., *I Was There*, New York: McGraw-Hill, 1950.

Lochner, Louis P., traducere, *The Goebbels Diaries: 1942 - 1943*, Garden City, N.Y: Doubleday, 1948.

Markle, Donald E., *Spies and Spy Masters of the Civil War*, New York: Hippocrene, 1994.

Martin, David C., *Wilderness of Mirrors*, New York: Harper & Row, 1980.

Masterman, J.C., *The Double-Cross System*, New Haven: Yale University Press, 1972.

Miller, Nathan, *Spying for America*, New York: Marlowe & Co., 1997.

Modin, Yuri, *My Five Cambridge Friends*, Londra: Headline, 1994.

Montagu, Ewen, *The Man Who Never Was*, Annapolis, MD: Naval Institute Press, 2001.

Morrison, Samuel Eliot, *Coral Sea, Midway and Submarine Actions May 1942-August 1942*, Boston: Little, Brown, 1961.

Murphy, David E., Sergei A. Kondrashev și George Bailey, *Battleground Berlin*, New Haven: Yale University Press, 1997.

Niewyk, Donald L. Și Francis Nicosia, *The Columbia Guide to Holocaust*, New York:

Columbia University Press, 2000.

O'Toole, G.J.A., *Honorable Treachery*, New York: Atlantic Monthly Press, 1991.

Olive, Ronald J., *Capturing Jonathan Pollard*, Annapolis, MD: Naval Institute Press, 2006.

Page, Smith, *A New Age Now Begins*, volumele I și II, New York: McGraw-Hill, 1976.

Parker, Geoffrey, *The Grand Strategy of Philip II*, New Haven: Yale University Press, 1998.

Persico, Joseph E., *Roosevelt's Secret War*, New York: Random House, 2001.

Philby, Rufina, Hayden Peake și Mikail Lyubimov, *The Private Life of Kim Philby*, New York: Fromm International, 2000.

Pinkerton, Allan, *The Spy of the Rebellion*, New York: G.W. Carleton and Company, 1883.

Polmar, Norman și Thomas B. Allen, *America at War: World War II 1941 - 1945*, New York: Random House, 1991.

Polmar, Norman și Thomas B. Allen, *Spy Book, the Encyclopedia of Espionage*, New York: Random House, 2004.

Randall, Willard Sterne, *Benedict Arnold, Patriot and Traitor*, New York: Barnes & Noble, 1990.

Richelson, Jeffrey T., *Sword and Shield*, Cambridge, MA: Ballinger, 1986.

Ross, Ishbel, *Rebel Rose, Life of Rose O'Neal Greenhow, Confederate Spy*, Boeme, TX: McKingbird Books, 1981.

Rowen, Robert, „Gray and Black Radio Propaganda against Nazi Germany”, prezentat la New York Military Affairs Symposium, CUNY

Graduate center, 18 aprilie 2003.

Schultz, Duane, *The Dahlgren Affair*, New York: Norton, 1998.

Sears, Stephen W., „The Last Word on the Lost Order”, *Military History Quarterly*, ediția de primăvară, 1992.

Shogan, Robert, *Hard Bargain*, New York: Scribner, 1995.

Spence, Richard B., *Trust No One: The Secret World of Sidney Reilly*, Los Angeles: Feral House, 2002.

Steers, Edward, Jr., ed., *The Trial: the Assassination of President Lincoln and the Trial of the Conspirators*, Lexington, KY: University Press of Kentucky, 2003.

Stern, Philip Van Doren, *Secret Missions of the Civil War*, Chicago: Rand MacNally, 1959.

Tidwell, William A., James O. Hall, David Winfred Gaddy, *Come Retribution: The Confederate Secret Service and the Assassination of Lincoln*, Jackson, MS: University Press of Mississippi, 1988.

Van Doren, Philip, *Secret Missions of the Civil War*, Skokie, IL: Rand McNally, 1959.

Vise, David A., *The Bureau and the Mole*, Atlantic Monthly P, 2002.

Weiser, Benjamin, *A Secret Life*, New York: Public Affairs, 2004.

West, Nigel, *The Illegals: The Double Lives of the Cold War's Most Secret Agents*, Londra: Hodder & Stoughton, 1993.

West, Nigel, *The Circus: MI5 Operations 1945 - 1972*, Stain and Day, 1983.

Wilson, Jeremy, *Lawrence of Arabia, the Authorised Biography*, Londra: Heinemann, 1989.

Wise, David, *Nightmover: How Aldrich Ames sold the CIA to the KGB for \$4.6 Million*, New York: Harper Collins, 1995.

Wise, David, *Spy: the Inside Story of How the FBFS Robert Hanssen Betrayed America*, New York: Random House, 2002.

Site-uri de internet selecționate

The Art of War (Arta războiului) de Sun Tzu:

<http://www.gutenberg.org/etext/132>

sau

<http://classics.mit.edu/Tzu/artwar.html>

Cazul Aldrich Ames:

<http://www.loyola.edu/dept/pohtics/intel.html>

Tunelul Berlinului:

<http://fas.org/irp/cia/product/tunnel.pdf>

Demascarea lui Anthony Blunt:

http://news.bbc.co.uk/onthisday/hi/dates/stories/november/16/newsid_3907000/3907233

CIA, „Bijuteriile familiei”:

<http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB22/index.htm>

Războiul Civil (înregistrări oficiale ale armatelor unionistă și confederată):

<http://moa.cit.comell.edu/moa/browse.monograph/waro.html>

Coduri și sisteme de încifrare:

<http://www.smithsrisca.demon.co.uk/cryptoancient.html>

Contraspionaj:

<http://www.fas.org/irp/ops/ci/docs/cil/index.htm>

Double-Cross System (Garbo):

<http://www.mi5.gov.uk/output/Page241.html>

Cazul Dreyfus:

<http://www.dreyfustcase.com>

Daniel Ellsberg și Documentele Pentagonului:

<http://globetrotter.berkeley.edu/people/Ellsberg/ells.QA99.leak.html>

Jocul împotriva Angliei:

http://www.spymuseum.org/programs/educate/pdfs/bac_game_england.pdf

Cazul Hanssen:

<http://www.fbi.gov/libref/historic/famcases/hanssen/hanssen.htm#anchor26782>

mai multe documente la:

http://www.cicentre.com/Documents/DOC_Hanssen_1.htm

Holocaust:

<http://www.ushmm.org/wlc/article.php?lang=en&ModuleId=10005143>

Comunitatea agențiilor de spionaj americane (Intelligence Community):

<http://www.nsa.gov/notices/noticOOOOS.cmf>

Documente despre Războiul Coreean:

<http://www.wilsoncenter.org/topics/pubs/ACFlA6.pdf>

Maria, Regina Scoțienilor:

<http://englishhistory.net/tudor/relative/maryqoschronology.html>

National Security Council (Consiliul de Securitate Națională):

<http://www.state.gov/r/pa/ho/time/cwr/82209.htm>

Alfred Naujocks (Procedurile Procesului de la Nürnberg):

<http://www.yale.edu/lawweb/avalon/imt/proc/12-20-45.htm>

Documentele Pentagonului:

<http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB48>

Theodore Roosevelt:

<http://www.whitehouse.gov/history/presidents/tr26.html>

Discreție și istorie:

<http://www.historians.org/perspectives/issues/2000/0002/0002letl.cfm>

Noninvazia sovietică în Polonia:

<http://www.wilsoncenter.org/topics/pubs/ACFB35.PDF>

Armada spaniolă:

<http://www.britainexpress.com/History/tudor/armada.htm>

și

<http://www.rferl.org/featuresarticle/2005/08/8b89d311-5067-4c03-9aa6-7250Od1f986d.html>

Scrisori de spionaj ale Revoluției:

<http://www.si.umich.edu/spies/index-about.html>

Conferința Wannsee:

<http://www.yale.edu/lawweb/avalon/imt/wannsee.htm>

Venona:

<http://www.cia.gov/librarycenter-for-the-study-of-intelligence/csi-publications/books-andmonographs/venona-soviet-espionage-and-the-american-response-1939-1957/venona.htm>

și

<http://www.nsa.gov/pubhcatations/publi00039.cfm>

George Washington și dezinformarea:

http://www.founderpatriots.org/articles_wash_misinformation.htm

Ilustrații

12, British National Archives; 16, Library of Congress, Manuscript Division; 19, Library of Congress, Manuscript Division; 22, Clemens Library, University of Michigan; 26, Library of Congress, Washington, D.C.3 a39917; 30, Prin amabilitatea North Carolina Office of Archives and History, Raleigh, Carolina de Nord; 31, National Archives and Records Administration; 32, Library of Congress, Washington, D.C., 01246; 34, Pickett Papers, Manuscript Division, Library of Congress, Washington, D.C.; 38, Library of Congress, Washington, D.C., 3 b49830; 40, George Dewey Papers, Manuscript Division, Library of Congress, Washington, D.C.; 42, National Archives and Records Administration; 44, National Archives and Records Administration; 48, National Archives and Records Administration; 50, National Archives and Records Administration; 52, National Archives and Records Administration; 55, National Archives and Records Administration; 58, Prin amabilitatea House of the Wannsee Conference Memorial and Educational Site, Germania; 62, Franklin Delano Roosevelt Presidential Library and Museum; 66, Library of Congress, Washington, D.C., 8 e00858; 68 - 69, Prin amabilitatea Cold War International History Project, www.cwihip.org, la Woodrow

Wilson International Center for Scholars; 72, Three Lions/Getty Images; 74, The National Security Archive din cadrul George Washington University; 78, The National Security Archive din cadrul George Washington University; 80, The National Security Archive din cadrul George Washington University; 90, James Madison Papers, Manuscript Division, Library of Congress, Washington, D.C.; 93, Library of Congress, Washington, D.C., 3 cob865; 94, National Archives and Records Administration; 97, Library of Congress, Washington, D.C., 3 a45443; 98, Library of Congress, Washington, D.C., 3 al0370; 100, British National Archives; 104, Prin amabilitatea International Spy Museum și lui Graham Walker; 106, British National Archives; 110, National Archives and Records Administration; 112, Federal Bureau of Investigation; 115, Prin amabilitatea The International Spy Museum; 118, National Archives and Records Administration; 126, Federal Bureau of Investigation; 130, Prin amabilitatea lui Ronald Olive (inițial apărând în această carte, „Prinderea lui Jonathan Pollard”); 134, Federal Bureau of Investigation; 138, Federal Bureau of Investigation; 142, Federal Bureau of Investigation; 146, Federal Bureau of Investigation; 156, George Washington Papers, Manuscript Division, Library of Congress, Washington, D.C.; 160, Library of Congress, Washington, D.C., 3 bl9847; 162, National Archives and Records

Administration; 164 National Archives and Records Administration; 168, National Archives

and Records Administration; 172, St. Ermin's Press, Little, Brown Book Group; 176, National Archives and Records Administration; 180.

Hulton Archive/Getty Images; 186, Prin amabilitatea The International Spy Museum; 194, Library of Congress, Washington, D.C., 04402; 196 - 197, Prin amabilitatea North Carolina Office of Archives and History, Raleigh, Carolina de Nord; 200, Library of Congress, Washington, D.C., 03142; 202 - 203, National Archives and Records Administration; 208, Federal Bureau of Investigation; 210 - 211, Federal Bureau of Investigation; 218, British National Archives; 222, Parliamentary Archives, Londra, LG/F/205/1/1; 226, John F. Kennedy Presidential Library; 228 - 229, Franklin Delano Roosevelt Presidential Library and Museum; 230, Library of Congress, Washington, D.C., 4 c09385; 232, The National Security Archive, cartea de informare online „CNN.com / Cold War”, Conferința de la Yalta (<http://www.gwu.edu/nsarchiv/coldwar/documents/episode-2/05-02.htm>; www.nsarchiv.org); 234, Library of Congress, Washington, D.C., 3 al0098; 236, Harvard Project on Cold War Studies, Davis Center for Russian and Eurasian Studies, Harvard University; 240, Fotografii obținute prin amabilitatea familiei Kuklinski, așa cum sunt ele publicate în „A Secret Life: The Polish Officer, his Covert Mission, and the Price He Paid to Save His Country” de Benjamin Weiser. Drepturi de copiere 2004, publicată de Public Affairs. Toate drepturile rezervate; 248, Independence National Historical Park; 250 - 251; Thomas Jefferson Papers,

Manuscript Division, Library of Congress, Washington, D.C.; 254, United States Holocaust Memorial Museum (Vederile și opiniile exprimate în această carte și contextul în care este utilizată imaginea nu implică cu necesitate vederile sau politica, și nici aprobarea sau susținerea implicite ale United States Holocaust Memorial Museum.); 258, University of Pensylvania, Annenberg Rare Book & Manuscript Library, Lorraine Beitler Collection of the Dreyfus Affair; 262, Leonard de Selva/Corbis; 264, Federal Bureau of Investigation; 268, Library of Congress, Washington, D.C.; 270 - 271, Robert H. Parkson Papers, Manuscript Division, Library of Congress, Washington, D.C.; 274, Library of Congress, Washington, D.C., 3 b46036; 276 - 277, Franklin Delano Roosevelt Presidential Library and Museum; 280, National Archives and Records Administration; 284, Central Intelligence Agency. 286 - 287, National Security Archives; 290, Library of Congress, Washington, D.C., 3 b38714; 292, Gerald R. Ford Library; 294, Dirck Halstead/Time Life Pictures/Getty Images; 298, The White House.

Index bel, Ivanovici 213 Acordul Sykes-Picot 222,223 - 225 Activitate de spionaj, vezi spionaj Afganistan războiul împotriva terorii 65 Ageloff, Sylvia 266 Agenți dubli al Doilea Război Mondial 87 - 89 definiție 88 motivare 88

Războiul Civil din SUA 87 Războiul din Irak 89 vezi, Double-Cross System Agenți noționali definiție 169

Ahmerov, Ishak Abdulovici 290 Aleutine,

Insulele, Alaska bătăliile celui de-al Doilea Război Mondial 163,166 Alexander, Harold 177 Allen, Richard 301

Ames, Aldrich 125,139 - 143,142,147, notă către intermediari 138 Ames, Rosario 139,140,141 Anderson, Jack 295 Anderson, R.H. 198 André, John 23 - 25,27,64

scrisoare codificată de la Benedict Arnold 22

Andropov, Iuri V. 237 Anglia rețele de spioni 13 - 15 vezi, Marea Britanie Antisemitism 255 - 257,260 - 263 Antietam, bătălia de la (1862) 196.

198 - 199

Apărare națională autorizație pentru acțiuni sub acoperire 217

controlul comportamentului civililor 215 - 216 tratate secrete 216 Apresyan, Stepan 291 Armada spaniolă 13 - 15 Armata Republicană Irlandeză (IRA)

Armata Statelor Unite experimente cu gaz otrăvitor 243 Signals Security Agency (SSA) 289 Arme de distrugere în masă (WMD - Weapons of mass destruction) 80.

81 - 82

Arme nucleare 80,274 - 279

Armistead, James 192 Arnold, Benedict 23 - 25,26,27 scrisoare codificată către John André 22

Arta războiului (Sun Tzu) 10,151 Ascultarea (liniilor) convorbirilor telefonice 268 - 273 ordin executiv 270 - 271 **B**

Babington, Anthony 220 - 221 mesaj cifrat către Maria Stuart, Regina Scoțienilor 218 Balfour, Arthur J. 225 Basitian, Marie 259 Beall, John Yates 36 - 37 Beauregard, P.G.T. 30 Beckwith,

George 21,25 Benjamin, Judah P. 95 - 96 Benson, Robert Louis 246 Bentley, Elizabeth 288 - 290 Berlin, Germania schimburi de spioni în timpul Războiului Rece 213 Bernstorff, Johann Heinrich von 45 - 46 telegramă codificată 44 Best, S. Payne 88 - 89 Biblie spioni în 9 - 10 Biddle, Francis 64,65

memoriu de la F.D. Roosevelt 62 Bin Laden, Osama 298 Black Hand (Mâna Neagră, grup terorist) 45

Blackburn, Luke Pryor 36 Blair, Tony 83

Blake, George 113 - 114,116 - 117 Blitzkrieg 53,227,231 Blizzard, Charles 187 Blunt, Sir Anthony 127 - 128,129 raport FBI 126 Bolșevici 101,102,103 Bombe atomice, vezi Arme nucleare Bond, James (personaj fictiv) inspirație pentru 101 Bond of Association (1854) 219 Booth, John Wilkes 38,38 - 39,98 Brandeis, Louis 269,272,273 Browder, Earl 290 Brzezinski, Zbigniew 241 Burba, Elisabetta 84 Burger, Ernest P. 64 - 65 Burgess, Guy 127,128,129 Bush, George W.

Raportul Prezidențial Zilnic (PDB) 299,300 - 301 armele de distrugere în masă ascultarea convorbirilor telefonice 273

Bush, Vannevar 278 - 279

C

Caimeros, John 128 Cambridge, Cercul de Spioni de la 121,125,127 - 129 Campbell, John 195 Canaris, Wilhelm Franz 62 Carne, maior scrisoare de la Benjamin Church 16,18,19

Carter, James Earl, Jr. 237 - 239,241

Castro, Fidel 295

Cârtițe definiție 113

Central Intelligence Agency (CIA) acoperire neoficială 83 activități ilegale 292 - 297 afacerea cu uraniu între Irak și Niger 83

„Bijuteriile familiei” 292 - 297 cârțițe 125,139 - 143 contraspionaj 125,255 tentative de asasinare 295 - 296 tunelul de spionaj de la Berlin 113,114,116 - 117 Raportul Prezidențial Zilnic (PDB) 298 - 301

vânătorii de cârțițe 140 - 141,148 Chamberlain, Neville 53,88 Chambers, Whittaker 119 - 121,289 Cheney, Dick 81,83 Cherkashin, Victor I.

scrisoare de la Robert Hanssen 144,147

Chiang Kai-shek 120 China, antică spioni 10

China, Republica Populară

Războiul Coreean 70 - 71,72 - 73,193 Hotărârile Conferinței de la Yalta 233

Church, Benjamin 20 - 21

scrisoare către Maiorul Cane 16,18 Churchill, Sir Winston comunicările cu F.D. Roosevelt 52,53 - 54,55,56 - 57,227 crearea Special Operations Executive (SOE) 185 importanța dezinformării pe timp de război 151 - 152 Operațiunea Mincemeat (carne tocată) 179

relația cu J.P. Kennedy 228 susținerea sistemului de spionaj Double-Cross System 89 predicții ale rezultatului celui de-al Doilea Război Mondial 227,230 Conferința de la Yalta 120,233 - 235 Chuvakhin, Serghei 141 Clark, William 250,252 - 253 Clifford, Gilbert 219 - 220 Clinton, Sir Henry 24,158,159 Clinton, William Jefferson

Declasificarea documentelor 193 Raportul Prezidențial Zilnic (PDB) 301

Codificare, Sisteme de (încifrare definiție 17
spargere 20 metode 31 monoalfabetice substituire
20 Coduri cărți de coduri 22,24 - 25 definiție 17
spargere 20,46 - 47,54,135,246,281 - 282
vezi de asemenea Venona (spargerea
codurilor)

Colby, William E. 292,293,294,295 - 297

Cole, Charles H. 36 - 37 Comisia 9/11 (9/11
Commission) 300 Communications Act (1934) 272
Confidențial (nivel de clasificare) definiție 245,252
Constituția Statelor Unite al Patrulea și al Cincilea
Amendament 269,272 Primul Amendament 76 -
77 tratate 216

Continuitatea Planului

Guvernamental (SUA) 149 Contrabandiști
269 Contraspionaj definiție 123 - 124 Coplon,
Judith 289 Coreea diviziunea 67

memoriul de unificare 68 - 69,70 - 71
Coreea, de Nord capturarea vasului U.S.S. Pueblo
135 crearea 67

Războiul Coreean 70,71 - 73,114 Coreea, de
Sud crearea 67

Războiul Coreean 70,71 - 73,114 Corps of
Discovery 249 - 253 Craig, Sir J.H. 91,92 Cuba

Curie, Laughlin 288 Curtea Supremă a
Statelor Unite cazul Documentelor Pentagonului
76 - 77

cazul referitor la ascultarea liniilor telefonice
269,272 decretul cu privire la puterile
prezidențiale vs, puterile judiciare 65

D

D-Day, accidente (ghinioane) de planificare
191 - 192

plan de inducere în eroare 107.

152,153 - 154,169 - 171,173 - 175 Dahlgren, John 201 Dahlgren, Ulrich 200,201,204 - 207 Dahlgren, documentele 200,202,207 Dana, Charles A. 95 - 96 Dasch, George J. 63 - 65 Davis, Jefferson autorizarea de misiuni sub acoperire 34,35 comploturi împotriva lui 205 secesiune 29 rețea de spioni 30,95 tratamentul spionilor 207 Dead drop (loc ascuns de întâlnire a spionilor/livrare a informațiilor de spionaj) definiție 123

Debs, Eugene V. 215 - 216 Declasificarea documentelor 246 - 247 Defence of the Realm Act (1914) 215 Degtyar, Viktor 147 Dalila 9 - 10 Dewey, George 41,43 mesaj prin cablu de la T.

Roosevelt 40,42 Documente Declasificare 246 - 247

Niveluri de clasificare 244 - 245 Documentele din Dovleac (Pumpkin Papers) 119 - 121 dosarul de la Departamentul de Stat 118

Documentele Pentagonului 75 - 77,79 raport legal 74,78 Documente reclasificate 193 Donovan, William J. 227,230 - 231 Double-Cross System agenți 107 - 111,152 - 155,169 privire de ansamblu 88 - 89 Dreyfus, Alfred 258,260 - 262,263 Dreyfus, Pierre 262 Dreyfus, Afacerea 259 - 263 **E**

Eberstein, Freiherr von 182 Eckhardt, Heinrich von 46 telegramă codificată 44 Egipt antisemitism 257 Războiul de Șase Zile 300 Eichmann, Adolf 61 Einstein, Albert 274 îngrijorare cu privire la armamentul atomic 275 - 279 scrisoare către Roosevelt 276 - 277

Eisenhower, Dwight D. administrația 121 invazia din ziua D-Day 174 negocierilor din Războiul Coreean 73 Operațiunea Mincemeat (Carne tocată) 179

Eisner, Peter 83 Eitington, Leonid 265 - 266 Elbaradei, Mohamed 84 - 85 Elhadj, Ailele 84 Elisabeta I, Regină (Anglia)

comploturi împotriva 218,219 - 221 maestru spion (coordonator spioni) 10 - 11,13

rețea de spioni 14 - 15 Elisabeta a II-a, Regină (Regatul Unit) consilieri, 127,129,230 Ellsberg, Daniel 75,76,77 Email, înregistrări ale mesajelor de supraveghere 272 - 273 Emancipation Proclamation (Proclamația de Emancipare) 199 Englandspiel (Jocul german împotriva Angliei) 186 - 187,189 Enigma (mașină de codificat) 135 Espionage Act (Actul de Spionaj. 1917) 215 - 216

1917) 215 - 216

Esterházy, Ferdinand Walsin 261

Holocaust 59 - 61 propaganda împotriva 255 - 257,260 - 263 țară proprie 225 **F**

Federal Bureau of Investigation (FBI) agenți dubli KGB 147 - 148 analiza monezii goale de cinci cenți 209,212 asasinarea lui Trotsky Raport 264,266 - 267 ascultarea convorbirilor telefonice 272 cârțițe 125,145

cercul de Spioni de la Cambridge 128,129

contraspionaj raportul cu privire la Cercul de Spioni de la Cambridge 126 operațiuni 125,131,139 - 140 Federal Security Service (FSB, Serviciul Federal de Securitate rusesc) 123 - 124 Filip I, Rege (Spania)

planuri de invadare a Angliei 13 - 15 rețea de spioni 13 Fitin, P.M. 290 Fleming, Ian 101 Ford, Henry 256

Foreign Intelligence Service (SVR, Serviciul de Spionaj Extern al Federației Ruse) 145 Foreign Intelligence

Surveillance Act (1978) 272 Foreign Intelligence

Suveillance Court 140,272 Franța divizarea Orientului Mijlociu din Primul Război Mondial 224 - 225 războiul cu Marea Britanie (1807) 91 spionarea Germaniei 258,262 spionarea Statelor Unite 249 Franco, Francesco 169,178,266

Franklin, Benjamin 124 - 125 Franks, Tommy 89 Franz Ferdinand, Arhiduce (de Austro-Ungaria) 45 Freedom of Information Act (Actul de Libertate a Informației, 1967) 235 Freeh, Louis 148 Friedmann, William 281 Fuchs, Klaus 289 **G**

Gage, Thomas 18 Gallatin, Albert 252 García, Ramon vezi Hanssen, Robert Gates, Horatio 159 Gates, Robert 6 Gavrilov, Principe 45 Gaz otrăvitor experimente 243

George VI, Rege (Regatul Unit) 230 Germania agenții dubli din cel de-al Doilea Război Mondial 87,88 - 89 document din Primul Război Mondial 44,46 eforturi de producere a armamentului atomic 275,2778 inducerea în eroare a britanicilor în cel de-al Doilea Război Mondial 185 - 187,189

invadarea Poloniei 48,49 - 51 invadarea Uniunii Sovietice, 59 metode de spionaj 106 operațiunea Blitzkrieg din al Doilea Război Mondial 53,227,231 propaganda britanică din al

doilea război mondial 181 - 183 propaganda nazistă 48 - 51,257 Protocolul Wannsee din cel de-al Doilea Război Mondial 58,59 - 61 rețeaua de spioni din cel de-al Doilea Război Mondial 107 - 108 sabotorii din Statele Unite în cel de-al Doilea Război Mondial 63 - 65 spioni executați de britanici 153 spionarea de către Franța 259 spionarea Franței 258,262 spionarea Statelor Unite 288 Gerry, Elbridge 18 Getler, Michael 295 Giskes, Hans 184,187 Goebbels, Josef 180,182 Gold, Harry 289 Goleniewski, Michael 117 Gouzenko, Igor T. 285,288,289 Graves, Robert 256 Greenglass, David 289 Greenhow, Rose 29 - 30,31,32 - 33 însemnări codificate 31 raport redactat de 28 Grimes, Sandy 141 Griswold, Erwin N.

raport legal referitor la Documentele Pentagonului 74,76 - 77,78

Gromîko, Andrei A. 237

Guantánamo Bay, Cuba prizonieri ai războiului împotriva terorii 65 **H**

Haldeman, H.R. 77 Hale, Nathan 64 Hamas 258 Hanssen, Bonnie 147 Hanssen, Robert 125,146,147 - 149 scrisoare către KGB 144 Harris, Tomás 170 Hayden, Michael 297 Hayhanen, Reino 212 - 213 Helms, Richard 293 Henry, Hubert Joseph 259 - 260 Henry, John 91,92 scrisoare despre 90 Heydrich, Reinhard 49,59,61 Hill, D.H. 195,198 Himmler, Heinrich 61,175 Hiss, Alger 119,120 - 121,246,289 Hitler, Adolf 180

alocări de trupe 154,176,178 - 179 avertismente referitoare la o conspirație evreiască globală 256 Blitzkrieg 53

comploturi împotriva 88 dezinformarea de către aliați a lui 168,170,173 - 175,178 - 179 invadarea Poloniei 49,51 Holocaust 59 - 61 Hood, John 41 Hooker, Joseph 199 Hoover, J. Edgar 290

scrisoare conținând nume de spioni 284,285,288 - 289 Howard, Edward Lee 140 Howe, William 159 Hull, Cordell 280,281,283 Hume, Brit 295 Hunt, E. Howard 296 Hunter, Elijah 158

scrisoare din partea lui Washington 156,158 - 159 Hupalowski, general 238 - 239 Hussein, Saddam 81,83 - 84 I

Imperiul Otoman diviziunea în Primul Război Mondial 222 - 225

Incredible Victory (de Walter Lord) 244 Intermediar (în spionaj) definiție 14

International Spy Museum (Muzeul Internațional al Spionajului) recrearea Tunelului din Berlin 115 Internet, utilizarea supraveghere 272 - 273 Iordania divizarea din Primul Război Mondial 224 - 225 Războiul de Șase Zile 300 Irak arme de distrugere în masă 81 - 82

divizarea din Primul Război Mondial 224 - 225 scrisoarea de achiziție a uraniului 80,82 - 83 Irak, războiul din agenți dubli 89

impactul asupra bugetului pentru spionaj al SUA 11 justificarea 81 - 82 Ismay, Hastings L. 179

acte de terorism împotriva 257 depistarea criminalilor de război din cel de-al Doilea Război Mondial 61

Războiul de Șase Zile 300 spionarea asupra SUA 132 - 133

al Doilea Război Mondial 178 - 179 agenția

de spionaj 82 - 83,84

J

Jackson, Robert 272 Jackson, Thomas J. 198
James I, Rege (Anglia) 221 Japonia atacul de la
Pearl Harbor, Oahu, Hawaii 280 - 283

bătălia de la Midway (1942) 162 - 167
eforturi de producere a armamentului nuclear 275
Hotărârile Conferinței de la Yalta 233 spioni
acuzati în SUA 288 spargerea codurilor de către
Statele Unite 281 - 284 Jaruzelski, Wojciech 238 -
239 Jefferson, Thomas cererea de organizare a
expediției conduse de Lewis și Clark 250 -
251,252

expediția condusă de Lewis și Clark 249 -
253 Jodi, Alfred 171,174 - 175 Johnson, Lyndon B.

Raportul Prezidențial Zilnic (PDB) 299

Războiul din Vietnam 75 Joly, Maurice 256
Jordan, Thomas 29

K

Kennedy, Bobby 272 Kennedy, John F.
administrația 127 asasinarea 6 criticile aduse lui
57 Kennedy, Joseph P. 54,226,227,230,231

Kennedy, Robert Cobb 37 Kent, Tyler G.
54,56,57 KGB (Comitetul pentru Securitatea
Statului)

agenți dubli pentru FBI 147 - 148 cârțițe în
MI6.113,114,116 - 117 cercul de Spionaj de la
Cambridge 126 - 129 dezertori 212

predecesor 265 spionajul asupra SUA 145
tunelul de spionaj din Berlin 116 - 117

Kilpatrick, Judson 200,201,204 Kim Il Sung
67,70,72 King, Martin Luther, Jr. 272 Kliemann,
Emil 107 - 108,109 Kondrașev, Serghei

Aleksandrovici 114

Krivitsky, Walter 285 Krummacher, Friedrich-Adolf 174 Kuklinski, Ryszard 6,238 - 239,240,241

Kurusu, Saboru 282 - 283 KW-7 mașini de codificat 135 - 136 KW-37 mașini de codificat 136

L

Ladd, D.M. 128 Lafayette, Marquis de 192

Lamphere, Robert 289 Lauwer, Huub 185 - 186

Lawrence, Thomas Edward 223 Leahy, William 235

divizarea din Primul Război Mondial 224 - 225 Lee, Robert E. 194

Bătălia de la Antietam (1862) 198 - 199

corespondența Documentelor Dahlgren 202 -

203 Documentele Dahlgren 207 ordine speciale

195 - 197,198 - 199 Lenin, Vladimir Ilici

102,223,265 Lewis, Meriwether 248,250,252 -

253 Lewis și Clark, expediția condusă de 249 -

253 Li Zhou-yuan 70 Libby, I. Lewis „Scooter” 83

Libertate încălcarea pe timp de război 215 - 216

Libertăți civile încălcarea pe timp de război 215 -

216 Lincoln, Abraham 98 asasinarea 38,38 - 44,98

Bătălia de la Antietam (1862) 195,199

comploturi împotriva sa 37,38,94,98 - 99

Emancipation Proclamation (Proclamarea de

Emancipare) 199 Interceptarea corespondenței

confederate 95 - 96 obiectivele Războiului Civil 33

raidul asupra orașului Richmond, Va., din Războiul

Civil 201 Lockhart, Robert Bruce 102 - 103 cutia

de trabucuri 104 Lockhart, Robin Bruce103

Londra, Anglia Blitzkrieg 231

London Controlling Station (LCS, Stația de Control Londoneză) 151 - 152

Longstreet, James 198 Lord, Walter 244

L.S.D.

experimente CIA 297 Lumumba, Patrice
295,296

M

MacArthur, Douglas Războiul Coreean 71 -
72 MacLean, Donald 121,127,129,289 Macmillan,
Harold 129 Madison, James 93

„Scrisorile Henry” 90,92 Maine, U.S.S. (vas)
41 - 42 (The) Man Who Never Was (Bărbatul care
nu a existat niciodată, Montagu) 179 Manassas,
prima bătălie de la (1861) 30 Mao Zedong 70 -
71,72 - 73,120 mesaj prin cablu de la Iosif Stalin
68 - 69,70 - 71 Marchetti, Victor 296 Marea
Britanie al Doilea Război Mondial 54 - 54.

151152

agenți dubli 101 - 105 agenți dubli în al
Doilea Război Mondial 87 - 89

Defence of the Realm Act (1914) 215

divizarea Orientului Mijlociu în Primul Război
Mondial 222 - 225 Dezinformarea de către
Germania în al Doilea Război Mondial 185 -
187,189 eforturile de producere a armamentului
atomic 275 executarea spionilor germani

152153

hotărâri ale Conferinței de la Yalta 233 - 235

London Controlling Station (LCS, Stația de
Control Londoneză) 151 - 152

predicții referitoare la verdictul celui de-al
Doilea Război Mondial 227,230 - 231

propaganda în al Doilea Război Mondial 181
- 183 războiul cu Franța (1807) 91 spărgătorii de
coduri 46 - 47,54,135 Special Operations
Executive (SOE, Executivul Operațiunilor

Speciale) 181 - 183, 185 - 187, 189 spioni în Rusia
124 vezi de asemenea Double-Cross System;
Anglia; MI5; MI6 Marina Militară a Statelor Unite
al Doilea Război Mondial 244 contraspionaj
131, 132 spărgătorii de coduri 244 spioni 135 -
137 Marks, John D. 296 Marks, Leo 186 - 187
Martin, William 176 - 179

Maria, Regina Scoțienilor 219 - 220, 221

mesaj codificat de la Anthony Babington 218

Masterman, John 154 - 155 McCarthy, Joe 120
McClellan, George B.

bătălia din Antietam (1862) 198 - 199
descoperirea ordinelor lui Lee 195, 198

ofițer de spionaj 30 McKinley, William 41 -
42, 43 McLaws, Lafayette 198 McNamara, Robert
S. 75 - 76 McNaughton, John T. 75 - 76 Meade,
George G. 207

corespondența documentelor Dahlgren 202 -
203 Mercader, Caridad 266, 267 Mercader, Ramon
264, 266 - 267 Mexic document din Primul Război
Mondial 44, 46

MI5 (Serviciul Britanic de Securitate pentru
contraspionaj) agenți dubli 108 - 109, 111 operații
de contraspionaj 54, 127 - 128, 129

raport de supraveghere 100, 102 MI6
(Serviciul Britanic Secret de Spionaj) agenți 112
cârțițe 103, 113, 117 rețeaua din al Doilea Război
Mondial 88 - 89

tunelul de spionaj din Berlin 114, 116 - 117

Michael, Glyndwr 179 Michaud, André 249
Microfotografie 212 Midway, Bătălia de la (1942)
163, 165 - 167, 244

transcrieri ale traficului radio 162, 164

Mironov, Vasili 289 Mitchell, Barton W. 195,199 Moneda de cinci cenți, goală în interior 208,209,212 - 213 mesaj codificat 210,211 Montagu, Ewen 179 Montgomery, Richard 95,96,98 - 99 Morrison, Samuel Eliot 244 Morros, Boris 288 Moscova, Rusia livrări „dead drop” 123 - 124 Moise 10

Moynihan, Daniel Patrick 244,246 Müller, Heinrich 50 Murphy, David E. 113 Mussolini, Benito 179

N

Napoleon I, împărat (Franța) 252 Național Commission on Terrorist Attacks Upon the United States (Comisia Națională pentru

Atacuri Teroriste asupra Statelor Unite) 300

National Defense Research Committee (Comitetul pentru Cercetare în domeniul Apărării Naționale) 278

National Security Agency (NSA, Agenția de Securitate Națională) înființare 283 Documentele Venona 121 monitorizarea liderilor sovietici pe durata Războiului Rece 245 predecesor 289 unitate de imprimare 136 National Security Archives (Arhivele Securității Naționale) documentele Pentagonului 77 documente reclasificate 193 Raportul Prezidențial Zilnic (PDB) 299,301

National Security Council (NSE, Consiliul de Securitate Națională) 216 - 217 Națiunile Unite fondarea 286,290 Războiul Coreean 71 - 72 Naujocks, Alfred Helmut 49 - 51 transcrierea mărturiei 48,50 Naval Intelligence Support Center (Centrul de sprijin al Spionajului Marinei),

Suitland, Md. 131,132 Nelson, Steve 285 Neruda, Pablo 264 *New York Times* publicarea Documentelor Pentagonului 75 - 77

scrisoarea de vânzare a uraniului 80,82 - 83,84 - 85 Nilus Serghei 255 Nimitz, Chester W. 166,244 Nixon, Richard M, administrație 293 carieră politică 121 demisie 77,79 Documentele din Dovleac (Pumpkin Papers) 120,121 Documentele Pentagonului 77 Războiul din Vietnam 75 NKVD (poliția sovietică secretă) asasinarea lui Troțki 265 - 267 Nomura, Kichisaboru 282 - 283 Nürnberg, Germania de Vest documente ale proceselor criminalilor de război 60 transcriere a mărturiilor din cadrul proceselor criminalilor de război 48,50

procesele ale criminalilor de război 49 Nye, Archibald 177

O

Office of Strategic Services (OSS - Biroul pentru Servicii Strategice) administrare 231

infiltrarea comuniștilor în al Doilea Război Mondial 246 Office of the Director of National Intelligence (ODNI) 301 Okhrana (poliția secretă țaristă) 255 - 256 Olanda al Doilea Război Mondial 185 - 187 Olmstead, Roy 269 Operațiunea Mincemeat (Carne tocată) 177 - 179 Orientul Milociu divizarea de după Primul Război Mondial 222 - 225

P

Palestina antisemitism 257 divizarea în Primul Război Mondial 224 - 225 Partidul Comunist al SUA

legături sovietice 266,267,285 spionaj

285,289,290 Pastorius, Francis Daniel 63 Patton, George S., Jr. 153 Pearl Harbor, Oahu, Hawaii atacul japonez 280 - 283 Phelippes, Thomas Philby, Harold „Kim” 127,128,295 Picot, François-Georges 224 Picquart, Georges 261 Pinkerton, Allan 30,87 Palme, Valerie 83 Poe, Edgar Allan 20 Polonia invadarea de către Germania 48,49 - 51

lagăre ale morții în al Doilea Război Mondial 60 legea marțială 239,241 Hotărârile Conferinței de la Yalta 232 - 235,241

planuri de invazie ale Uniunii Sovietice (1980 - 1981) 236,237 - 239,241 ocupația sovietică 289 spioni CIA 6

Pollard, Anne Henderson 132,133 Pollard, Jonathan Jay 125,131 - 133 fotografii de supraveghere 130,132 Porter, Elisha 18 Powell, Colin 84 Powers, Gary schimb de spioni 213 Prohibiție întărirea 269

Proiectul Manhattan 278 - 279 Propagandă al Doilea Război Mondial 48 - 51,181 - 183

antisemitică 255 - 257,260 - 263 tipuri 181 Propaganda albă definiție 181 Propaganda gri definiție 181

Propaganda neagră al Doilea Război Mondial 181 - 183 definiție 181

Protocoloalele înțelepților Sionului 254,255 - 257

Puchala, Colonel 238 - 239 Pueblo, U.S.S. (vas) 135 Pujol, Juan (Garbo) 169 - 171,173 - 175 rapoarte și mesaje 168,172

R

Rachovsky, Piotr 255 - 256 Raportul Prezidențial Zilnic (PDB) 298,299 - 301

declasificare 299 - 300 Războaie doctrina războiului total 207 Războiul Civil Spaniol 285 Războiul Civil, Statele Unite agenți dubli 87,95 - 96,97,98 - 99 accidente de spionaj 195,198 - 199,200 - 207

Documentele Dahlgren 200,207 eforturi confederate de sabotaj 36 - 37 închisori 201,204 rețele de spioni confederați 29 - 30,32 - 33,35 - 39

sistemul de curierat confederat 95 Războiul din 1812

scrisoarea care a declanșat războiul 90

Război Mondial, Primul

Defence of the Realm Act (Regatul Unit) 215

divizarea Orientului Mijlociu 222 - 225

Espionage Act (Actul de Spionaj) (SUA) 215 - 216

experimentele cu gaz otrăvitor 243 implicarea Statelor Unite 45 - 47 telegramă codificată 44 Război Mondial, Al Doilea agenți dubli 87 - 89,107 - 109,111 cooperarea americano-britanică 53 - 54,56 - 57

dezinformarea englezilor de către germani 185 - 187,189 execuția spionilor germani de către englezi 1524 - 153 invadarea Poloniei de către Germania 49 - 51 Holocaust 59 - 61

London Controlling Station (LCS, Stația de Control Londoneză)

151152

Marina Militară a SUA 244 predicții ale verdictului 227,230 - 231

procesele criminalilor de război 48,49,50,51,60

propaganda 48 - 51,181 - 183 Operațiunea
Mincemeat (Carne tocată) 177 - 179
rețeaua de spioni germani 54,56.
152153
sabotori germani în SUA 63 - 65
utilizarea după război a germanilor de către
serviciile de spionaj aliate 216 radio 188
vezi de asemenea Bătălii, după numele lor
162 - 167 Război nuclear
U.S. Continuity of Government Plan
(Continuitatea Planului Guvernamental al SUA)
149 Războiul Rece origini 67,235 sfârșitul 236
schimburi de spioni 213 utilizarea de către aliați a
foștilor naziști pentru culegerea de informații 216
Războiul Revoluționar, vezi Revoluția
Americană
Războiul Hispano-American 41 - 43
documente 40,42 Războiul de Șase Zile 299 - 300
Reagan, Ronald administrație 301 Presidential
Library and Museum (Biblioteca și Muzeul
Prezidențial) 246 - 248,299
Raportul Prezidențial Zilnic (PDB)
Recunoaștere (operațiune de) definiție 249
Reilly: Ace of Spies (Asul Spionilor)
(Lockhart) 103 Reilly, Sidney 101 - 105 cutie de
trabucuri 104 raport de supraveghere 100
Revoluția Americană livrări „dead drop” 124 - 125
pedeapsa pentru trădare 64 rețele de spioni 17 -
18,20 - 21,23 - 25,27
tehnici de inducere în eroare 156 - 161,192
Rice, Condoleezza 81,300 Richmond, Va.
raidul din Războiul Civil 200,201,204 - 207
Rivera, Diego 265

Robertson, Thomas Argyll 108 - 109,111

Roenne, Alexis von 173 - 174 Ronald Reagan
Presidential Library and Museum (Biblioteca și
Muzeul Prezidențial Ronald Reagan) 246 -
247,299

Roosevelt, Franklin Delano 268 administrație
120,121,227,288 autorizație pentru ascultarea
liniilor telefonice 268,270 - 271 comunicări
secrete cu Churchill 52,53 - 54,55,56 - 57
Conferința de la Yalta 120,121,232 - 235,234
critici aduse 57

predicții referitoare la verdictul celui de-al
Doilea Război Mondial 227,230 - 231

programul de înarmare atomică 278 - 279

scrisoare de la Einstein 276 - 277 scrisoare
de la J.P. Kennedy 228 - 229

și sabotorii din al Doilea Război Mondial
62,64 - 65 Roosevelt, Theodore mesajul prin cablu
referitor la Războiul Hispano-American 40,42
Războiul Hispano-American 41 - 43 Rose, H.M.S.
17 Rosenberg, Ethel 209,289,291 Rosenberg,
Julius 209,286,289,291 Rosenblum, Sigmund
vedeți Reilly, Sidney

Rothschild, Lord 225 Royce, Knut 83

agenți dubli 101 divizarea Orientului Mijlociu
în Primul Război Mondial 223,224 Federal
Security Service (FSB, Serviciul Federal de
Securitate rusesc) 123 - 124

Foreign Intelligence Service (SVR) 145

Revoluție (1905 - 1906) 256 Revoluție (1917)
265

spionajul asupra Marii Britanii 124

spionajul asupra SUA 140 - 143 Rusia

(dinainte de Revoluție) antisemitism 255 - 257
poliția secretă țaristă 255 - 156

S

Sachs, Alexander 278 Sackett, Nathaniel 5
Samsom 09 - 10

Sandherr, Jean-Conrad 259 - 260 Savinkov, Boris Viktorovich 103 Schellenberg, Walter 89
Schlesinger, Arthur, Jr. 127 Schlesinger, James R. 293
Schwartzkoppen, Maximilien von 259 Sclavia și Războiul Civil din SUA 33,199 Scott, Winfield 29
Sebold, William G. 125 Secret (nivel de clasificare) definiție 245
Securitatea națională niveluri ale clasificării documentelor 244 - 245, 246 - 247
impactul discreției asupra interesului național 244
discreția și distorsiunile istoriei 244

Sella, Avi 132 Sensitive Compartmented Information (SCI, Informații Sensibil Compartimentate) 245

Sergueiew, Nathalie 107 - 109, 111 transcrierea interviului 106 Sherer, Mary 108, 109
Sherma, William Tecumseh 207 Shippen, Peggy 24, 27
Shtykov, Terenty 70 Silberman, Laurence H. 295
Siqueiros, David Aflaro 265 - 266 Sionism propaganda împotriva 255 - 257 sprijinul britanic 225
Sistemul Materialelor Clasificate (Classified Material System - CMS) 136

Snyder, Laura Walker 136, 137 Solidaritatea (uniune sindicală) 237, 241

Sophie, Prințesă (Austro-Ungaria) 45 Spania Armada 13 - 15

Războiul Hispano-American 41 - 43 spionajul realizat de englezi 13 spionajul asupra SUA 253
Special Access Program (SAP, Programul de Acces

Special) 245 Special Operations Executive (SOE, Executivul Operațiunilor Speciale) agenți olandezi 185 - 187,189 instruirea agenților 185 operațiunea de dezinformare organizată de germani 185 - 187,189 propaganda 181 - 183 Spionaj costuri financiare 11 motivație 24,88 Stafford, Sir Edward 14 Stalin, (Vissarionovici) Iosif 66 asasinarea lui Reilly 104 complotul de asasinare a lui Troțki 265

Conferința de la Yalta 120,232 - 235,234

mesajul prin cablu către Mao Zedong 68 - 69,70 - 71 și Războiul Coreean 68 - 73 Standen, Anthony 13,14,15

scrisoare către Walsingham 13 - 14 Stansbury, Joseph 25 Stanton, Edwin M. 98 Statele Unite bugetul comunității agențiilor de spionaj 11

cercetarea în domeniul armamentului atomic 274 - 279,285 al Doilea Război Mondial 53 - 55,56 - 57,63 - 65,162 - 167,281 - 282 Espionage Act (Actul de Spionaj) (1917) 215 - 216

Hotărârile Conferinței de la Yalta 232 - 235

Încălcarea legilor 216 niveluri de clasificare a documentelor 244 - 245 Primul Război Mondial 45,46,47 Războiul Coreean 67,76 - 73

Războiul Rece 67,209 - 213,216,245 sabotori germani 63 - 65 spargerea codurilor 281 - 282,289 spionajul realizat de sovietici 209 - 213,284 - 291 spionajul asupra sovieticilor 246 vezi de asemenea agențiile de spionaj, după numele lor Stevens, H.R. 88 - 89 Stilwell, Joseph W. 119 - 120 scrisoarea Documentelor din Dovleac (Pumpkin Papers) 118 Straight, Michael 127,128

Strict secret (nivel de clasificare) autorizație de aplicare a clasificării 245 definiție 244 autorizație derivativă de clasificare 245 Sun Tzu 10 - 11,151
Suslov, Mikhail A. 237 Sykes, Mark 223 - 225
divizarea în Primul Război Mondial 224 - 225
Războiul de Șase Zile 300 Szilard, Leo 275,278

T

Taneja, Mamadou 82 Tarleton, Banastre 158
Telefoane ascultarea liniilor (convorbirilor) telefonice 268,273 Teller, Edward 278 Tenet, George 241 Terorism atacuri 300 - 301 grupuri 45,257 războiul împotriva 65 Thatcher, Margaret 129 Thompson, Jacob 35 - 36,98 - 99 Tratat secrete 216 Trădare motivație 24 pedeapsă 64
Troțki, Leon asasinare 264 - 267,288 Trujillo, Rafael 295,296 Truman, Harry S

discreție din partea lui 246 și Războiul Coreean 71,193 și NSE 217

tratamentul spionilor 65 utilizarea tehnicii de ascultare a liniilor telefonice 272 Tryon, William 158 Tuchman, Barbara W. 47 Tunelul Berlinului, Berlin, Germania 113,114,116 - 117 recrearea sa în International Spy Museum 115

transcrieri de conversații 112,113

Turcia divizarea în Primul Război Mondial 224 - 225 Turner, Stansfield 237 - 238

U

Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste asasinarea lui Troțki 265 - 267 cercul de Spioni de la Cambridge 127 - 129

colaps iminent 239,241 Hotărârile Conferinței de la Yalta 232 - 235

invadarea de către Germania (1941) 59

invadarea plănuită a Poloniei (1980 - 1981)
236,237 - 239,242 legături cu Partidul Comunist
al Statelor Unite ale Americii 266,267,285

ocuparea Poloniei 289 Războiul Coreean
67,70 - 71 Războiul Rece 67,113,209 - 213,245
sistemul de spionaj 103 - 104,147 spargerea de
coduri 135 spionarea asupra Statelor Unite 209 -
213,284 - 291 spioni în cadrul CIA 140 - 143
spioni în cadrul MI6.114 spioni în cadrul
guvernului Statelor Unite 119 - 121,291 spioni în
cadrul Marinei Militare a SUA 136 - 137

spionarea de către SUA 245,246 țările satelit
113

vezi de asemenea KGB (Comitetul pentru
Securitatea Statului) Uniunea Sovietică, vezi
Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice (URSS)

Uraniu vânzarea din Niger către Irak 80 - 84
utilizarea în armele nucleare 275 - 279

USA Patriot Act (2001) 272 - 273 Ustinov,
Dimitri F. 237 V

Vatican, oraș puterea politică 14,15 Venona:
spionajul sovietic și răspunsul american 1939 -
1957 (Benson și Warner) 246 Venona (operațiunea
de spargere a codurilor sovietice)
121,246,267,285,288,289 - 291 documente
decriptate 286,287 Vertfeuille, Jeanne 140 - 141
Vietnam, Războiul din

Documentele Pentagonului Raportul legal
despre Documentele Pentagonului 74,78 Vișinski,
Andrei 70,121

U

Wałęsa, Lech 237,241

Walker, Arthur J. 136 Walker, Barbara 137

Walker, John A, Jr. 125,131,136 - 137 harta locației de livrare a informațiilor de spionaj 134 Walker, Michael 136,137 Walsingham, Sir Francis despre valoarea cunoașterii (informațiilor) 10 - 11 rețea de spioni 13,14,15,219 - 221 scrisoare de la Anthony Standen 12,13 - 14

Wannsee, Protocolul 58,59 - 61 Warner, John S. 292,295 Warner, Michael 246 Washington, D.C.

experimentele cu gaz otrăvitor 243 Washington, George 160 agenți dubli 157 - 158 bătăliile din cadrul Războiului Revoluționar 23,27 interceptarea inamicului mesaje 17 - 18,20 - 21 nume de cod 21 rețeaua de spioni 5 - 6,21 scrisoare către Elijah Hunter 156,158 - 159

utilizarea dezinformării 25,156 - 161,192 Washington Post publicarea Documentelor Pentagonului 76 Watergate, scandalul 79 Weinberger, Caspar 133,137 Weisband, William 291 Weiser, Benjamin 6 West, Samuel 17 Whitworth, Jerry A. 136,137 Wigner, Eugene 275 Wilderotter, James A. 292,295 Wilikie, Wendell 57 Wilkinson, James 253 Wilson, Joseph 83 Wilson, Woodrow 45,47 Wolkoff, Anna 54,56

Y

Yagur, Yosef 133 Yalta, Conferința de la 120,121,233 - 235,234,241 transcriere 232

Z

Zarubin (Zubilin) Vassili Mihailovici 288,289 Zhou Enlai 70,72 - 73 Zimmermann, Arthur 45 - 46 Zola, Émile 261

Zubilin, Elizabeta Yurevna 288 Mihailovici 288,289

CUPRINS

INTRODUCERE

1. Secrete de război

**Spionarea Armadei Washington
descoperă un spion Benedict Arnold devine
spion Doamna e spioană**

Un transport de aur către Canada

T.R. ÎȘI AMINTEȘTE DE MAINE

**Livrarea specială a unei telegrame Omul
care a declanșat un război Trăgând cu
urechea la**

**Roosevelt și Churchill Planificarea
„Soluției Finale” Dreptate pentru sabotori
Stalin aprobă războiul Moștenirea lăsată de**

**DOCUMENTELE PENTAGONULUI 16
CUVINTE PROBLEMATICE**

2. Agenți dubli, dezertori și trădători

**Scrisorile de 50.000 de dolari ale
căpitanului Henry**

**Agentul dublu al lui Lincoln Cine e asul
spionilor?**

**Câinele agentei duble Spionul din tunel
Documentele din doveac**

3. Contraspionaj: spion contra spion

Cavalerul a fost spion

Spionul cu un milion de documente

Omul de bază al sovieticilor

Spionul conducea un Jaguar

Cârțița din FBI

4. O apărare alcătuită din minciuni

Minciunile lui George Washington

Un truc care a adus victoria la Midway

Vedeta sistemului *Double-Cross*

„O MANEVRĂ DIVERSIONISTĂ”.

„Carne tocată înghițită pe nemestecate”.

Difuzarea de minciuni credibile Jocul împotriva Angliei

5. Accidente de spionaj

Lee și ordinul pierdut

Documente provenite de la un cadavru

Moneda goală

6. În apărarea hotarului

Scrisori din butoiul cu bere

O HARTĂ PENTRU ORIENTUL MIJLOCIU

Îndoielile unui ambasador însemnări secrete de la Yalta Un pachet în zăpadă

7. Statul secret

O CERERE SECRETĂ ADRESATĂ CONGRESULUI O MINCIUNĂ DURABILĂ

**Afacerea Dreyfus FBI-ul și Troțki
Ascultați, ascultați, ascultați Bombe de tip nou Mesajele magice**

Epoca de aur a spionajului sovietic

Bijuterii de familie

Doar pentru ochii președintelui

Mulțumiri

Bibliografie

SITE-URI DE INTERNET SELECȚIONATE

Ilustrații

Index